

DUHOVNO ŽIVLJENJE

XVIII.

SVETO LETO 1950

XI. - XII.

LA VIDA ESPIRITUAL - AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN - 1950

„VZETA JE MARIJA V NEBESA“

Edini škof iz Jugoslavije in s poljskim vojaškim škofom Gavlino zastopnik slovanskega katoliškega episkopata latinskega obredla pri slovesni razglasitvi verske resnice Marijinega telesnega vnebovzetja, sporočam čitateljem "Duhovnega življenja" besedilo razglasitve in pridigo svetega očeta.

Vpričo 36 kardinalov in nad sedemsto škofov, pred množico sedemsto do osemsto tisoč nepopisno navdušenih vernikov iz vseh narodov in jezikov je papež Pij XII., sedeč na prestolu, po kratkem uvodu z dvignjenim glasom oznanil:

V SLAVO VSEMOGOČNEGA BOGA, KI JE MARIJI DEVICI IZKAZAL SVOJO POSEBNO NAKLONJENOST, V ČAST NJEGOVEGA SINA, NEUMRLJIVEGA KRALJA VEKOV, ZMAGOVALCA NAD GREHOM IN SMRTJO, V VEČJE POČEŠČENJE NIEGOVE VZVIŠENE MATERE, V VESELJE IN RADOST VESOLJNE CERKVE, PO OBLASTI NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA, SVETIH APOSTOLOV PETRA IN PAVLA IN NAŠI IZREKAMO, RAZGLAŠAMO IN KONČNO DOLOČAMO: OD BOGA RAZODETA RESNICA JE, DA JE BREZMADEŽNA MATI BOŽJA VEDNO DEVICA MARIJA PO ZEMELJSKEM ŽIVLJENJU BILA S TELESOM IN DUŠO VZETA V NEBEŠKO SLAVO.

Ko se je navdušeno vzklikanje Mariji med množico pomirilo, je sveti oče spregovoril:

Ginjeni ob proglasitvi resnice, da je

bila preblažena Devica Marija z dušo in telesom vzeta v nebesa, vzradoščeni ob veselju vseh vernih, katerim so se izpolnile vroče želje, se ne moremo ustavljati nujnosti, da skupno z vami dvignemo himno zahvale ljubeznivi previdnosti božji, ki je vam dala doživeti radost tega dneva, nam pa tolažbo, da Jezusovi in naši Materi ovenčamo čelo z blestečo krono, ki znači njene posebne odlike.

Po neumrljivem božjem načrtu se sedanjemu rodu človeštva, ki trpeče in užaloščen blodi ter razočaran in v zveličavnem nemiru išče velike dobrine, katere je bil izgubil, odpira sveti žarek nebes, blesteč v upanju in blaženem življenju, kjer sedi poleg Sonca pravice Kraljica in Mati Marija.

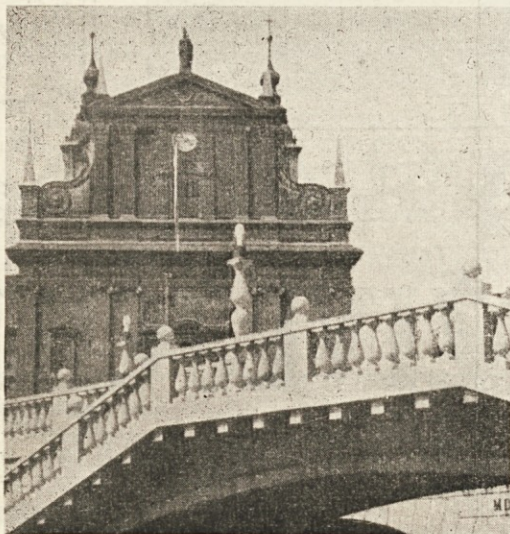
Ta dolgo pričakovani dan je končno Naš in končno vaš. Glas stoletij ali bolje rečeno, glas večnosti je Naš glas, ki je s pomočjo Svetega Duha slovesno razglasil visoko odliko nebeške Matere. Klic stoletij je vaš klic, ki danes prodira v prostornost tega častitljivega trga, ki je duhovni pristan vseh narodov, ki je danes postal oltar in tempelj vaše prekipevalno pobožnosti.

Kakor od utripov vaših src in od gnanosti vaših ustnic zgibani se tresejo celo kamni ta patriarhalne bazilike, in z njimi, se zdi, vzklikajo v skrivnostnih glasovih neštevilni in častitljivi templji, vsepovsod postavljeni v čast Vnebovzeti, spomeniki enotne vere in zemeljski podnožaji slavnega prestola Kraljice vesoljstva.

Na ta radostni dan se ob enem z valom angelskega veselja, ki se ujema z radovanjem vojskujoče se Cerkve, izliva iz nebes na duše potok milosti in vzpodbude k obnovljeni svetosti.

Zato v tem času zaupljivo dvigamo pogled s te zemlje k najvišje odlikovani Materi ter vsem bličemo: Kvišku srca!

Vsem nemirnim in zbežanim dušam naše razrvane in zmedene dobe, vsem potrtim, ki več ne verjejo v dobroto življenja, bo ponižna in neznana deklica iz Nazareta, sedaj slavljena v nebesih, odprla višje poglede in jih opomnila, da premišlujejo, za kakšne namene in za kakšno poslanstvo je bila določena Ona, ki je, od Boga izvoljena za Mater učlove-

čene Besede, pokorno sprejela besedo Gospodovo.

In vi, ki ste posebno blizu našemu srcu, boleča bridkost naših dni in noči ter skrb slednje naše ure, ubožci, bolniki, begunci, ujetniki, preganjani brez dela in brez strehe, trpeči vseh vrst in vseh dežel, vi, ki vam bivanje na zemlji navidez rudi le solze in odpovedi, pri vsem prizadevanju za vašo pomoč in podporo vam kličemo: dvignite pogled k Njej, ki je pred vami prehodila pot ubožstva, zaničevanja, izgnanstva, bolečine, katere dušo je ob vznožju križa prebodel meč, zdaj pa upira varno svoje oči v večno nebeško luč.

Na tem svetu, ki je brez miru, mučen v medsebojnem nezaupanju, razdvojenosti, nasprotovanju in sovraštvu, ker je v njem ohlapela vera in skoro ugasnil čut ljubezni in bratstva v Kristusu, z vsem ognjem prosimo, da bi Vnebovzeta vrnila v človeška srca toploto čustev in življenja, in se ne utrudimo opozarjati na dejstvo in zavest, da smo vsi otroci ene Matere, Marije, ki živi v nebesih, ki je vez edinstva za skrivnostno telo Kristusovo, ki kot nova Eva in nova Mati živih hoče vse ljudi privedi k resnici in milosti svojega božjega Sina. Sedaj pa poklekimo in pobožno molimo:

O brezmadežne Devica, Mati božja in Mati naša,

Verujemo z vsem ognjem svoje vere, da si s telesom in dušo zmagoslavno vzeta v nebesa, kjer te, svojo Kraljico, slave vsi angelski zbori in vse množice svetnikov; njim se pridružujemo tudi mi, da hvalimo in poveljujemo Gospoda, ki te je povzdignil nad vse druge stvari, in ti darujemo svojo vdanost in ljubezen.

Vemo, da Tvoj pogled, ki je ljubko objemal ponižno in trpečo človeško naravo Jezusovo, uživa v nebesih njegovo poveličano človeško naravo in da tvoje Srce ob gledanju presvete Trojice od obličja do obličja utripa v blaženi radosti; in mi, ubogi grešniki, ki nam telo ctežuje polet duše, te prosimo, očisti naše čute, da se naučimo že tu na zemlji sredi vidnega stvarstva uživati Boga samega.

Upamo, da tvoje usmiljenje oči zrejo na naše stiske in skrbi, na naše borbe in slabosti; da se tvoje ustnice smehljajo našim radostim in zmagam; da slišiš glas Jezusov, ki ti o vsakem izmed nas pravi: "Glej, tvoj sin"; in mi, ki te kličemo svojo Mater, te kakor Janez sprejemamo za

vodnico, pomočnico in tolažnico v svojem umrljivem življenju.

Zanašamo se z gotovostjo, da se bodo tvoje oči, ki so solze pretakale na zemlji z Jezusovo krvjo orošeni, ozrle tudi na ta svet, poln bojov, preganjanj, stiskanja pravičnih in slabotnih; in mi, v temi te solzne doline pričakujemo od tvoje nebeške luči in tvojega sladkega usmiljenja olajšanje v bridkostih naših src in v preizkušnjah Cerkve in domovine.

Verujemo, da si v nebeški slavi, obdana s soncem in vencem dvanajsternih zvezd, za Jezusom veselje in radost vseh angelov in svetnikov; in mi iz tujine tega sveta z vero v bodoče vstajenje gledamo k tebi, življenje, sladkost in upanje naše; pritegni nas z milino svojega glasu in pokaži nam po tem izgnanstvu Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija.

Škof Gregorij Rožman

DOGMA MARIJINEGA VNEBOVZETJA

Vernemu srcu, ki Marijo ljubi in si jo želi spoznati čim globlje, se rado to, kar je v svetem pismu o njej zapisanega, zazdi skromno, malenkostno. Več bi si človek želel o njej brati. V tej tihi želji se je nekaterim porodila misel: Marija, ponižna Dekla Gospodova, je tako velika in lepa, da jo je Bog hotel prikriti očem sveta in si njeno lepoto obdržati zase. Zakaj, vse res veliko je svetu skrito in prav znano le Bogu.

Res je to. A po drugi strani so v tem malem, kar sveto pismo o Mariji pove, obsežene stvari, ki Marijo kot Mater včlovečenega božjega Sina povzdigujejo nad vse ustvarjeno, najbližjo Bogu. Odtod je razumljiv globoki zakon krščanskega življenja, ki kaže njega svojstvenost, skrivnost vernega srca, zakon — star, kot je staro krščanstvo, resnica — tolikrat povedana, a jo vedno z novimi čustvi goreče ljubezni v pesmi izpoveduje verno srce: Za Bogom častimo Marijo najprej... Za Njim ljubimo najprej Njo — ali bolje: Z Bogom kristjani vedno častimo obenem

kot na drugem mestu njo — božjo Mater.

To glavno o Mariji vemo. A videti vse bogastvo Marijine veličine, vse časti "milosti polne" božje Matere, ki jih razodetje sicer obsega, slabotnim očem vernika zasebnika ni dano. Tu nam je Cerkev postavljena kot Učiteljica.

Z božjo lučjo ožarjeni pogled Cerkve je drug kot slabotni in zmotni naš pogled. Cerkev v svoji veri nezmotno vidi razodeto resnico, to resnico živi, to resnico svoje otroke nezmotno uči. Tako tudi razodeto resnico o Mariji. Marijo nam iz razodetja Cerkve odkriva, kaže v njej vedno nova bogastva njenih odlik, podobna božje Matere po nauku Cerkve blesti pred verniki v vedno bolj določenih obrisih.

V tem pomenu je božja previdnost Marijo preteklim rodovom prikrila, da jo po učenju Cerkve poznejšim rodovom razodeva. In naši dobi je tudi bila prihranjena milost razkritja ene velikih Marijinih odlik — njenega telesnega vnebovzetja.

YSI SVETI 1950

Letošnji praznik vseh svetnikov je dan, po katerem bo Sveto leto v zgodovini Cerkve vedno, skozi tisočletja, ostalo svetlo. Stoletja, ki prihajajo, bodo potisnila v nejasno sivino zgodovine leta, ki jih živimo, in njih dogodke, ki se bodo videli iz dalje zgodovine tako majhni in neznatni; to leto pa bo v zgodovini Cerkve ostalo veliko vedno, kot so velika leta. leta Marijine slave, ko so bile proglashene verske resnice o Mariji: Marijino božje Materinstvo l. 431, Marijino brezmadežno Spočetje l. 1854.

Ta dan je papež Pij XII. v moči svoje najvišje učiteljske oblasti kot dogmo proglasil resnico Marijinega Vnebovzetja: "Resnica, da je brezmadežna božja Mati in vedno Devica Marija bila po končanem teku svojega zemskega življenja z dušo in telesom vzeta v nebeško poveljčanje, je od Boga razodeta resnica." To mora odslej vsak vernik verovati kot razodeti nauk; kdor ne bi veroval, bi se pregrešil z velikim grehom nevere.

PROGLAŠENA RESNICA

Vsebina proglašene dogme je jasna.

Marija je poveljučana v nebesih pri svojem Sinu. Marija vsa! Ne le njena duša, kot so duše tolikih zveličanih, ki jih je Cerkev proglasila, in drugih, ki jih ni. Marija je tudi s svojim poveljučanim telesom v nebesih, kot je telo njenega Sina poveljučano v nebesih, dočim nas tega o kakem drugem danes v nebesih poveljučanem telesu vera ne uči.

Še več: Marija nas v poveljučanju svojega telesa ni le prehitela in že ima to, kar nas šele čaka: njeno telo je bilo tako poveljučano vzeto v nebo po končanem tukajšnjem življenju, NE DA BI TROHNELO, kot trohne druga človeška telesa in tudi največjih svetnikov.

Svetnikom izkazujemo posebno čast tudi v njih telesnih ostankih, relikvijah. Kako nekaj odličnega so v Cerkvi relikvije velikih svetnikov, kako se v Cerkvi časte! — Kako odlična relikvija bi bila najmanjša koščica Marijinega telesa... Nel V luči resnice Marijinega Vnebovzetja se nad tem zgrozimo. Marijinemu telesu gre drugo češčenje — poveljučanemu. Druga telesa svetih so še mrtva, Marijino živi; po telesu je Marija živa med mrtvimi, poveljučana med njimi, ki poveljučanja šele pričakujejo. Koliko odličnejše je to, kako je to lepo, kolika čast je to za Marijo! To nas navdaja s srečo in občudujemo v tej odliki Marijinega telesa božjo modrost in ljubezen do božje Matere.

Naša mati je v polni zmagi že tam, kjer bomo sami enkrat ob njej.

CERKEV IN MARIJA

Tako Cerkev Marijo slavi. V zaklade razodetja kot njih čuvarica in učiteljica globoko zajema in z nezmotnim glasom svojim vernikom in vsemu svetu kaže odlike božje Matere, da bi jo njeni otroci tako vedno globlje spoznali. Kako raste v srcih občudovanje in ljubezen in goreče češčenje do skupne nebeške Matere. Koliko novih milosti to kliče na svet in na Cerkev, si moremo misliti.

Tako po Cerkvi raste v svetu in zmaguje v svetu Marija.

A z Marijo, ki jo Cerkev tako slavi, obenem raste in zmaguje tudi Cerkev: Kot ob vsaki teh prilik zablesti v novi resnici

VERA

Iz večnega nič
si me poklical v življenje,
vžgal v žilah kipenje,
blisnil v bitje razum.

Bog!

Verujem v Tvoje božanstvo,
sprejemam svoje poslanstvo,
umirati v večno mladost.

Gospod!

Strohnela poslednja bo kost,
sprhnelo utrujeno tkivo,
a z vsemožno močjo
me boš zbudil.

v rojstvo neumrljivo.

Odtenek Tvojega diha
polje po mojem telesu.
Božanstvo Tvoje
mojo slabost posvečuje.

Noč je vsa tiha.

Oblaki, modrikasto sivi,
veter, ki poje:

Bog, vsemogočni, nespremenljivi,
od vekov na veke:

Bog!

Igor

na novo pred svetom Marija, tako ob Mariji zraste obenem Cerkev, nezmotna učiteljica resnice.

Saj smo splošno to resnico Marijinega Vnebovzetja že verovali. A bilo je v zvezi s tem vprašanjem tudi mnogo težav in pomislekov, ki jim bogoslovci sami ne vedo rešitve. Od trenutka proglasitve je vse drugače. To je nezmotno razodeta resnica, ob kateri sami ni več nobenih pomislekov in nobenih dvomov. Pred nami odslej blesti le sama, čista resnica, ki nad njo strmimo. Živo ob tej proglasitvi čutimo milost nezmotnega cerkvenega učiteljstva in smo ob tem tudi za to Bogu hvaležni. Posebno ob tej priliki res čutimo, kaj nam je Cerkev.

In to čuti ves svet. Tudi ostali krščanski svet, ki morda resničnosti rimske Cerkve in papeževega prvenstva ne prizna, Marijo slavi. Tu pa je pred očmi vsega sveta napež rimske Cerkve po svoji nezmotljivosti, ki jo taje — morda mnogi po nesporazumu — proglasil novo odliko naše kraljice.

Svet danes strmi ne le nad Marijo, ampak tudi nad Cerkvijo, ki s toliko oblastjo govori, in se sprašuje, kdo je ta. Cerkev je tako na posebno viden način pred vsem svetom zablestela ob Mariji kot učiteljica razodete resnice.

Po Cerkvi tako raste v svetu in zmaguje Marija in po Mariji raste in zmaguje Cerkev.

DR. FRANC GNIDOVEC

Materi

Kot bi na dnu dva žarka se lovila
s cvetovi encijana na gorski trati,
tako z oči milina se je vlila
na rane, ki bridkó skelijo.

In kakor sleč, ko sonce ga pokrije,
v poljubih rdi ob jutrih nad prepadi,
takó blesk vseh stvari ji z lica sijje
in drami upe, ki v globinah spijo.

A čudo, ki povedati o njem ne da se,
poljub je božji, ki v deviški luči
Gospej na čelu venomer igra se
in me jetnika veže s skrivno silo.

O naj zvonar bom Tvoj, ki v bron
nevtrudno vdarja,
o naj bom zvon, ki poje brez prestanka,
o naj moj duh v daljavo
se s Teboj zgovarja,
kot Ti se z ljubim Sinkom verno, milo...

Brezmadežni

Kakor slap z naših gorá
poln bisernega srebra
pada Tvoja bela obleka.

Čez njo zvestobe sinji pas,
a nad svetostjo sklenjenih rok
Tvoj jasni deviški obraz...

Sredi lilij stojiš,
najlepši cvet,
opojno dehtiš,
kot bi dehtele iz Tebe
vse čaše brezmadežne bele...

Brezmadežna!
Takó smo te vajeni gledati
v naši domači hiši.
Danes za praznik Tvoj
prošenj nikar ne presliši!

Ostani, ne hodi od nas,
ko uro večerno,
se duša potaplja nam v bol neizmerno.

Prišla bo srečna ura povratka,
kako boš vsa naša takrat,
Devica sladka!

Vsi bomo rastle ob Tebi
kot lilij brezmadežni kras,
no bridkem trpljenju bomo uzrli
tam gori Tvoj mili obraz!

Vnebovzeti

Brdo, moje Lesno brdo,
bela cerkvice v daljini,
kadarkoli sem zablodil,
tvojih kril me blesk je vodil
v soncu, v mesečini.

Saj tam gor' je mati Vnebovzeta:
na srebrno sinjem oblaku kipi v nebó,
kamor jo angeli otroci nesó
naravnost pred prestol Boga Očeta.

Brdo, moje Lesno brdo,
bela cerkvice v daljini,
v soncu, v mesečini
gledam te iz sanj.

Saj tam gor' je Mati Vnebovzeta:
od angelskih peruti je zlato nebó,
Njej vsi nebeščani slavo pojo,
saj je tik pred prestolom Boga Očeta...

JOŽE SVET (Indija)

Slike na prejšnjih straneh prikazujejo, kako
je bela Ljubljana posejana z znamenji lju-
bezni do Marije: Cerkev Marijinega Oznanje-
nja, kronanje Marije vnebovzete pred nunsko
cerkvijo, Marijanski prapor pred cerkvijo Ma-
rije Pomočnice na Rakovniku, pa Marijina
soha na trgu sv. Jakoba

SLOVENCİ NA PROGLASITVI V RIMU

Ko smo za praznik Marijinega vnebovzetja zvedeli, da se je sv. oče odločil na praznik Vseh svetnikov proglasiti za versko resnico nauk, ki uči, da je bila Marija po svoji smrti vzeta tudi s telesom v nebesa, so se naša srca napolnila z veseljem. Ne morda zato, ker bi nova verska resnica kaj dodala našemu verovanju, saj smo bili o tej resnici že trdno prepričani kakor vsi katoliški svet že stoletja, marveč smo vsi začutili, da ta progla-sitev pomeni luč v temo današnjega časa. Luč, ki kakor blisk posveti in razsvetli ves nebesni svod, je ta dogma, saj posveti luč v temo materializma in brezboštva in osvetli nekatere resnice, ki so temeljne za življenje vernega kristjana, pa jih moderni svet skuša zanikati. Ta resnica nam kaže na dejstvo o bi-vanju Boga, potrjuje duhovnost, svobodo in nesmrtnost človeške duše, pokaže nadnaravni cilj človekovega življenja in potrjuje v lepi luči resnico, ki jo v veroizpovedi ponavljamo, da bo namreč tudi naše telo nekoč deležno večne blaženosti.

Pa posega ta nova verska resnica živo v moralno življenje vsega modernega človeka, ki je izgubil smisel za duhovne vrednote in ga nobena stvar več ne dviga k idealnemu življenju. Moderni svet je človeško osebnost oropal njene časti in jemlje tudi človeškemu telesu njegovo dostojanstvo. Nasprotno pa kaže telesno vnebovzetje Matere božje naravno in nadnaravno čast človeške osebe in kaže

obenem, kakega spoštovanja je vredno človekovo telo. Moderna kultura telesa je s tem postavljena v pravo luč. Človeška osebnost, v modernih državnih sistemih poteptana in uničena, bo osvobodjena, prejela bo nazaj svoje pravice in krono spoštovanja ter časti, ki ji gre! Ta dogma je in mora biti javen protest proti moderni nenravnosti in oskrnjevanju svetišča Sv. Duha, ki se ga moderni ljudje poslužujejo kot orodja za najnižje užitke; pa tudi protest proti materializmu, ki človeka oropa njegovih osnovnih pravic, zaničuje njegovo duhovnost in njegovo čast enači z maso. — Pa je ta resnica tudi protest proti moderni lažiznanosti, ki hoče znanstveno ovreči zgodovinsko osebnost Kristusovo, tajiti s tem njegovo božanstvo in evangelij oklicati za bajko. Ta resnica ob Kristusu, učlovečeni Besedi božji, postavlja tri temeljne resnice o Mariji, da je božja Porodnica, a kljub temu ostala vedno Devica, ki je v zahvalo od svojega božjega Sina prejela milost biti prosta posledic izvirnega greha že v brezmadežnem spočetju in telesnem vnebovzetju!

Krona Marijine slave je ovenčana z najlepšim biserom. Pij XII., papež Vnebovzete, ga ji je nadel in pred nami stoji močna žena, s krono na glavi iz dvanajstih zvezd. Kratek popis dogodkov v Rimu naj služi v pomno-žitev ljubezni do naše Matere in Kraljice slovenskega naroda!

MARIJANSKI KONGRES

Kot uvod v največji dogodek v zgodovini Cerkve dvajsetega stoletja je bil marijološki in marijanski kongres. Oba sta se vršila skupaj, oba vžgala v srcih vseh navzočih ljubezen do Marije. Začelo se je v ponedeljek, 23. oktobra v veliki dvorani papeškega ateneja Lateranum. Nabito polna dvorana zastopnikov vseh narodov je nudila posebno lice. Ob Mariji so združeni vsi narodi in vsi jeziki. Vsa dvorana poje Veni Creator Spiritus in kliče Duha resnice, ki je nad Marijo izvršil čudovite reči. Kardinal Pizzardi, prefekt Kongregacije za semenišča, otvori kongres z daljšim nagovorom, v katerem poda nekaj zgodovine tega gibanja, potem pa nakaže nekaj problemov, ki bodo predmet raziskavanja in študija znanstvenikov po tej novi dogmi. Na kongresu je 30 posebnih odskov v 16 jezikih, na katerih je govorilo nad 300 predavateljev.

SLOVENSKA SEKCIJA MARIJANSKEGA KONGRESA

Kakor vse druge sekcije, je tudi slovenska začela svoje delo naslednji dan v eni izmed predavalnic omenjenega ateneja. Preprosto predavalnico je krasila podoba naše Marije Pomagaj s slovensko zastavo in šopkom nageljnov. Predsednik naše sekcije je bil p. dr. Anton Prežeren, D. J., generalni asistent pri generalatu Družbe Jezusove za slovenske province, ob strani mu je stal kot tajnik dr. Vodopivec, profesor na papeški visoki šoli "De Propaganda Fide". O Marijinem življenju v nebesih je govoril prvi p. Arhangel Drošč, kapucin, profesor na bogoslovju v mestu Sassari na Sardiniji. — Za njim pa je p. Hugo Bren, O. F. M., dekan na teološki fakulteti visoke šole "Antonianum", govoril o 'Marija v mistiki slovenskega naroda'. Zbral je nekaj primerov, kako naš narod v vsem svojem življenju gleda Marijo in vse naobrača nanjo, saj poimenuje nešteto cvetlic z Marijinim imenom, v svoje najlepše legende je postavil Mater božjo. — Predavanje cistercijskega p. dr. Metoda Turnška je bilo prebrano. Pokazal je, kako je češčenje Marije vnebovzete prišlo v naš narod prav s početki našega verskega življenja; prva cerkev na Slovenskem je posvečena po sv. Modestu na Gosposvetem polju Mariji vnebovzeti, Gospa sveta. Nešteto cerkva je posejanih po zemlji slovenski in posvečenih tej lepi skrivnosti.

Drugi dan dela na kongresu je pritegnil še več udeležencev. P. dr. Karel Truhlar, D. J., profesor na papeški univerzi Gregoriana, je podal podobo Marijinega notranjega življenja in njenega mističnega združenja s svojim Sinom. Predavanje stolnega kanonika iz Gorice, msgr. dr. Brumata, je prebral apostolski administrator goriškega dela škofije pod Jugoslavijo msgr. dr. Fr. Močnik. Pokazal je delo Marijinih kongregacij, ki so k nam prišle z jezuiti, in prva od njih je bila posvečena Mariji vnebovzeti. Tomaž Hren je svojo versko obnovo naslonil na kongregacije, tudi kardinal Missia je kot ljubljanski škof začel versko obnovo prav preko Marijinih družb, a izpeljal je to obnovo nadškof Jeglič, velik časti-

lec Matere božje. Tudi tretja in morda največja verska obnova med našim narodom čaka Marijine kongregacije poleg Katoliške Akcije. V lepem referatu je nazadnje p. Ivan Tomažič, član družbe Sinov Marijinih, ustavnovljene po letos k svetnikom proglašenem Antonu Mariji Claret, pokazal povezanost med fatimskimi dogodki in češčenjem Marijinega brezmadežnega Srca ter rožnim vencom.

Zadnji dan je začel dr. J. Vodopivec s predavanjem: "Marija — podoba in mati sv. Cerkve". Globoka vsebina je prevzela vse navzoče, saj so videli jasno, kako je Marija mati skrivnostnega telesa Kristusovega — Cerkve, katerega udje smo mi in je torej tudi naša Mati. — Salezijanec dr. Matija Šaruga pa je pokazal, kako more češčenje Matere božje naših vzhodnih bratov biti ona vez, ki bo nje pripeljala k pravi Kristusovi Cerkvi. Naslov njegovemu predavanju je bil: "Marija — mati krščanske edinosti". Na koncu je prof. dr. Maks Jezernik podal kratek pregled dela in zgodovine irske ustanove "Legio Mariae", ki je imela tudi pri nas v Kamniku svoje člane.

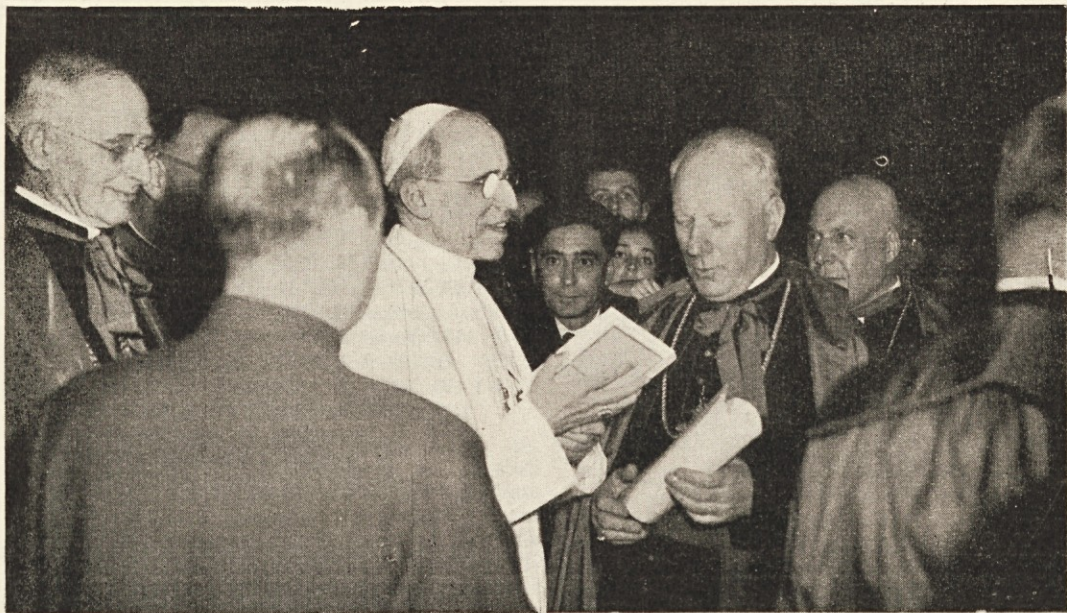
Ker bodo vsa ta predavanja po vsej verjetnosti izšla v posebni knjigi, zato podrobne vsebine nismo navajali. Vsekakor pa bodo ta predavanja v srcu vsakega, ki jih bo bral, vžgala in povečala ljubezen do nebeške Matere.

PRIHOD NAŠEGA ŠKOFA

Upali smo in srčno hrepeneli, da bi ob najlepših dneh svetega leta imeli v naši sredi našega prevzv. gospoda škofa dr. Gregorija Rožmana. Naše upanje je slonelo na dejstvu, da je mednarodni svetoletni odbor povabil vse škofo vsega sveta za te dni v večno mesto. Ljubljanski škof dr. Rožman se je vabilu odzval in s tem izpolnil svojo srčno željo in želje nešteti Slovencev v Rimu in onih, ki so prišli za one lepe dni v Rim. V petek, 27. oktobra je prišel na rimsko letališče Ciampino v spremstvu znanega Julčka Slapšakovega. Komaj se je prikazal pri vratih velikega zračnega ptiča, že mu je mala skupnica, ki ga je čakala, pomahala v pozdrav. Pastirjev pozdrav je vse prevzel. Ves nasmejan, malo utrujen od dolge vožnje, se je v spremstvu nekaterih podal v mesto, kjer ga je pred generalno hišo slovenskih šolskih sester čakala skupina v Rimu bivajočih Slovencev. Prisrčen je bil pozdrav z generalnim asistentom p. A. Prešernom, dekanom Beštrom, p. Hugo Brenom, z bogoslovci iz Russicum, dočim so se slovenski bogoslovci kolegija Germanicum podali že na aerodrom. Skupina slovenskih šolskih sestra je pozdravila škofa, najprej častita mati Hanželič, potem vse ostale sestre, nato pa novinke, katere so večinoma Korošice. Zato se je Prevzvišeni podrobno zanimal, odkod so. Vsa družina se je podala v kapelo pred podobo Svetogorske Marije in zapela zahvalno pesem, po njej pa je podelil svoj blagoslov Prevzvišeni.

PRIHOD KOROŠKIH BEGUNCEV

Vroč želja koroških slovenskih beguncev videti Rim v svetem letu se je po vnetem pri-

zadevanju msgr. dr. Jožeta Jagodica le uresničila. In to še na poseben način, saj je njihovo romanje vpadalo v najslavesnejše dni svetega leta. Čez 100 se jih je v petek, 27. oktobra pripeljalo skupaj z okrog 25 duhovniki in msgr. dr. Jagodicem. Svidenje z njimi na glavnem kolodvoru je bilo prisrčno. Dobro razpoloženi in veseli so se podali na svoja stanovanja: deloma k salezijancem na Testaccio, deloma prav blizu sv. Petra pri trinitarjih ob cerkvi sv. Krisogona.

AVDIJENCA PRI SV. OČETU

Že naslednji dan je bila določena avdijenca pri papežu. Ni bila posebna skupina samo za Slovence, marveč skupna avdijenca v baziliki sv. Petra. Že zjutraj so jo občudovali koroški romarji, zvečer pa so jo mogli videti v žaru luči še lepšo in častitljivejšo. Zbrali smo se rimski Slovenci s koroškimi skupaj in našim škofom Gregorijem na trgu sv. Petra in se podali skupaj v baziliko, ki je bila že polna vernikov, ki so s petjem in molitvijo pričakovali prihoda Kristusovega namestnika. Vse jezike si mogel slišati po zvočnikih doneti po baziliki, tudi slovenska molitev in pesem je odmevala po največjem templu sveta. Posebno ganljivo je bilo, ko so po molitvi svetoletne molitve v slovenščini napovedovali v raznih jezikih po zvočnikih pozvali navzoče vernike v baziliko in na trgu, naj se pridružijo v vroči molitvi za preganjane brate po veri onstran železne zaves in je v največji tišini molitev očenaša in zdravemarije v slovenskem jeziku združevala srca vseh narodov v vroči prošnji za nje, ki trpe radi vere. Slovenska Marijina pesem se je dvignila pod mogočne oboke Michelangelove kupole. Ura nestrpnega pričakovanja se je približala. Malo čez peto uro je petje in molitev vernikov zadušilo navdušeno pozdravljanje množice sv. očetu, ki je sedeč na sedla gestatoria blagoslavljal in ginjen pozdravljal. Počas se je približeval oltarju nad

grobov sv. Petra, kjer je v bližini imela svoj prostor slovenska skupina. Pred oltarjem je bil postavljen poseben oder s papeževim tronom. Prav mimo slovenske grupe so nesli sv. očeta in vsak ga je mogel videti od blizu.

S svojega prestola je sv. oče nagovoril zbrano množico v več jezikih, dal navodila za versko življenje, vzpodbujal k krščanskemu življenju, da bo sveto leto res rodilo svoj duhovni sad, kakor ga želi Cerkev in hoče božji Odraženik. Ko je nagteval romarske skupine iz Avstrije, je omenjal tudi slovenske begunce, ki so v Avstriji dobili začasno streho in zatočišče. Nato pa je dvakrat pozdravil v lepi slovenščini: "Živeči Slovenci". Veselo so mu odgovorili vsi na pozdrav!

Po končanem govoru je šel k škofom, ki so zbrani pri odru čakali sv. očeta. Z vsakim se je pozdravil, zmenjal nekaj besedi, nekatere je objel. Med prvimi je bil tudi naš prevz. škof Gregorij, s katerim se je sv. oče objel in se z njim ljubeznivo razgovarjal. Na koncu razgovora je Prevzvišeni poklonil sv. očetu znani Schmidtov nemško pisan življenjepis mučenca Grozdeta. Knjiga je bila lepo vezana v belo platno s papeškim grbom. Na posebnem pergamentu je Prevzvišeni dal sv. očetu napisano posvetilo, pisano v latinščini, ki ga v originalu in prevodu na str. 652 objavljamo.

Sv. oče je vzel v roke knjigo, prebral takoj naslov in se zahvalil Prevzvišenemu za dar. Nato je šel dalje in se pozdravil z ostalimi škofi in prelati, tako tudi z msgr. Jagodicem in stolnim kanonikom dr. Klinarjem. Nato pa je zapustil spet baziliko na sedla gestatoria in ko so ga nesli mimo slovenske skupine, ga je ta navdušeno pozdravljala. Med petjem in klici Eviva il Papa! se je pri izhodu obrnil po baziliko, vstal na sedla gestatoria, tako da so ga mogli videti vsi, in blagoslovil zbrano množico, ki je tedaj utihnila in v veliki tišini in zbranosti prejela blagoslov namestnika Kristusovega. Čudovit je pogled na pa-

PATRI AMANTISSIMO
PIO XII
FELICITER REGNANTI
PERFUGAE E SLOVENORUM GENTE
ROMAM
SACRUM JUBILAEUM LUCRATUR
PETENTES
FILIORUM IN EUM OBSEQUIO COMPULSI
LIBRUM CUI TITULUS
"JUNGER HELD DER NEUEN ZEIT"
DER BLUTZEUGE CHRISTI
ALOIS GROZDE AUS SLOWENIEN"
UNIUS EX AGMINE EORUM
QUI PRO FIDE CATHOLICA MARTYRIO
CORONATI SUNT
HUMILLIME DONANT
ATQUE APOSTOLICAM BENEDICTIONEM
PRO SE SUISQUE
SUPPLICI ANIMO IMPLORANT

PRELJUBLJENEMU OČETU
PIJU XII.
SREČNO VLADAJOČEMU
BEGUNCU SLOVENSKEGA NARODA
OB PRILIKI JUBILEJNEGA ROMANJA
DOŠLI V RIM
V ZNAK SINOVSKE Vdanosti DO NJEGA
PONIZNO POKLANJAJO
KNJIGO Z NASLOVOM
"JUNGER HELD DER NEUEN ZEIT
DER BLUTZEUGE CHRISTI
ALOIS GROZDE AUS SLOWENIEN"
ENEGA IZMED MNOŽICE NJIH,
KI SO BILI Z MUČENISTVOM KRONANI
RADI ZVESTOBE KATOLIŠKI VERI
IN ZASE IN SVOJE
PONIZNO PROSIJO
APOSTOLSKEGA BLAGOSLOVA

peža, kadar blagoslavlja. Roke razprostre v obliki križa, pogled dvigne proti nebu, kakor bi hotel klicati z vso dušo milosti božje nad vse, nato pa blagoslavlja, počasi, dostojanstveno. Vsak, ki ga opazuje pri tem opravilu, je ganjen do solz! On, ki nosi breme velike odgovornosti za vso Cerkev, nehote pokaže, da se na križ priblija za duše s svojim Odrešenikom, da bi čim več duš našlo pot v božji hlev, pod streho prave Kristusove Cerkve.

Veseli so odhajali romarji iz bazilike, veseli tudi slovenski romarji, saj je to bil eden najlepših trenutkov v času bivanja v Rimu.

OBISK RIMSKIH BAZILIK

Praznik Kristusa Kralja v svetem letu v Rimu pomeni nekaj edinstvenega. Še posebej za slovenske romarje. Zjutraj so se zbrali v katakombah sv. Kalista, kjer je ravnatelj neumorni in vsem poznani dr. Fr. Blatnik. Prevzvišeni je v kripti papežev opravil sv. daritev, z njim istočasno so skoro vsi duhovniki slovenski po raznih kapelicah katakomb opravili sv. mašo; verniki pa so posebno pobožno pristopili k angelski mizi in iz rok svojega škofa prejeli evharističnega Jezusa. Biti v katakombah, tam opraviti sv. mašo, pomeni nekaj posebnega; morda bolj kot kdaj prej je za nas Slovence to pomenljivo: sveti kraji so katakombe, namočene z mučeniško krvjo negetih pričevalcev za vero, ki so v zvestobi veri in Kristusu radi in z veseljem dali svoje tudi mlado življenje. Tudi naš narod ima mučence, ki so veseli in v zvestobi Cerkvi do zadnjega diha neomajni dali svoje mlado življenje. Na tisoče gre njih števil. Skoro se je v katakombe moral umakniti slovenski katoliški rod. Skupina zastopnikov tega naroda na teh posvečenih tleh prisostvuje daritvi svojega škofa, pričevalca za resnico v najtežjih dneh zgodovine našega malega, pa v veri tako preizkušenega naroda. Vsi pa so mislili na dom, na brate trpeče po ječah, na mrtve v večnosti, ki jim je, kakor upamo, mučenilstvo odprlo pot v večno blaženost!

Začetek pravega romanja pa je bil v baziliki sv. Klementa popoldne ob 3. Vsi Slovenci so se zbrali v cerkvi, ki nam pomeni središče v Rimu. V tej baziliki je počivalo telo sv. Cirila, sem se je hodilo zatekat v svojih težavah k ljubljenu svetniku rimsko ljudstvo, pa tudi Slovani iz raznih narodov prihajajo, kakor so prihajali njih predniki v to baziliko, da počaste spomin svojih apostolov in se znova utrdijo za življenje po veri. V kapelici sv. Cirila in Metoda, zgrajeni na stroške škofa iz Djakova, Jurija Strossmayerja, poslikani pa po umetniku Seitzu(?), so zapeli najprej litanije Matere božje, ki jih je vodil msgr. Jagodic in dal tudi blagoslov z Najsvetejšim. Nato pa je v govoru Prevzvišeni poudaril pomen tega jubilejnega romanja skoro na predvečer proglasitve nove verske resnice Marijinega vnebovzvetja.

Prva bazilika, najbližja, in mati ter glava vseh cerkva in rimska stolnica je bila bazilika sv. Janeza v Lateranu. V procesiji so stopali verniki, z molitvijo in pesmijo v srcu, pred njimi je nosil svetoletni križ Prevzvišeni, ob strani pa sta šla s prižganimi svečami msgr. Jagodic in Jul. Slapšak. Nato pa duhovniki, potem fantje in moške, nato žene in dekleta. Čudovito ozračje prevzame človeka, ko stopi v glavno cerkev sveta! Nad množico različnih ras in jezikov gleda iz abside mogočni Kristus in združuje v veri in ljubezni ljudi kot eno družino. Procesija je šla v eno od mnogih kapelic in tam so vsi odmolili predpisane molitve, zapeli Marijino pesem in zmolili še vero. Nato pa spet v procesiji skozi stranska vrata zapustili baziliko.

PRI SV. PAVLU

Apostolova bazilika je bila druga, ki so jo obiskali slovenski romarji. V portiku pred glavnim vhomom so se postavili v procesijo, spet je Prevzvišeni prvi šel in nosil križ. S pročelja je gledal na romarje napis: Crux, spes unica, škof ga nosi v imenu vseh, vsi pa v njem vidijo rešitev in križ jim je upanje

na boljšo bodočnost in tolažba v trpljenju begunstva! Kakor je škofu teža križa res težka, a plačilo za težo ne izostane, tako so njegovi verniki z istimi čustvi prevzeti, da jim plačila tega križa ne uide. — Procesija stopa proti oltarju, pod katerim se svetijo rdeče luči in pričajo, da tam počiva truplo neugnanega misijonarja, apostola narodov sv. Pavla. S kako živo zavestjo so molili apostolsko vero! Saj jo moliti s srcem ob grobu njega, ki se je vsega posvetil razširjanju vere, ni težko. Med množico se vije slovenska procesija, petje slovenskih pesmi obrača pozornost ljudi nase. Mimo mogočnega mozaika v absidi se pomika procesija k oltarju sv. Rež-njega telesa in pri stranskem vhodu ven.

NA GROBU SV. PETRA

Mrak je legal na večno mesto, ko so romarji prišli na trg sv. Petra in se uvrščali v sprevod. Največja cerkev sveta sprejema vase v spokorni procesiji zastopnike slovenskega naroda. Skozi sveta vrata, pri katerih vsi pobožno pokleknejo, gredo v baziliko, pesem in molitev jih spremlja. Pred grobom sv. Petra je nekaj drugih romanj, zato procesija čaka, da morejo pozneje priti prav k konfesiji, grobu prvaka apostolov, ribiča iz Galileje najprej in pozneje ribiča ljudi. Ko procesija čaka, prihajajo romarji drugih narodov poljubljat prstan slovenskemu škofu. Pesem dani po prostrani baziliki, odmeva od stranskih svodov ter mogočne kupole. Že so pri konfesiji. Vsi na kolenih molijo molitve za odpustke, nato pa stoje v imenu vsega naroda na grobu prvega papeža močno in glasno zmolijo apostolsko vero. Srca so polna močne volje, za to vero še več trpeti, a vse storiti, da ta veroizpoved zaživi spet med našim narodom. Marijina pesem spremlja romarje ob izhodu iz bazilike.

PRI MARIJI VELIKI

Pri materi je vedno najboljše in najtopleje, zato so tudi slovenski romarji zadnji obisk prihranili Mariji in se ob njej najdalje pomudili in se ji zahvalili za milost svetega leta. Skozi sveta vrata stopa procesija. Prevzvišeni jo vodi, slede duhovniki, verniki. Mogočno Marijino svetitve odmeva od slovenske pesmi. K glavnemu oltarju krene, kjer spev kleče opravijo svoje molitve. Pod glavnim oltarjem je kripta z ostanki jasic. Mogočno se dviga triumfalni lok preko svoda in deli baziliko od abside, kjer v luči žarometov odsevajo čudoviti mozaiki, ki prikazujejo življenje Matere božje. Po molitvi apostolske vere zadoni pesem: "Hvala večnemu Bogu". V tem trenutku se prižgo neštete luči in žarometi, vsa cerkev postane predokus nebeške svetlobe. Iz src pa še vse bolj vre vroča zahvala Bogu za nešteto milosti! Verniki, ki so opravljali svoje pobožnosti, so prihiteli k slovenski skupini, strme občudovali petje in pobožnost romarjev, posebno pa poslušali petje naše lepe pesmi: "Marija skoz življenje voditi srečno znaš". Vse je utihnilo v baziliki ob tej naši prelepi pesmi. Zaupanje v Njo, ki bo čez par dni povišana od namestnika Njenega Sina, je bilo položeno v to petje. Čutil si, da

vse poje ne zato, ker jih ljudje poslušajo marveč v slavo Mariji. Pa so domov pohajale misli na naše Brezje, kjer kraljica Slovencev trpi z narodom, pa zanj pri Sinu posreduje z materinsko ljubeznijo! Kdaj homo na Brezjah peli vsi zbrani ob Materi; kdaj bo ona obiskala kot svetogorska Marija Goriško, Višarska Kanalske dolino, Gospa Sveta Koroško preromala, pa Blejska Marija z otoka Gorenjski kot potolažila, šmarnogorska ljubljanska polje od blizu videla in vrnila obiske v dolini? Pa Dolenjska, kdaj bo deležna pohoda Marije s čateža, Nove štifte, kdaj bo stiška Mati božja potolažila svoje v trpljenju trpeče? In štajerska, kdaj jo bo pod svoj materinski plašč zagrnila Marija s Ptujске gore in Mati milosti v frančiškanski cerkvi v Mariboru razdelila vsem vse zaklade milosti, ki jih je tudi ona pomagala zaslužiti svojemu Sinu? Kdaj bo čez vso Slovenijo Kraljica naša, Marija Pomagaj z Brezij vse blagoslovila, vsem prinesla edinosti, miru in dušah, podarila polnost milosti iz božje zakladnice? Ne vemo, ne sprašujemo radovedno. Eno in edino želijo so slovenski romarji pri Mariji Snežni, materi svoji nebeški na srce polagali, da jih brani pred nevarnostmi in tujini in da se nad njimi vsa božja volja zgodi!

Zadovoljni so se romarji vračali preko glavnih rimskih ulic nazaj v svoja stanovanja. Bogu so bili hvalečni za tako lepo preživeti praznik Kristusa Kralja.

MARIJINA PROCESIJA PO RIMSKIH ULICAH

Rim je Marijino mesto! Neštevilne čudodelne podobe, najlepše marijanske bazilike so raztresene po večnem mestu. Na Eskvilinu vlada Marija Snežna, na Kapitolu Marija Arcoeli, pod Pinčom Marija del Popolo, in neštete druge Marijine podobe. Zvečer pa, ko mrak lega na večno mesto, moreš videti nešteto lučk skoro na vsaki hiši pred podobo Marijino. Na vsakem oglu, na vsaki cesti je v hiše vdolbena podoba Marije, naslikana v spomin na posebne milosti, s prošnjo za varstvo nad hišo. In lučka pred njo, šopek cvetk in venec zelenja ti priča, da so srca še vedno vneta za Marijino čast! Rimsko ljudstvo to ljubezen do Marije rado pokaže na razne načine. Lepo je poslušati petje znane pesmi: Eviva Maria e chi la creó — Zdrava Marija in Stvarnik njen! Posebno pa javne procesije pokažejo ljubezen rimskih prebivalcev do Marije. Nepozabna bo ostala čudovita procesija na Brezmadežne dan lanskega leta. Letos se je nekaj podobnega ponovilo na vigilijo praznika Vseh svetnikov, ko je po rimskih ulicah šla milostna podoba Marije Snežne in bazilike Marije Velike, toda po krajši poti iz cerkve Maria in ara coeli k sv. Petru. Veliki beneški trg (Piazza Venezia) in poti, ki vodijo k Kapitolu, so bile že pred začetkom procesije polne vernikov, ki so čakali, da jih reditelji uvrstijo v sprevod. Tudi Slovenci smo se zbrali ob Mamertinskih ječah in odšli nato pod stopnišče, ki vodi k baziliki Maria in ara coeli. Vse ceste, ki vodijo k sv. Petru in po katerih naj bi stopala procesija, so bile ob straneh polne vernikov, ki so s pesmijo in

Bazilika in trg sv. Petra pred stoletji

molitvijo pričakovali prihoda podobe Marijine. V sprevedu je šlo zastopstvo in članstvo mnogih organizacij. Med narodnimi zastopstvi so bili tudi Slovenci, ki so se uvrstili v spreved z napisom "Slovenija", ob strani pa sta dva močna fanta nosila slovenski zastavi. Najprej so šli moški, nato duhovniki z msgr. Jagodicem. Za njimi pa žene. Ljudstvo je na mnogih krajih pozdravljalo slovensko zastopstvo in s klicanjem trpeči Sloveniji povdarjalo, da smo zastopniki trpečega naroda, ki radi verskih idealov trpi preganjanje in nešteti izgnanstvo. Zvonovi so slovesnost povečavali; ko pa je legel mrak nad mesto, so zagorele lučke pročelj palač in cerkva. Bližala se je procesija že trgu sv. Petra po Via Conciliazione, slavnostno razsvetljeni. Tedaj je na trgu zbrano množico pripravljaj na prihod podobe Rešiteljice rimskega ljudstva p. Lombardi s svojo iskreno in prepričevalno besedo. Lurška pesem in njen refren: "Ave, Ave, Ave Maria" je odmevala čez trg, v duše pa prinašala razpoloženje, ki ga je težko povedati. Prihaja podoba Marijina! Vsa med cvetjem in morjem lučk gre Kraljica, ovenčana z zlato krono in Detetom v naročju v največje svetilke sveta, da na svoj najlepši in največji dan prisostvuje v Petrovi baziliki slavju proglašenja svojega vnebovzetja.

Sv. oče se je podal iz svojega stanovanja v privatno kapelo. Marijino podobo pa so postavili na pripravljeni oltar pred vhodom v baziliko. Množica utihne, pričakuje Pastirjevega glasu, ki bo molil k Kraljici Vnebovzeti posebno molitev. Samo frfotanje ptičev čez Petrov trg in pritajeno šumljanje vodometov je še povečalo veličastnost trenutka. Zadoni glas Kristusovega namestnika, glas trepetaj-

joč, a glas poln zaupanja, ki je molil molitev k Mariji Vnebovzeti in je njegovi molitvi s srcem sledila množica. (Glej spredaj v listu!)

Molitev zaupanja in sreče je to, ki jo je molil Pij XII. na vigilijo največjega dneva v svojem pontifikatu. Množica je to čutila, zato pa dala duška svojim čustvom vzklikanju Mariji in namestniku svojega Sina. Stopnjevalo se je navdušenje, ko se je na oknu papeškega stanovanja prikazala bela postava papeža in je podelil svoj blagoslov nešteti množici vernikov iz celega sveta zbranim doli na trgu. Še in še ga je klicala množica in še je odgovarjal ponovno blagoslavljač in odzdravljajoč na pozdrave zvestih sinov in hčera! Večer je bil to, ki ga ne bo možno pozabiti; tako poln vere, zaupanja v varstvo nebeške Matere, kakor se malokje in malokdaj vidi!

PRAZNIK VSEH SVETNIKOV

Krasen dan! Narava se veseli dogodka, jasno nebo priča o nebeškem veselju, v srcih ljudi pa je neugnano hrepenenje, ki kakor mogočne reke že na vsezgoda hite proti trgu sv. Petra, da prisostvujejo največjemu dogodku svetega leta, največjemu in najpomembnejšemu dogodku v zgodovini Cerkve v dvajsetem stoletju. Že dolgo pred napovedano uro je trg poln vernikov. Molitev, pesem odmeva po trgu, šumenje valov se zdi vse to prekipevanje veselja src in duš za Marijin največji dan! Po zvočnikih se dajejo navodila v več jezikih, množica sledi zbrana začetku pobožnosti v Sikstinski kapeli, kamor se je podal sv. oče in zapel himno Ave maris stella. Med tem se je začel skozi bronasta vrata pomikati slovesen spreved rimske duhovščine, redovnikov z zastavami, nato kanoniki patriarhalnih bazilik, razne bratovščine, ki imajo privilegij biti v papeškem sprevedu. Množica nestrpnost pričakuje, da se pokaže sv. oče. A pred njim gre velika množica škofov, nadškofov, patriarhov in odličnih prelatov. Med petjem litanij vseh svetnikov se pomika ves spreved proti ploščadi pred vhodom v baziliko. Tam stoji "chatedra", papeški prestol, v belo prevlečen z baldahinom.

Glej, sveti oče! Na bronastih vratih se pokaže, v pluvial odet, z zlato mitro na glavi, sedeč na nosilnici — sedia gestatoria! Šeststo tisoč src mu kliče v pozdrav, šeststo tisoč src se veseli z njim, ga opazuje in čuti z njim veličino trenutka, ki prihaja! Sv. oče odgovarja pozdravom, blagoslavlja levo in desno, ko gre Pastir in Veliki duhovnik nad množico vernikov skoro do obeliska sredi trga in se spreved počasi približuje ploščadi. Špa-lir duhovščine in škofov mu dela pot k prestolu.

Trg sv. Petra postane prostrana bazilika. Srca vseh vernikov sveta so v duhu zbrana tam, čeprav so telesno raztresena po zemski obli. Sv. oče stopi k prestolu, množica utihne. Tedaj pristopi pred sv. očeta dekan kardinalskega zbora, kardinal Tisserant in v latinskem jeziku zaprosi, naj usliži prošnje kardinalov ter škofov in pobožnih vernikov in naj Mariji v njeno krono nov diadem vdela s proglasitvijo resnice, da je bila Marija tudi s telesom po smrti vzeta v nebo; ob tem pa naj se ve-

sele angeli in svetniki, božja Porodnica pa naj od svojega božjega Sina izprosi veliko milosti. Na to prošnjo je sv. oče takole odgovoril: "Ni prišla ta slovesna ura brez posebnega božjega sklepa. Kar je katoliška Cerkev že doigo v skupnih željah želela in mogočno prosila, kar zahteva sama odlika Matere božje, da namreč po oduševljenem telesu skupno s Sinom v nebeški blaženosti zmago-slavje slavi, to hočemo skoro proglasiti in odločiti. Želimo pa, da pred proglasitvijo tega nauka vsi, ki ste navzoči, prosimo sv. Duha za razsvetljenje." Sv. oče je pokleknil, z njim pa so pokleknili škofje in verna množica. Sv. oče v tihi molitvi goreče prosi razsvetljenja. Nato zapoje himno k sv. Duhu, ki jo nadaljuje vsa množica.

Prišel je trenutek proglasitve. Papež z mitro na glavi sede na prestol kot Učenik in nezmotljivi razlagatelj božje razodete resnice, zaupane Cerkvi Kristusovi, v veliki tišini in zbranosti množice bere oni odstavek iz daljše bule "Munificentissimus Deus", v katerem proglašja novo versko resnico. (Glej spredaj v listu!)

Še so donele besede Učenika in Pastirja nad glavami zbrane množice in pronicale v srca in duše vernikov, ko jih je zadušilo navdušeno vzklikanje množice, petje, pesmi in jok veselja hvaležnih src. Katoliškemu svetu pa je s tem bila izpolnjena želja in hrepenenje stoletij je doseglo svoj namen in cilj! Katoliški svet je dobil novo podobo Matere božje, podobo vnebovzete!

Te Deum laudamus — Zahvalna pesem preprija množico, ki se pridruži in iskreni in srčni zahvali sv. očetu. Morda še nikdar niso verniki tako združeni s papežem z njim peli hvalo Bogu, kakor to lepo in sončno jutro. Ves svet je odmeval po zvočnikih veselja, ves svet se je pridružil zbrani množici na trgu sv. Petra in moremo reči, da je bila ta zahvala res katoliška.

Stoje na tronu je potem sv. oče govoril lepi govor, ki nam ga naš škof objavlja.

"Vsi na kolenih molimo," je na koncu pozval in pokleknil, z njim so pokleknili škofje,

z njim pokleknila množica na trgu tja preko Via della conciliazione pa tja do Angelskega gradu in z Velikim Duhovnikom glasno molila molitev k Vnebovzeti kakor prejšnji večer. Še blagoslov "Urbi et Orbi" — mestu in svetu — in konec je bilo nepozabne slovesnosti na trgu sv. Petra. Ves papeški sprevod se je podal v baziliko, množica pa je v veliki večini ostala na trgu in po zvočnikih sledila slovesni sv. maši.

PONTIFIKALNA SVETA MAŠA SV. OČETA

Bazilika je bila polna že na vse zgodaj zjutraj in zato od ljudi na trgu ni nihče pozneje mogel priti v baziliko. Slovesen papeški sprevod je ob vstopu v baziliko bil deležen izrednega pozdravljanja. Ko sem z lože sv. Longina mogel opazovati ves potek slovesnosti, se mi je zdelo, da je nekako tako moralo biti na Efeškem koncilu, kjer je zbrana množica pozdravljala škofo ob izhodu iz cerkve po obsodbi Nestorija in proglasitvi Marijinega božjega Materinstva. Samo s to razliko, da je bil tu sam Pij XII., papež Vnebovzete od množice pozdravljan na način, ki ga je težko popisati, saj čustva src in duš ne moremo z besedo označiti.

V absidi med konfesijo in papeškim tronom pri oltarju Stola sv. Petra so bili določeni prostori za nadškofe, škofe, kardinale in prelate. Skoro pred 100 leti je bilo podobno, ob podobni Marijini slavi, ko je bila Brezmadežna postavljena kot vzor neštetim dušam. A število cerkvenih poglavarjev je danes večje, slavlje vse lepše, srca nič manj vzradoščena nad slovesnostjo. Na stolu sedi Pij XII. namesto Pija IX. Bazilika sv. Petra po vatiškanskem koncilu ni videla toliko zbranih škofov in cerkvenih dostojanstvenikov. Sv. maša se je izvršila po posebnem obredu, kakor je predpisan za slovesno papeževo mašo. Pij XII. je sam sestavil magne molitve za ta dan.

Mnogo čez poldne je že bila ura, ko je bilo vse končano. Množica se je vsipala iz bazilike kakor čebele iz panja in se pridruževala že

zbrani množici na trgu. Vseh oči so bile obrnjene na okno v zadnjem nadstropju, kjer ugasne luč po polnoči in kjer dela ter nosi odgovornost za duše vsega sveta namestnik Kristusov. Klici Eviva il Papa! v vseh jezikih, vseh narečjih kličejo, da se pokaže, da jih blagoslovi, da prejme zahvalo hvalečnih src. Končno se pokaže bela postava, pozdravlja, blagoslavlja in spet izgine. A mora še in še priti na okno, da še blagoslovi, pozdravi.

SLOVENSKA ZAHVALNA POBOŽNOST

Kakor so drugi narodi imeli zase svojo zahvalno pobožnost, tudi Slovenci nismo hoteli zaostajati za njimi. Naša skupina se je povečala, saj so prejšnji večer prišli Slovenci iz Trsta pod vodstvom gg. dr. Prešerna in Jamnika. Napolnili so kapelo sester salezijank prav blizu slovenskih šolskih sester. Pobožnost je začel Prevzvišeni z lepo in globoko pridigo o Materi božji. Sledile so slovesne pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim, potem ko je vsa kapela z navdušenjem pela zahvalno pesem. Po končanem blagoslovu se je razlegala iz src vseh pesem Marija skoz življenje, ki je na vse ob tej priliki naredila še poseben vtis. Prevzvišeni je po sredi kapele odhajal in blagoslavljal, nato pa se na dvorišču še naprej razgovarjal z ljudmi, ki so bili veseli, da so mogli spet pozdraviti svojega škofa.

Isti večer je Rim zagorel v žaru luči na čast Materi božji. Vse cerkve so bile slavnostno razsvetljene, javna poslopja in palače so žarele v žaru žarometov in so se na njih odražale v siju luči njih arhitektonske linije. Kupola sv. Petra z razsvetljenim križem na vrhu strmi v temo in kaže luč, ki iz Rima preko vse zemlje sveti. Vatikanske palače so žarele v čudoviti luči in posebno lepo Berninjeve kolonade. Posebno umetniško razsvetljavo je imel Angelski grad, Kolosej pa je žarel v luči nad tisoč bakelj. Rim se je zavedel tiste dni, kaj se je zgodilo v njem. Zato pa so Rimljani tudi svoje privatne hiše okusno in lepo razsvetlili. Na okna so postavili kipe Matere božje, jih obdali s cvetjem belih krizantem in prižgali lučke na oknih.

ODHOD ROMARJEV

Čas rimskega bivanja se je skoraj približal koncu. Zvečer 3. novembra so odpotovali nazaj koroški romarji. Bili so veseli in zadovoljni, da so mogli videti tako veliko slovesnost. Na kolodvoru so se od njih poslovili Prevzvišeni, nad čemer so bili romarji zelo veseli in Prevzvišenemu hvaležni za pozornost, ter rimski Slovenci. Za slovo je Prevzvišenemu vsak podal roko, posebno duhovniki so se lepo poslovili od njega. Spet je za slovo zadonela slovenska pesem v pozdrav. Že se vlak počasi pomika, mahanje robcev in petje pesmi pa so zadnji znaki notranje povezanosti vseh Slovencev v tujini!

Naslednji večer se je poslovila od Rima tržaška skupina. Še prej so hoteli imeti oni sami Prevzvišenega v svoji sredi, čemur je on rad ugodil. Tržačani pa so bili veseli te njegove dobrote in mu hvaležni. Poslovila se je od njih rimska skupina Slovencev. Stiska-

nje rok in pesem na ustih sta bila zunanji znak slovesa.

Tudi Prevzvišenemu so hitro tekli dnevi bivanja v Rimu. V četrtek, 9. novembra se je zbrala slovenska skupina v Rimu okrog njega v kripti baziške sv. Petra, kjer je opravil sv. daritev za slovenski narod, njegove žrtve in begunce, na oltarju prav nad grobom sv. Petra, na oltarju, ki ga je posvetil letos sam sv. oče. Spremljali smo ga pri sv. daritvi s pesmijo in molitvijo. Po sv. maši smo ogledali še kripto, kolikor jo je možno, ker vsa dela v njej še niso dokončana. Po ogledu so se na trgu sv. Petra od njega poslovili vsi navzoči. Težko je bilo slovo, a čas je priganjal. Vsak bi rad še besedo spregovoril z njim, vsak poljubil prstan, saj Bog ve, kdaj bo spet ta priika dana.

Slovo pri sestrah na Via dei Colli je bilo lepo. Prevzvišeni je dal svoj blagoslov vsem, sestra in vsi, ki so bili tam, so se zbrali pri izhodu in Prevzvišenega še zadnjič pozdravili. Še blagoslov, še pozdrav z roko in avto je odpeljal njega in g. Jul. Slapšaka na Ciampino v spremstvu še nekaterih duhovnikov, ki so hoteli Prevzvišenega spremljati prav do konca njegovega bivanja v Rimu. Marsikatero oko je bilo ob slovesu rosnó, vsi so onemeli, ko je avto s Prevzvišenim odšel in na Via dei Colli je postalo prazno...

Zrakoplov je že čakal, ko je Prevzvišeni dospel na aerodrom. Po opravljenih formalnostih je prišel skoraj čas odhoda. Prevzvišeni se je še poslovil od duhovnikov, ki so ga spremljali, tudi g. Julče Slapšakov, pa se je zdelo, da je zgubil ves humor in dobro voljo, saj je bilo težko slovo od Rima tudi njemu. Še blagoslov nadpastirja, pa je odšel proti zračnemu ptiču. Z mostička je še pozdravil in vstopil. Kmalu pa so zabrnili motorji in odletel je zrakoplov preko Rima.

Taki so bili rimski dnevi ob največjem prazniku svetega leta, ob proglasitvi resnice Marijinega vnebovzetja. Lepi so bili! Slovenci smo jih še posebej hoteli lepo praznovati, saj je Marija kraljica slovenskega naroda, kraljica vseh nas. Veseli smo bili, da smo imeli sredi med nami Prevzvišenega, ki je tudi sam z veseljem sledil slovesnostim proglasitve. Tako je prejel plačilo za svoj ljubezen do Marije, saj je prvi škof, ali pa vsaj med prvimi, ki so izpolnili fatimsko naročilo Matere božje. Pa nas je vse to slavje v čast Materi božji napolnilo z upanjem! Marija bo kači glavo strla, tudi kači dvajsetega stoletja, kakor jo je strla v prejšnjih stoletjih. Marija, od Tebe pričakujemo vrnitve v domovino, od Tebe pričakujemo osvoboditve naših domov, Ti pa nam izprosi milosti od Sina svojega, da mu zvesti ostanemo in z našim vernikom in svetim življenjem pospešimo dneve naše rešitve in rešitve slovenskega naroda.

A. I. (Rim)

K slikam v poročilu: Prva prikazuje svetega očeta, kako odzdravlja slovenski skupini; druga nam kaže pristrčno srečanje Pija XII. z ljubljanskim škofom, ki mu izroča knjigo o Grozdetu in pergament; zadnji dve kažeta baziliko sv. Petra v Rimu.

NA POTU K ZORNICAM

Molče sva gazila v snežni metež. Že skoraj uro sva bila na potu, pa sva komaj deset besed spregovorila med seboj. Izluščila sva se iz samotnih gozdnih hribovskih kmetij in se namenila v oddaljeno župno cerkev k zornicam. Moj spremljevalec je bil tam gotovo že svojih deset let v službi. Kolikor sem se mogel spominjati, je hodil Vid, tako je bilo namreč hlapcu ime, vsak Advent vsako jutro k zornicam.

Njegov gospodar ni nikdar vprašal, kaj je nagibalo njegovega hlapca, ki je bil vsekakor mož poštenjak, k temu. Pač si moremo predstavljati, da je bila to velika žrtev, vsako jutro zgodaj vstajati in ob pol petih biti že na potu, dočim so drugi hlapci še kako uro mogli sladko počivati. Iz Vidovih ust pa ni bilo slišati nikdar nobene pritožbe. Gospodar mu je pustil na prosto, kajti preden se je dodebna zdani!o in se je odprlo delo v gozdu, je bil hlapec že zopet doma. Da, dogajalo se je celo v zadnjih par letih, da je gospodar vedno pogostejše dejal svojemu hlapcu: "Počakaj me nekoliko, Vid, bova šla skupaj k zornicam!" Potem sta družno koračila v temnačno jutro in često puščala za seboj osamljeno gaz na zamedlih poteh.

Toliko sem vedel o starem sosedovem hlapcu Vidu, ko sva jo tega adventnega jutra ubirala v snežno noč. Jaz sem šel za njim in stopal v njegove stopinje. Bil sem še napol zaspan, kajti priznati moram, da tega leta na delavniki še nisem šel tako zgodaj na tako dolgo pot v farno cerkev. Do tega trenutka mi ni niti na um prišlo, da sva molče pešačila. Šele tedaj, ko je od nekod veter prinesel skozi vrtničenje snežink glas zvona nama naproti, so mi privrele besede na usta.

"Zdi se mi, Vid, da se ure ne ujemajo, ker

že zdaj "skupaj" zvoni. Kar sva na poti, ne bo veliko čez pol šestih."

Vid ni hoje spremenil, le obrnil je nekoliko glavo, da bi mogel v viharju razumeti: "Saj tudi zares ne bo več. Prišla bova, brez strahu, pravočasno! Cerkovnik zvoni po dvakrat "skupaj" k zornicam."

Premolknil je za trenutek in nato še pristavil

"Tako dela meni na ljubo, da pravočasno vem, kje sem, če grem sam, in zato tudi, da prave smeri ne zgrešim."

"Zvon ti torej kaže pot?" ga vprašam začuden.

"Da, zvon!" mi odvrne moj spremljevalec in obmolkne.

Pred seboj sva zazrla mračne obrise temnega gozda. Dojela sva njegov šepet skozi žvižg vetra in kmalu so zrastle pred nama prva drevesa. Do tedaj so nama služili za kažipot ob straneh pota v gotovih razdaljah zasajeni količi. Sedaj pa je zadnji utonil v snežnem vrtničenju in vstopila sva pod visoko drevje. Sila viharja je popustila, postalo je mračneje in gorkeje. Ce!o gaz se je razširjala, da sva mogla nadaljevati najino pot vstric.

Pa ne vem, kaj me je prignalo do tega, da sem nenadoma vprašal:

"Zvon praviš, Vid! Torej ti je zvon vedno kazal pravo pot? Saj hodiš že nekaj let v adventu vsako jutro k zornicam!"

Sedaj se je Vid obrnil z glavo proti meni. Nisem videl njegovih oči, toda čutil sem, kako preiščujoče in preizkušajoče so zrle name. Za trenutek sem utihnil.

Čez nekaj časa sem začul odgovor:

"Zdaj mi že dolgo tega kaže zvon, kako moram iti. Toda prvikrat ni bil nikakšen ve-

lik zvon, ki me je klical in me privedel na pravo pot. Bil je le majhen zvonček, katerega lahko majhen otrok z eno roko vihti in z njim pozvanja."

Z velikim zanimanjem sem ga poslušal.

Zaslutil sem za vsem neko tajno v zvezi s hlapčevim vsakdanjim potom k zornicam. "Majhen zvonček, hm!" sem le zamrmral sam pri sebi, ne da bi dalje silil v zapечатeno skrivnost.

Po kratkem premolku je Vid sam po sebi začel:

"Sem le preprost hlapec in nisem veliko doživel v svojem življenju. Pa je že tako, da ti eno ali drugo doživetje posebno globoko obtiči v duši, da se večkrat v življenju povrneš nanj in mu pripisuješ važen pomen."

Pa še vedno ni prišel tisti trenutek, ko naj bi mi razkril to, kar bi hotel zvedeti. Tako sva krčila pot še kakih sto korakov molče skozi bobneči vihar. Misel na njegovo vsakdanjo žrtev me je krepila: premagoval sem svojo zanesanost, ker sem hotel tudi jaz priti v župno cerkev k zornicam vsaj z enkratno žrtvijo.

Ko se je vihar nekoliko unesel, je hlapec brez mojega vmešavanja nadaljeval:

"Moral sem prav mlad z doma v službo. Bilo nas je osem bratov in sestra na majhnem posestvu v gozdni soteski. Mati nam ni mogla dati v življenje komaj kaj več kot zgled zvestega, vernega, trudapolnega življenja. Spomin na njo mi je svetil več let kot zvezda vodnica. Toda v mladih letih, ko se mlad mož čuti junaka, splahni velika, lepa, duhovna podoba materina. Z njo je zdrknila tudi moja vera nazaj v sanjavo deželo srečne mladosti. Nisem sicer svoje vere zavrgel, ker bi bil kako drugače prepričan, ne, toda mislil sem vedno redkeje na njo.

To naj služi kot uvod h glavnemu doživetju!

Moje tretje službeno mesto je bilo daleč v gorski, gozdni soteski. Tam smo se uslužbenci prav dobro počutili. Nobenemu ni nikdar na misel prišlo, da je samo najemnik in da je na kmetiji samo zaradi denarja. Razumeli smo se med seboj kakor dobra družina. Po nekem trudu in dela polnem poletju pa je nekega črnega novembrskega dne prišel gospodar med nas hlapce z izrednim domislekom. Povedal nam je, da je že od nekdaj v njegovi hiši navada, da gre vsak advent vsako jutro kdo z njegove kmetije k zornicam. In da se ne bo mogel nihče pritoževati, da od njega preveč zahteva, je tako razporedil, da se naj vrste vsi moški na njegovem posestvu, vstevši njega samega, pri tej adventni pobožnosti.

Meni ni bil ta predlog nič kaj všeč, ne toliko zaradi zgodnjega vstajanja, temveč bolj, ker sem vzel to kot siljenje k verskemu udejstvovanju, katerega pa sem se jaz že zdavnaj odvadil. Gospodar bi me bil morda iz vrste izvzel, če bi mu rekel resno besedo, pa za to sem bil prestrašen. Tako sem tudi jaz prikril njegovemu domisleku, kakor so to storili drugi hlapci.

Zima je v hribih zgodaj zastavila. Tisto noč, ko je name prišla vrsta, je vihar nakopičil velike zamete na pota in prelaze. Leno in hudo nevoljen sem vstal s toplega ležišča

in se opravił za v cerkev. Pa že v sobi so me obhajale vsakojake misli, kako bi se "izrezal" iz te poti.

Komaj sem vkoračil par korakov in bobneči vihar, že sem si bil na jasnem, kako naj zasučem, da se izognem prevzeti nalogi. Na levo, ne daleč v gozdu, je stal na gozdni senožeti gospodarjev senik. Vedel sem, da je do strehe natlačen z dišečim senom. Tam bi bil mogel še dobri 2 uri sladko počivati, če bi se le dovolj globoko zaril v seno!

Kakor sem sklenil, tako sem storil. Na ovinku, kjer je vihar najhuje divjal, sem krenil s poti in v borbi z zameti slednjič došel do gozda. Skozi gozd je bila hoja lažja. To pot sem poleti nešteto krat prehodil, da bi je zdaj slep ne mogel zgrešiti. V četrte ure sem stal pri seniku, otresel sem sneg s čevljev in obleke, se povzpel k gorenjim vraticam senika in vstopil. Zadovoljen nad lastnim domislekom sem si z rokami izkopal globoko luknjo v suho, dišeče seno. Kakor težke odeje sem dvignil senene plasti, da bi se z njimi pokrill in tako na toplem do trdnega jutra sladko počival. Ko bom zopet zapustil senik in se vrnil domov, me ne bo živa duša vprašala, kje sem bil ta čas. Da bi se poznala sled, me prav nič ni skrbelo, to bo že snežni vihar pravočasno zamedel.

Predno sem se pogreznil v toplo skrivališče, sem se za trenutek naslonil na senikova vratica. Ravno kar sem prijel za zapah, da bi vratica trdno zaprl, kar mi pridoni na uho skozi bučanje vetra nek drug glas. Bil je glas kakor glasek majhnega zvončka, s kakoršnim pozvanja ministrant pri povzdigovanju. V tem trenutku me je spreletelo skozi mozeg in kosti nekaj kakor led mrzlega; groza me je obšla. Šklepetal sem z zobmi. Menil sem, da bom zmrznil.

Napeto sem prisluhnil in poslušal. Divjanje viharja je naraščalo. Snežinke so krotovičile kakor bela megla okrog senika in skozi špranje silile vanj. Pa najsi sem še tako napeto prisluškoval, nisem mogel več dojeti niti najrahlejšega zvončkanja. Menil sem, da sem se varal. Kakšna domišljija me je zbegala! Kdo bi mogel v tej uri skozi gozd z majhnim zvončkom pozvnanjati. Nasledel sem prevari, drugače ni mogoče! S temi zbeganimi mislimi sem zapahnil slednjič vrata in se zagrebel v seneno ležišče. Zamižal sem in poskusil zadremati.

Zaspati pa nikakor nisem mogel. Tudi ležal nisem dolgo. Skobacal sem se iz svojega gnezda in zopet pazno prisluhnil. Tokrat spet nisem slišal kekega drugačnega glasu kot tiste, ki ga je prinašal veter.

Pri tem pa sem se polagoma začel svojega ravnanja sramovati. Nikakor ni bilo pošteno od mene, da sem hotel svojega gospodarja tako zahrbtno varati! Samega sebe sem obsojal v vsej trdosti.

S takimi mislimi in sam nase nejevoljen sem stal brž zopet na tleh poleg senika. "Četudi zamudim dobršen del zornic, moram zdaj vkljub temu v cerkev, da kaznujem svoje nizkotno početje," sem se trdno odločil. Ko sem na to mislil, sem bil že spotoma. Nekje čez senožet sem spet došel na glavno pot. Vsa gaz je bila skoro do vrha zametena. Pa odloč-

no, strogo obsojajoč samega sebe, sem rinil dalje.

Precej poti sem že prehodil, ko sem nenadoma ves izčrpan obstal. Vsled napora me je pot oblival in moral sem si prerazburkano srce na kakršen koli način pomiriti.

Naenkrat me je nekaj presunilo in mi kakor električna iskra šinilo skozi vse telo — slišal sem zopet glas majhnega zvončka! Ne, ni mogla biti nikaka prevara! Zdaj pa zdaj, kadar je vihra le malo popustila, mi je donel na ušesa rahel glasek ministrantovega zvončka. Po brnenju sodeč ta glasek ni prihajal od daleč, dasi je donel zelo zamolklo.

Z nekaj skoki sem pregazil nekoliko bližnjih snežnih zametov. Vsa utrujenost je splahnela, v meni je vzplamtela neka sila, ki me je nevzdržno preganjala naprej. Z rokama sem razgребal mogočne zamete in si tako krčil pot. Kričal, da, tulil sem v bobneči snežni vihar:

“Ha-hoj! Sem-kaj!”

Potem sem za trenutek prejenjal in pri-sluhnil. Pa vedno bližje in bližje sem dojemal nežen glasek zvončka, čim bolj sem se bližal.

Ni mi bilo treba dolgo iskati. Kmalu sem bil tam, odkoder je prihajalo cinglanje... Pred menoj je sključena slonela, oprta na skalnati pomol, neka možka postava; pred njo je jokal in hlupal trinajstleten deček, ki je pozvanjal z majhnim zvončkom; okoli njiju snežni zameti.

V enem skoku sem bil pri negibni postavi. Bil je sedemdesetletni župnik iz sosednje župnije. Hitro sem ga dvignil. Župnik se je nalonil name in vzdihnil: “Truden — truden — —! moj Bog!”

Ko sem fantka natančneje pogledal, sem spoznal tudi njega: bil je za malega hlapca na samotni kmetiji, ki je bila dobre pol ure oddaljena od mojega gospodarja.

Med tem, ko sem jaz starega župnika na se oprtega vodil, mi je deček pripovedoval,

kako se je godilo. Tam, kjer je on služil, je stari hlapec spal, kakor po navadi, v svoji sobici na podstrešju. Snežna vihra je utrla leseno steno, njegove spalnice. Tramovje je skoraj do smrti potlačilo ubovega starega hlapca. Da ne bi umrl brez sv. Popotnice, je gospodar poslal njega, dečka, po duhovnega gospoda, ki naj bi prišli s sv. zakramenti za umirajoče. Mali hlapec je hitro zdrknil doli v vas s ski in hitro tam opravil, nazaj v hrib pa je moral spremljati gospoda župnika, mu kazati pot in pozvanjati. Stari gospod župnik ni bil kos tej trudapolni poti in je med potjo omagal in obtičal. Dečko se ni upal pustiti ga samega, da bi šel iskat pomoči, ker bi bila mogoče prepozna. Zato je le vedno in vedno pozvanjal z malim zvončkom in zdaj pa zdaj dramil gospoda župnika, da ne bi zaspali za vedno.

Še danes ne vem, odkod sem črpal nadčloveško moč, da sem srečno privedel utrujenega gospoda v hišo svojega gospodarja. Gospod župnik so si hitro opomogli. Za dne je moj gospodar zapregel iskrega konjčica pred lahke sani in tako je mogel umirajoči prejeti sv. Popotnico.

To je bilo vse. Pripomnim naj še, da večkrat v življenju mislim na ta dogodek: Kaj bi se bilo zgodilo, če bi bil jaz glas zvončka preslišal ali pa se bil polenil in ne hotel vstati. Pač nikdar ne bi mogel prenesti misli, da sem jaz kriv, ko bi ponesrečeni izdihnil brez sv. Popotnice in bi onemogli gospod župnik, ki so bili sicer zdravi, v snegu preminuli.

Torej to je, vsled česar jaz, v zahvalo in za pokoro, hodim in bom hodil, dokler bom živ in zdrav, vsak advent vsako jutro k zornicam.”

Ob hlapčevi izpovedi se nisem nič zmenil za težavno pot. Ko je končal, sva bila že pred vrati župne cerkve. Tih in ganjen sem stopil v hišo božjo, to pot k zornicam pa sem si vtisnil globoko v srce in spomin.

MARTIN RADOŠ

Zveličar nam je rojen zdaj...

V adventni čas je zazvenela ta pesem. Zvenela je v srca tistih, ki so se zakopali v denar in zemljo, bila v ta srca tako močno pesem božje ljubezni in usmiljenja, da jih je ogrela in omehčala. Trda skorja je odpadla od srca ob misli: Zame je Bog sam zapustil nebesa in stopil v človeško revščino kot največji revež — zato, ker je moja duša, na katero sem jaz sam pozabil, tako rad imel in ker mu je toliko vredna, da se je dal zanjo na križ razpeti. Zvenela je ta pesem v srcih zakopanih v človeške telesne strasti, ki so letala za srečo in mirom, pa doživljala vsek dan nova razočaranja. Kot izgubljeni sin so se vrnili domov k Očetu ob misli: Božji Sin se je rodil zame, da bi mi prinesel srečo in mir; tako blizu mi je vse to, pa tako

daleč iščem. Neštetim je čas priprave na Božič, čas razmišljanja skrivnostne neskončne ljubezni božje, ki se je rodila na svet, dal novega pogona, nove ljubezni in moči za globoko krščansko življenje, ki iz začelo pešati.

Brat, sestra, kaj bo z najinim Božičem? Ali sva še zmožna poglobiti se v skrivnost božje ljubezni. Tvoja duša je Sinu božjemu stala pred očmi v nebesih, obtežena z izvirnim grehom, ki jo je vlekel v večno nesrečo. Čeprav je videl tvojo slabost, čeprav videl ne-hvalečnost, čeprav videl vse brezbriznost, je zapustil nebesa in stopil na svet, da za ceno trpljenja triintridesetih let, da za ceno izgube vseh človeških pravic, časti in še življenja povrhu to tvojo dušo opere, da jo posadi na trdna tla, ji pokaže pravo luč in jo

Sveta gora pri Litiji

TOMAŽEVE JASLICE

O Lovričovem Janezu so ljudje pravili, da je čuden. Samotar je bil. Saj je bil do vsakega dober kot kruh, pa vendar ni nikoli iskal nobene družbe, nobenega razvedrila. Delal je od jutra do večera, čeprav je že v sedemdeseto lezel.

Na dan pred Božičem je počival. Megla je rezala do kosti. Tomaž je zakuril v peči, si skuhal lipov čaj in pojedel skorjo kruha. Potem je potisnil v peč panjač, da bo gorel celo dopoldne. Sam se je odzibal na podstrešje in od tam kmalu prilezel po vegastih stopnicah z veliko škatljo, da je komaj lovil ravnotežje.

V hiši je postavil škatljo na mizo in odprl. Še papir je vzdignil in otroško srečen nasmeh mu je šel preko obraza: "Vse je še dobro in celo, hvala Bogu." Njegove jaslvice so bile to, v katerih se je odražalo celo njegovo življenje. Leto za letom je rezil iz lipovine, kadar je imel čas v novembru in adventu. Vse je razložil po mizi, ovce, pastirce, Marijo, Jožefa, Jezusčka, štalico in se plot okrog jaslvice.

Odmaknil je mizo in stopil v kot, da je ravnal v kotu veliko triogelno desko. Položil je nanjo suhega sena, nato pa prinesel mah. Skrbno je položil vstran nekaj krp mahu. Sam vase je mrmral: "Pravijo mi, da sem čuden. Če bi vedeli še, kako nabiram mah, bi mi rekli, da sem prismojen kot kak zelen fante. Svet je danes trd kot kamen, ne čuti nič, ne razume drugega kot denar in službo in veseljačenje; čemu bi se jim dajal v zasmeh."

Tomaž je dovršil hribček z mahu. Začel je pokladati zadnje odbrane zaplate. Prav na vrh hribčka je položil prvo. Vsako leto jo je dejal na isto mesto že več kot petdeset let. Tam gori nad hišico, kjer je mejil njegov del gozda na Bregarjevega, jo je vsako leto od-

opremi z vsem potrebnim, da lahko gre za pravo srečo.

Spomin na ta korak božje ljubezni naj nam bo Božič. Jaslice v kotu tvojega bornega stanovanja naj ti pokažejo Boga v svoji neskončni ljubezni. Tam leži na slami v jasliah. "Zate sem stonil na zemljo, zato, da bi bil ti rešen, zato, da bi dobil ti pravi dušni mir, zato, da bi bil ti srečen."

KAJ

trgal. Na tistem mahu pod smreko je sedel takrat, ko so mu pokopali mater. Šel je v gozd, da bi bolečino izjokal. Takrat je prišla k njemu Marica. Morda je bila leto mlajša, ali še ne. Usedla se je k njemu in mu položila roko na ramo. "Tomaž, ne žaluj toliko, te bom pa jaz toliko bolj rada imela." Pogledal jo je v oči. Napol otrok, napol dekle je že bila, v očeh ji je bliskala solza. Nalahko ga je prišla za glavo in mu jo potisnila v svoje naročje. Bolečina mu je jenjala. Na čelu je čutil njeno roko, v očeh njene dobre oči, ki so ga gledale usmiljeno, ljubeče. Nikoli ni pozabil te ure in je nikoli ne bo. Izpod tiste smreke je polagal mah za jaslvice leto za letom, še na materin grob ga je nesel in čez dobro leto še na njen. "Predobra je bila, da bi živela," je zamrmral Tomaž. Poiskal je dobro znani kipec. Dolge tedne ga je delal večer za večerom, dokler se mu ni zazdelo, da je v njem vsaj nekaj podobe Maričine. Dekle z grozdom v roki, drugo roko pa drži na ovci, ki žalostno poveša glavo. Prav v bližino štalice jo je namenil vsako leto.

Od druge strani je ob štalico postavil pastirja z berglo. Čudna žalost je ležala na njegovem obrazu. Iz tistega leta je bil pastirec, ko je Tomaž v gozdu hlod zmečkal nogo v stopalu in od tedaj dalje šepa. Še so prišli na vrsto pastirji in pastirice. Vsem je vdihnil Tomaž košček svojega življenja. Ta je imel v bisagi na hrbtu rože — s svetlimi barvami jih je naslikal Tomaž: arniko, papeževo svečo, rman, pelin, travžentrože, kamilice — vse to je on nabiral in si s tem služil kruh. Drugi je imel gobo — tudi te so mu dajale zaslužek, tretji je v dar novorojencu nesel kostanj, četrti češnje in drugo sadje.

Še štalica je imela svojo zgodovino. V osamelosti po materini smrti jo je delal. Okence v ozadju ga je spominjalo na materino kamro, Mariji je poskušal v obraz izrezati njeno podobo. Kako rad bi bil dal sv. Jožefu podobo svojega očeta, pa si je ni mogel več priklicati v spomin.

In plot je dal okrog vseh jaslvice. Najstarejši delček njegovih jaslvice je bil. Iz tistih davnih let, ko je do materine smrti v šole hodil v mesto. Po Vseh svetih ga kar ni več strpelo, štel je dneve do božičnih počitnic in delal plot za jaslvice. Vsak dan nekaj, da je skončal do počitnic. Ta sedanji je zadnji — ni ga uničil; na leseno podlogo ga je nalepil, da mu je ostal za spomin na davna leta.

Tomaž je skončal. Utrdil se je, da se je zleknil na klop ob peči in zadremal. Takrat so mu v sanjah zaživele njegove jaslvice. Zažarela je dobrota njegove matere, zaživila lica Maričina, začutil je vonj cvetic in sadežev, ki so jih nesli njegovi pastirčki in pastirice Jezusu v dar. Tako lahkega in srečnega se je počutil. V teh ni hudobije, ni posmehljivosti, ni kamna mesto srca, je sama dobrota in ljubezen, tako topla in globoka kot bi jo zajeli iz samih jaslvice, iz Jezusčkovega srca.

Prebudilo ga je zvonjenje. Tomaž je trudno vstal, vzel kadila in žerjavice in blagoslovljene vode. Sam je kropil, sam molil. "Bog daj, da bi bil kmalu pri božjih paslicah v nebesih," je prosil.

N. ZEMLJAK

BEGUNSKA DRUŽINA

BOŽIČNA IGRA V DVEH SLIKAH. — SPISAL MIRKO KUNČIČ

Uprizorjena v begunskih taboriščih Senegallia, Riccione, Trani in Servigiiano.

Osebe:

Oče
Mati
Sinko
Begunska družina
Prvi vernik
Drugi vernik
Tujca
Dva angela (velika)

Sin Andrej (sanjski glas). Babica. (Ded. Procesi-
sija beguncev. Solopevec. Violinist. Pevski
zbor za odrom.

Godi se v Italiji.

PRVA SLIKA

PRIZORIŠČE: Oder je razdeljen tako, da
sprednji znatno večji del predstavlja samotno
jaso v gozdu, preko katere vodi pot, drugi,
manjši del v ozadju, pa je pripravljen za
osvetlitev v drugi sliki. Ta drugi del pred-
stavlja s skromnimi pripomočki nakazano
kmečko izbo. Ne levi kmečka peč, na desni
manjša miza s prazničnim prtom in kolačem.
Na vzvišenem prostoru v bohkovem kotu večje
slovenske jaslice. To pozorišče v ozadju naj
bo zastrto z belim pregrinjalom, ki so vanj
vdelane zlate zvezde. To pregrinjalo naj bo
obeženo tako, da se dá v drugi sliki hitro
razgrniti. — Pozorišče v ospredju ima ob
straneh debela dreves, na sredi jase bolj proti
ozadju pa štrlita iz zemlje dva štor.

1. prizor

Oče. Mati. Sinko.

(Pridejo počasi, trudno z leve. — Večerni
mrak.)

SINKO (z manjšo culo v levici, si potegne
z desnico preko čela): Takó truden sem, očka.

Kje bomo spali,
kje počivali
nocoj?

OČE (s težkim oprtnikom na rami, v ko-
žuho, v škornjih, s kučmo na glavi in palico
v roki, obstane in se ozira):

Samoten ta kraj je. Zgredili smo pot.

MATI (z večjo culo v roki in volneno
ogrinjačo preko ramen, se ozre v nebo.
Potrto):

Mrači se. Ne vemo ne kam ne kod.

OČE (sname oprtnik):

Kar tu bomo spali,
nocoj
kar tu počivali
sinko moj.

(Sede na štor).

MATI (položi culo na tla):

Borno bo naše ležišče:
kamen za zglavje, mah za blazino,

zvezde za streho... V nočno tišino
nam bodo peli spomini na dom.

(Sede na drugi štor, sinko zraven nje. — Iz
ozadja sanjska pesem violine, ki igra napev:
Iz stolpa sem mi zvon doni...)

Pozorišče se stemni. Na belem pregrinjalu
v ozadju se prikaže kak del domovine, n. pr.
Blejsko jezero z otočkom, brežjanska cerkev
ali Triglav. (Skiptikon ali navadna slike,
osvetljene z žarometom.) — Violina za odrom
polglasno nadaljuje svojo pesem.

VSI TRIJE (vstanejo in zamaknjeno raz-
prostro roke; ob sanjski spremljavi violine
ganjeno, pretresljivo, kakor k molitvi):

Takó se kot jadrnica sred morjá
počasi, neslišno oddaljuješ od nas,
takó nam izginja iz sanj in spominov
tvoj ljubi, ljubi obraz,
domovina!

Groza nas je samote:
s koščeno rokó
vrgla nas je kakor kamen na dno.
Vsaka kaplja krvi,
vsak utrip srca,
najskrivnejša solza,
najtišji vzdihljaj,
vse naše življenje te kliče nazaj.
Ti pa si daleč kot jutranja zvezda
in mi kakor ptički, iz toplega gnezda
pregnani v ta mrzli tuji kraj.

(Violina obmolkne. — Slika domovine se
potopi v temo. Večerni mrak kot prej. — Be-
gunci s sklonjenimi glavami sedejo nazaj in
si zakrivajo obraze z dlanmi.)

SINKO (po kratkem premolku žalostno,
sanjavo): Joj, očka,

takó se mi toži po našem žrebičku,
po mlinu ob vodi, po grlici, stričku,
po babici v toplem zapečku in dedu,
po lipi pred hišo — vsa je dišala po mahu.

OČE (bridko):

Žrebička, sinko, ni več.

MATI: Zletela je grlica preč.

OČE: Mlin ob potoku več ne klopoče.

MATI: V hiši samotni babica joče.

OČE: Ded v zapečku kašlja in hira,
jagode rožnega venca prebira.

MATI: Nagelj na mostovžu se suši,
lipa pred hišo več ne šumi.

SINKO (se čudi): — Zakaj pa ne več?

MATI (otožno): Odevela je, sinko, Le
gole veje v daljavo izteza in zvezde šteje.

SINKO (se zavzame): — Zvezde šteje?

MATI (skrivnostno, tegobno): — Zvez-
de, dá.

Kolikor zvezd v temó se utrne,
toliko naših sinov se ne vrne.
Le še njih bele, bele kosti,
zemljica črna v naročju drži.

OČE (pomenljivo):

Klile nam bodo za seme teh dni...

SINKO (odkima se z glavo): — Ne razumem vaju. Tako čudno govorita.

OČE: Vse razumel boš, ko pride tvoj čas.

MATI: Molimo!

Za srečno vrnitev — Oče naš...

(Potihoma molijo.)

OČE (ko odmolijo in se pokrižajo): — Zapajmo v božjo pomoč.

(Si pripravijo ležišče na tleh in ležejo.)

SINKO: — Očka, mati, lahko noč.

MATI (ga ljubeče poboža): — Lahko noč, sinko.

(Zaspijo.)

2. prizor.

Prejšnji. Sin Andrej (sanjski glas).

(Izza odra sanjska pesem solopevca: Srce je žalostno, močno je ranjeno..., ki komaj slišno poje tudi med materinim in sinovim dvogovorom do konca tega prizora. — Pozorišče osvetli rdeča luč žarometa.)

SANJSKI GLAS (turobno, zateglo, kakor iz neskončne daljave): — Mati...!

MATI (se sunkovito zgane, si potegne z roko preko čela, se kakor v snu vzpne in se zmedeno ozira. Pridušeno): — Kdo me kliče?

SANJSKI GLAS (še glasnejše, zateglejšje in turobnejše): — Mati...!

MATI (vstane, razprostre roke za glasom in presunljivo krične): — Sin...! Andrej...!

SANJSKI GLAS (tožeče):

Takó me pečejo rane, mati.

Kamor potipljem — kri, sama kri;

kakor živ ogenj mi v prsih gorí.

MATI (bolešno): — Joj, da ti ne morem pomagati! Nisem več mati dobrega sveta; mati sem sedem žalosti, sedmerih bolečin... Kje si, moj sin?

SANJSKI GLAS (zamolklo, s poudarkom):
V senci grobov.

Votle lobanje vame strmijo,

strašen je molk, ki z njim govorijo.

Kmalu bom tudi jaz gost njihov

(Neskončno žalostno): — Pozdravljena, mati sedem žalosti, sedmerih bolečin...!

MATI (s skrušenim, ubitim glasom): — Joj, moj sin...! (Zaihti v dlani.)

(Pesem solopevca za odrom izzveni. Rdeča luč ugasne. Poltema kot prej.)

3. prizor.

Prejšnji. Brez sanjskega glasu.

SINKO (se ob materinem kriku prebudi in zbegano dvigne glavo. Pridušeno): — Kaj praviš, mati?

MATI (z glasom, ki že rahlo podrhteva od

vznemirjenja in ganotja): — Nič, sinko, nič.

SINKO: — Klicala si me.

MATI (v zadregi): — Nisem, sinko. Molila sem.

SINKO (se plašno stisne k njej): — Tako strah me je. Zdelo se mi je, da sem slišal Andrejev glas.

MATI (ga boža in teši): — Sanjalo se ti je. Kar brez skrbi zaspí. Čakaj, zapojem ti uspavanko, da se ti srce umíri. (Polglasno zapoje):

Oj sinko ti, ti,
zatisni oči,
že zvezde na nebu migljajo.
Potoček šumi,
poslušat hiti,
kaj breze v temo šepetajo.

Oj sinko ti, ti,
le mirno zaspí,
le sanjaj do jutranje zarje.
Luč mojih oči,
nad tabo bedí,
moč moje ljubezni te varje.

(Se skloni nad njim. Ko se prepriča, da spi, sočutno, polglasno zase:) — Ubožec! Kakor preganjana zver se moraš potikati po svetu. (Povzdigne roke proti nebu.) — Če sem jaz česa kriva, udari, trdó udari — otrokom prizanesi! (Se spet skloni nad njim in ga ljubeče boža.) — Celó to, da je nocoj sveti večer, sva ti morala zamolčati. Preveč žalosten bi bil. Brez doma... brez jaslí... brez božičnega veselja... Ti moj ubogi fant! (Leže k njemu, položi roko čezenj in zaspí.)

(Se še bolj stemni. — Iz daljave glas božičnih zvonov.)

4. prizor.

Prejšnji. Prvi vernik. Drugi vernik.

(Prideta z desne. Drugi vernik ima svetilko.)

PRVI (se spotakne ob očetovo nogo in zarentači): — Vražji štor! Še ubil se bom. Pa ravno na poti k polnočnici.

DRUGI (posveti s svetilko in osupne): — Štor? Človeška noga, dragi moj!

PRVI: — Človeška noga? (Pogleda natančneje. Prezirljivo, zadirčno:) — Ha! Že vem! Begunci. Ta sodrga! Ob vsakem koraku človek dregnje ob nje.

DRUGI (pomirljivo, dobrodušno): — Takó hudo pa spet ni. Ne pretiravaj, dragi moj.

PRVI (sovražno): — Kakor kobilice so preplavili našo deželo. Da bi jih vrag!

DRUGI: — Ni njihova krivda, dragi moj, žrtve vojne so.

PRVI: — Žrtve vojne? Ha! Vojna je končana, oni se nas pa drže kot klop. Prej bi se znebili kuge kot teh pijavk. (Se sklani nad dečkom in osupne. Posmehljivo:) — Ha! Seme negodno! Kakor pišče se stiska k koklji.

DRUGI (posveti dečku v obraz. Sočutno):

— Ubogi črvček! Ta se mi pa smili. Žalostno obhaja božič.

PRVI (porogljivo): — Te-te-te, le solzavosti nikar! (Osorno, zagrizeno:) — Tujci so. Kaj nam tujci mar! Celo Bog je najprej sebi brado ustvaril (ga oponaša), dragi moj. Pojdiva! (Odhaja na levo.)

DRUGI (gre oklevaje za njim, obstane, nakrivaj potegne listnico iz žepa, vzame bankovec, ga položi pred dečka, ga rahlo poboža in odhiti za tovarišem).

5. prizor.

Prejšnji. Brez vernikov. Trije pastirčki.
(Priidejo z desne.)

PRVI (si s svetilko sveti pot. Ko opazi speče begunce, zavzeto): —

Glejta, glejta — kaj pa je to?

DRUGI (otroško najvno in v svetem strahu): — Sveta družina!

PRVI (se skloni nad sinkom. Razneženo):
Jezušček spi in sanja sladko!

DRUGI Jožef, Marija zraven ležita,
z rajsko svetlobo vsa sta oblita.

PRVI: Jezuščka s sapo grejeta,
blaženo se smejeta.

TRETJI (nekoliko večji, rahlo posmehljivo): — Vdva sta mi modrijana! Kako naj bi bila to sveta družina!? Kje je pa hlevček?

PRVI (se razočarano ozira): — Čudno, čudno — hlevčka res ni.

TRETJI: — In jaslīce, ovce, pastirci, volk, osliček in druge reči — kje je vso to?

DRUGI (se samozavestno zravnja): — Pastirci? To smo pa mi!

TRETJI (omalovažujoče): — Norček, pa ne svetopisemski!

DRUGI (se počoha za ušesom): — Ojej, to pa drži! Kakšni ljudje so pa potlej to?

PRVI: — Morda cigani.

TRETJI: — Norček! Kdaj si pa že videl bele cigane?

PRVI (pikro): — Pa ti povej, no, če si tak modrijan.

TRETJI (važno): To so begunci.

PRVI in DRUGI (hkrati): — Begunci?

TRETJI — Begunci, dá. Kot listja in trave jih je.

DRUGI: — Pred kom so pa bežali?

PRVI: I pred Herodežem, lej ga!

TRETJI (omalovažujoče zamahne z roko): — Norček!

DRUGI (sočutno motri spečo družino): — Revčki! Smilijo se mi. Le kaj bi jim dali?

TRETJI (posmehljivo): — Plesniv drobiž! Drugega nimaš. Reven si sam kot cerkvena miš.

Drugi (se počoha za ušesom): — Ojej, to pa drži!

TRETJI (nestrpno): — Hitimo! Polnočno bomo zamudili.

(Drugi in tretji pastirček odhitita na levo.)

PRVI (nekaj časa okleva, potem odločno):

Tri orehe imam,
vsakemu enega dam.

(Skrbno položi orehe pred speče in odhiti za tovarišema.)

6. prizor.

Prejšnji. Brez pastirčkov. Dva angela.

Pozorišče se za hip stemni. V tem prideta dva angela in se postavita zraven spečih. V roki imata oljčno vejico. — Rajska svetlova ju oblije.

PRVI (z dvignjeno desnico): — Slava Bogu na višavah...

DRUGI: — ...in mir na zemlji ljudem!

PRVI: Izgnanci... begunci... brezdomci.
Tri bridke, prebridke besede.

DRUGI: Kot morje so: zlivajo vanje
se reke trpljenja in bede.

OBA: Jaslice v kotu, lučk zlatih sijaj,
v dušah mir božji — vse jih kliče
[nazaj.]

A so kod labod, ki ne more odtod:
srce prestreljeno ima in perot.

PRVI: Angel utehe sem s sanjskih bregov.
v šotor miru jih popeljem domov.
Vsaj žarek ugasle sreče
naj ujame srce koprneče.

DRUGI: Angel Pozabe sem. V moje melo-
[dije]
se vsa bridkost in vsa žalost prelije.

OBA (svečano, s povzdignjenim glasom):
Nocoj pojo zvezde. Slap mesečine
kot valčke srebrne pretaka spomine.
In pota so zarje in zarje dognanja —
nocoj naj se duša do boli nasanja!

(Položita oljni vejici k spečim in napravita kretinjo, kakor da bi jim odgrinjala neviden zastor izpred oči. — Udarec ob gong. Pozorišče se popolnoma stemni. V temi angela izgineta. — Violina za odrom zaigra sanjavo uspavanko.)

DRUGA SLIKA

Z zvezdami posuto zagrinjalo v ozadju se razgrne. Slovenska družina, zbrana okoli jaslīc. Iz vsega dihata pristrčna toplota in domačnost. — Iz daljave pritrkavanje zvonov. Vonj kadila.

1. prizor.

Oče. Mati. Sinko. Babica. Ded. Sin Andrej.

VSI (klečijo v polkrogu pred jaslīcami in pristrčno molijo v zboru):

O Detece božje, objemi
nas s svojo dobrotno rokó!
Naj verno doživljamo v sebi,
kar tvoji pastirčki pojo.

(Ubrano zapoje svetonočno pesem:)

Sveta noč, blažena noč,
vse že spi, je polnoč...

(Ko odpojo vso božično pesem, se sanjski prizor spet potopi v temo in zagrinjalo se zagrne. V temi oče, mati in sinko nevidno in neslišno stopijo nazaj na jaso in se zleknejo v prvotno lego. — Rahla jutrnja svetloba.)

2. prizor.

Oče. Mati. Sinko.

OČE (se prebudi, si mane oči, dvigne glavo in se ozre proti nebu. Polglasno zase): — Daní se. Vstati bo treba. (Vstane, se skloni nad ženo in sinkom ter ju nalahno potrese.) — Žena! Sinko! Pokonci! Dolga je še naša pot.

(Mati in sinko se prebujata.)

SINKO (si mane oči in se zmedeno ozira): — Kje pa smo? Ali nismo domá?

MATI (se bridko nasmehne): — Domá? Nimamo več dóma, sinko.

OČE: — Romarji smo zdaj, berači...

SINKO (potrto): — Vem, očka, vem. (Kakor v opravičilo.) Takó lepe sanje sem imel, pa sem bil ves zbegan...

MATI: — Kaj se ti je pa sanjalo tako lepega?

SINKO: — Da je bil sveti večer...

OČE: — Sanje niso lagale, sinko. Res je bil sveti večer.

SINKO (razočarano, rahlo očita joče): — Pa mi tega nista povedala.

MATI: — Preveč žalosten bi bil. Potolazi se. (Vzdihne.) — Bog daj, da bi prihodnji božič lepše obhajali... In kaj se ti je še sanjalo?

SINKO (toplo): — Da smo bili domá...

MATI (vzdihne): Domá, ah, domá...

OČE: — Tudi te sanje so bile lepe, sinko, a varljive.

MATI: — Kako pa je bilo domá? Pripoveduj!

(Oče in mati sedeta vsak na svoj štor sredi jase, sinko se postavi na sredo ter pripoveduje občuteno in nazorno s kretnjami.)

SINKO:

Zbrani ob jaslicah bili smo vsi.
V kotu je lučka brlela,
z nje potice dišale so,
peč nas je toplo grela.
Jezušček stezal ročice je
in se smehljal ljubeče,
mi pa smo peli, molili vso noč...
Dedek je jokal od sreče.

MATI (presunjeno): — Čudo božje! Natančno tako se je sanjalo tudi meni.

OČE (ves prevzet): — In meni! (Se ozre proti nebu.) Božji migljaj!

MATI (toplo): — Vsaj v sanjah nas je grela domača peč, vsaj v sanjah smo obhajali sveto noč domá... Domá, ah, domá...

OČE (iskreno): — Zahvaljén, Bog, tudi za to milost!

SINKO (opazi orehe na tleh. Izenaden): — Kaj pa je to? (zmagoslavno pobere orehe.) — Orehi!

OČE (opazi bankovec in ga dvigne. Osuplo): — In bankovec!

MATI (pobere oljéni vejici): — In oljka miru!

SINKO (prepričevalno): — To nam je gotovo Jezušček prinesel.

OČE (verno kima): — Ni nas pozabil, res ne.

MATI (bodrilno): —

Vse bo še dobro, zaupajmo Vanj.
V svet gredo z nami podobne iz sanj.

VSI svečano, s povzdignjenim glasom):

O, še zvonovi bodo nam zapeli
ubrano kot nekoč in z vso milino,
tja v našo drago, izgubljeno domovino.
nam pokazáli pot iz mrtvih zarij

Se pripravljajo za odhod. Oče si oprta nahrbtnik in stisne palico v roko, mati in sinko dvigneta vsak svojo culo.)

OČE (razpne roko na desno):

Dalje, dalje po trnjevi poti —

VSI (kažejo pot pred seboj):

velikonočnim zarjam nasproti!

(Počasi odhajajo, — Zviška z desne slap nadnaravne slepeče vijoličaste svetlobe.)

SINKO (se plašno stisne k očetu in kaže z roko): — Glejta, glejta! Kaj pa je to?
(Obstanejo in v nemem začudenju strmijo.)

4. prizor.

Prejšnji. Procesija beguncev.

S sklonjenimi glavami počasi, trudno, žalostno prihajajo z leve: starčki in starke, možje in fantje, žene, dekleta, otroci. Starejši se opirajo na palice, možje in fantje nosijo oprtnike in kovčge, žene in dekleta cule. Ena izmed žena ima otročička v naročju, eden izmed dečkov nosi majhno kletko s kanarčki, ena izmed deklic pa mladega mucka v naročju.

PRVI BEGUNEC (se zdrzne, ko ga svetloba zaščemi v oči, zavzet obstane in sproži roko): — Čudo božje!

DRUGI BEGUNEC (s silnim poudarkom): — Znamenje!

VSI BEGUNCI (presunjeno in slovesno v zboru): — Znamenje na nebu!

(Iz ozadja med mogočnim pritrkavanjem zvonov veličastna zborovska pesem:)

Vse je vihar razdjal,
narod pa zmiraj stal,
gledaj nad Triglavom nebá obok.

Oče, mati, sinko in drugi begunci gredo z razprostrtimi rokami, zamaknjeno strmeč v nebo, med petjem in pritrkavanjem zvonov, kakor v snu skrivnostni svetlobi nasproti. — Pozorišče ostane osvetljeno in prazno, dokler zborovska pesem ne izzveni.)

ZASTOR

NEODDANO PISMO

Pravkar pri Tebi je pozna, pozna jesen.
Z njiv so zvozili in ognji so tudi pokriti.
Bele cvetice (še danes imena ne vem)
čakaju v vrtu pobožno na drugi november.
Čisto nalahno dežuje na stojnice sveč;
v kotu dišijo kostanji, že skoraj zaviti —
Večkrat zvonovi prav dolgo in — daleč ihté.
Čisto počasi dežuje. In zgodaj večer je.
Rad bi še énkrate Te, mama, poljubil!

Miha Krivec

NAŠA SRCA

OSAMELA SRCA

Kdor ima malo več opravka z našimi ljudmi, hitro opazi, da je med njimi veliko samotnih src. Sicer je tako vedno in povsod bilo v družbi. A kar je včasih bila izjema, je v današnjih razmerah pogost pojav. Ločitev od domovine, od domačega doma, od poklicnega dela, od življenjske skupnosti in povezanosti s svojci in prijatelji, mrzlota in brezbriznost tujine, vse to je zadalo premnoge-mu srcu globlje rane, kakor pa kaže prvi zunanji pogled. Kakor rastline niso vse enake in jih ni moč presaditi v vsako zemljo in pod vsako podnebje, tako je tudi s človekom. Ni vsak prilagodljiv, okreten, radoveden, nekako romantično navdahnjen značaj, ki se v vsaki novi situaciji znajde, se v nove razmere hitro vživi in ga vsako okolje in vsaka družba zanima in mu izpolni njegov prosti čas. Blagor mu, kdor ima tako srečno družabno naravo. Njemu bo presaditev v tujo zemljo samo koristila. Pridobil bo na znanju, na poznanstvih in izkušnjah in se življenjsko bogatejši vrnil nekoč v domovino.

A mimo teh je veliko drugih, za katere tujina pomenja strahotno osamelost. Vrženi v tuji svet ne morejo več najti poti, cilja, smisla svojemu življenju. Čutijo se sami, zapuščeni, brez prijateljev, kakor naplavljena smet ob morskem bregu.

"Gorje tistemu, ki je sam" in "človeku ni dobro samemu biti". To so od Boga navdihnjene besede in premnogi naši ljudje okušajo zadnja leta njih trpko resničnost. Še celo možnosti nadarjenega človeka, ki stoji sam v življenju, so omejene. Nikogar nima, ki bi ga podžgal k delavnosti, mu dal poguma in mu pomagal naprej. Nima prijatelja, ki bi mu ob težkih urah stal ob strani, in ga vzdramil, kadar se okrog njega prične plaziti topa utrujenost in mlačavost. Človek brez prijateljev je boječ, nepodjeten, hitro se oplašči pred nevarnostjo. "Bojte se psov", piše Lamennais, "ki slede za petami svojemu prijatelju, ki se vsedejo poleg njega kadar počiva in ga niti tedaj ne zapuste, kadar spi." A tako zvesti prijatelji so zlasti v tujini redki.

Zavest osamelosti rada prinese še druge nevšečnosti, človek postane plen lastne domišljije. Prevelika občutljivost je tisti nož, s

katerim prične mučiti samega sebe. Postane nezaupljiv proti vsakemu, vse sumniči in je ravno zaradi tega brezupno nesrečen.

Tudi mestni trušč in neprestan stik s tovariši ne more vedno vzeti srcu dolgočasje in srčne praznine. Koliko jih živi v bedni samotni sredi najbolj razgibane družbe! Smrtna tišina v srcu je tisto, kar povzroča občutek osamelosti. Zaradi te osamelosti, ki jo nosimo v samem sebi, je mogoče živeti samotno in zaradi tega nesrečno življenje, pa vseeno, ali zunanje živimo v živahnem družinskem krogu ali pa v samostanski celici.

Srčna osamelost je skrivnostna in mučna bolezen mnogih brezdomcev, ki jo tisti, ki za njo bolehalo, nekako nagonsko prikrivajo. Nadloga, ki jo ta bolezen povzroča, je v nekaterih slučajih hujša ko v drugih. Zdi se, da jo bolj boleče občutijo tisti, ki so po svoji vzgoji in kulturi bolj dovzetni za duševno trpljenje.

Na splošno govorjeno, se človek sam od sebe ne more osvoboditi duševne stiske, ki je posledica notranje osamelosti. S tem, da se človek brezvoljno prepusti črnim mislim in mrznji na človeško družbo, ni odpomagano mukam, ki jih srčno osamljeni človek občuti. Nasprotno jih tako ravnanje še poveča.

Najdejo se nekatere izvoljene duše, ki jim njih močna vera zadošča, da napolnijo praznino svojega srca, ker čutijo, da Bog v njem prebiva. Toda takih duš je malo, ki bi bile tako popolnoma odtrgane od vsega ustvarjenega, da jim Bog sam v vsem zadošča. Kajti tudi Bog se navadno poslužuje ljudi kot svojega orodja, da tudi takšne duše bodisi obiskuje, bodisi da jim vliva moči in tolažbe, da morejo vztrajati v trdi življenjski borbi.

DOBRA SRCA

Zdravilo za srčno osamelost je ljubezen, ki jo prinašajo dobra srca. Prijatelj K., ki duhovno oskrbuje veliko bolnišnico v Buenos Airesu, pripoveduje, da je veliko ljudi, ki nekajkrat na teden in celo dnevno prihajajo v bolnišnico obiskovat — samotna srca, to je take zapuščene bolnike, ki nimajo nikogar, ne svojcev ne prijateljev, ki bi jih prišli pogledat in tolažiti v njih boleznih. Res plemenita, dobra srca!

Nekaj podobnega bi moralo biti tudi med nami, če naj bomo res slovenska skupnost in dobri krščanski ljudje. Ne ravno to, kar delajo oni plemeniti ljudje po bolnišnicah s svojimi obiski, ali v bistvu ne mnogo drugače. Mōro, ki leži na tolikih srčih, osamelost in brezdušje, ki jih tare, je mogoče pregnati le z dobroto in ljubeznijo.

Kdo naj se tega loti? Vsi smo poklicani!

Nekateri so že tako SREČNE NARAVE, da s svojim značajem in dobro voljo prinašajo sonce, kjer se pojavijo. Napravijo si za prijatelja, kogar srečajo. Taki ljudje so zdravje družbe in pravi rešitelji človeštva, ker tudi divje rože in zapra ter zapuščena življenja razumejo pospraviti v svojo bogato in veselo žetev. Bog jih blagoslovi! Ako je s takšno veselo naravo združena še srčna dobrota, je ni srčne bolesi, ki je ne bi pozdravili, kajti z dobroto je mogoče ljudi iztrgati iz njihove osamelosti, dvigniti jih, da dobe znova voljo do življenja in dela in s tem tudi željo po višjem življenju.

A vsakdo nima tako srečne narave, da bi že s svojo pojavo prinašal veselje in dvigal potrti srca. Nima tistega pogleda, da bi vliil moralne sile, ne najde besedi, ki bi zazvenele na uho kakor nebeška godba in uspavale bolest. Kaj zato! Velja truda, da se k temu vzgojimo! Kako?

Najpreje se moramo potruditi, da sploh VIDIMO SRČNO STISKO BLIŽNJEGA, JO RAZUMEMO IN Z NJO SOČUSTVUJEMO.

Že v Stari zavezi Modri opozarja, "da moramo razumeti svojega bližnjega". Psalmist pa kliče božji blagoslov na onega, "ki razume siromaka in potrebnega, ki je v stiski," kakor da bi že zgolj naše razumevanje prineslo bližnjemu, ki je v potrebi, pomoč in olajšanje.

V resnici tudi ni majhna zasluga, ako se kdo potruži do razumevanja človeka, ki je izredno komplicirano bitje, zlasti do razumevanja človeka, ki je v trpljenju.

Površni ljudje vidijo samo tisto trpljenje, ki se razkazuje. Popotnik, ki je padel med razbojnike, mora že zelo glasno kričati, da ne gredo mimo, ampak da ga vidijo in slišijo. Plemenito misleč človek na nagonsko odkrije najbolj globoko skrito rano. Dobro ve, da se na zunaj tista bolest najmanj kaže, ki leži najbolj globoko v duši. Z mehko roko odstrani zaveso, pod katero se radi sramu ali nezaupanja skriva trpljenje. Njegova ušesa hitro slišijo klic bolesi, pa naj bo trpeči še tako tih in vase zaprt.

Že samo blagohotno razumevanje nudi

bližnjemu neprecenljivo uteho. V tistem hipu, ko čuti, da ga razumemo, se takoj počuti bolje. Ravno zaradi tega, ker želi, da ga razumemo, čuti tolikšno olajšanje. Vesel je, ako more pripovedovati o svojih tegobah. Čim vidi, da smo ga razumeli, že se mu zvali kamen od srca. Okoliščina, da lahko iz lastnih ust slišimo zgodbo o našem trpljenju in nesreči, učinkuje bolj na naše počutje kakor vse drugo.

POTEM SE MORAMO VZGOJITI K POŠTENEMU, ODKRITEMU, NESEBIČNEMU MIŠLJENJU. Čim plemenitejše bo naše mišljenje, tem velikodušnejša bodo naša dejanja. Zdrave, pristrčne odnošaje do bližnjega najbolj motita zavist in prevelika občutljivost.

ZAVIST je naš narodni greh, zato se moramo proti njej posebno odločno boriti.

Zavist je muka, ki jo zavistnež občuti zaradi vrednosti ali sreče drugih. Srce, ki boleha na tej ponižujoči bolezni, je nesrečno zaradi vrlin in uspehov, ki jih drugi žanjejo, zato mu povzroča muke že njih pojav in sleherno njihovo dejanje. Za zavistnega človeka njegov tekmeč ni več brat, ampak sovražna oseba. Najbolj vsakdanje stvari, ki so v zvezi z njim, ga že razdražijo, že samo njegovo ime ga razburja. Njegove kreposti zmanjšuje in smeši, pač pa so njegove napake za njega vir škodoželjnega veselja. Vsak najmanjši uspeh, ki ga ima tekmeč v življenju, povzroča zavistnežu resnične muke. Edino, kar želi iz vsega srca, je njegovo ponižanje in propast.

Zato se po pravici primerja zavist s črvom, ki ne umrje. Neumorno vrta po možganih in neprestano muči dušo, ki mu je odprla duri. Prvo, kar zavist uniči v človeku, je plemenito mišljenje napram bližnjemu. Zavistno srce ne pozna ne usmiljenja ne plemenitosti ne srčne dobrote in že veliko manj sočutja ali ljubezni. Njegova hladna sebičnost prevladuje in ohromi vsa druga nagnjenja. Mrki pogledi in zadirčne besede, ki jih namenoma izbira, so običajen način njegovega občevanja, ki mu nič ni do tega, da bi prikril svoje nerazpoloženje in slabo voljo.

Kadar si v skušnjavi, da bi se te polastila zavist, — celo najboljše narave niso izvzete od te slabosti, — zatri v korenini nizkotno mišljenje, da bi bil žalosten, ker je tvoj bližnji dober ali sposoben. Ako je dober in pameten, boš več pridobil, če ga posnemaš. kakor pa če si mu zavisten. Le verjemi, da je za vaju oba dovolj prostora pod soncem, ker na svetu je itak vse premalo sposobnih de-

lavnih ljudi. Privoščji bližnjemu njegove uspehe, mesto da si braniš in hromiš dužo z blede zavistjo!

Kakor zavist, je tudi **ČEZMERNÁ OBČUTLJIVOST** vzrok, da smo ozkosrčni in ne najdemo odrešilne poti do bližnjega. Velikokrat so vzrok slabi živci. Že smo nervozni, ker bližnji nekoliko drugače misli, kako stvar drugače stori ali izpelje, kakor smo si zamislili mi. Pa je že ogenj v strehi, pa se že rodi sumnja, da nas ne mara, da ruje proti nam, da kuje zlobne naklepe, kako bi nas uničil.

Tudi to je značilen pojav begunskega življenja. A le počasi! Ob hladnem prevdanku lahko spoznaš, da dotični ni tako hudo mislil in da si bil le ti sam, ki si njegovim besedam in dejanjem pridal sovražen karakter. Povrhu pa tudi tvoj bližnji ni vedno v rožnatem razpoloženju, kakor tudi ti nisi. V nejevolji ali razdraženosti pade kaka trda beseda, ki pa še ne more biti podlaga za nagle in dokončne sodbe. Treba je bližnjega razumevati in odpuščati, kakor nas razumeva in nam odpušča Bog, ki je v nebesih. To je edina pot do zdravega sožitja in podlaga za plemenito, širokogrudno mišljenje.

Treba pa je, da se našemu spoznanju dobrega in dobrosrčnosti pridruži tudi **NAŠA VOLJA**. šele kadar **HOČEMO** biti dobri, je dobrota v pravem pomenu hoten izraz človekove osebnosti in zato zaslužna in cenjena.

So nekateri ljudje, kakor smo rekli, že po naravi čustveni in dobrosrčni. Samo da slede svojemu nagnjenju, pa so dobri. So pa zoet drugačni značaji, resnejši in hladnejši, ki se morajo skoraj siliti k ljubeznivosti. Podobni so sadežem, ki jih je treba zmleti, predno dajo zlahkno olje, ki ga vsebujejo.

Volja gospoduje človekovi duši, kakor poveljnik trdnjave nadzira vse, kar se godi v njenem območju: zadržuje tiste, ki so vihravi, spodbuja počasne, z varno roko vodi nepremišljene, da ne zaidejo v pogubo. Ako se je torej človek odločil, kakor je treba, da bo z vsemi, s katerimi ima opravka, prijazen, potem mora premišljeno in vedno znova spodbujati svoja čustva k dobrotnemu čustvovanju do bližnjega, ne sme poslušati slabih misli, ki se mu vsiljujejo, in se vaditi, da bo njegova dobrota iskrena in odkritosrčna. Tudi najbolj plemenite duše so se morale dolgo boriti same s seboj, predno so se otresle mrzlot in neprijaznosti, ki se v človeku nekako nagonsko javlja. Sv. Frančišek Saleški priznava, da se je moral zelo trdo boriti, da je postal dobrosrčen in prijazen z ljudmi. In sv. Vincenc Pavelski, neumoren

širitelj vsobsegajoče dobrote in ljubezni, ki je značilna poteza njegove svetosti, tudi odkrito priznava, da se je moral dolgo boriti, da je mogel biti z vsakim dober in prijazen. "Obrnil sem se k Bogu," tako pravi, "in sem ga iskreno rotil, naj vendar spremeni moj trdi in odbijajoči značaj, namesto njega pa naj mi da mehkočutnega in plemenitega duha. Po milosti našega Gospoda in z nekoliko pažnje nad samim seboj mi je uspelo, da sem obvladal naravne nagibe, in končno se mi je posrečilo, da sem deloma vsaj omilil svoj oster značaj, s kakršnim sem se rodil."

Neko neprijazno čustvovanje se večkrat polasti človeka proti njegovi volji. To se mnogokrat zgodi, ko najmanj pričakujemo in se more javiti na razne načine. Naenkrat nas nek človek, ne vemo zakaj, odbija. Čutimo neutemeljeno zavist, občutimo hlad in nejevoljo, željo, da bi mu nasprotovali, da, polasti se nas celo volja, da bi ga zasovražili. Taki pojavi so izrastki naše slabe narave.

To čudno in v resnici obžalovanja vredno nagnjenje, ki je zelo pogosto, največkrat ni drugega, kakor čisto navadno **SAMOLJUBJE**. Ako človek izključno le nase misli, potem postane slep za potrebe drugih in izgubi tudi čut za ono, kar drugi opravičeno od njega pričakujejo. Ljudi motri edino le pod vidikom, koliko mu morejo koristiti in koliko mu morebitno morejo postati nadležni. Ako misli, da bi mu utegnili koristiti, potem se zanje briga, če na misli, da ne bo našel od njih nobene koristi, jim obrne hrbet in se zanje sploh ne zmeni.

Pa tudi **NAPUH**, — tisto stremuštvo, ki gre za tem, da nekdo hoče priti na prvo mesto brez ozira na sposobnost in krepost, — ne le, da ovira ljudi, da ne morejo biti resnično dobri in plemeniti napram sočloveku, ampak jih pogosto žene v to, da postanejo strašno krivični. Tentaajo pravico in čast drugih, samo da bi pokazali svojo mogočnost. Nič ne pomislijo, da vsak človek more trpeti, ampak se svojih žrtev poslužujejo kakor lestvice, po kateri bi hoteli zlesti čim višje.

Tudi v tem slučaju, ako kdo kar ne more čisto pregnati neprijaznih misli in sumničenj do drugih iz svojega srca, tudi v tem slučaju se moramo resno prizadevati, da se vedno vsaj vedemo prijazno do drugih. Dokler traja boj v nas samih in slabe misli skušajo obvladati naše nagibe, moramo še prav posebno paziti na to, kaj govorimo in delamo. Zadrževati moramo trde in trpke besede, ki nam silijo na jezik: truditi se moramo za blage in pomirljive misli in se vztrajno bo-

riti proti zlobnemu prižepetavanju, ki nam hoče zastrupiti dušo. Paziti moramo, da ne žalimo ljudi s prezirljivimi, ošabnimi pogledi, ne s svojim zadržanjem, ne s svojim ravnanjem. Nikdar se ne smemo maščevati nad nikomur in nikoli ne smemo storiti kaj podlega, bodisi javno, bodisi tajno, proti bližnjemu.

S takim ravnanjem bomo še drugim dali poguma, da bodo našli svoje dobro srce in sočustvovali z nadlogami bližnjega, se zanj zavzeli in mu pomagali.

Z vsemi ljudmi, s katerimi imaš opravka, bodi prijazen. Sprejmi vsakega prijazno in se razgovarjaj z njim o stvareh, ki jih radliš. Ako hočeš storiti še boljše, potem skušaj tistim, ki imajo s teboj opravka, pokazati, da te njihova navzočnost ne dolgočasi, da te ne utrujajo njihove zaupljivosti, s katerimi ti polnijo ušesa. Nastopaj in vedi se tako, da ob odhodu ne bodo imeli vtisa, da je nastopil za te težko pričakovan oddih, ko so te pustili samega.

Ako se bomo po tem ravnali, potem ne le ne bomo nikomur v breme, ampak bomo postali varno zavetišče za mnoge. Nikdar ne bomo z nepremišljenimi besedami odpirali starih ran ali sekali nove, temveč bomo po svojih močeh pospeševali srečo in dobro voljo vseh naših tovarišij.

Pri vsem tem pa ostane resnica, da moramo svoji lastni naravi delati silo, če se napram vsakomur in vsem hočemo pokazati dobre in prijazne, — vse dotlej, dokler se ne bomo z vztrajno vajo naučili, da bomo dejansko plemeniti in dobri. Bodisi da nam je dobrosrčnost prirojena, bodisi da smo si to čednost morali šele pridobiti, vedno je treba nanjo paziti, da ostane živa in budna.

Skratka, moramo se resno prizadevati za tako trajno duševno in srčno razpoloženje, da bomo vsem ljudem le dobro želeli in iskali njihovo srečo. Tako bomo v življenje drugih prinašali olajšanje, red in skladje.

To je tista dobra volja, ki vzbuja simpatije in ki ima svoj nadaljni izraz v požrtvovalnosti. Njen zadnji razvoj je popolna nesebičnost, ko dober človek komaj stori še kaj, kar bi ne bilo drugim v korist. Človek je dober v toliko, v kolikor pozablja na svojo zemeljsko korist in v kolikor samega sebe žrtvuje za dobrobit bližnjega.

LJUBEČA SRCA

Naravna dobrota, izvirajoča iz nagibov naravne etike, kajpada ne zadostuje, da človek doseže tako stopnjo srčne dobrote. Resnica

ostane, da "ni nihče dober, kakor le Bog sam." Nihče drugi tudi nima po svojem bistvu ljubezni v sebi. Angeli in ljudje so dobri v toliko, v kolikor so udeleženi na božji dobroti in na božji ljubezni. Zato Faber upravičeno pravi, da postanemo resnično dobri tedaj, kadar celotno našo naravo zajame ozračje in duh iz nebes. Sama narava tega dela ne more dovršiti, ker dobrota in ljubezen nista sad naravnih pripomočkov.

Kaj takega zmore le LJUBEČE SRCE, ki je gnano od nadnaravnih nagibov, prežarjeno od nadnaravne ljubezni, ki ljubi bližnjega v Bogu in pomaga zaradi Boga. Šola in ideal resnično ljubečih src je učlovečeni Bog, ki je govoril: "Pridite k meni in jaz vas pozivim". "Kdor pride k meni, ga ne bom zapel." V resnici ni nikogar pahnil od sebe. Njegov objem velja vsemu človeštvu: nebojčljivim, revnim, grešnikom, zapuščenim, vsem tistim, ki so od drugih zavrženi in poteptani.

Tudi svojim učencem ni ničesar takega naročil, kar bi moglo ljudi odbijati. Zapovedal jim je, naj se ljubijo med seboj, naj bodo dobri in usmiljeni. "Ljubite se med seboj," jim je rekel. Svojega Učenika bodo vredni šele takrat, ko ne bodo zlomili nalomljenega trsta in ne ugasnili tlečega stenja. "Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako ljubite drug drugega."

Ljubezen je bistveni znak krščanstva. Kdor ne ljubi bližnjega, pa tudi če bi neprestano molil, niti kristjan ni! Samo kdor vse ljudi ljubi in vsem dobro želi, je res Kristusov, kajti Kristus je napravil iz njega, to kar je.

Dogaja se, da srečujš ljudi, ki istočasno, ko z vneto opravljajo verske vaje, težko greše proti ljubezni, bodisi da nepošteno mislijo o drugih, bodisi da o njih slabo govorijo ali da so neprijazni v svojem vedenju. Življenje takih ljudi je v popolnem nasprotju z njihovimi pobožnimi vajami, bodisi da so dojeli le zunanji videz pobožnosti in pri tem ostali, bodisi da so iskreno pobožni, toda niso še dovolj utrjeni v čednosti, da bi zamorili v sebi hrupne zahteve šele napol ukročene narave.

Po svoji ljubezni do bližnjega smo Bogu najbolj podobni. Z dobrotno ljubeznijo najlažje razorožimo nam sovražno okolico. Niti visoko zveneče ime, niti spoštovanje, ki ga ljudje goje napram nam, ne more biti dokaz naše resnične vrednosti, temveč edinole naša ljubezen, edino ljubezen, ki jo nosimo v duhi.

Sicer pa vprašajmo lastno srce, kako o ljubezni sodi! Kakor koli redko smo ljubezen

PAPEŽ PIJ XII.

o udeležbi delavcev v vodstvu podjetij

Tudi na tem mestu je bilo že na kratko označeno vprašanje udeležbe delavcev v vodstvu podjetij (Duh, življenje 1950, oktober). Novo pobudo za nadaljno razpravljanje o tem novodobnem socialnem problemu pa je dal sam papež Pij XII., ko je 3. jun. 1950 sprejel zastopnike Mednarodnega kongresa za socialne vede in imel ob tej priložnosti nagovor v francoskem jeziku, ki je bil objavljen v Acta Apostolicae Sedis (An. XXXXII, N. 9—10, str. 485—488).

Papežev govor je v glavnem posvečen vprašanju delavske brezposelnosti, ki jo sv. oče smatra trenutno za "veliki socialni problem", ki je "najbolj važen", "najbolj nujen", in ki mu je pred vsemi drugimi treba posvetiti "največjo pozornost". V tej zvezi pa se je dotaknil tudi vprašanja o udeležbi delavcev v vodstvu podjetij, zdi se, da v prvi vrsti zaradi sklepov lanskega (1949) nemškega katoliškega shoda v Bochumu, kjer je bila sprejeta naslednja resolucija:

"Katoliški delavci in nameščenci so soglasnega prepričanja, da je pravica do sovodstva vseh delavcev v socialnih, osebnih in gospodarskih vprašanjih naravna pravica v od Boga hotenem redu, posebno ker ustreza zavesti odgovornosti vseh. Hočemo, da se ta pravica uredi zakonito. Po zgledu gotovih industrijalcev predhodnikov, naj se povsod in brez odlašanja prične s pripravami za njeno izvedbo."

Proti temu sklepu se je že tedaj iz vrst podjetništva dvignil val odločnih ugovorov, ki so bolj ali manj naraščali. Od strani vodstva katoliškega shoda je bilo izdano pojasnilo, da ni šlo za resolucijo katoliškega shoda, ampak za sklep Socialne delavne skupnosti, ki je bil prebran na katoliškem shodu. Mnenja moralistov so bila deljena glede tega, ali se takšna udeležba delavcev na vodstvu podjetij more res zahtevati po naravnem pravu. Vsi pa so soglašali, da ni mogoče pristati na

okusili, smo vendar vselej občutili njeno visoko vrednost in čutili, kaj premore. Potegnila nas je za seboj, ovila nas je v svoje toplo in mehko ozračje. Ako smo pa mi drugim izkazali ljubezen, potem smo mi sami najprej občutili srečo v lastni duši. V prizadevanju, da bi ljudi pritegnili v svet naše miselnosti in naših ciljev, v želji, da jim pomagamo in jih dvignemo iz njih mrke osamelosti, bomo najbolj uspeli, ako jim s svojo dobrotljivo ljubeznijo pokažemo, da nam je pri srcu njihova lastna korist, da nam gre za njihovo srečo.

Dobrota in ljubezen bodeta izvržila tisto sladko čudo med nami, za katerim streme naša srca: da bi bili res eno! Vzkliko bo novo zaupanje, novo veselje. Kakor roža obrača svoj cvet proti vzhajajočemu soncu, kakor se popek odpre pod mehkim dihom pomladi, tako se človekovo srce odpre ljubezni.

Življenje v tujini je res prevečkrat kakor težko breme na naših ramenih, tako obsežen je delež naporov in trpljenja v življenju slehernega izmed nas. Ali nismo v nevarnosti, da marsikdo pade pod križem in se ne dvigne več?

Pomagajmo si med seboj z dobroto in ljubeznijo. Drug drugemu bodimo usmiljeni Samaritani. Ni to nemogoča naloga. Saj že sam pogled v prijazen obraz razveseli dušo, ena spodbudna beseda prežene utrujenost in zaskrbljenost. Omahujočemu, ki vidi, da se

more na koga vpreti, se znova rodi zaupanje v srcu. Komur je srce ogrela in razširila ljubezen, bo vedno našel poguma in vsejia za življenjsko borbo. Kajti, samo dobrotna ljubezen je, ki nas dvigne, da postane naše življenje smelejše, plemenitejše, ob zavesti, da še komu kaj pomenimo, nam topleje postane v duši. Zato človeško srce nagonsko išče ljubezni kakor otrok išče zatočišča v toplem materinem naročju.

*

Niso to nove, a vedno znova koristne misli, ki morejo drugim in nam samim, če se jih držimo, olajšati življenje. Dobrota in ljubezen nam nikdar ne bo škodovala. Žal je človeku, če je kdaj rezek in zafkrkljiv, nikdar pa ne bož obžaloval, da si bil do drugih dober.

Nasprotno: tvoja lastna dobrota in ljubezen bodeta vir miru in veselja tudi za tebe samega. Nič ni slajšega za duha, kakor je dobra misel. Nobena stvar ne razgiba srce bolj kakor čut usmiljenja. Nič ne nasiti duše bolj kakor plemenita, nesebična nagnjenja.

Imejmo polno zaupanje v vsemogočno moč dobrote in ljubezni. Ljudje se vsemu upirajo in vsemu ustavljajo, toda radi se predajo dobroti. Ako si tudi ti o tem prepričan, potem ne boš zamudil nobenega dne, da ne bi razlil vsaj enega žarka v katero koli ubogo, zapuščeno človeško srce.

DR. IVAN AHČIN

neomejeno gospodarsko sovodstvo, ki ga v ostalem omenjena resolucija tudi zahteva.

S tem v zvezi je papežev govor še prav posebna važnost, y katerem pravi dobesedno:

"Podobna nevarnost (nevarnost, o kateri govori malo prej, da bi se namreč hotelo vzeti pravico odločanja glede zasebnih proizvodnih sredstev, ki je sedaj v moči zasebnega lastnika in osebne odgovornosti, in jo prenesti na brezimne kolektivne oblike) se tudi pojavlja, ko se zahteva, da bi delavci, ki pripadajo istemu podjetju, imeli pravico do gospodarskega sovodstva. Posebno (bi bilo nevarno), če naj bi to pravico imela posredno ali neposredno organizacija, ki je vodena izven podjetja" (delavski sindikat).

"Toda niti narava delavske pogodbe, niti narava podjetja sama po sebi ne vključuje tovrstne pravice."

"Nobenega dvoma ni, da sta mezdni delavec kakor nameščenec subjekt ne pa objekt narodne ekonomije. Tega položaja jima tudi nihče ne oспорava. Socialna politika je to načelo že znala dobira vrednotiti in ga bo še bolj učinkovito razumela vpoštevat i politika, organizirana po stanovskem načrtu" (izvirnik: une politique organisée sur le plan professionnel).

"Vendar ni v odnosih zasebnega prava, ki je temelj običajne delavske pogodbe, ničesar, kar bi tej osnovni enakopravnosti nasprotovalo" (Delavno mezdno razmerje ni protinaravno, oz. ni proti človeškemu dostojanstvu delavca).

"Modrost Našega prednika Pija XI. je to jasno pokazala v okrožnici Quadragesimo anno, kjer umljivo zanika notranjo nujo, da bi delovna pogodba bilo potrebno preobličiti v socialno pogodbo. Pač pa ni neznana korist tega, kar je dosedaj v tem pravcu na razne načine bilo storjenega v skupno korist delavcev kakor podjetnikov. Toda iz načelnih in stvarnih razlogov je pravica do gospodarskega sovodstva, ki se zahteva, izven področja teh mogočih rešitev." (Katerih? Tistih, ki jih je pravkar omenil: "kar je bilo v tem pravcu storjenega", — po priporočilu Pija XI., da naj se delavna pogodba polagoma namolomesti s socialno pogodbo).*

Komaj je bil govor sv. očeta objavljen v "Osservatore Romano" (št. 131, leto 1950), že so nemški industrijalci poskrbeli, da je bil v velikih nakladah razširjen po Nemčiji v nemškem prevodu. Vtis, ki so ga krogi podjetnikov na podlagi papeževe izjave dobili, je torej moral biti le-ta, da se je najvišja cerkvena oblast izjavila proti udeležbi delavcev v vodstvu podjetij.

Zaradi tega je jezuit prof. Oswald Nell-Breuning, ki je danes brez dvoma vodilni nemški katoliški sociolog, napisal v "Ruhrnachrichten" 21. junija 1950 razpravo z naslovom "Die umstrittene Mitbestimmung", v kateri stvarno razloži, kaj je Pij XII. glede tega perečega vprašanja izjavil in česa ni izjavil, hoteč s tem prispevati, da se vroča raz-

prava o tem aktualnem vprašanju postavi na objektivno podlago in se tako prepreči nemestna propaganda. Navedimo v izvlečku glavne misli omenjenega članka!

Pisatelj najprvo ugotavlja, da je papežev govor bil posvečen v prvi vrsti velikemu socialnemu zlu, ki ga povzroča nezaposlenost delavskih množic in da se je v tej zvezi vprašanja sovodstva delavcev v podjetjih le dotaknil. Zato se pomembnost papeževe izjave glede zadnjega vprašanja ne sme pretiravati.

A kar je sv. oče hotel naglasiti, nadaljuje Nell-Breuning, je nevarnost, ki more nastati, ako se delavsko sovodstvo slabo in napačno izvede, kar bi moglo imeti za posledico, da se proces kolektivizacije, ki naj bi ga namestitev reforma zaustavila, še bolj pospeši, mesto da bi se zavrl. Posebno obstoja ta nevarnost tam, kjer meje in način takega sovodstva ne bi bile natančno določene. Navaja, da so se v Nemčiji taki slučaj i že dogajali.

Priporočilo Pija XI. v Quadr. a., kjer pravi, da misli, "da je v današnjih družabnih razmerah vedno bolj pametno, da se, kolikor je mogoče, mezdna delovna pogodba nekoliko ublaži s socialno pogodbo...", po kateri postajajo delavci in uradniki deležni lastnine in uprave ali v neki meri tudi dobička", to priporočilo se po pojasnilu Pija XII. ne more izvesti na način neomejenega gospodarskega sovodstva ali souprave. Zakaj ne? Vzrok je pojasnil sedanji papež že v nagovoru 7. maja 1949. Pravica do neomejenega gospodarskega sovodstva ni več delovna pogodba!

Jasno je, da je dovoljeno zakonito omejiti gospodarsko svobodo podjetnika, in Pij XII. je v obeh omenjenih nagovorih to tudi poudaril, češ da je naloga javnega gospodarskega prava, da določi meje podjetniške gospodarske svobode v prilog delavcev. Toda treba je vzdržati načelo, da se mora podjetje voditi v imenu tistega, ki o njem gospodarsko odloča, in sicer tako, da se vodi na njegov račun in na njegov riziko.

Kaj pa v slučaju, da se podjetnik in delavci v medsebojnem sporazumu domenijo za popolno gospodarsko soodločanje v vseh vprašanjih, ki se podjetja tičejo, tako, da se postavi pod vodstvo podjetnika ali njegovega delegata na eni strani, in uslužbenega osebja oz. njegovih delegatov na drugi strani in se posledj vodi v imenu obeh strank, na skupni račun in na skupni riziko — ali je taka oblika sprejemljiva?

Gotovo! Saj je bil to ideal starega krščanskega socialnega gibanja, ki ga je vneto zagovarjal nadškof Ketteler! Pozneje se je v dobi divjega razrednega boja na to nekako pozabilo, a v zadnji dobi, kakor smo skušali pokazati že v zadnjem članku, vidimo znova mnogovrstne poizkuse, da se ta odlična krščanska ideja realizira. Kar je treba poudariti in kar je pojasnil tudi papež Pij XII. v svojem govoru je le to, da tega, kar želi, da bi se zgodilo, in kar se mora zgoditi, delavstvo še vseeno nima pravice, da bi zahtevalo s silo.

Kajti pravice do gospodarskega sovodstva, tako pravi papež, ni mogoče utemeljevati iz narave delovne pogodbe. Billo je po prvi sve-

* Odstavki, opombe v oklepaju in podčrtano je od pisca teh vrstic.

točni vojski, ko so nekatere tudi krščanske socialne skupine to poizkušale dokazati posebno med Nemci in tudi pri nas na Slovenskem. Zato je Pij XI. v Q. a. ta stremljenja zavrnil, ko je poudaril, da so v zmoti tisti, ki trdijo, "da je vsaka mezdna delovna pogodba sama po sebi krivična", češ, da je proti človekovi časti, da bi delavec živel v meznem delovnem razmerju. Pij XII. uči sedaj isto. — Kolikor nam je znano, katoliški poborniki za udeležbo delavcev v vodstvu podjetij se te argumentacije v svoj prilog niso posluževali.

Pravice do gospodarskega sovodstva prav tako ni mogoče utemeljevati iz narave podjetja, pravi papež. Ta pravica tudi ne more temeljiti na enakopravnosti delavcev in istem podjetju. Tudi to motivacijo, kakor smo videli, papež izloči, čeprav se je ravno ta, da se tako izrazimo, človečanski vzklik mnogo navajal in se še navaja v prilog delavskega sovodstva.

Papež potem takem v svojem nagovoru zavrača mnenje, da bi delavstvo imelo pravico zahtevati bodisi na temelju same narave delovne pogodbe, bodisi iz značaja podjetja ali človečanskega vidjaka enakopravnosti, to kar je v izvirnem besedilu izraženo z izrazom "Cogestion économique", gospodarsko sovodstvo ali souprava. "Gestion économique" pomenja namreč v strokovnem izrazoslovju gradnjo poslopij, nakup surovin in strojev, določitev cen proizvodnje, organizacijo reklame, pridobivanje kupcev, izbira tehničnega osebja, finančno upravo, način plačevanja z inozemstvom itd. "Cogestion économique" pa bi pomenilo, da hoče delavstvo v vseh teh poslih imeti soodločilno besedo. To pravico papež odklanja. Kajti resnično sovodstvo v polnem in neomejenem pomenu besede, z enako oblastjo in močjo ustvarja stvarno takšen položaj v podjetju, da lastnik proizvodnih sredstev "ni več gospodar svojih gospodarskih odločitev", kakor je ugotovil papež že v govoru 7. maja 1949.

—o—

Ali je mar udeležba delavcev v vodstvu podjetij s tem od cerkvene oblasti obsojena? Še daleč ne! Poglejmo, česar papež v svojem govoru ni omenil in ne obsodil:

1. Nikjer niti besedice o tem, da bi delavstvo ne imelo pravice soodločati o vprašanih, ki zadevajo socialno in osebno plat delavcev in nameščencev. Nell-Breuning pravi, da v poučenih krogih vlada mnenje, da so to tako povsem umljive stvari, da papež sploh ni smatral za potrebno, da jih posebej omenja.

2. S tem, da je sv. oče ugotovil, da se pravica do gospodarskega sovodstva ne more opirati ali črpati iz treh gori omenjenih činiteljev (narava delovne pogodbe, narava podjetja, enakopravnost), pa nikakor ni rečeno, da ni polno drugih činiteljev, na katere se omenjena pravica more upravičeno opreti. Naloga moralistov in sociologov je, da jih poiščejo.

Na področju zasebnega prava in zasebne blaginje jih vsekakor ne najdemo. Treba bo torej iskati na področju javnega prava in javne blaginje.

Na gornji sliki vidimo odbor slovenske katol. socialne organizacije "Družabna pravda". Sredi je predsednik g. Žužek, na njega desni kot gost pisec gornjih dveh člankov, prof. dr. Ivan Ahčin.

Kakor socializacija, to je prenos katerega podjetja iz zasebne lasti v javno last, more biti upravičena le tedaj, kadar zahteva to javna korist ali javna blaginja, tako mora tudi pravica do gospodarskega soodločanja in sovodstva delavstva v podjetjih biti upravičena v vzrokih, ki se tičejo javne blaginje. Poborniki za rešitev tega socialnega problema se stvarno res tudi v prvi vrsti sklicujejo na potrebo javne blaginje. Velika večina je mnenja, da bi obstoječemu socialnemu vprašanju bilo odločilno pomagano s splošno uvedbo pravice delavcev in nameščencev do gospodarskega vodstva in soodločanja v podjetjih, katerih pravica naj bi sicer bila omejena, vendar zelo obširna in širokogrudna. Javno pravo naj bi s posebno zakonodajo omejilo pravice podjetnikov v njihovih gospodarskih odločitvah tako, da bi njihovi ukrepi v posebno važnih gospodarskih odločitvah bili vezani na soglasje v podjetju zaposlenega osebja ali njihovih delegatov.

Ako bi pa v kakem določenem primeru, ko gre za velika podjetja, ki so velike življenjske važnosti za celo deželo, javna blaginja zahtevala neomejeno gospodarsko soodločanje delavstva, bi seveda novega načina sodelovanja podjetnika in delavstva ne bi bilo mogoče urediti s tako delovno pogodbo. V tem slučaju bi osebje podjetja moralo biti postavljeno na isto stopnjo kakor podjetnik in bi se poslej gospodarski posli vodili v imenu, na račun in na riziko obeh delov, to se pravi v okviru medsebojne družabne pogodbe.

Gospodarski in socialni razvoj v sodobnem svetu je takšen, da ni to nobena utvarja niti muzika neke daljne bodočnosti. Stvarno bo velikim podjetjem preostala le ta izbira: ali družabna pogodba z nameščenim osebjem, ali pa socializacija!

Kanadski škofje so v letošnjem skupnem pastirskem pismu (14. febr. 1950), v katerem razpravljajo o sodobni zgradnji podjetništva, ob sklepu ugotovili dobesedno sledeče: "Priporočljivo je, da ne rečemo več, da se struktura podjetja reformira in sicer celega podjetja."

Dr. Ivan Ahčin

Ti in tvoji otrok...

Ljubezen, modrost in spoštovanje v vzgoji otrok

Doslej smo kramljali predvsem o nekaterih zgolj zunanjih sredstvih, ki morejo otrokom dom prikupiti in jih ohraniti v krogu družine. Taka zgolj zunanja in naravna sredstva so n. pr. lepo urejeno stanovanje, igra, urejeno delo, košček narave doma in družinski izleti v naravo. Vendar pa zgolj ta naravna zunanja sredstva ne bodo duše tvojega otroka nikdar zadovoljile. Otrok želi od svojega očeta in matere veliko več kakor le lepo urejeni dom, možnost za igro itd.; njegov duh zahteva veliko več in tudi najrevnejši starši morejo svojemu otroku tudi nuditi veliko, veliko več. Otroška duša si želi predvsem ljubezni, že majhen zlasti doračajoč otrok si želi spoštovanja, vsak pa zahteva od staršev modro ravnanje. Ljubezen, spoštovanje in modrost, to so temelji notranjih, najlepših, najglobljih in najtrajnejših vezi med otrokom in starši, vezi, ki jih nobena revščina, nibena nesreča in nobena starost ne more pretrgati. Teh temeljev pa tudi nobena zgolj zunanja sredstva ne morejo nadomestiti.

Ti temelji družinske vzgoje in medsebojne povezanosti pa so v vsakdanjem družinskem življenju nešteto krat postavljani na velike in majhne, često povsem neopazne preizkušnje. Zato se morejo notranje vezi med otroci in starši vsak dan nešteto krat poglobljati, če starši v vsem zares ohranjajo ljubezen, spoštovanje do otroka in modrost v svojem ravnanju. Če ne, pa morejo tovrstne napake v otroški duši dnevno povzročati presenečenja, sence nezaupanja in majhne napetosti, ki postajajo vedno hujše, če se napake zoper ljubezen, zoper spoštovanje do otrok in modrost v ravnanju ponavljajo. Take napake morejo končno povzročiti prelom, otrok si želi ven iz kroga družine, proč od staršev, pa čeprav so mu nudili še toliko najbolj izbranih zunanjih ugodnosti.

Zato bomo v prihodnje govorili nekaj več o tem, kako morejo starši v vsej svoji vzgoji in vsem ravnanju z otroci vtisniti pečat lju-

bezni, spoštovanja in modrosti. Življenjska izkušnja nas uči, da zlasti v teh temeljih vzgoje in družinske skupnosti zgolj človeška, naravna modrost ne zadostuje. Starši, ki hočejo zares ljubiti in spoštovati svojega otroka in z njim modro ravnati, morajo iskati oporo v nadnaravnem redu. Za danes se hočemo omejiti le na nekaj misli o ljubezni in spoštovanju do otrok ter modrosti pri vzgoji.

1. LJUBEZEN JE PRVI TEMELJ VZGOJE IN POVEZANOSTI MED OTROCI IN STARŠI.

Ljubezen staršev do otrok je res že po naravi močna, saj je otrok njih meso in njih kri, je pomlajeno nadaljevanje njih življenja. A če oče in mati vidita v otroku le to, ju zgolj naravna ljubezen do otroka more zavesti v hude napake, n. pr. v sebičnost, zgrešeno popustljivost, krivično pristranost, da bolj ljubijo svojega "lepšega", bolj "nadarjenega" bolj prikupnega otroka ali celo tistega, ki se jim zna bolj prilizovati. Take in podobne napake prej ali slej uničijo harmonijo v družini, povezanost otrok s starši. Takih napak starše najbolj gotovo varuje nadnaravna ljubezen do otrok. Varuje jih pred slepo ljubeznijo, ker v luči nauka Cerkve lažje ločijo resnične odlike in čednosti od slepivih zunanjosti. Nadnaravna ljubezen jih bo lažje varovala pred sebičnostjo, ker jih uči, da so starši le namestniki božji, katerih stroga dolžnost je, otroka vzgojiti za Boga. Nadnaravna ljubezen jih lažje obvaruje pred popustljivostjo, ker jih uči še prav posebej močno, da vzgoja ne smejo voditi hirn razpokošenja, ampak večna načela. Nadnaravna ljubezen jih uspešno varuje pred krivično enostranostjo, ker jih uči, da je tudi najmanj nadarjen in najbolj neprikupen otrok podoba božja, kar je brez primere več kot zgolj neka zunanja prikupnost ali nadarjenost. Ko starši v otroku vidijo bitje za večnost ustvarjeno, tako ljubljeno od Boga, da je dal svojega edinoroje-

nega Sina za njegovo zveličanje, ljubezen staršev do otroka raste, se pogloblja in dviga do tiste ljubezni, ki jo opeva apostol Pavel kot ljubezen, ki je "potrpljiva, je dobrotljiva, ni nevoščljiva, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli se pa resnice, vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša" (1 Kor 13, 4—7). Kako močno vez med otrokom in starši ostvari taka ljubezen! Saj je prvi pogoj vzgoje in soglasja v družini.

2. MODROST V RAVNANJU JE DRUGI POGOJ VZGOJE IN NOTRANJE POVEZANOSTI MED OTROCI IN STARŠI. Ako starši vzgoje ne grade na nadnaravno, ako jih ne vodi večna modrost, grade vso vzgojo in družinsko skupnost zgolj na človeško modrost, ki je pa zlasti v težkem vprašanju vzgoje in harmonije v družini vse prej kakor zanesljiv in uspešen vodnik. Pri vzgoji, ki se je osvobodila božjega vpliva, večnih načel, le prelada zavladajo in vodijo razna le preveč človeška čustva, n. pr. samoljubje, hipno razpoloženje, razdraženost simpatija ali antipatija, koristoljubje itd. Taka čustva pa morejo do dna spačiti vsako sicer še tako preprosto naravno modrost ter onemogočiti vzgojo in mirno sožitje v družini. Če v kakem vprašanju, potem gotovo zlasti v vprašanju vzgoje in družinske skupnosti mora človeška modrost iskati svoje dopolnilo v božji modrosti.

3. MEDSEBOJNO SPOŠTOVANJE JE TRETJI POGOJ VZGOJE IN SKUPNEGA ŽIVLJENJA. Zaman skušata vzgajati svoje otroke tisti oče in tista mati, ki ne uživata spoštovanja pri otrokih. Kajti, kakor povsod, tako še zlasti v vzgoji velja resnica: kjer ni spoštovanja, tam tudi ni ljubezni. Saj je pogoj vsake resnične ljubezni prav spoštovanje. A kjer ni spoštovanja in ljubezni, tam gotovo tudi modrosti ni. Zato je v taki družini vzgoja nemogoča, uglašenost iz povezanost med člani družine nedosegljiva. Otroci pa bodo spoštovali svoje starše tem lažje, čim bolj bodo tudi starši spoštovali svoje otroke. Važen pogoj vzgoje in družinske povezanosti je torej vzajemno spoštovanje otrok in staršev.

A kaj naj budi v otrocih spoštovanje do staršev? Potrebneга spoštovanja ne budi niti njih imetje niti njih izobrazba niti njih nadarjenost niti njih morebitni visoki položaj v javnem življenju. Zato se more zgoditi, da uživa pri svojih otrocih veliko večje spoštovanje kak izredno reven, svetu nepoznan oče

ali mati, kakor ga uživa pri svojih otrocih kak izredno izobražen bogatin, ki morda zavzema v družbi vodilna mesta. V otrocih zbujajo spoštovanje do staršev predvsem njih nesebična ljubezen do otrok, a še ta le takrat, kadar je modra. A kolikokrat more človeška slabost zagrešiti nemodre poteze v ljubezni do otrok in v vsakdanjem odnosu do njih. Zato narava sama ne nudi dovolj opore spoštovanju. Kakor vse drugače pa spoštujejo otroci svojega očeta kljub njegovim morebitnim hipnim pogreškom, če se zavedajo, da jim ni le dober in moder, ampak da je namestnik božji, ki v božjem imenu vzgaja, ukazuje in vodi ter nosi pred Bogom tudi odgovornost za vzgojo svojih otrok. Ob takih in podobnih mislih postane razmerje otroka do staršev nekaj čisto novega, posvečeno, dvignjeno v nadnaravni red, kar izredno utrjuje in pogloblja v otrocih spoštovanje do staršev. Sam se iz svoje mladosti spominjam, da mi n. pr. moj oče ni vzbujal največjega spoštovanja takrat, ko je še tako modro zapovedoval, ampak takrat, ko je pred jedjo in po jedi pričel z molitvijo in ko je po večerji poklekaval skupno z nami in naprej molil rožni venec. Izven hiše mi ni bil največji takrat, ko je kot mestni župan vodil ali prisostvoval kakim manifestacijam, ampak takrat, ko je skupno z otroci šel k maši, stal ob nas pri spovednici in skupno z nami poklekaval k obhajilni mizi. Ob takih dnevih smo še posebej pazili, da ga ne bi s čim žalili, kajti prav v takih dnevih smo še posebej živo čutili, da je za nas bil božji namestnik.

A tudi starši morajo spoštovati svoje otroke. Ako ni tega spoštovanja, so očetovske in materinske dolžnosti dvakrat težke, je njih opuščanje tem lažje, so napake v odnosu do otroka tem pogostejše in zato tudi spoštovanje otroka do staršev tem rahlejšje. A kaj naj budi v starših spoštovanje do lastnega otroka? Gotovo ne zgolj njegova mlada narava s svojimi nepopolnostmi in napakami. Čisto drugače pa zreta oče in mati na svojega otroka, če se zavedata: božje delo je, po Bogu odrešen, za večnost ustvarjen, njima od Boga izročen le, da ga vzgojita za Boga. Ob takih in podobnih mislih postane tudi razmerje staršev do otrok nekaj čisto novega, posvečeno, starši začutijo nehoti spoštovanje do svojega otroka, njih dolžnosti jim postanejo svete, zato tudi lažje, vestneje jih vrše, lažje se varujejo napak, kar zopet dviga spoštovanje otroka do njih.

Dotaknili smo se tako le na kratko najgloblje skrivnosti dobre vzgoje in trajne ugla-

šenosti iz povezanosti med člani družine; ta skrivnost je: nadnaravno gledanje in pojmovanje vzgoje in vse družinske skupnosti. Kjer tega ni, vsa zgolj naravna sredstva pomagajo le malo, čeprav tudi ta vedno ohranjajo svoj velik pomen.

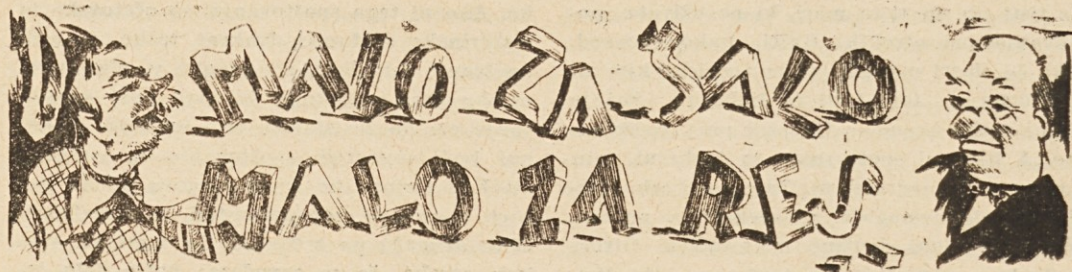
Če torej, draga oče in mati, hočeta, da bo Vajina ljubezen do otrok živa in modra, če hočeta, da bo v Vajini družini vladalo vzajemno spoštovanje, če hočeta, da bo vajina vzgoja otrok uspešna in da bo božji mir in tesna povezanost vladala v družini, potem skrbita zlasti za to, da bo vajino in življenje vajinih otrok nadnaravno usmerjeno, da bo vse družinsko življenje prežeto z verskim duhom. Na zunaj se ta verski duh kaže n. pr. v skupni molitvi pred jedjo in po jedi, v skupnem rožnem vencu ob večerih, kadar je to le količkaj mogoče; a še važnejše je, kako se moli! Že sam način molitve mora otrokom dopovedovati, da je molitev sveta zažvepa; zato je boljše manj, a to spoštljivo, počasi, razločno. Tako izgovarjava kakor drža telesa in rok naj bo v skladu s svetostjo molitve. Za verskega duha v družini so zlasti važne nedelje in prazniki! Naj bodo zares božji dnevi, prepojeni z božjim duhom, ki je duh ljubezni, dobrote, odpuščanja in miru! Zlasti na te dneve ne sme nihče v družini povzročati nobenih napetosti, najmanj pa vidva. Nedelje in prazniki naj bodo za otroke dnevi veselja in pristrčne vzajemnosti, ki naj ima svoje nadnaravno žarišče v skupni sveti maši in, če le mogoče, v skupnem obhajilu vse družine! Za verskega duha v dru-

žini je tudi važno življenje s Cerkvijo, to je s cerkvenim letom!

Seveda mora biti zunanje javljanje vernosti vedno v globoki skladnosti z vsem življenjem v družini; to mora biti le zunanji odsev notranje globoke vernosti! Take vernosti pa ni mogoče pridobiti z nobeno preračunanstvo, ampak le z molitvijo, z doslednim življenjem po veri in z versko izobrazbo. Otrok naj dnevno spoznava, da starše tako pri njih osebnem življenju kakor pri vzgoji vodi le to, kar so pred Bogom spoznali kot prav. Oče in mati naj enako kakor otroci poglobljata versko izobrazbo s pomočjo verskih listov, resnih religioznih knjig in s poslušanjem božje besede ob nedeljah. Le prepogosto se tudi v naših družinah najde čas in denar za vse drugo prej, kakor za versko izobrazbo.

Draga oče in mati! O silno resni, za vso vzgojo in družinsko skupnost odločilno važni stvari smo razmišljali danes! Ne zabita: kjer bo vse družinsko življenje prežeto z verdom sam otroku ljub ne zgolj zato, ker je lepo urejen, ampak ker bo otroku pomenil nekako domače svetilčice; tudi delo mu bo postalo posvečeno, tudi pot v naravo mu bo veselejša, ker mu bo pomenila oddih v božjem stvarstvu; skratka, vsa tudi zgolj naravna sredstva v službi vzgoje in druž. povezanosti, pridobe v luči vernosti ogromno na svoji vzgojni vrednosti in uspešnosti. Zato moremo zaključiti: najgloblja skrivnost uspešne vzgoje in povezanosti v družini je skrivnost iskrene, globoke vernosti, je skrivnost nadnaravne usmerjenosti vsega družinskega življenja!

DR. RUDOLF HANŽELIČ

KAKO SO BOŠTAJNČEV ATA LITANIJE PELI

Boštanjčev ata so bili Dolenjec, mož stare korenine in velik prijatelj žlahtnega cvička. Bolj iz spoštovanja do žlahtnega cvička kakor iz gospodarske potrebe so Boštanjčev ata držali gostilno. Točili so samo cviček. Druga vin niso marali; banačen je slabši kot jabolčnik, dalmatinec ti obleži v želodcu kakor kamen, kraški teran vleče usta skup kakor zelena tepka, in po močnem štajercu imaš drugi dan glavo, kakor bi ti kdo žebelj v tilnik zabil. Cviček pa je kralj vseh vin: peni se

kot šampanjec, diši kot vijolica, teče po grlu kot olje in če se sreča v želodcu s prekajeno kračo in kosom domačega kruha, te zaziblje v neko posebno razpoloženje: govoriš kot raztrgan dohtar, jokaš kot otrok na materinem grobu in pri 70 letih zapoješ kot mlad fant ono znano: En starček je živ.

Prava domovina cvička so prelepi dolenjski griči, ki od desne in leve obdajajo spodnjo krško dolino od Novega mesta pa doli do Čateža pri Brežicah. Njegova širša domovina pa

se razteza še dalj proti zahodu, kjer pa ima cviček eno nakazo, da postaja vedno bolj kisel, neznansko kisel. V teh krajih se cvičkova letina razlikuje tako, da ga včasih ljudje sami pridelajo, včasih jim ga pa ljubi Bog da. Kadar je leto suho in vroče, je cviček dober. Takrat se ljudje radi pobahajo: "Pridi, boš pokusil, kakšnega smo pridelali!" Kadar je pa leto hladno in so jagode ob trgatvi trde, da jih menda lovci uporabljajo, kadar gredo na zajce, takrat pa pravijo ljudje: "Le spiš ga kozarec, le, ne moremo pomagati; takega-le nam je letos Bog dal!"

Ne vem, če poznate vinske gorice, kjer raste najbolj kisel cviček. Pa je prav, da jih poznate! Ena takih je Bovelek nad Ambrusom. Ko Ambrušani koljejo koštruna ali kozla za žegnanje o sv. Jerneju, ga ne marajo mučiti s tem, da bi mu prerežali goltanec, ampak mu kanejo par kapljic cvička z Boveleka za roge, pa je po njem kot bi mignil. Tako pravijo hudobni jeziki. Naši domobranci dobro poznajo prelepo goro Liseec, ki obvladuje pokrajino med Trebnjem in Žužemberkom. Nevoščljivci pravijo, da dobe mežnarji vseh podružnic okrog Liseca posebno bero zato, da od sv. Martina pa do sv. Jurja vsako noč opolnoči zvone. Zakaj? Zato, da se ljudje v posteljah obrenjo na drugo stran. Če bi celo noč na eni strani ležali, bi jim cviček želodec prejedel. In žlahtne gorice okrog šent Ruperta, Mokronoga in Tržišča! Tam, pravijo, da matere svoje emerkave otroke ukrote z grožnjo: "Tiho, če ne, ti bom dala cvička niti!" In otrok utihne kakor riba. In tako bi lahko s svojim obrekljivim jezikom opletal še dalje: mimo slavne Borštne gore pri Ajdovcu, preko Hmeljnika za Mirno pečjo, vinskih goric nad Stražo in Prečino, Lubnika nad Toplicami itd., dokler bi se ne ustavili na Trški gori, kjer cviček prtle do svojega poštenega imena.

In prav na Trški gori so Božtanjčev oče imeli vinograd in zidanico, kjer je o sv. Martinu leto za letom žlahtna vinska kapljica doživljala svoj krst. Ne z vodo, Bog varuj, ampak mošt se je spremenil v vino.

In od tega dne dalje so se Božtanjčev oče vedno znova počutili mladega. Bili so sicer za starega pri hiši, kajti grunt in gostilno je že prevzel sin. Naj se on ubija z gruntom in ob nedeljah meče sitne pijance iz gostilne! Poleg kota in dobre oskrbe, so si oče izgovorili tudi vinograd na Trški gori. In tam so prebili večino svojih starih dni. Pa da vinograd tudi dela in skrbi! Obrezovanje, koljenje, kopanje, pletev, ščipanje zapernic, cepljenje, škropljenje proti peronospori in ne vem kaj še — in vse to v vednem strahu: spomladi pred slano, poleti pred točo, jeseni pred deževjem. Ni čuda, da se človeku i vinograd in njegov pridelek tako priljubi.

Božtanjčev oče so bili v vinogradu dan za dnem. Poleti zaradi dela, pozimi in ob nedeljah in praznikih pa zaradi pridelka. Tako so jo mahnil v vinograd tudi na Binkoštni ponedeljek tistega leta, ko so litanije peli. Zagozdo belega kruha, kos plečeta in prekažen svinjski jezik so zavili v Domoljuba in stisnili pod pazduho, potisnili v žep velikanski

ključ od zidanice in kmalu po prvi maši so zavili v gorico. Že od daleč jim je zadehtel nasproti omamen vonj trtinega cvetja. Bil je lep dan, topel, da je trs kar vidno rasel. Oče so sedeli pred zidnico, ob majoliki, kruhu in mesu in sladko sanjarili o letini, ki je kazala biti dobra. Potekale so urice in oče, ki so zdaj pa zdaj kanili kapljico cvička na zob, so postali ginjeni. Spadali so v ono vrsto ljubiteljev žlahtne kapljice, ki jim je, kadar so bili "pod paro", šlo na petje. In so začeli brundati po tihem eno za drugo: od Radeckija, ki roženkranc v rokah drži, od Lavdona pri Belem gradu, od fantov tam za turškim gričem, vmes pa kako zdravico in kako zaljubljeno, kakor v mladih letih, ko so zvečer rogovillili po vasi.

Pod Trško goro pri fari je že davno odzvanilo poldne. Da se oče izognejo novomeškim škricem, ki so za take dni naskočili Trško goro, jo mahnejo proti domu. Ko pridejo v vas, so se ljudje ravno zbirali pred cerkvijo. Zazvonilo je vkup, znamenje, da se bo pričela popoldanska pobožnost. Božtanjčev oče popoldne niso hodili v cerkev. K maši že, vsako nedeljo in praznik; krščanski nauk, so rekli, je pa bolj za ženske in otroke... Ta dan pa jim je nekaj reklo pri duži: Le stopi še ti v cerkev in zmoli Očenaš ali dva, da bo šlo v vinogradu vse po sreči. In oče so stopili v cerkev. Na koro, v prvi vrsti so imeli svoj plačan sedež. Tako dobro jim je dejal prijeten hlad v cerkvi. Sonce zunaj je kar pošteno pripekalo. Gospod kaplan so začeli pete litanije. Organist in pevec na koro in ljudstvo po cerkvi je prepevalo na ves glas.

Tako dobro je bilo pri srcu Bažtanjčevemu očetu. Prijeten hlad in žlahtna kapljica sta pa storila tudi svoje: zazibala sta očeta v lepo, sladko spanje. Naslonili so glavo med dlani in poslužali: okrog njih je vse pelo, pelo, vse eno čez drugo; enkrat o Radeckiju, enkrat Marija k tebi, uboge reve, zdaj kaka narodna, zdaj vesela zdravica... Kar naenkrat, že proti koncu litanij, pa so se sprožile tudi pevske strune v grlu Božtanjčevega očeta — in zapeli so na ves glas...: "Zato smo sem prišli, da bi dobre volje bli bli bli..."

Naprej niso mogli. Sosed jim je potisnil žepno ruto v usta čes: Mrha stara, kaj pa vendar počenjaš? Vsa cerkev se je obrnila nazaj in oče, ki so se prebudili in slišali še zadnji stavek svoje pesmi, bi se bili najraje udrl v zemljo. Sami niso vedeli, kako so se še pred koncem izmuznili iz cerkve in jo kot tat ubrali za vrtovi domov, brundajoč: "Ti frdamunkel ti, le kaj me je danes neslo v cerkev!" Frdamunkel je bila najhujša kletev, ki so jo oče potegnili iz zaloge samo tedaj, ko so bili nakačeni kot sršen. Oče niso radi videli, če je kdo napeljal pogovor na ta dogodek.

Vest pa Božtanjčevemu očetu ni dala miru. Ko so ob neki priliki stopili gospod fajmošter na kozarec vina k Božtanjčevim, so oča sami napeljali pogovor na ta dogodek. Gospod fajmošter, moder mož, so jih pa potolažili čes: V nebesih bomo vsi in vsak dan peli vašo pesem: Zato smo sem prišli, da bi dobre volje bli, bli, bli...
Kk

PO KATOLIŠKEM SVETU

SV. OČE DUHOVNIKOM

"Menti Nostrae" (Našemu umu) je okrožnica, ki jo je sv. oče predvsem namenil duhovnikom. V nji označuje vzvišenost duhovništva in njegov namen. poudarja, kako so božjemu služabniku potrebne kreposti in kako mora posnemati Kristusa. To pa ni mogoče, če si ne izprosi milosti. Sveto leto hoče prenoviti življenje po evangeljskih naukah; njega prvi sadovi naj bo posvečenje vodnikov krščanskega ljudstva. Bogato notranje življenje daje duhovniku moč za neprestano vršenje apostolata in ga obenem varuje pred "krivoverstvom delovanja", to je pred zgolj človeško dejavnostjo, ki ne temelji v milosti in ni obrnjena k nadnaravnim ciljem. Potem daje papež praktična navodila in opozarja na važnost socialnega vprašanja. Duhovnik ne sme omahovati v boju proti komunizmu, niti ne sme biti brezbrizen za zlorabe kapitalizma in njih žalostne posledice. Vse duhovnike, posebno tiste, ki so preganjani, sv. oče blagoslavlja in izroča v varstvo presveti Devici.

MEDNARODNA ZBOROVANJA

Dne 8. septembra se je v Rimu zaključilo mednarodno misijonsko zborovanje. Zadnji govornik je bil kardinal Fumasoni-Biondi, prefekt Kongregacije propagande. Izrazil je zaskrbljenost za Kitajsko, Korejo in Indokino — nove dežele mučeništva, a tudi prepričanje, da bodo naporji toliko dobrih in svetih volj, združeni z božjo Previdnostjo, dosegli ojačenje misijonskega dela in da se bo vrnil mir v pokrajine, koder vladata nasilje in sovražstvo do katoliške Cerkve.

Istega dne se je začelo mednarodno zborovanje Marijinih drugb. Kardinal B. A. Ma-sella je bral mašo pri sv. Petru, ki ji je sledilo razmišljanje o Courta, Francoza, o tem, kako Cerkev brani Marijo pred napadi materializma.

Septembra se je vršilo tudi zborovanje zastopnikov 51 provinc Družbe Jezusove s cellega sveta.

10. oktobra se je z mašo v rimski cerkvi sv. Lovrencija začel mednarodni katehistični kongres. Udeležilo se ga je 500 zastopnikov 25 držav in mnogo redovnikov. Zborovalci so študirali vprašanja verskega poučevanja mladine in odraslih vseh slojev, duhovne in kulturne priprave učiteljev in organizacije verskega pouka po župnijah in škofijah.

Zborovanju jetniških dušnih pastirjev je sv. oče poslal pismo, v katerem jih spodbuja, naj z vsemi sredstvi skušajo nuditi jetnikom duhovno pomoč. Zborovanje je sprejelo spo-

menico, v kateri poziva, naj bodo v skladu z geslom sv. leta o velikem odpuščanju spuščeni na svobodo vsi politični jetniki, ki so žrtve izrednih zakonov. Ti zakoni naj se povsod odpravijo, saj so plod političnih strasti in proti pravičnosti. — Bivši madžarski bojovniki pa so sv. očetu poslali belo knjigo, v kateri javljajo deportacijo 620.000 madžarskih civilnih oseb in vojnih ujetnikov v Sovjetsko zvezo. Po podatkih repatriirancev se je dalo ugotoviti, da je v Sovjetski zvezi 2471 ujetniških in 25 koncentracijskih taborišč.

BLAŽENI SVETEGA LETA

V nedeljo 15. oktobra so proglasili za blaženo m. Ano Marijo Javouhey (1779—1851), ustanoviteljico reda Sester sv. Jožefa Clunyskega. Popoldne je, kot je stara navada, papež "velike poveljnice", kot so imenovali domače v vatikanski baziliki počastil ostanke čini v Guayani č. Ano Marijo, svojo dobrotnico v dolgih letih tihega in požrtvovalnega dela.

V. ARGENT. EVHARISTIČNI KONGRES

Med pripravi je bila najbolj lepa evharistična noč v Buenos Airesu. Po enem tednu duhovnih vaj je nadškofijski pripravljalni odbor pripravil za noč od 30. septembra na 1. oktobra čedenje presv. Rečnjega Telesa. Pri polnočni maši se je delilo obhajilo moškim, ob 5 zjutraj redovnicam in ob 6 ostalim ženam in dekletom.

V soboto 21. oktobra je pristal na letališču Ezeiza papežev odposlanec kardinal Ernest Ruffini, palermški nadškof. Med drugimi častmi, ki so mu jih Argentinci izkazali, ga je vseučiliški svet v Buenos Airesu imenoval za častnega doktorja. Še istega dne je kardinal odpotoval v Rosario in tam se je odprl evharistični kongres združen s kongresom za duhovniške poklice. O poteku kongresa bomo poročali v prihodnjih številki.

Motenje, ki so ga v imenu sovražnikov božjih že pred početkom poskusili bedni spiri-tisti, je klavirno propadlo. Ves denar, ki so ga iz skritih fondov zmetali za propagando za javno zborovanje na Luna parku, in zborovanje samo, ki se je vršilo pod geslom "Jezus ni Bog", je rodilo predvsem sadove za kongres. Prireditelji so se osmešili s tem, da so v zadnjem hipu odpovedali javen razgovor o tei bogokletni trditvi in večina tam zbranih, ki so prišli na obrambo presvetelega Jezusovega imena, so spiritistične modrijane in njih tajne zaščitnike izžvižgali, nato pa v sprevedu do katedrale izpovedali svojo vero. Nedelja nato je bila po kardinalovi odredbi nedelja zadostitve za brezbožno izzivanje: vse maše ob 8 so se darovale v ta namen.

RELATIO
DE STATU SEMINARI MAIORIS
ET FACULTATIS THEOLOGICAE
PRO SLOVENIS
EMIGRANTIBUS

POROČILO
OB PETLETNICI
SLOVENSKEGA BOGOSLOVNEGA SEMENISCA
V TUJINI

Za uvod

Navada je, da učni zavodi izdajajo vsako leto svoja izvestja, v katerih nekako polagajo javnosti račun o svojem delu. Naše semenišče in bogoslovna fakulteta, ki živita v tujini v izrednih razmerah, tega dosedaj nista mogla storiti. Ob petletnici pa se nam je zdelo primerno, da kljub temu stopimo pred javnost, čeprav v skromni obliki.

Povedali bi radi, kako je prišlo do ustanovitve našega zavoda in kaj smo v njem v petih letih delali. Glavni vzrok pa, ki nas je nagnil k temu koraku, je dolžnost, da se javno zahvalimo svojim dobrotnikom.

V prvem delu tega poročila sta na kratko popisana kaj razgibana pot našega semenišča in fakultete iz Ljubljane mimo Praglie ob Colli Euganei in Briksna na južnem Tirolskem ter Bagnolija pri Neaplu do San Luisa v Argentini, kakor tudi notranje življenje našega semenišča na teh postajah naše poti. Nato izpolnjujemo svojo glavno dolžnost, ko se zahvaljujemo svojim dobrotnikom. V drugem delu so uradni podatki o življenju in delu naše fakultete. V tretjem pa so priobčeni nekateri dokumenti o ustanovitvi in življenjski poti naše fakultete. Bolj kot zasebne besede mčejo ti dokumenti razodeti ljubezen, s katero so najvišji cerkveni poglavarji sodelovali pri nastanku našega semenišča in fakultete v tujini ter spremljali njuno delo. Iz njih je tudi razvidno, zakaj je bila naša pot takšna, kakršna je bila.

San Luis v Argentini, 10. oktobra 1950.

ALOJZIJ ODAR,

rektor semenišča in dekan teološke fakultete

Vsebina

SLOVENSKO SEMENIŠČE V BEGUNSTVU ŽIVLJENJE V SEMENIŠČU ZAHVALA DOBROTNIKOM TEOLOŠKA FAKULTETA

- I. Profesorski zbor
- II. Predavanja
- III. Osnovni učbeniki
- IV. Bogoslovci

DOKUMENTI

1. Reskript Kongregacije za sem. in univ. N° 500/3 z dne 25. junija 1945.
2. Pismo Kongregacije za sem. in univerze g. p. Antonu Prešernu S. J.
3. Iz pisma ljubljanskega škofa.
4. Prvo poročilo o življenju fakultete.
5. Odgovor Kongregacije za sem. in univ. na prvo poročilo.
6. Sporočilo Kongregaciji za sem. in univ., da se je fakulteta odločila za Argentino.
7. Odgovor Kongregacije za sem. in univ. na gornje sporočilo.
8. Pismo samluiskega škofa.
9. Pismo sv. očetu, v katerem se naznanja, da se bo fakulteta preselila v San Luis v Argentini in se prosi zadnja gmotna podpora.

Slovensko semenišče v begunstvu

V začetku maja 1945, ob usodni zasedbi Jugoslavije po komunistih, se je večina bogoslovcev ljubljanske škofije umaknila z ostalinami slovenskimi begunci preko Ljubelja na Koroško. Od teh so jih Angliži na koncu meseca vrnili z mnogimi drugimi Slovenci vred novim jugoslovanskim oblastem osem in trideset. Ti so pobiti ali pogrešani.

Od ostalih bogoslovcev je bilo še isto pomlad šest posvečenih v duhovnike na Krki. Bogoslovne študije so že skoro dovržili v Ljubljani. Druge bogoslovce so zavezniške oblasti prepeljale v Italijo v begunsko taborišče Monigo.

PRAGLIA

Med bogoslovci v Monigu je bilo več takih, ki so že v Ljubljani prejeli red diakonata. Poskušali so, da bi na kak način mogli čimprej prejeti mažniško posvečenje. Stopili so v zvezo z msgr. dr. Alojzijem Odarjem, ki se je prav tako nahajal med begunci v taborišču. Poročila se je misel na ustanovitev začasnega slovenskega bogoslovnega semenišča v begunstvu.

Pri uresničenju tega načrta so močno pomagali salezijanci z Monteortone pri Padovi. Po posredovanju slovenskih salezijancev dr. Farkaša in dr. Tomca so dali na razpolago za silo opremljene prostore v stari benediktinski opatiji Praglia (12 km od Padove). Sami so med vojsko tam stanovali, potem so se pa preselili v Monteortone.

Poleg pomanjkljive sobne opreme je tudi primanjkovalo učnih knjig, obleke, obutve, perila in odej. Kje dalje dobiti potrebni denar za vzdrževanje zavoda? Treba je bilo mnogih potov in prošnja, da se je redno semeniško življenje v začetku junija 1945 lahko v redu začelo.

Kongregacija za semenišča in univerze je priznala to komuniteto z reskriptom z dne 25. junija 1945, za ljubljansko teološko fakulteto in semenišče, za kar ima posebno zaslugo generalni asistent jezuitskega reda p. Anton Prežeren. Čudovito naklonjenost do nove ustanove je pokazal sv. oče Pij XII. Za vzdrževanje je takoj podaril ogromno vsoto deset tisoč dolarjev. Posebno veselje je izrazil ob začetku slovenskega begunskega semenišča ljubljanski škof dr. Rožman.

Kongregacija je potrdila msgr. dr. Odarja za rektorja fakultete in vodjo semenišča. Za

spirituala je imenoval škof dr. Rožman dr. Karla Truhlarja, ki je bil spiritual že v ljubljanskem semenišču. Ekonomijo je prevzel salezijanec dr. Štefan Farkaš, pozneje ga je pa nadomestil gospod Jernej Svete.

Iz avstrijskih begunskih taborišč in iz Rima so dospeli na vabila profesorji in od vseh koncev so se zbrali slovenski bogoslovci, število bogoslovcev se je ves čas bivanja v Pragli močno menjalo, ker so nekateri šele med šolskim letom mogli dospeti, drugi — zlasti redovniki — so pa med letom odhajali v Rim oziroma drugam, kamor so jih pač klicali njih redovni predstojniki. Nekaterim bogoslovcem so manjkali le še končni izpiti in so tako sredi leta po opravljenih izpiti zapustili slovensko semenišče.

Zunanje pogoje za redno semeniško življenje so omogočile razne denarne podpore. Tako je stalno z denarjem podpirala semenišče sv. stolica. Kongregacija za semenišča in univerze je naklonila znatno vsoto za nabavo učnih knjig. Z novim letom so jeli pošiljati podporo v obleki, perilu in obutvi pa tudi v denarju stari slovenski naseljenci v Severni Ameriki, kar vse so zlasti organizirali: g. Luis Bazanek, msgr. Franc Gabrovšek in ameriški slovenski frančiškani, med njimi zlasti p. Ambrožič. Papeška pomoč je darovala blago za talarje bogoslovcev in nekaj odeje. Prof. dr. Ahčin je nekajkrat dal večje vsote za nabavo obleke. Okoliški domačini pa so podarili večje količine žita in krompirja.

V enoletnem bivanju v benediktinskem samostanu so bogoslovci opravili tri šolske semestre. Za počitnice se je ponudila prilika v Tirolah, v prijaznem južnotirolskem mestecu Briksnu.

BRIKSEN

Že pred koncem šolskega leta je postalo vprašanje slovenskega begunskega semenišča, kako se salezijanci odpovedali pohištvo, ki so ga sami potrebovali. Ob tem dejstvu so ostale tri možnosti: 1. sv. stolica naj bi nam preskrbela najnujnejše pohištvo, 2. fakulteta naj bi se razpustila in bogoslovci naj bi se razšli po italijanskih semeniščih, 3. fakulteta in semenišče naj bi se prestavila drugam. Vodstvo je prosilo na vse strani po pomoč in tudi prejelo več obljub iz Rima, a rešitve ni bilo. Bilo je že na tem, da se zavod razpusti, ko se je posrečilo dobiti pri Kongregaciji za

semenišča in univerze obljubo podpore še za eno leto. S tem je bil zagotovljen obstoj semenišču za prihodnje leto. Prostor za slovensko bogoslovje se je posrečilo najti v briksengkem semeniškem poslopju.

11. septembra 1946 so profesorji in bogoslovci zasedli drugo nadstropje briksenškega semenišča. Dospeli so tudi novi prvoletniki iz avstrijskih in italijanskih begunskih taborišč. Novo življenje se je pričelo.

Prijazno mesto leži med visokimi gorami ob sotočju rek Eisack in Rienz. Že čudovita pokrajina sama s hladnejšim podnebjem je pomenila ugodno spremembo od Fraglije. Razen tega pa prostori: lepa semeniška kapela, stanovanje, dalje primerna obednica, hrana, snaga v poslopju, čisto perilo, za kar so skrbele redovnice. Tudi predavalnice so bile prijazne.

Vodja je ostal msgr. dr. Al. Odar, spiritual pa dr. K. Truhlar do srede novembra, ko je vstopil v jezuitski red. Na njegovo mesto je škof dr. Rožman imenoval kanonika dr. Kraljčiča. Za hrano je skrbel ekonom briksenškega semenišča proti mesečnemu plačilu. Posebne-

ga ekonomata torej slovensko semenišče ni potrebovalo. Denar je dajala Kongregacija za semenišča in univerze, s podporo pa so tudi nadaljevali ameriški dobrotniki. Za božič so tirolski duhovniki in bogoslovci zbrali lepo število paketov pri domačinih kot božični dar slovenskemu bogoslovju.

V vseh ozirih je bilo bivanje v Tirolah za slovenske bogoslovce ugodno in semeniško vodstvo bi brez dvoma hotelo semenišče obdržati v Briksnu, a so nujni razlogi velevali drugam. Kongregacija za semenišča in univerze ni mogla več dajati potrebnega denarja za vzdrževanje, italijanske oblasti niso bile posebno naklonjene slovenski fakulteti v obmejni provinci, zavezniške oblasti pa so nameralivale, predno odidejo iz Italije, begunsko vprašanje rešiti do konca.

Semeniško vodstvo je poskušalo doseči, da bi se vse semenišče preselilo v kako hišo v Rim, odkoder bi bogoslovci obiskovali predavanja na Gregoriani, a vse zastonj. Ostalo je le dvoje: bogoslovci naj se razidejo po italijanskih semeniščih ali pa naj semenišče ostane skupaj in se preseli iz Evrope. Brez dvoma je bila slednja rešitev boljša.

Že med letom je vodstvo poizvedovalo in iskalo možnosti, kam naj bi se preselili. Najugodnejša prilika se je ponudila v San Luisu v Argentini. Tamkajšnji škof je po posredovanju g. Janeza Hladnika in g. Jožeta Košička bil pripravljen sprejeti slovensko bogoslovje v svojo škofijo. S tem sta se strinjala tudi Kongregacija za semenišča in univerze in škof dr. Rožman.

Na koncu šolskega leta so profesorji in vsi bogoslovci po skupinah odšli v Rim po potna dovoljenja za v Argentino. Po končanih počitnicah je bila polovica bogoslovcev z rektorjem in nekaj profesorji pozvana v taborišče Bagnoli pri Neaplju, od koder naj bi takoj odšla v Argentino. Ostali bogoslovci so pod vodstvom prof. dr. Lenčka ostali v Briksnu in začeli z novim šolskim letom, katerega so pa tam dovržili le prvi semester. 2. februarja so tudi ti odšli v Bagnoli.

BAGNOLI

Prva skupina 16 članov (4 duhovniki in 12 bogoslovcev) je dobila prostor v tem taborišču. Profesorji so dobili skupno sobico, bogoslovci pa prostor v veliki sobi, kjer je bilo vsega skupaj čez 200 ljudi. Semeniško življenje se je s predavanji vred tudi tu nadaljevalo. Vsi trije profesorji in še en duhovnik so

koncem novembra odšli na lastne stroške v Argentino, da tudi drugim pripravijo na kak način pot, če bi IRO ne pomagala.

Končno so se bogoslovci med številnimi drugimi begunci vkrcali 30. decembra 1947 na dolgo pričakovano ladjo "Santa Cruz" in naslednjega dne odpluli. Pristali so v Buenos Airesu 12. januarja 1948.

Druga skupina je prispela v Bagnoli 4. februarja. Že čez en mesec, 5. marca so se vkrcali na "Santa Cruz" in 29. marca pristali v Buenos Airesu.

SAN LUIS

Slovensko begunsko semenišče se je naselilo v nedograjeno poslopje sanluiskega semenišča. Oprema semenišča je le zasilna. Prostori, kolikor jih je dograjenih, so urejeni tako, da je v njih možno semeniško življenje.

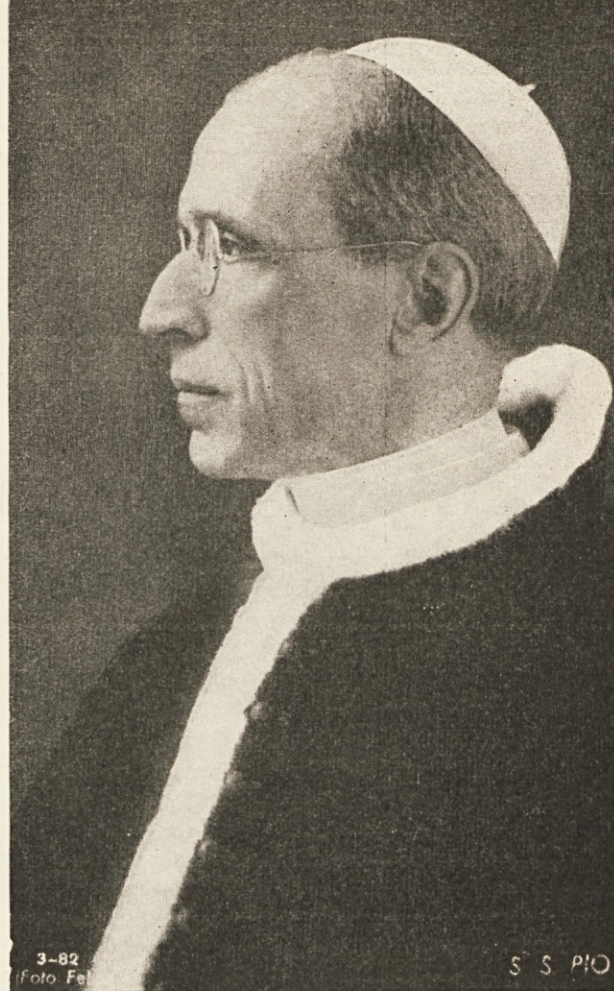
Vodja semenišča je ostal dr. Al. Odar, za spirituala pa je imenoval škof dr. Rožman župnika-svétnika Alojzija Kožmerlja, po njegovem odhodu koncem aprila pa prof. dr. Filipa Žaklja. Ekonomijo je v začetku vodil sanluiski škofijski ekonom, po enem letu pa jo je prevzel prof. dr. Lenček. Vzdrževalnino je plačeval sanluiski škof dve leti z državno podporo. Po njegovi odpovedi pa je z majem l. 1950 vsa teža vzdrževanja padla na našega škofa dr. Rožmana, ki po S. v. Ameriki išče in prosi potrební denar.

Ves čas obstoja je med tolikimi drugimi težavami pomenilo veliko težkočo tudi pomanjkanje potrebnih učnih moči. Zato so morali profesorji poleg svojih predmetov poučevati tudi druge.

POMEN BEGUNSKEGA SEMENIŠČA IN FAKULTETE

Skrb za obstoj slovenskega begunskega semenišča je bila brez dvoma združena z naporí. Ti napori pa so opravičeni le, če se zavedamo, kakšnega pomena je bilo to semenišče v teh petih letih tako za bogoslovce kot za vse sloveske begunce.

Glavni nagib za ustanovitev begunskega semenišča in ohranitev teološke fakultete je bil ta, da dobe bogoslovci, ki so že v domovini pričeli s pripravo na duhovništvo, tu možnost nadaljevanja. Res, da bi mogli nadaljevati bogoslovne študije po tujih semeniščih, a pod močno neugodnimi pogoji. Italijanska in nemška semenišča so zaradi vojne obubožala in bi tako le s težavo mogla vzdrževati kakega tujega bogoslovca brezplačno. Velika težava

za bogoslovce pa bi bil tudi tuj jezik in bolj kot to, nov način vzgoje pa tudi študija. Naše semenišče je nudilo bogoslovcem v dokaj čudnem in nemirnem času domačo duhovniško vzgojo in solidno teološko izobrazbo. Nemočno so se lahko pripravljali na duhovništvo.

Da je bila vzgoja v semenišču domača, slovenska, je razlog v tem, ker je v začetku bilo upanje na povratek domov. Ko pa je upanje na skorajšnjo vrnitev upadalo, se je tudi vzgoja toliko prilagodila tujim razmeram, da je usposabljala bogoslovce tudi za delo med tujimi narodi, med katerimi naj bi preživljali begunske dni.

Velikega pomena je bilo begunsko bogoslovje tudi za vse one duhovniške kandidate, ki so šle v begunstvu dovršili srednješolske študije. Le-ti bi imeli še težji položaj v tujih semeniščih kot prejšnji. Večina od njih je imela zrelostna izpričevala z begunskih gimnazij, ki jih ni vsako bogoslovje priznavalo. Nič čudnega torej, ko bi se kdo tujega semenišča ustrašil.

Slovenska teološka fakulteta je bila po-

membna dalje kot kulturna ustanova. Za begunsko skupnost je bila nesporno najvišji učni zavod. Služateljcem je posredovala teološko znanost, uvajala jih je v znanstveno delo, pa tudi znanstvenega dela ni prezirala. Izredne razmere, v katerih je delovala teološka fakulteta, so terjale od profesorjev, da so večino svojega dela in časa posvetili predavanjem. Fakulteta je tudi nudila možnost dosega doktorata, katere so se nekateri duhovniki poslužili.

Ta ustanova je bila v veliko moralno oporo

vsem slovenskim beguncem. Saj so videli v tem, da je sveti oče Pij XII. dovolil Slovincem v begunstvu lastno semenišče in teološko fakulteto in ju celo nad dve leti sam finančno vzdrževal, njegovo priznanje za odpornost v boju proti komunizmu.

Ves pomen begunskega bogoslovja bo mogoče spoznati čez leta, ko bo možno zreti nanj iz primerne časovne oddaljenosti. Sedaj je gotovo to, da je imelo veliko poslanstvo med slovenskimi begunci, ki ga je teh pet let z uspehom vršilo.

Življenje v begunskem semenišču

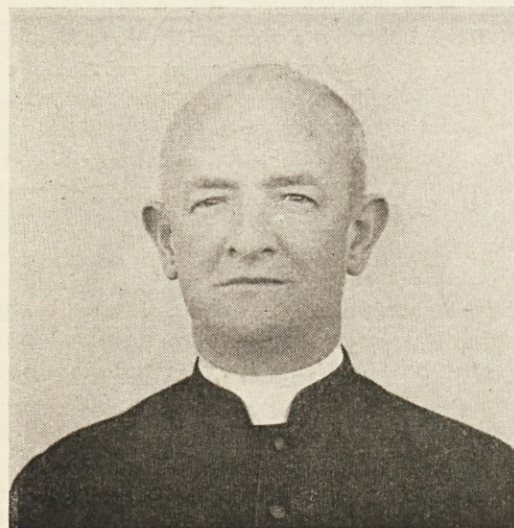
Marsikdo ne zna odgovoriti, kaj neki počno bogoslovci za mrkami semeniškiimi zidovi. Da bi se učili toliko let maševanja, je le malo preveč. In — ali je sploh kaj življenja za temi mrtvimi stenami?

Navadno so predstave o semenškem življenju malo zmotne, tako vse sive in mračne, kot da res tu živijo mladi starci, ki so se sprli z življenjem. Le nekaj podob iz vsakdanjega bogoslovnega življenja naj osvetli to dejanje in nehanje za semeniškiimi zidovi. Kako je bilo v posameznih krajih, kjer je romalo slovensko begunsko bogoslovje?

PRAGLIA

Bogoslovec naj v teku semenških let postane dober in učen duhovnik, ali drugače: temeljito naj se vzgoji in si pridobi potrebno

Prelat dr. Alojzij Odar,
rektor semenišča in dekan teološke fakultete

izobrazbo. To je delo bogoslovja oziroma fakultete.

Vsa vzgoja v semeniščih je poverjena zlasti vodji in spiritualu, od bogoslovcev pa zahteva mnogo samostojnega dela. V Pragli je g. vodja vršil svoje delo na tedenskih vzgojnih urah, g. spiritual pa na vsakodnevnih večernih duhovnih nagovorih in z osebnim vodstvom posameznikov. Določen je bil tudi taštojski dnevni red, ki je določal, kako in kaj, da je bilo življenje v skupnosti možno.

Duhovno življenje

Osrednji prostor semenišča je kapela: tu bogoslovci zore v duhovnike. V Pragli je bila dokaj skromna. Sem pred tabernakelj so se zbirali bogoslovci k jutranji molitvi, premišljevanju in sv. daritvi, sem k opoldanski in večerni molitvi, k dvakratnemu spraževanju vesti in duhovnim nagovorom. Zasebno so vsak dan obiskovali Najsvetejše in molili rožni venec.

Za rast v duhovnem življenju je poskrbljeno še z drugimi sredstvi. Tako smo dnevno brali polurno duhovno branje in poglavje iz sv. pisma, tedensko se spovedovali in mesečno se zbirali pri duhovnih obnovah. Tedenske duhovne vaje je vodil salezijanec dr. Franc Knific od 3. do 10. marca 1946.

Bogoslovci so se v semeniški kapeli zbrali večkrat k slovesni sv. maši, od časa do časa pa so se udeleževali maš, pri katerih so peli benediktinci gregorijansko petje. Tu so tudi prisostvovali velikonočnim obredom, k žurnicam pa so se zbirali k okrašenemu Marijiniemu oltarju.

Prisrčen družinski praznik je bil 8. junij 1945, ko se je vse semenišče skupno posvetilo presv. Jezusovemu Srcu. Ogenj za duhovništvo vzplamti v bogoslovcih najmočnejše ob

dnevih posvečenj in novih maš. Taka dneva sta bila, ko sta opravila v semeniški kapeli svojo prvo sv. daritev gg. Smerkolj in Vidic.

študij

Študij je tudi bistvena naloga bogoslovcev. Cerkev želi duhovnikov s temeljito teološko izobrazbo pa tudi s čim višjim splošnim znanjem. Slušatelji so, kolikor je možno videti iz seznamov o opravljenih izpitih, resno prišli za študij. Na razpolago je bila benediktinska knjižnica, kmalu so pa tudi dospeli strokovni učbeniki iz Rima.

Poleg rednih šolskih predmetov so profesorji predavali še na posebnih prostovoljnih tečajih latinski, italijanski in angleški jezik.

Organizacije, prireditve, petje

Dela je bilo dovolj, a k lepemu skupnemu življenju in k vsestranski izpopolnitvi je pripomoglo še vse drugo, kar ni v semenišču ukazano, kar pa ugodno vpliva na skupnost in priča o njeni življenjski moči.

Omeniti je treba, da bo slika vsaj približna, delo različnih semeniških organizacij. Ta organizacija nudi to, druga drugo in vsakdo si takó lahko izbere, kar mu je bolj pri srcu.

Člani Bogoslovске zveze so se na tedenskih sestankih navduševali za duhovniške ideale. Menili so se med drugim o sledečem: Naši cilji, Veselje, Herezija akcije, življenjska prožnost, Povezanost, Naši pogovori.

Marijina kongregacija je pripravila lepo praznovanje praznika Brezmadežne in pa Srednice vseh milosti, kateri je ljubljansko semenišče posvečeno. Prav na njen praznik leta 1945 so prispeli prvi člani semeniške družine v Praglijo.

Tretji red je na mesečnih shodih dobival smernice za življenje po duhu sv. Frančiška.

V tujini obstoji velika nevarnost, da človek pozabi na domači jezik, pa tudi utegne ob zadovoljnih življenjskih okoliščinah izgubljati misel na trpečo domovino. Čas briše najtežje rane. — Da se to ne bi zgodilo, so pomagali "slovenski večeri". Vsi bogoslovci so se zbrali štirikrat k slovenskim večerom z naslovi: Zima, Pomlad, Domovina, Misel. Odlomki iz slovenskih pisateljev in pesnikov in petje narodnih pesmi je povedlo navzoče domov. Zadnji večer je bil posvečen novemu glasilu slovenskih bogoslovcev v begunstvu "Misli", ki je začela izhajati v Rimu in pri kateri so začeli tudi bogoslovci v Pragli sodelovati.

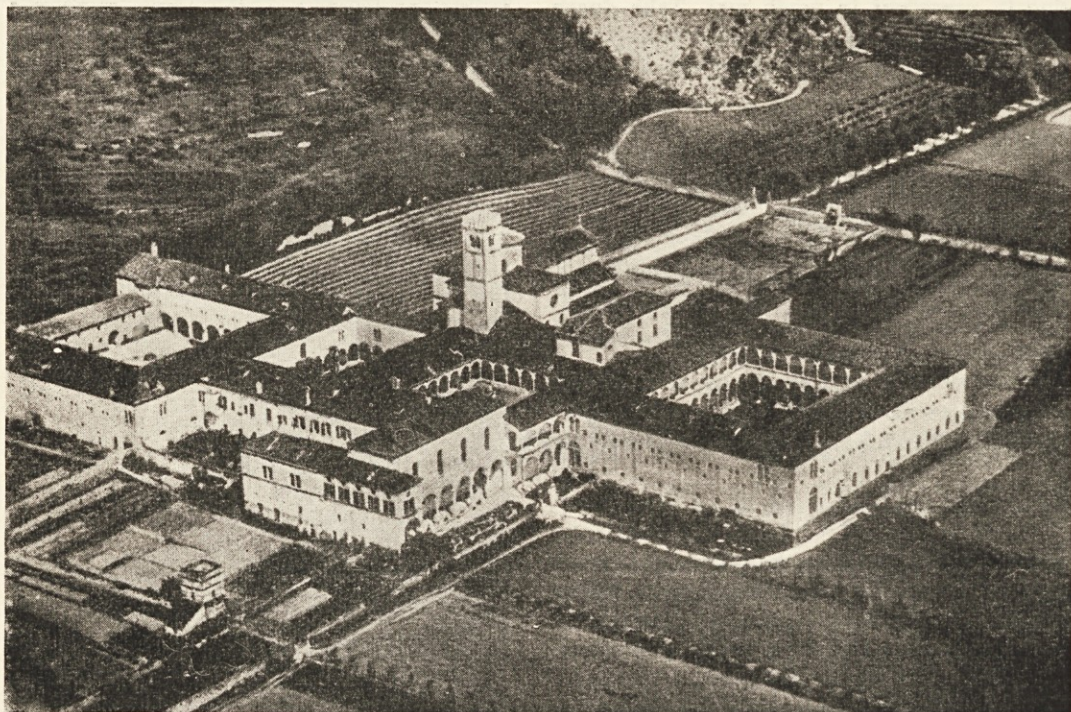

Mons. Antonio Emilio di Pasquo, sanluigiški škof

Bogoslovci živijo tesno s Cerkvijo in narodom, zato posamezne obletnice in prazniki dobe odmev za semeniški zidovi. V begunskem bogoslovju so se tako na posebnem večeru spomnili pokojnega dr. Korožca, dvakrat pa se je vršila komemoracija za padlimi domobranci, zlasti bogoslovci. Sveti Miklavž se je na predvečer svojega godu zglašil v semenišču s skromnimi darili. Devet dni pred božičem so začeli bogoslovci po prisrčni stari slovenski navadi nositi Marijo. Od sobe do sobe je romala Marijina podoba kot od hiše do hiše po vasi; povsod je bila lepo sprejeta z govorom in pesmijo. Na sveti večer p so ogrele družabno sobo prelepe domače jaslice: hlevček je predstavljal napol razdrt kozolec, postavljen nekje na robu Barja. V daljavi je bilo v megli videti Ljubljano in dalje zasnežene Kamniške planine. Misli so vsovale doma.

Sredi mnogih trudov je treba včasih poskrbeti tudi za dobro voljo in veselje. Saj dobre volje v semenišču ne manjka in tudi ne pravega, čistega veselja, ki ga svet tako malo pozna. Večkrat je sklical na posebne vesele večere "Cilinder klub" in pozabaval svoje obiskovalce z zabavnimi točkami.

Vse življenje je spremljala pesem, dragocen spomin na dom. Peli so vsi, obenem pa se je osnoval tudi pevski zbor, ki se je vadil

Staroslovna benediktinska opatija Praglia pri Padovi, kjer je slovensko begunsko bogoslovje začelo svoje življenje. Njega prostori se vidijo na sliki na*skrajni levici.

in nastopal, kjer je bilo primerno in potrebno: pri mašah, ob raznih večerih, ob godovih in pri novih mašah.

Med prvimi počitnicami je med bogoslovci zaživel za kratko dobo hišni list "Delo in vzgoja", glavno bogoslovsko glasilo pa je ostala "Misel".

R o č n o d e l o

Lahko si je misliti, da v begunskem bogoslovju, kjer ni potrebne služinčadi, tudi tako delo pride na vrsto. Treba je bilo čistiti prostore, prebirati krompir, ki so ga okoliški kmetje darovali; vsakdo se je moral sprijazniti z lopato in motiko, ker je bilo treba obdelati obširen vrt.

Poleg teh del, ki so jih bogoslovci izmenoma opravljali, je bilo nekaj služb, ki jih je vsak sam vršil vse leto. Tako so bili posamezni bogoslovci imenovani n. pr. za trgovca, ki je dobavljal blago iz Padove, električarja, ta je imel v starem samostanskem poslopju nemalo posla —!, oskrbnika za vrt, za čiščenje prostorov, za perilo, za popravilo čevljev in obleke, frizerja, bolničarja, poštarja, novičarja i. pd. Vsak nekaj prinese k skupnosti in zgradi se dom, v katerem je prijetno prebivati.

R a z v e d r i l o

Za odpočitek od duševnega dela je že poskrbelo ročno delo, staknili pa so nekje navdušeni igralci baline in začeli balinati. Živahnjejši so se spoprijeli često v odbojki in kasneje v hazeni. Ob dežju seveda ne prvo ne drugo ni služilo; zbrali so se okrog šahovnic in se poskušali v kraljevski igri. O božiču so med počitnicami priredili šahovski turnir.

Dvakrat na teden so zapustili semeniške prostore in jo mahnili na sprehode v bližnjo okolico, včasih pa na celodnevne ogledе bližnjih krajev. Med počitnicami koncem poletja 1945 so večinoma ostali v Pragli, nekaj jih je obiskalo oddaljenejše kraje, tretjim je pa uspelo za nekaj tednov priti na Tirolsko. Počitnice 1946 so vsi preživeli v škofijskem zavodu Vinzentinum v Briksnu.

R a z n o

Zaradi svoje zemljepisne lege je bila Praglia v tistih časih pripravna postojanka, kjer se je ustavil marsikak Slovenec, ki je potoval iz Avstrije v italijanska taborišča ali v Rim. Obiskov ni bilo malo, marsikdo je dobil streho in kaj za pod zobe. Med visokimi gosti je treba omeniti zlasti dr. Miha Kreka,

ki je iz Rima prišel pogledat novo slovensko ustanovo.

Pri ustvarjanju rednega življenja so mnogo pomagali nekateri Slovenci, ki so sodelovali pri ekonomiji zavoda, tako tri kuharice, med njimi požrtvovalni sestri gospodični Petelinovi, krojač in dva akademika, katerih eden pa se je čez nekaj mesecev spremenil — v bogoslovca.

BRIKSEN

“Jaz pa pojdem na Tirol, na Tirol, na Tirol, tam si kupim parazol, parazol.”

Tako so včasih na Kranjskem prepevali. Ista misel je spremljala bogoslovce na tovrnem avtomobilu, ki se je pomikal z juga proti prelepi Tirolski. Briksen, sredi trt in visokih gora, bodi pozdravljen! Tu je pripravljena streha slovenskim bogoslovcem. Tu bodo eno leto rasli in zoreli ob božji pomoči v duhovnike.

No, kako so živeli in kaj so počeli to leto?

D u h o v n o ž i v l j e n j e

Pota in steze, ki vodijo k Bogu, se ne spreminjajo iz leta v leto ali iz dneva v dan. Res ima Bog za vsakega svojo pot, a zunanji pripomočki in kašipoti ostanejo isti. Versko življenje je glo torej v Briksnu v isti smeri kot prejšnje leto. Mir in tihota in zunanji urejeni pogoji so ugodno vplivali tudi na to.

Pa poleg vsega rednega je Bog pripravil še

inarskaj posebnega, kar je priložilo novega navdušenja za sveti poklic. Vsako nedeljo so se tako bogoslovci udeleževali slovesnih maž v briksenški stolnici s čudovito liturgijo in petjem. Za božič je dvakrat daroval g. Puhar sv. mašo v vzhodnem obredu v semeniški kapeli. Spremljal je mašo bogoslovski zbor s petjem v staroslovenščini. Zadnji teden v januarju so opravili duhovne vaje, ki jih je vodil slovenski cistercijanec p. Tomaž Kurent. V februarju so obnovili posvetitev presv. Srcu Jezusovemu. V maju so se udeleževali šmarnic pri okrašenem Marijinem oltarju.

Med najlepše praznike pa je treba šteti god sv. Petra in Pavla, ko je bilo osem slovenskih bogoslovcev posvečenih v duhovnike. To je odmevala po semeniški kapeli vedno lepa “Novomašnik bod’ pozdravljen”. In eden od novomašnikov, g. Jambrovič, je daroval svojo prvo daritev v domači kapeli. Mnogo bogoslovcev se je udeležilo tudi drugih novih maž, ki so jih novomašniki darovali po tirolskih vaseh. Saj res ni bilo domačih, ki so si jih novomašniki želeli, a Tirolci so znali pripraviti kakor doma. Okrasili so cerkve in hiše, postavili mlaje z napisi, zažigali kresove in baklje in naučili so celo tirolske otroke slovenskih deklamacij ter pevske zборе naše pesmi “Novomašnik bod’ pozdravljen” v slovenskem jeziku.

V Briksnu na Tirolskem so se počutili bogosl ovc i skoro kakor kje na Gorenjskem

Predavanja iz teoloških, filozofskih in ostalih vred, ki so na teološki fakulteti, so se redno vršila. Pri učenju so pomagali latinski učbeniki, last fakultete, in pa bogata strokovna knjižnica v brixenskem semenišču. Poleg rednih predmetov so se vršili tudi tečaji nemščine in kasteljanščine.

Iz predpisane snovi so bogoslovci opravili na koncu vsakega polletja kolokvije in izpite.

Organizacije, prireditve, petje

Nekaj časa, sicer tako dragocenega, je bilo treba posvetiti mimo strogo ukazanemu tudi vprašanjem, tako pomembnim za duhovnika. Tako so tudi nadaljevali člani Bogoslovске zveze s svojim delom. Ogenj za delo so črpali na tedenskih sestankih. Le nekaj naslovov naj osvetli smer njih dela: Duhovniški ideali, Trpljenje in navdušenje, Klic po dobroti, Katoliška zavest, Milost begunstva, Samostojnost, Psihologija občevarja. Tretji red in Marijina kongregacija sta prirejala svoje shode in sprejela vsak na svoj glavni praznik nove člane.

Na novo je zaživel misijonski krožek. Videti je, da je prav begunstvo naredilo begunce bolj katoliške, bolj dovzetne za težave in probleme drugih. Odtrgani od lastne zemlje so dobili več smisla tudi za misijonska vprašanja Cerkve. Člani krožka so se vsak teden zbirali in skupaj študirali misijonske probleme. Na misijonsko nedeljo je pripravil krožek za vse bogoslovce misijonsko akademijo, poleg tega pa dvakrat predavanje s tujimi predavatelji.

Misel na dom, vedno živo in lepo, je oživljalo nekaj slovenskih večerov (kot "Slovenska mati", "Slovensko sodobno literarno ustvarjanje doma" i. pd.), na novo pa so bili uvedeni "katoliški večeri", ki so mesečno prinašali podatke o življenju in položaju Cerkve, od časa do časa pa je posebni poročevalec nudil politične novice. Za dobro voljo so zlasti skrbeli vesele večeri.

Posebni prazniki so vso semeniško družino zbrali k praznovanju. Spomnili so se godu škofa dr. Rožmana, sedemdesetletnice msgr. dr. Slaviča in pa srebrne maše prof. dr. Ahčina in kanonika dr. Kraljiča.

Dalje se je vršilo v decembru tradicionalno miklavževanje. Ob devetdnevnici pred božičem, ko so nosili Marijo, je postalo semenišče prava slovenska vas. Ta si je zgradil v sobi kapelico za sprejem Marijine podobe, drugi bohkov kot, tretji je sobo okrasil z za-

vesanji in rožami. Za božič so postavili jaslice, pokropili in pokadili vse prostore in v prijetnih razgovorih pričakovali polnočnice. Pomagali so pri obredih pri polnočnici, ki so jo Tirolci res čudovito pripravili. Nekateri od bogoslovcev so pa šli pomagat k svetonočnim slovesnostim v tirolske vasi. Po vaseh so se razšli tudi za Veliko noč pomagat čim lepše pripraviti praznik vstajenja. V juniju se je vršila komemoracija za padlimi bogoslovci.

Pevski zbor se je to leto močno okrepil. Pel je dvakrat mesečno pri skupni maši, sodeloval pri praznovanju Breznadežne, ki so ga pripravili nemški bogoslovci, in na akademiji tirolskih študentov ob obletnici kronanja papeža Pija XII., pel dalje za godove profesorjev. Nekaj pevcev je sodelovalo pri znanem brixenskem stolnem pevskem zboru.

Dvakrat tedensko so se vsi bogoslovci vadili v koralnem petju, od časa do časa pa tudi v cerkvenem ljudskem petju. Da se čim bolj usposobi za dužno-pastirsko službo, je imel vsakdo priložnost, da se uči klavir in harmonij, bolj večji pa so imeli tudi dostop do orgelj.

Med vsem tem delovanjem naj bo tudi omenjeno sodelovanje pri bogoslovskem glasilu "Misel", ki je izhajala v Rimu. Mesečno so prejemale glasilo francoskih bogoslovcev "Servir".

Ročno delo

Velik del ročnih opravil je v urejenem poslopju in ob dejstvu, da ni imelo semenišče samostojne ekonomije, odpadel. Bogoslovci so stregli pri mizi in čistili lastne sobe, vse drugo pa so opravile sestre in služabniki. Seveda so pa tudi tu ostale službe kot frizer, trgovec, oskrbnik za perilo, oskrbnik za obleko in obutev, a bilo jih je manj.

Razvedrilo

Res je bilo prostora za razvedrilo tu manj kot v Pragli, saj je bilo na razpolago le skromno dvorišče z vrtom. Tu so si uredili prostor za odbojko in baline, pa tudi keglati so mogli. A v nadomestilo za tesni prostor se je tu nudila prekrasna pokrajina, tako podobna slovenskim. Dvakrat tedensko so se vzpenjali po vzpetinah v neposredni okolici Brixna, občudujoč pokrajino.

Vsa velikodušna ljubezen Tirolcev je dobila svoj poseben izraz ob počitnicah. Posamezne okoliške družine so sprejele bogoslovce za vse počitnice k sebi. Med njimi so bili kakor doma. Nikdar ne bo mogoče pozabiti vse dobrote, ki so jo Tirolci pokazali.

Profesorji in bogoslovci ob obisku ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana v Sar Luisu

Bogoslovci so na počitnicah pomagali župnikom, kolikor je bilo kje mogoče, in prevedli so iz slovenščine več del o Katoliški akciji ter ustno posredovali način dela pri Slovencih. Tirolci do tedaj namreč še niso imeli Katoliške akcije.

še nekaj časa v Briksnu

Z novim šolskim letom so rektor, nekateri profesorji in bogoslovci odšli v begunsko taborišče Bagnoli, ostali pa so še ostali v Briksnu. Začeli so pod vodstvom profesorja Lenčka z novim šolskim letom. Vse semeniško življenje je teklo redno, tudi predavanja so se vršila v redu.

Miklavževanje je bilo skromno, udeležili so se na Brezmadežno akademije nemških bogoslovcev, imeli so Baragovo proslavo, božične počitnice so preživeli pri tirolskih družinah.

Poslovlili so se v tem času od spirituala dr. Kraljiča in docenta dr. Čepona, ki sta oba odpotovala v Severno Ameriko. Na koncu so se poslovili od dr. Vodopivca, ki se je preselil v Rim.

Med obiski v tem času je bil pomemben prihod p. Prežerna, glavnega asistenta SJ, ki se je vračal iz Poljske in češke.

V začetku februarja so se tudi ti bogoslovci poslovili od Briksna.

BAGNOLI

Begunsko taborišče. Visoke zidane stavbe z votlimi okni, žična ograja, policaji, izkaznice, nakaznice, obvezno delo, skupna hrana in v vsem tem življenju je človek le številka. Skoro vsi slovenski begunci so okusili to življenje.

Bogoslovci so v tem taborišču živeli v dveh zaporednih skupinah. Kako je bilo?

Prva skupina

Datum odhoda v Argentino so oblasti pomikale iz tedna v teden. Ni kazalo, da bo odhod kmalu, zato je g. vodja določil dnevni red, kolikor je bil pač v teh razmerah mogoč. Ob določeni uri so bogoslovci zjutraj vstajali, opravljali jutranje premišljevanje in bili pri skupni maši, skupaj v taborišču molili opoldansko molitev. Enkrat so imeli celodnevno tiho rekollekcijo, kateri sta sledili še dve poldnevni. Ob nedeljah so se udeleževali ukrajinske maše. Duhovniki so takoj v začetku uvedli skupno večerno pobožnost za vse Slovence, pri kateri so v oktobru razlagali skrivnosti rožnega venca.

Na skupnem tečaju, ki se je vršil na prostem, so se učili kasteljansščine, začela pa so se tudi redna teološka predavanja. Za predavanja je bilo seveda treba sobe. Poiskali

so primeren prostor, vdelali steklo v okna, zbili skupaj vrata, vse očistili, opremili s potrebnimi mizami in klopmi. V dveh dneh je bila predavalnica pripravljena za predavanja. Poleg rednih fakultetnih predmetov so imeli bogoslovci dvakrat tedensko tu vajo koralnega petja in študij liturgičnih opravil.

Bogoslovska zveza je priredila vsak teden svoje sestanke, na katerih so se člani zlasti pogovorili, kako opravljati verske vaje v taborišču. Bogoslovci so enkrat povabili dr. Tineta Debeljaka, da jim je predaval o temi "Slovensko slovstvo v polpreteklosti in danes".

Pevski zbor, ki so ga sestavljali laiki in bogoslovci, je pel vsako nedeljo pri slovenski maši. Latinsko mašo pa je izvajal na nedeljo Kristusa Kralja, na Brezmadežno in na Božič. Za božič so postavili bogoslovci v svojem kotu jaslice, okrog katerih se je zbralo mnogo Slovencev.

Ročnega dela ni manjkalo: večkrat tridnevno obvezno delo v taborišču, čiščenje lastne sobe in hodnikov, nočna služba pred sobo zaradi tatvin, pranje i. pd.

Skupaj so naredili izlete v Neapelj in okolico, enkrat pa v Pompeje in na Vezuv ter drugič v Pozzuoli, kjer se je nekoč sv. Pavel izkrcal ob prihodu v Italijo. Enkrat so celo pripravili vesel večer, kamor so povabili tudi nekaj laikov.

Med obiski je omeniti obisk škofa Rotola od Papeške pomoči, ki je v spremstvu salezianca g. šaruge obiskal o božiču taborišče.

Koncem leta 1947 so se bogoslovci vkrcali na "Santa Cruz", ki jih je pripeljala na novo zemljo.

Druga skupina

Na poti iz Briksna v Bagnoli je bila ta skupina po posredovanju p. Antona Prežerna SJ

Begunsko taborišče Bagnoli pri Neaplju

sprejeta v osebni avdijenci sv. očeta, ki jih je silno ljubeznivo sprejel in jih na koncu avdijence pozdravil s slovenskim "Živeli Slovenci!"

V mesečnem bivanju v taborišču so si tudi uredili semeniško življenje s skupno mašo in jutranjim premišljevanjem, ob večerih pa so jim posamezni duhovniki nudili duhovne nagovore. Študirali so večinoma kasteljanščino, nekateri pa so še opravili kolokvije, ki so jim ostali iz Briksna. Bogoslovske zveza je za člane izdala okrožnico, kako nadaljevati svoje življenje v taborišču. Bogoslovci so se tudi priključili pevskeму zboru, ki je enkrat nastopil v cerkvi. Po malem so hodili na sprehode v okolico, nekaj pa jih je obiskalo slavnj otok Capri blizu Neaplja.

V začetku marca 1948 so se vkrcali na ladjo.

S tem je slovensko begunsko bogoslovje preživelo svojo najbolj čudno dobo in nastopilo svoje življenje na južni zemeljski polobli v mestecu San Luis sredi velike Argentine. A tudi tu, z namenom, da vzgoji duhovnike za Slovenijo, če bo taka božja volja.

SAN LUIS

Čudna so božja pota, kdo bi jih doumel? Iz Evrope pojdi v Ameriko, v pampo, med tuje ljudi in značaje. Tam bodi, se pripravljaj in čakaj. Čemu, kako, koliko časa? Bog ve.

In tako se sedaj semenišče nahaja tukaj v San Luisu. Tu živi in dela in že nekaj duhovnikov je poslalo med duše. Vsak čas bo že tretje leto preživelo tukaj.

Poglejmo nekoliko v to stavbo, v ta slovenski otok sredi prostranih ozemelj.

Na južni polobli so navajeni eksotičnih stvari, zato se ni čuditi, da se je slovenski semeniški družini priključilo nekaj novih članov tuje narodnosti: trije Argentinci so se pridružili in en Japonec. Pisana družba, pisano življenje — kdo bi vse popisal? Le nekaj stvari.

Duhovno življenje

Vedno naprej, vedno navzgor, to je železni zakon duhovnega življenja. Ne da se vtesniti v nekaj pravil ali oblik, ker je življenje. Vendar so določene verske vaje tisti poroki in viri milosti, brez katerih bi to življenje usahnilo. Zato je bila tudi tu prva skrb posvečena duhovni rasti. Ista sredstva so uporabljali bogoslovci kot prejšnja leta. Duhovne vaje je vodil prvo leto pavlinec g. Rotger, drugo leto jezuit p. Hermann, tretje leto redemptorist p. Sanches. Vsi trije so seveda govorili v kasteljanščini.

Posvečenje so v tem času prejeli poleg enega domačega trije slovenski bogoslovci, ki sedaj delujejo v tej škofiji. Bogoslovci so večkrat opravljali devetdnevnice za obstoj semenišča, za srečen prihod g. škofa dr. Rožmana v Severno Ameriko i. pd.

študij

Znanstveno delovanje fakultete je brez dvoma ovirano zaradi oddaljenosti od vseh velikih središč katoliške znanosti. Res prihajajo v San Luis marsikateri znanstveni revije in publikacije, a vsega, kar bi bilo želeli, ni. Študij bogoslovcev kljub temu lahko zadovoljivo uspeva, ker imajo strokovne knjige s seboj iz Evrope, nekaj pa pomaga tudi skromna knjižnica. Domačini imajo predavanja posebej v kasteljangčini.

Prvo leto so morali bogoslovci obiskovati tudi tečaj španskega jezika, ki ga je vodil sanluigiški advokat dr. Tula. Bogoslovci so morali, da so se jim jeziki počasi razvezali v tukajšnji govorici, govoriti prvo leto tri dni v tednu špansko, drugo leto po en dan, tretje leto pa po štiri dni.

Organizacije prireditve, petje

Nova dežela, novo okolje, nove potrebe. Organizacije so se, kolikor je bilo potrebno in možno v okviru pravil, prilagodile novim razmeram in z vsem ognjem nadaljevale z delom.

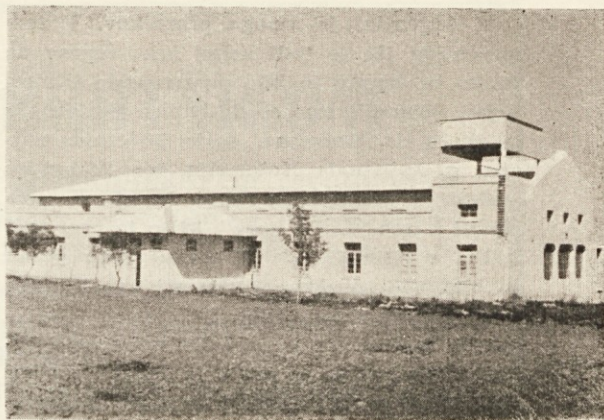
Člani Bogoslovke zveze so zasledovali sledeče cilje: Semenišče — naš dom, Ljubezen, Odpoved.

Misijski krožek je mesečno pripravljala akademije za bogoslovce, štirinajstdnevno pa obveščal na posebnih večerih o novicah iz misijskega sveta. Na akademijah so obdelovali med drugim sledečo snov: Umetnost in misijoni, Islam, Baraga, Papeži in misijoni. Na več večerih je misijonar g. Lado Lenček CM predaval o sodobnih misijskih problemih. Letos je ta krožek začel tudi izdajati svoje mesečno glasilo in urejevati v izseljenškem verskem listu "Duhovno življenje" Baragov kot.

Marijina kongregacija je pripravila letos na Marijino Vnebovzetje lepo akademijo, vsak mesec so se njeni člani zbirali na shodih. Tudi tretji red je mesečno pripravljala shode v kapeli z govori g. spirituala.

Omeniti je treba, da se je letos osnoval tudi Vzhodni krožek, ki študira vzhodne probleme. Pripravil je v čast sv. Cirilu in Metodu uspelo akademijo in kres.

Še ena organizacija živi v semenišču: Ciril-

Semeniško poslopje v San Luisu

sko društvo. To društvo je organizacija slušateljev fakultete in je včlanjeno v Zvezi slovenskih katoliških visokošolcev, s katero je v stalnih stikih. To društvo skrbi s predavanji, za katera prosi gg. profesorje, za splošno izobrazbo članov. Med številnimi predavanji so bila sledeča: Dr. Korošec, Nadškof Jeglič, Ehrlich in Tomec, Aleš Ušeničnik, Slovenski katoliški inštitut, Katoliško tiskovno društvo, Komunistično pojmovanje prava, Splošna izobrazba, Delo v uredništvu, Sodobna mariologija, Zborovanje katoliških intelektualcev v Amsterdamu. Priredilo je tudi več slovenskih in katoliških večerov.

Za tako majhno družinico kot je tukajšnja, je morda videti množica društev in krožkov prevelika. Pa dejansko ni. Ni vsak pri vsaki stvari. Eden se zanima za to, drugi za drugo, in na prosto voljo mu je, kaj si izbere. Izbire pa tako hvala Bogu ne manjka.

Tudi veselja bogoslovci niso pustili na oni strani "luže". Včasih prirede veseli večer, da gre tako vse življenje hitreje naprej.

Gorska vas Karolina — naše "letovišče"

V Argentini je mnogo praznikov. V tem semenišču jih je tudi nekaj bilo, čeprav ne toliko in čeprav je bilo praznovanje skromnejše. Spomnili smo se 20-letnice škofovanja g. škofa dr. Rožmana, dalje 50-letnice rojstva g. spirituala Košmerlja, ter 25-letnice mašništva sanluškega škofa. Zadnje so proslavili z igro "Luč z gora", ki so jo prej prevedli v špangčino. V vsem tem času je bila tudi dvakrat v domači kapeli nova maša, lep domač praznik.

Sveti Miklavž se je prvi dve leti oglasil tukaj, tretje leto je pa pustil le darove. Na božični večer so se zbrali okrog jaslic in si priklicali v tej južni vročini s petjem slovenskih božičnih pesmi in branjem božičnih črtic domače razpoloženje. Prvo leto so tudi Marijo nosili od sobe do sobe in se tako pripravljali na sveto noč. Končno je omeniti še vsakoltno komemoracijo za padlimi bogoslovci.

Najprisrčnejši praznik v vsem tem času je bil brez dvoma prihod g. škofa dr. Rožmana. Ves teden njegovega bivanja v tukajšnjem semenišču je bil praznik, čas nepopisnega veselja in sreče. Njemu v čast je zbor zapel posebno za to priliko prirejeno pesem. Vsi bogoslovci so sodelovali pri več večerih, ki so bili njemu posvečeni. Vsak bogoslovec je bil pri njem v posebni avdijenci. Ob slovesu so mu izročili lep album s fotografijami življenja tega bogoslovja v preteklih letih. Ti dnevi bodo ostali neizbrisni v srcih vseh.

Precej dela je zahtevalo slovensko bogoslovsko glasilo "Misel", ki so ga prvo leto tukajšnjega bivanja izdajali bogoslovci tega semenišča. Glasilo je potovalo po Argentini, Španiji, Avstriji, Italiji, Nemčiji, Franciji in

Tako zaželeni prelepi zaključek vsakega bogoslovskega študija je — nova maša

Belgiji in obiskovalo slovenske bogoslovce oziroma duhovnike, ki so že v begunstvu izšli iz tega semenišča. Vsaka številka je izšla le v šestih izvodih, a je potovala tako, da jo je vsakdo, ko jo je prebral, poslal naprej na določeni naslov. Po prvem letu bivanja v San Luisu je prenehala izhajati zaradi pomanjkanja časa.

Na mesto "Misli" je stopilo tedensko domače glasilo "Naš dom". Z razmerami po svetu nas seznanja skromna zbirka s slovenskimi in tujejezičnimi revijami in časopisi.

Pevski zbor je nemalo zaposlen. Poje v hišni kapeli in često tudi zunaj nje; nekajkrat je pel v sanluškem radiu, večkrat je nastopil s svetnimi pesmimi na akademijah v mestu in ob večjih slovesnostih poje v stolnici pri maši. Dvakrat tedensko se vrže za vse vaje v koralnem petju. Tudi tukaj je možnost učenja klavirja in harmonija.

K temu delu končno lahko prištejemo še poučevanje katekizma. Bogoslovci so namreč v njem poučevali tukajšnje otroke in isto nadaljevali na počitnicah v Karolini.

Ročno delo

Razmere zahtevajo od bogoslovcev ročno delo, da ga je kar za silo: pospravljati morajo vse sobe in hodnike, pometati, sekati drva, streči pri mizi, delati na vrtu, krmiti prašiče. Vse to je prav lepa priprava na dušnopastirsko delo v tej deželi, kjer mora duhovnik znati menda prav vse. Skoro vsak bogoslovec ima tudi kako službo, da življenje v semenišču lepo teče. Tako so prefekt, hišni oskrbnik, obredničar, električar, trgovec, knjižničar, frizer, bolničar itd.

Razvedrilo

Za razvedrilo služijo igre: odbojka, balini, ping-pong in šah. V vsem trojem so se pomerili med seboj na treh turnirjih. Igrali so tudi odbojko s člani sosednega mesta Mercedesu in so imeli srečo.

Dvakrat tedensko hodijo v okolico na sprehod, včasih jo mahnejo vsi skupaj na celodnevni izlet. Za velike počitnice so obe leti dali oo. jezuitje na razpolago svoj počitniški dom v 100 km oddaljeni gorski vasi Karolini. Vas z gorskim zrakom, vodo in mirom je res v odpočitek od napornega dela.

To je torej življenje petih let v bogoslovju. Žalibog pa je ta slika le premedla, da bi vsaj malo pokazala vso pestrost življenja z njegovo lepoto in trpljenjem. Naj le toliko pove, da je tudi za semeniškimi zidovi življenje, da, več življenja, kot se komu zdi.

(Po semeniški kroniki povzeli bogoslovci)

ZAHVALA DOBROTNIKOM

Brez naklonjenosti cerkvenih predstojnikov in raznih ustanov kakor tudi brez gmotne podpore dobrotnikov bi slovensko begunsko semenišče in teološka fakulteta ne mogla ne nastati. ne delovati. Zato nam naroča dolžnost hvaležnosti, da se vsem osebam in ustanovam, ki so omogočile življenje našega semenišča in fakultete, najiskreneeje zahvalimo.

Že iz tega, kar smo v poročilu povedali, je razvidno, da se moramo v prvi vrsti zahvaliti

NJEGOVI SVETOSTI PAPEŽU PIJU XII.

Takoj, ko je zvedel za težek položaj slovenskih bogoslovcev, je dovolil, da žive skupaj v svojem semenišču in nadaljujejo z delom na teološki fakulteti. Z velikodušnim darom v denarju je omogočil semenišču in fakulteti življenje.

Dalje se moramo zahvaliti

NJEGOVI EMINENCI KARD. JOŽEFU PIZZARDU,

prefektu kongregacije za semenišča in univerze.

Z ljubeznivo naklonjenostjo je spremljal naše življenje in delovanje, zlasti v prvih letih, ko smo živeli v večjih težavah.

S hvaležnostjo moramo omenjati iz gornje kongregacije še sedanjega palermskega nadškofa

NJEGOVO EMINENCO KARD. ERNESTA RUFFINI,

ki je bil do jeseni leta 1945 tajnik te kongregacije, kakor tudi njegovega naslednika v tajništvu **EKSCELENCO MONSINJORJA JOŽEFA ROSSINO.**

Veliko razumevanja in ljubezni do nas je razodeval tedanji aiutante di studio v tretji sekciji omenjene kongregacije msgr. **ANTONIO ROMEO**, v čigar oddelek je spadala naša zadeva.

Zahvaliti se moramo tudi škofom, v katerih škofijah je naše semenišče na svojem romanju po svetu živelo. Ti škofje so po časovnem redu zlasti naslednji:

ekscelenca msgr. **CARLO AGOSTINI**, škof v Padovi, sedaj nadškof in patriarh v Benetkah,

ekscelenca msgr. **JANEZ GEISLER**, škof v Briksnu,

ekscelenca msgr. **ANTONIO EMILIO DI PASQUO**, škof v San Luisu v Argentini.

Vsi trije cerkveni knezi so nam bili zelo naklonjeni. Plemenito delo zadnjega pa je bilo že zgoraj opisano.

Med največje svoje dobrotnike štejem o

gospoda slovanskega generalnega asistenta jezuitskega reda, patra **ANTONA PREŠERNA**. S svojim velikim vplivom nam je omogočil zveze v rimski kuriji in nam izposloval ustanovitve semenišča kakor tudi druge dobrote. Mnogokrat nam je v težavah pomagal z očetovsko skrbjo.

Zelo se je zavzemal za nas, zlasti pri zvezah z ameriškimi dobrotniki, drugi odlični slovenski redovnik v Rimu profesor na teološki fakulteti frančiškanske univerze, sedanji njen dekan, **PATER HUGO BREN**.

Kot tretjega slovenskega redovnika v Rimu, ki nam je napravil veliko uslug, moramo s hvaležnostjo omenjati salezijanca gospoda **MATIJA ŠARUGA**.

Prvo bivališče v tujini je naše semenišče našlo v stari, slavni opatiji v Praglija pri Padovi. Pod svojo streho nas je namreč sprejel milostljivi g. opat **DON GERARDO FORNAROLI OSB**. Njegova naklonjenost do nas je vedno bolj rastla. Za zvezo med samostanom in nami je določil ljubeznivega patra, po materi istrskega Slovenca, **DON VITTORINO ZANCOBA**, ki nam je napravil nešteto drobnih uslug. Tudi patri so nam veliko pomagali. Po njihovi uslugi so nam italijanski kmetje iz okoliških vasi darovali veliko živil, v jeseni l. 1945, ko je bila za hrano v Italiji še trda. Tudi iz samostana je prišel marsikak dar v našo kuhinjo. Po imenu teh **DOBRIH ITALIJANSKIH KMETOV** iz neposredne praglijske okolice nismo nikdar poznali; zato jih tudi tukaj ne moremo navesti.

V bližnjem salezijanskem zavodu v Monteortone nam je ljubeznivo pomagal zlasti njegov ravnatelj gospod **BONTELUZZI**, ki pa je kmalu postal inspektor na Holandskem. Veliko hvaležnost smo dolžni tudi tedanjim slovenskim salezijanskim duhovnikom v omenjenem zavodu.

Iz naše briksenške dobe se hvaležno spominjamo zlasti vodstva škofijskega zavoda Vinzentinum in vodstva škofijskega semenišča. Za našo naselitev v Briksnu se je mnogo prizadeval ljubeznivi ravnatelj dijaškega konvikta **DR. JOŽEF GARGITTER**, prijatelj nekaterih naših profesorjev iz časa, ko so se vzgajali v zavodu Germanicum v Rimu. Izredno požrtvovalnost in ljubezen do nas pa je pokazal gospod **OSWALD SALCHER**,

župnik iz skromne gorske tirolske fare. Na lastno pobudo je organiziral počitniško bivanje naših bogoslovcev pri tirolskih kmetih. Splošna je bila sodba, da težko najdeš tako dobrega človeka. Dobroto tirolskih kmetov do naših bogoslovcev pa smo omenili že spredaj v poročilu.

Naše semenišče in fakulteta sta imela tudi med slovenskimi izseljenci mnogo naklonjenih prijateljev. Vseh ne moremo našteti. Omenimo naj le predsednika ministra DR. KREKA, ravnatelje slovenske pisarne v Rimu (gg. KRIŽMANA, KOŠIČKA, DOLŠINA) in čč. ŠOLSKÉ SESTRE V RIMU.

V Severni Ameriki sta nam organizirala dobrotnike gg. MSGR. GABROVŠEK FRANC in p. BERNARD AMBROŽIČ, v zadnjem času pa prevzvišeni gospod škof DR. GREGORIJ ROŽMAN.

SEZNAM DOBROTNIKOV IZ USA.

CLEVELAND, O. — Mrs. Matilda Ropret, Mrs. Josefina Kocin, Mrs. Antonija Leustek, Mr. John Potokar, Mr. Anton Grdina, Mr. Frank Ivančič, Mrs. Ljudmila Arko, Mrs. Katarina Hrestak, Mrs. Mary Lautižar, Mrs. Marija Matko, Mrs. Ida Brožič, Mrs. Mary Klemenc, Rev. Louis Baznik, Rev. Julij Slapšak, Rt. Rev. Msgr. John J. Oman.

CHICAGO, ILL. — Miss Anna Ahačič, Miss Mary Schimetz, Mr. & Mrs. Gregor Gregorčič, Mr. John Schimetz.

BARBERTON, O. — Rev. Matija Jager, Rev. Anton Merkun.

BRIDGEPORT, CONN. — Miss Gizella Gasper, Miss Agnes Gasper.

WASHINGTON, D. C. — Mrs. Anna Domitrovich:

MAPLE HEIGHTS, O. — Mrs. Anna Fortuna.

RENTON, WASH. — Mrs. Rose Lamšek.

NEELYVILLE, WISC. — Mr. Anton Slanc.

WILLARD, WISC. — Mr. Frank Perovšek, Mr. Franc Volovšek, Miss Mary Lesar, Mrs. Mary Plautz, Mrs. Mary Snedič.

SHEBOYGAN, WISC. — Mrs. Anna Braeger.

DEABORN, MICH. — Mrs. Marie Vihtelič.

MONTANA. — Mrs. Frances Ilc.

JOHNSTOWN, PENNA. — Mrs. Mary Thomas.

BUTTE, MONT. — Mrs. Anna Ulrich.

R. D. 2 UNIONDALE, PENNA. — Mr. Karl Kovačič.

LEMONT, ILL. — Mrs. Agnes Korelc, Rev. John Ferlin,
O. F. M.

DETROIT, MICH. — Mr. John Caiser.

MILWAUKEE, MISC. — Mrs. Lucija Gregorič, Mrs. Anna
Lever, Very Rev. Msgr. Franc Gabrovšek.

WAUKEGAN, ILL. — Mrs. Johana Kirn.

JOLIET, ILL. — Rt. Rev. Msgr. Matija Butala, K. S. K. J.

BARAGA, MICH. — Mrs. Anna Ellenich.

HAZEL PARK, MICH. — Mrs. Mary Trambush.

EVELETH, MINN. — Mrs. Antonija Nemgar.

BROOKLYN, N. Y. — Mrs. Mary Vogrič.

NEW YORK CITY. — Rev. Bernard Ambrožič, OFM.

CHERRY VALLEY, N. Y. — Mrs. Mary Pribil.

ROCK SPRINGS, WYO. — Mrs. Uršula Ivšek, Mrs. Mary
Russold, Mrs. Mary Lebar, Mrs. Mary Mlinar, Mrs. Terezija
Potočnik, Mrs. Barbara Notar, Mrs. Francka Stolek, Mrs. Fran-
cka Toler, Mrs. Katarina Šubic, Mrs. Minca Tolar.

STRABANE, PENNA. — Društvo Sv. Hieronima.

SAN FRANCISCO, CALIF. — Mr. Stephen Erlah D. M.,
Mrs. Mary Racik.

VSEM NAVEDENIM CERKVENIM POLAVARJEM,
PRIJATELJEM IN DOBROTNIKOM, OMENJENIM Z IME-
NOM KAKOR TUDI DRUGIM, SE V IMENU PROFESOR-
JEV IN BOGOSLOVCEV PRAV LEPO ZAHVALJUJE SEME-
NIŠKO VODSTVO.

ALOJZIJ ODAR,

rektor

TEOLOŠKA FAKULTETA 1945 - 50

I. PROFESORSKI ZBOR

1. REDNI PROFESORJI:

msgr. dr. Alojzij Odar za cerkveno pravo; predaval še dogmatiko, nauk o Cerkvi, pastoralno, liturgiko, metodologijo, organizacijo, patrologijo, dogemsko zgodovino, zgodovino teologije. Dekan fakultete. Na fakulteti od 1. 1945.

msgr. dr. Matija Šlavič za biblične vede SZ. Na fakulteti od 1945 do 1947.

msg. dr. Jožef Turk za cerk. zgodovino. (Ni predaval.)

dr. Janez Ahčin za socialno filozofijo; predaval še socialno ekonomijo, pedagogiko, katehetiko, cerkveno zgodovino. Na fakulteti od 1945.

dr. Ignacij Lenček za moralno teologijo; predaval še dogmatiko, apologetiko, sholastično filozofijo, zgodovino filozofije. Tajnik fakultete. Na fakulteti od 1945.

2. DOCENTI:

dr. Janez Vodopivec za dogmatiko; predaval še shol. filozofijo. Na fakulteti od 1945 do 1947.

dr. Franc Gnidovec za dogmatiko; predaval še vzhodno teologijo, sholastično filozofijo, apologetiko. Na fakulteti od 1947.

dr. Filip Žakelj za biblične vede SZ in NZ; predaval še nauk o Cerkvi, rubricistiko in vodil govorniške vaje. Na fakulteti od 1948.

3. HONORARNI PREDAVATELJI:

dr. Janez Kraljič za sholastično filozofijo; predaval še zgodovino filozofije. Na fakulteti od 1945 do 1947.

dr. Karel Truhlar za ascetiko in mistiko; vodil še liturgično petje. Na fakulteti od 1945 do 1947.

dr. Ludvik Čepon za biblične vede NZ. Na fakulteti od 1945 do 1947.

Alojzij Košmerlj za cerkveno govornišvo; predaval še ascetiko in mistiko, vodil govorniške vaje. Na fakulteti od 1947 do 1949.

Jože Košiček za katehetiko; vodil tudi katehitične vaje. Na fakulteti 1948 in 1949.

Andrej Pogačar za koralno petje. Na fakulteti od 1946.

4. GOSTA:

Jože Kapus za cerkveno umetnost. Na fakulteti 1947.

Lado Lenček CM za misijonologijo. Na fakulteti 1946.

II. PREDAVANJA

1. LETNI SEMESTER 1945.

Dogmatična teologija 10 ur, cerkveno pravo 8 ur, pastoralna teologija 6 ur, moralna teologija 5 ur, etika 3 ure.

2. ŠOLSKO LETO 1945/46

(zimski in letni semester)

Dogmatična teologija 5 ur, cerkveno pravo 6 ur, moralna teologija 5 ur, apologetika 3 ure, nauk o Cerkvi 4 ure, ascetika 1 ura, sholastična filozofija 6 ur, socialna filozofija 5 ur, biblične vede Stare zaveze 7 ur, pedagogika 1 ura, misijonologija 1 ura, koralno petje 2 uri, homiletične vaje 1 ura, metodologija 1 ura (1 semester).

3. ŠOLSKO LETO 1946/47

(zimski in letni semester)

Dogmatična teologija 8 ur, pastoralna teologija 6 ur, liturgika 2 uri, sholastična filozofija 10 ur, zgodovina filozofije 1 ura, filozofski seminar 1 ura, biblične vede Stare zaveze 7 ur, biblične vede Nove zaveze 7 ur, socialna ekonomija 5 ur, socialna filozofija 1 ura, pedagogika 1 ura, katehetika 1 ura, vzhodna teologija 1 ura (1 semester), koralno petje 1 ura, organizacija Katoliške akcije 1 ura, homiletika 1 ura, cerkvena umetnost 1 ura.

4. ZIMSKI SEMESTER 1947

1. skupina

Pravo 5 ur, patrologija 3 ure, zgodovina dogem 2 uri, cerkvena zgodovina 4 ure, koralno petje 1 ura.

2. skupina

Dogmatična teologija 4 ure, moralna teologija 4 ure, moralni seminar 1 ura, apologetika 3 ure, praktične vaje iz moralne teologije 1 ura.

5. ŠOLSKO LETO 1948

(prvi in drugi semester)

Cerkveno pravo 6 ur, moralna teologija 4 ure, apologetika 3 ure (1 semester), patrologija 2 uri, zgodovina teologije 2 uri, cerkvena zgodovina 5 ur, biblične vede Stare zaveze 7 ur, sholastična filozofija 7 ur, filozofski seminar 1 ura, zgodovina filozofije 1 ura, socialna filozofija 3 ure, katehetika 3 ure, katehitične vaje 1 ura, homiletične vaje 2 uri, koralno petje 2 uri.

6. ŠOLSKO LETO 1949

(prvi in drugi semester)

Dogmatična teologija 10 ur, javno pravo 2 uri, kanonsko pravo 4 ure, moralna teologija 3 ure, nauk o Cerkvi 3 ure, zgodovina teologije 1 ura, ascetika in mistika 2 uri, biblične vede Nove zaveze 5 ur, sholastična filozofija 6 ur, zgodovina filozofije 2 uri, socialna filozofija 3 ure, cerkvena zgodovina 5 ur, homiletika 2 uri, homiletične vaje 1 ura, katehetika 3 ure, metodologija 1 ura, koralno petje 2 uri, organiziranje 1 ura.

7. ŠOLSKO LETO 1950

Dogmatična teologija 9 ur, kanonsko pravo 7 ur, moralna teologija 5 ur, apologetika 3 ure (1 semester), pastoralna teologija 5 ur, liturgika 1 ura (1 semester 2 uri), kazuistika 1 ura (1 semester), biblične vede Nove zaveze 6 ur, sholastična filozofija 7 ur, zgodovina filozofije 1 ura, socialna filozofija 3 ure, cerkvena zgodovina 5 ur, rubricistika 1 ura, koralno petje 2 uri, homiletične vaje 1 ura.

III. OSNOVNI UČBENIKI

Za sholastično filozofijo:

Remer-Gény S. J.: Summa philosophiae scholasticae (logica minor, logica maior, cosmologia, psychologia, ontologia, theologia naturalis).

Feretti S. J.: Ethica.

Elter S. J.: Compendium philosophiae moralis.

Tredici: Historia de la Filosofia.

Za apologetiko in nauk o Cerkvi:

Tromp S. J.: De revelatione christiana.

Zapelena S. J.: De Ecclesia Christi (1. in 2. vol.).

Za dogmatiko:

Diekamp: Theologia dogmatica (4 zvezki).

Lennerz S. J.: De virtutibus theologis.

Denzinger: Enchiridion symbolorum.

Za moralno teologijo:

Noldin S. J.: Theologia moralis I, II.

Za pastoralno teologijo:

Noldin S. J.: Theologia moralis III.

Ušeničnik: Pastoralno bogoslovje.

Za liturgiko in rubricistiko:

Azcárate Andrés O. S. B.: La flor de la liturgia.

Gregorio Martínez de Antoniana: Manual de Liturgia Sagrada.

Za cerkveno pravo:

Capello S. J.: Summa iuris publici ecclesiastici.

Capello S. J.: Summa iuris canonici (3 zv.).

Capello S. J.: Codex iuris canonici.

Za biblične vede:

Simon-Prado: Praelectionum biblicarum compendium (3 zvezki).

Simon-Prado: Praelectiones biblicae.

Ogara S. J.: Summa Grammaticae hebraicae.

Merk S. J.: Novum testamentum graece et latine.

Za cerkveno zgodovino:

Llorca S. J.: Manual de Historia.

Za patrologijo in zgodovino teologije:

Altaner: Patrologia.

Cayré: Patrologie el Historie de la Théologie.

Za ascetiko in mistiko:

De Guibert S. J.: Theologia spiritualis; ascetica et mystica.

Za sociologijo in socialno ekonomijo: predavateljeva skripta.

Za pedagogiko in katehetiko: predavateljeva skripta.

Za metodologijo: predavateljeva skripta.

Za nauk o Katoliški akciji: predavateljeva skripta.

Za nauk o organiziranju: predavateljeva skripta.

Za teorijo cerkvenega govornišva: predavateljeva skripta.

IV. BOGOSLOVCI

Stanje bogoslovcev ljubljanske škofije
poleti 1945.

Proč ustanovitvijo slovenskega domobranstva je bilo ubitih od komunistov 5 bogoslovcev.

Pri slovenski protikomunistični vojski sta padla 2 bogoslovca.

Po komunistični zasedbi Jugoslavije je bilo gotovo ubitih 6 bogoslovcev.

V istem času je bilo pogrešanih, ki pa so verjetno pobiti, 27 bogoslovcev.

Skupno je torej izgubila ljubljanska škofija v revoluciji 40 bogoslovcev.

SLUŠATELJI

na fakulteti vpisani (od leta 1945—1950)

Boljka Stanko CM, diplomiral, duhovnik
Cigan Franc, duhovnik-sal., promoviral za doktorja

Čretnik Ignacij, diplomiral, duhovnik
Čuk Julij

Dejak Anton

Dolšina Stanko, diplomiral, duhovnik

Duh Florijan, izstopil

Erman Jože, diplomiral, duhovnik

Fink Ignacij, izstopil

Flek Vinko

Gaber Franc, odšel v USA

Gogala Mirko, duhovnik, promoviral za doktorja

Gorenc Jože Ladislav OT, diplomiral, duhovnik

Gosar Anton

Grile Janez

Guštin Jože, diplomiral, duhovnik

Himmelreich Franc

Hlebs Milan, odšel v USA

Horn Jože

Ile Anton, odšel na Gregoriano

Jambrovič Avgust, diplomiral, duhovnik

Jan Ivan CM, diplomiral, duhovnik

Janežič Stanko, diplomiral, duhovnik

Jeretina Janez CM, odšel na Gregoriano

Kavalar Stanko, diplomiral, duhovnik

Kladnik France, diplomiral, duhovnik

Končan Leopold, diplomiral, duhovnik

Kopušar Milan, duhovnik, promoviral za doktorja

Kos Vladimir, odšel na Gregoriano

Stolno mesto Ljubljana, sedež ljubljanske škofije

Kozina Karel, odšel na Gregoriano
 Krajnik Pavel, odšel na Gregoriano
 Kukovica Alojzij
 Kunčič Jože
 Kvas Jože, diplomiral, duhovnik
 Legan Alojzij
 Levstek Franc, diplomiral, duhovnik
 Lovše Ivan, duhovnik
 Makovec Bogdan
 Martelanc Jošt
 Mavrič Marko
 Novak France, diplomiral, duhovnik
 Novak Štefan, diplomiral duhovnik
 Ogrin Anton
 Ogrin Janez, diplomiral, duhovnik
 Okoren Dušan CM, odšel na Gregoriano
 Okoren Franc
 Osana Janez, diplomiral, duhovnik
 Palčič Milan, diplomiral, duhovnik
 Pečnik Darko, diplomiral, duhovnik
 Pekolj Ivan, diplomiral
 Petek Janez CM, odšel na Gregoriano
 Pogačar Andrej, diplomiral, duhovnik
 Pogačar Jože, odšel v Briksen
 Povše Milan
 Puš Jože
 Rant Jože
 Reberšček Franc CM, odšel na Gregoriano
 Reven Zdravko, diplomiral, duhovnik
 Rijavec Venceslav
 Rozman Branko
 Slova Alojzij fr. Bernard OC, odšel v Salzburg
 Smerkel Anton, diplomiral, duhovnik
 Stare Alojzij
 Stare Martin, duhovnik, promoviral za doktorja
 Škerbec Jože
 Škulj Anton
 Šuštar Jože

Šuštaršič Janez, odšel v USA
 Šuštaršič Dušan, izstopil
 Vidic Franc, diplomiral, duhovnik
 Zagoršek Franc, diplomiral, duhovnik
 Zor Stanko, diplomiral, duhovnik
 Zrnec Anton CM, odšel na Gregoriano
 Zupančič Alojzij
 Žabek Ante, izstopil
 Žakelj Filip, duhovnik, promoviral za doktorja
 Žakelj Vinko, diplomiral, duhovnik

DOKTORIRALI SO:

CIGAN FRANC, promocija 21. septembra 1946, doktorska disertacija: *Cerkvena oblast v osnovnih obrisih*; skupina: pravno-zgodovinska.

STARC MARTIN, promocija 22. avgusta 1947, doktorska disertacija: *Fizična podoba Jezusa Kristusa*; skupina: biblična.

ŽAKELJ FILIP, promocija 21. oktobra 1947, doktorska disertacija: *Enakopravnost in podležnost žene v zakonu*; skupina: moralno-pastoralna.

KOPUŠAR MILAN, promocija 27. aprila 1950, doktorska disertacija: *Duhovniški lik po zamisli papeža Pija XI.*; skupina: moralno-pastoralna.

GOGALA MIRKO, promocija 27. aprila 1950, doktorska disertacija: *Sveti Pavel kot organizator*; skupina: biblična.

DOKUMENTI

1. Reskript Kongregacije za semenišča in univerze, s katerim se pooblašča dekan, da vodi fakulteto v tujini in nadomešča pri njej ljubljanskega škofa, dokler je ta odsoten.

Prot. N. 500/45/3

SACRA CONGREGATIO DE SEMINARIIS ET STUDIORUM UNIVERSITATIBUS

Beatissime Pater,

Decanus Facultatis Theologicae Labacensis, ad pedes Sanctitatis Tuae humillime provolutus, reverenter postulat — nomine Exc. mi Episcopi Labacensis — missionem canoniceam, qua pleno iure idem academicum Institutum regat, tum ad studiorum ordinem ad Facultatis Statuta internamque disciplinam tuendam, tum ad Professores cooptandos et alumnos excipiendos, aut dimittendos, quoadusque eadem Facultas extra propriam sedem manere, ob peculiares temporum difficultates, coacta sit.

Romae, die XXV M. IUNII A. D. MCMXLV.
— Sacra Congregatio de Seminariis et Studiis Universitatibus facultate a SS.mo D. N. PIO Pp. XII sibi concessa, attentis peculiarissimis rerum adiunctis, annuit pro gratia secundum preces ad tempus, nimirum usque dum Exc. mus Episcopus Labacensis abfuerit, ita ut Rev. mus Decanus Facultatis Theologicae Labacensis Superioris ecclesiastici atque academici eiusdem Facultatis fungatur, ipsi facta obligatione, quovis exeunte anno academico, certiore facienda hanc Sacram Congregationem de personis atque factis Facultatis; servatis ceteris de iure servandis, maxime ad decentium cooptationem quod attinet.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

L. + S.

PRAEFECTUS
J. Card. PIZZARDO
SECRETARIUS
ERNESTUS RUFFINI

2. Pismo Kongregacije za semenišča in univerze gospodu slovanskemu asistentu jezuitskega reda, n. Antonu Prešernu, v katerem ga pohvali, da se je zavzel, da bi mogli slovenski bogoslovni profesorji in bogoslovci nadaljevati z delom na svoji fakulteti.

SACRA CONGREGATIO DE SEMINARIIS ET STUDIORUM UNIVERSITATIBUS

Roma, 25 giugno 1945

Prot. Num. 500/45

Rev. mo Signore,

in riscontro alla lettera della S. V. Rev. ma in data 14 corr., Le significhiamo che molto

volentieri approviamo il temporaneo trasferimento. nei locali dell'Abbazia Benedettina di Praglia, della Facoltà Teologica di Lubiana.

Siamo veramente lieti di vedere accurata, sotto la guida dell' Ill. mo e Rev. mo Decano Mons. Dott. Luigi Odar, la prosecuzione dell'attività della benemerita Facoltà della Slovenia, e rivolgiamo il più vivo plauso alla S. V. e a quanti hanno contribuito a condurre in salvo, e a mettere in condizioni di riprendere il lavoro, i Rev. Professori e Chierici di Lubiana e di Maribor.

Le trasmettiamo copia del Rescritto di questa Sacra Congregazione col quale vengono concessi alla Facoltà e al Suo Decano le implostrate autorizzazioni, in corrispondenza delle tristi circostanze del momento.

Con sensi di particolare ossequio

della S. V. Rev. ma
dev. mo per servirLa
G. Card. PIZZARDO
Ernesto Ruffini, Segr.

Rev. mo Padre

P. ANTONIO PREŠEREN S. J.
Assistente per la Lingua Slava
— Roma —

Concordat cum originali
Roma 12. VII. 1945.

A. Prešeren S. J.

3. Iz pisma ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana dekanu fakultete.

1. VIII. 1945.

Gospod prelat!

... Hvala Bogu za fakulteto! Kolikor je še raztresenih ostankov duhovniškega podmladka po tukajšnjih hribih in planinah, bodo skužali priti vsi dol. ...

† Gregorij Rožman (l. r.)
škof

4. Prvo poročilo o življenju fakultete in semenišča, poslano Kongregaciji za semenišča in univerze (v slovenskem prevodu).

POROČILO O LJUBLJANSKI TEOLOŠKI FAKULTETI IN SEMENIŠČU V PRAGLI

za dobo od 1. junija do 3. novembra 1945.

I.

V dneh 5. do 8. maja letos so se morali skoro vsi bogoslovci ljubljanskega semenišča (ostala sta le dva, ki sta bila bolna) in slusitelji ljubljanske teološke fakultete umakniti iz Ljubljane in Slovenije. Z njimi je odšlo tudi več profesorjev in članov semeniškega

vodstva. Odšli so na Koroško in potem v Italijo. Polovico bogoslovcev (40) so angleške vojaške oblasti s slovenskimi domobranci vrnile Titovi Sloveniji; kaj se je z njimi zgodilo, ne vemo, razen tega, da jih je bilo nekaj pomorjenih.

Slovenski begunci so bili sprva po prihodu v Italijo nastanjeni v skupnem taborišču v Monigo pri Trevisu. Med njimi so bili tudi bogoslovci in duhovniki. Nekaj bogoslovcev je bilo že diakonov in so stali neposredno pred mašniškim posvečenjem. Potrebno je bilo, da bogoslovci nadaljujejo s študijem. Po posredovanju slovenskih salezijancev-beguncev in tedanjega ravnatelja salezijanskega zavoda v Monteortone g. Bondeluzzia se je posrečilo doseči v benediktinski opatiji Praglia primerne prostore za bogoslovce. Preč. g. opat je z izredno velikodušnostjo odstopil tisti trakt v samostanu, ki so ga do tedaj imeli zasedenega salezijanci iz Monteortona, odkar so bili moralno prepustiti svoj zavod nemški vojaški oblasti.

Slovenski bogoslovci so prišli v Praglijo koncem maja in s 1. junijem so se začela predavanja in redno semeniško življenje. Sv. kongregacija za semenišča in univerze je na prošnjo prof. msgr. Alojzija Odarja, ki je vodil slovenske bogoslovce, z odlokom N. 500/45/3 odobrila gornje ravnanje in priznala to komuniteto kot ljubljansko teološko fakulteto in semenišče.

II.

Letni semester je trajal od 1. junija do 15. oktobra. Zimski semester 1945/46 se je začel 3. novembra.

V letnem semestru se je predavalo: cerkveno pravo (8 ur), pastoralna teologija (6 ur), moralna teologija (5 ur), etika (3 ure) in dogmatika (10 ur).

V zimskem semestru 1945/46 je filozofski in teološki kurz.

V filozofskem kursu se predava: sholastična filozofija (6 ur), socialna filozofija (5 ur), pedagogika (1 ura) in biblične vede SZ (7 ur).

V teološkem kursu se predava: dogmatika (5 ur), cerkveno pravo (4 ure), javno cerkveno pravo (2 uri), ascetika (1 uro) in pedagogika (1 uro).

Diplomskih izpitov je bilo opravljenih 49 (20 iz cerkvenega prava, 20 iz pastoralnega bogoslovja, 4 iz biblične vede NZ, 2 iz moralnega bogoslovja, 3 iz nauka o Cerkvi in 1 iz shol. filozofije).

Kolokviev je bilo opravljenih 95.

Diplom je bilo izdanih 10 slušateljem, ki so študije dovršili.

III.

Profesorjev je 9 in sicer: 3 redni, 2 izredna, 1 docent in 3 honorarni predavatelji.

Redni profesorji: msgr. dr. Alojzij Odar za cerkveno pravo, predava tudi nauk o Cerkvi. — Msgr. dr. Jože Turk za cerkveno zgodovino.

— Msgr. dr. Matija Slavič za biblične vede SZ.

Izredna profesorja: dr. Janez Ahčin za socialno filozofijo, predava tudi pedagogiko. — Dr. Ignacij Lenček za moralno teologijo, predava tudi De revolutione.

Docent: Dr. Janez Vodopivec za dogmatiko.

Honorarni predavatelji: Dr. Janez Kraljič za sholastično filozofijo. — Dr. Karel Truhlar za ascetiko in mistiko, obenem je tudi semeniški spirital. — Dr. Ludvik Cepon za NZ.

Profesorji stanujejo kakor tudi bogoslovci v benediktinskem samostanu.

IV.

Slušateljev je dosedaj vseh vpisanih 47; trenutno pa jih je 32; 10 jih je namreč dobilo diplome, ko so študije v letnem semestru dovršili in so odšli, 5 pa jih je šlo nadaljevat študije na Gregoriano v Rim (1 je bil sprejet v Coll. Germanicum, 4 so pa lazaristi, ki bivajo v svoji hiši).

V 1. letniku jih je 7. Za doktorat se pripravljajo 4. V teoloških letnikih jih je 21.

V.

Življenje v semenišču je pot kalo, kolikor je bilo mogoče, po dnevnem redu, ki je bil uveden v semenišču v Ljubljani. Dnevni red je bil:

Ob 6.00 bogoslovci vstanejo,
ob 6.20 jutranja molitev v kapeli,
ob 6.30 premišljevanje,
ob 7.00 sv. maša,
ob 7.30 zahvala po sv. obhajilu,
ob 7.45 zajutek,
od 8 do 12 predavanja razen v četrtek in nedeljo, ko je študij s primernim odmorom,
ob 12.20 rošeno izpraševanje vesti v kapeli in angelovo češčenje,
ob 12.30 kosilo,
od 13 do 14 odmor,
od 14 do 16 študij,
od 16 do 17 odmor,
od 17 do 19.30 študij,
ob 19.30 večerja,
ob 20.00 odmor,
ob 20.45 točke za premišljevanje in večerna molitev,
ob 21.15 počitek.

Vsak teden imajo bogoslovci spoved in duhovni nagovor.

VI.

Prostori, v katerih bivajo bogoslovci in v katerih se vrše predavanja, so samo za silo adaptirani. Profesorji in bogoslovci seveda s seboj niso mogli prinesli ničesar. Večinoma imajo le to obleko, ki so jo imeli na sebi, ko so šli od doma. Nekaj gostilnine in kuhinjsko posodo, kakor tudi nekaj opreme po sobah je posodil salezijanski zavod v Monteortone. Hranijo se bogoslovci in profesorji s podnoro, ki jo velikodušno daje sv. stolica. Podpora se nakazuje mlačno proti predložitvi računov. Računi se predlagajo eksc. mons. Antonu Ri-

beri, incaricato della Sezione Assistenza della Nunziatura Apostolica d'Italia. Kongregacija za semenišča in univerze je naklonila veliko podporo (90.000 lir) za nabavo knjig. Tako imajo bogoslovci na razpolago vsaj najbolj potrebne učbenike.

Praglia, 10. novembra 1945.

Al. Odar,

rektor semenišča in dekan teološke fakultete

5. Odgovor Kongregacije za semenišča in univerze na prvo poročilo.

SACRA CONGREGATIO
DE SEMINARIIS
ET STUDIORUM UNIVERSITATIBUS

Roma, 29 novembre 1945

Prot. Num. 500/45/5

Rev.mo Signore,

abbiamo ricevuto la cortese lettera inviataci dalla S. V. R.ma, anche a nome dei docenti e degli alunni della benemerita Facoltà Teologica di Lubiana, attualmente ospitata in Italia. Con comossa soddisfazione prendiamo atto dei nobili sentimenti in essa manifestati.

Abbiamo inoltre preso conoscenza della Relazione presentata a questo Sacro Dicastero intorno alla sistemazione e al funzionamento della Facoltà, la quale oggi può ben considerarsi, in così lagrimevole naufragio di tante fiorenti istituzioni cattoliche, miracolosamente salva dalla furia devastatrice del male, mercé la paterna Provvidenza Divina e il generoso contributo di molte anime buone.

Agli ottimi sacerdoti sloveni ed ai Chierici che hanno perseverato nei loro santi propositi, onde prepararsi a far rifiorire il Regno di Cristo S. N. nelle loro Diocesi, vada il nostro più cordiale plauso.

Uniamo le nostre preghiere alle Sue affinché il Signore voglia abbreviare l'ora della tribolazione, facendone scaturire copiosi frutti di bene. "Fidelis autem Deus est, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis, sed faciet etiam cum tentatione proventum" (1 Cor. 10, 13).

Con sensi di particolare ossequio e con i più fervidi auguri di copiose consolazioni spirituali, ben di cuore mi professo

della S. V. R.ma
dev.mo in G. C.
G. Card. PIZZARDO

Per il Segretario
† G. Rossina

Rev.mo Signore
Mons. LUIGI ODAR
Decano della Facoltà
Teologica Slovena

— Abbazia di Praglia —

6. Dekanovo pismo Kongregaciji za semenišča in univerze, s katerim sporoča, da se je fakulteta s privoljenjem ljubljanskega škofa odločila, da se preseli v Argentino.

Bressanone, 8 Febbraio 1947.

Vostra Eminenza Reverendissima,

A nome di professori e di alunni della Facoltà di Teologia di Lubiana, che si trovano attualmente a Bressanone, il sottoscritto osa rivolgere a V. E. Rev.ma la seguente domanda:

Tra breve passeranno due anni, da quando i sopranominati professori e seminaristi furono costretti, nel principio del mese di Maggio 1945, di abbandonare la loro patria causa la rivoluzione comunista ivi scatenatasi. Arrivarono in Italia, dove per il grande amore paterno di Sua Santità poterono continuare l'insegnamento e la formazione dei seminaristi. L'anno scorso nel Monastero benedettino a Praglia presso Padova e poi nel Seminario maggiore vescovile a Bressanone, dove si trovano ancora oggi. Dal Giugno 1945 sono mantenuti dai sussidi concessi con indimenticabile generosità della Santa Sede. Così la Facoltà ha potuto compiere nel esilio già quattro semestri di studio e cominciare il quinto; essa con annesso Seminario maggiore ha potuto in questo tempo accogliere già 22 nuovi seminaristi e salvare loro la sublime vocazione sacerdotale. La Facoltà ha goduto in tutto questo tempo la speciale attenzione e benevolenza di E. V. Rev.ma, per la quale esprimo a V. E. Rev.ma i più profondi ringraziamenti.

Il ritorno nella patria si è ritardato molto oltre le previsioni ed oltre le aspettative dei professori e seminaristi. Anche oggi non esiste nessun indizio, che fonderebbe a speranza di poter ritornarvi in un prossimo avvenire. I professori ed i seminaristi ben comprendono di essere un onere grave per la Santa Sede e di non poter continuare a molestarla. Perciò è necessario, che i seminaristi trovino dei vescovi i quali si mostrerebbero pronti a accoglierli ed a sostentarli, essendo gli Exc.mi ordinari della diocesi di Lubiana e di Maribor (Ivantina) alle quali seminaristi appartengono nelle condizioni attuali assolutamente privi di ogni possibilità di aiutarli materialmente. Anche i professori devono cercare lavoro ed occupazione nelle altre diocesi. Perciò i professori ed i seminaristi, con consenso del Exc. vescovo di Lubiana, come ordinario della più grande parte di essi, hanno deciso di emigrare nell'Argentina. Ivi si trovano numerosi emigranti Sloveni; oltretutto abbiamo sentito dire, che nell'Argentina per mancanza di sacerdoti, gli Exc.mi vescovi si sono dichiarati pronti di assumere i sacerdoti sloveni nelle proprie diocesi.

Perciò il sottoscritto rivolge a V. E. Rev.ma la domanda di voler benignamente raccomandarci a S. E. Rev.ma il cardinale arcivescovo di Buenos Aires di accoglierci ed offrirci ri-

fugio ed occupazione nella sua archidiocesi, o di intervenire in favore nostro presso gli altri Exc.mi vescovi di Argentina. La Facoltà di Teologia di Lubiana era in tutto tempo della sua esistenza un serio istituto teologico, mantenendosi sempre su un alto piano scientifico, il quale fu conservato anche nell'emigrazione, malgrado le condizioni difficili. Vogliono le autorità ecclesiastiche nell'Argentina rendere possibile ai nostri seminaristi — in numero 30 —, i quali hanno perduto la patria e tutto ciò, che questo nome importa di continuare e compiere, se possibile assieme, i loro studi teologici e la preparazione per lo stato sacerdotale, ed ai professori di aiutare i seminaristi e facilitar loro il passaggio nelle condizioni del tutto nuove.

Voglia Vostra Eminenza Reverendissima scusare al sottoscritto di aver osato presentare a Vostra Eminenza Reverendissima questa domanda. Fu spinto a questo passo dalla grave premura per la sorte degli studenti e professori della tanto martoriata Facoltà, la quale ha onore di presenziarla.

Baciando devotamente la Sacra Porpora, imploro una speciale Benedizione

di V. E.ma Rev.ma
umilissimo servo

L. Odar,
rettore del Seminario maggiore
e decano della Facoltà teologica
de Ljubljana

All'Eminentissimo Cardinale Prefetto
della Sacra Congregazione degli Studi
Palazzo di Congregazioni
Piazza s. Calisto
Roma

7. Kongregacija za semenišča in univerze
odgovarja na gornje dekanovo pismo in odobrava preselitev v Argentino.

SACRA CONGREGATIO
DE SEMINARIIS
ET STUDIORUM UNIVERSITATIBUS

Roma, 14 febbraio 1947.

Prot. Num. 212/47/5

Ill.mo e Rev.mo Signore,

rispondiamo subito alla Sua lettera in data 3 corr. m., per significarLe nuovamente la nostra cordiale solidarietà, in questa tragica ora di afflizione, con la comunità ecclesiastica slovena che Ella degnamente presiede.

Quanto la S. V. Ill.ma e Rev.ma ci ha esposto e proposto ci sembra improntato a lodevoli sentimenti di prudenza e di zelo. Le significhiamo pertanto che questa Sacra Congregazione non ha nulla da opporre al Suo progetto di trasferire codesta Facoltà Teologica, con i suoi Rev.di Professori ed i suoi Seminaristi, presso una Diocesi della Repubblica Argentina.

Abbiamo scritto al Rev.mo Mons. Ferdinando Baldelli, Direttore della Pontificia Com-

missione di Assistenza, perché agevoli del suo meglio le pratiche di emigrazione e di viaggio che si richiederanno per il passaggio oltre oceano.

Non mancheremo poi di raccomandare la S. V. e tutti i Suoi alla benevola protezione dell'Episcopato Argentino quando Lei ci avrà fatto conoscere l'Ecc.mo Ordinario presso il quale intenderebbe stabilirsi.

RinnovandoLe i più fervidi auguri di ogni bene nel Signore, con sensi di particolare stima ed ossequio mi professo

della Signoria Vostra Ill.ma e Rev.ma
dev.mo in G. C.

Card. PIZZARDO

† G. ROSSINO, Segretario

Ill.mo e Rev.mo Signore

Mons. Luigi Odar

8. Sanluigiški škof msgr. di Pasquo v pismu dekanu fakultete izjavlja, do sprejema profesorje in bogoslovce z ljubeznijo in obljublja vso podpora.

San Luis, Mayo 13 de 1947.

Querido Padre en Xto.:

In nomine Domini!

La Divina Providencia ha dispuesto el traslado de los 30 Teólogos y sus 4 Profesores con el Sr. Rector a la cabeza a esta Diócesis de San Luis.

Si doloroso es dejar el suelo patrio, — particularmente en las condiciones tristísimas en que Vds. lo dejan — para nosotros en cambio, ofrece la oportunidad de realizar en primer lugar un acto de caridad hacia hermanos nuestros que sufren persecución por la Justicia, y en segundo lugar proporcionar una extraordinaria ayuda a nuestro Clero diocesano escaso todavía en esta Diócesis relativamente nueva pues tiene solo 12 años de existencia, siendo yo su segundo obispo.

Su extensión es de 70.000 km2 con 200.000 almas. La inmensa mayoría de la población es católica de tradición. La falta de Sacerdotes dió entrada a la ignorancia religiosa y a la superstición. Pero confío que con el esfuerzo coordinado de los Sacerdotes y de la Acción Católica pondremos remedio a éste y otros males.

El Seminario Menor está en construcción, pero ahora que es segura la venida de Vds. trataré de comprar la casa algo afuera de la Ciudad en donde trataremos de darle todas las comodidades posibles para que puedan atender a la salud espiritual y corporal así como a sus estudios. El Señor, — en cuyo nombre los recibimos — será generoso y espero que nada les faltará de lo necesario, en esta Diócesis que es una de las más pobres de la República Argentina.

Trataremos, por último, de preparar el ánimo de nuestros fieles para que sean Vds. recibidos con afecto y simpatía por parte de

la población. Espero que me comunicará el día de la partida de Italia y el nombre del vapor en que se embarcarán para ir a Buenos Aires a recibirlos en el puerto y acompañarlos personalmente hasta la Diócesis.

Le felicito por su progreso en el conocimiento del idioma Castellano (español) manifestado através de su carta. Espero que el resto de los Teólogos estén a la misma altura. Le ruego también quiera comunicarme si traerán los Teólogos sus libros de textos para proseguir sus estudios aquí; en caso contrario, escríbame dándome el título de los mismos, como también de todo aquello que debemos adquirir antes de que Vds. lleguen a la Diócesis.

Por si el dato le fuera de utilidad, le comunico que el Señor Nuncio en la Argentina Mons. José Fietta partirá para Roma el 28 de este mes, por vía marítima.

Que el Señor y la Santísima Virgen nuestra buena Madre proteja a todos Vds. evitándoles todo tropiezo en su viaje.

Unidos en una común Oración, reciba Vd. — querido Rector — y todos y cada uno de sus Teólogos mi muy cariñosa y paternal bendición.

† Emilio A. di Pasquo (m. p.)
Obispo diocesano de San Luis

9. Dekanovo pismo sv. očetu, v katerem sporoča, da se bo fakulteta preselila v San Luis v Argentino in prosi za zadnjo podpora.

Bressanone 6. settembre 1947.

Beatissimo Padre!

I teologi del Seminario maggiore di Lubiana ed i professori della Facoltà di teologia dell'Università di Lubiana, che nel maggio 1945, causa la rivoluzione comunista scatenatasi ivi con brutalità, sono stati costretti di abbandonare la patria, hanno potuto trovare rifugio dapprima nel convento dei P. Benedettini a Praglia presso Padova e dal settembre 1946 nel Seminario maggiore di Bressanone; la Sacra Congregazione per i Seminari e per le Università ha benignamente confermato con decreto prot. N° 500/45/3, la nostra comunità profuga come continuazione del Seminario maggiore e della Facoltà teologica di Lubiana e con ciò ci ha reso possibile di terminare già il terzo anno scolastico fuori della patria. Con grande gioia e riconoscenza abbiamo letto nella lettera della detta Sacra Congregazione a Sua Ecc. Mons. Rožman Gregorio, vescovo di Lubiana, del 12 febbraio 1946, Num. prot. 224/46: "Hanc Sacram Congregationem nulli parciturum esse labori, quo clericis succurrat, qui e saeva calamitate, misericordissimo Deo providente, exempti sunt." Con riconoscenza del fatto speciale dobbiamo ringraziare Vostra Santità personalmente per il grande amore, per la benevolenza e per le cure paterne, dimostrateci per

tutto questo tempo, dal primo momento, da quando Vostra Santità ha saputo per la nostra disgrazia, fino ad oggi. Già nel mese di maggio 1945 Vostra Santità ci ha assegnato la grande sovvenzione di 10000 dollari, quando questa somma nel dicembre 1946 è stata esaurita Vostra Santità ci ha concesso un'altra sovvenzione fino alla fine dell'anno accademico seguente, cioè fino a luglio 1947.

Le condizioni nella patria e nel mondo si svolgono nel modo, che si fa prevedere l'impossibilità di poter ritornare nella patria in un tempo prossimo. Parimenti non possiamo più molestare la Santa Sede per sovvenzionare la nostra dimora in Italia. Per ciò emigreremo nell'Argentina.

Sua Ecc. il vescovo di St. Luis nell'Argentina si è dichiarato pronto di accogliere tutti i nostri seminaristi e professori nella sua diocesi. I documenti per il viaggio già possediamo tutti. Ora aspettiamo solamente giorno, quando la Commissione interaleata per i profughi ci farà trasportare oltre oceano. Ci è stato assicurato, che ciò avverrà nella prima metà dell'ottobre a. c.

La sovvenzione, la quale ci è stata benevolmente concessa da Vostra Santità per il nostro mantenimento fino al termine dell'anno scolastico 1946/47, è stata esaurita nel principio del luglio. Perché il nostro trasporto nell'Argentina non è avvenuto nel luglio, come abbiamo sperato, e non avverrà prima della metà di ottobre, ci troviamo di nuovo nell'impossibilità di provvedere per il nostro sostentamento. Perciò siamo costretti di rivolgerci nuovamente alla Sua paterna bontà con la preghiera, di voler concederci la sovvenzione ancora per questi tre mesi, cioè ca. 500.000 lire. Promettiamo, di voler con tutte le nostre umili forze dimostrarci grati alla Vostra Santità, per i grandi benefici, i quali abbiamo ricevuto. Se ci sarà dato di poter ritornare un giorno nella patria liberata, racconteremo ai nostri connazionali, che solo grazie alle paterne cure della Vostra Santità è stato possibile ai giovani sloveni profughi, di continuare gli studi e la preparazione sacerdotale, e che la nostra patria slovena deve ringraziare anzitutto la Vostra Santità per i sacerdoti, dei quali avrà tanto bisogno. E se la volontà di Dio sarà tale che non noteremo mai più rivedere la nostra cara tanto amata patria, i nostri seminaristi, diventati sacerdoti lavorando, dove la Provvidenza Divina li avrà mandati, infiammeranno le anime nell'amore verso il Santo Padre, che ha reso loro possibile di realizzare la loro brama, il loro sogno grande: Diventare sacerdoti.

Prostrato ai piedi di Sua Santità invoco la benedizione apostolica.

Aloisius Odar (m. p.)
rettore del Seminario maggiore e
decano della Facoltà teologica di
Lubiana
Via del Seminario 5
Bressanone (Bolzano).

KATOLIŠKI MISIJONIS

CVET IN SAD NA KITAJSKEM

Prav pred kratkim smo prejeli s Kitajske zanimivo pismo p. Albina MIKLAVČIČA z gornjo sliko, o kateri piše tole: Lani meseca februarja smo zbrali na moji misijonski postaji naše semeniščnike, kar jih v teh razmerah je. Na sedežu misijona je namreč nemogoče vzgajati duhovski naraščaj. Tu pa se za nas bolj malo brigajo in naša hiša ima vrhu tega še podzemeljski del, kamor nihče ne vtika nosu. Tako sem kar čez noč postal semeniški rektor... 21. decembra smo imeli, skoro lahko rečemo, zadnji dve novi maši, kajti vse kaže, da bo treba čakati kar celih 15 let, preden se bodo ti najmlajši povzpeli do oltarja, vmesnih pa ni... Na sliki vidite našega mi-

sijonskega škofa (z belo brado), mene in oba novomažnika ter naše "male semeniščnike". Več o tem, kako je preživel p. Albin Miklavčič zadnja leta — v poročilu.

V naslednjem naj pa navedemo izvleček iz drugega, tolažbe polnega pisma, ki smo ga po dolgem času prejeli od naših misijonarjev iz "Baragovega kitajskega misijona", tudi v notranjosti Kitajske, v provinci Kiangsi. Piše g. KOPAČ JANEZ CM, ki v lapidarnih stavkih izraža sledeče: 1. Prepričan sem, da bo na Kitajskem kmalu napočila doba zaželenega obilnega misijonskega dela. Od vsepovsod bo treba k nam pošiljati misijonarje in sredstva. Jaz pa se bojim, da se katoliški svet,

Slika nam kaže urednika "DŽ" in "KM" pri misijonskem predavanju na proslavi Kristusa Kralja v Buenos Airesu, katero predavanje spodaj objavljamo.

tudi Slovenci, premalo pripravljena na to odločilno uro, 2. Ali bomo mi tu preživelj današnje in bodoče viharje in dočakali to uro, je v božjih rokah. Treba je pa zaupati v božjo previdnost. Doslej sem bil že ponovno v smrtni nevarnosti, postavljen pred ljudsko sodišče, a sem izšel iz bojov tako, da je bilo koristno za Cerkev. Stari katoličani so sicer skoro vsi odpovedali, mene in g. Wolbanka so tožili oblastem in šli v službo rdečih. A to so bili pač "rižni kristjani" ... Na njih mesto je Gospod povabil druge. V enem letu sva vzgojila nad 40 novih kristjanov, spreobrnjenih iz poganstva v času, ko se je nama grozilo s smrtjo, dočim je bilo prejšnjih kristjanov, odpadnikov kakih 12, če se sploh more govoriti o odpadu, kajti prave vere niso imeli ... Talko misijonar! čudoviti, izredni blagoslov božji! Odkod pač? Odkod neki, če ne iz molitev in žrtev, morda tudi tistih, ki jih poklanjajo našim misijonarjem v pomoč in Bogu na oltar goreče slovenske duše, zlasti tisti izmed rojakov, ki molijo živi rožni venec za slovenske misijonarje ... **MOLIMO, VZTRAJNO MOLIMO!**

SVET KRISTUSU

SVET IN RAZPELO NAD NJIM...

Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinoorojenega Sina...

In Sinovo Srce je ljudi tako ljubilo, da je zanje svojo kri do zadnje kapljice prelilo...

Iz te krvi se je rodila Cerkev — naprej živeči Kristus na zemlji — do konca sveta...

Glejte jaz bom z vami vse dni do konca sveta...

Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji...

Pojdite torej in učite vse narode in kršćujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal...

Oni pa so šli in učili povsod, oznanjujoč Kristusa Kralja in razširjajoč njegovo kraljestvo na zemlji, Cerkev.

Peter - Skala, temelj, na katerega je začel zidati Kristus, na katerem so zidali apostoli...

Pavel — apostol narodov, širitelj Cerkve.

Janez, apostol ljubezni, nove zapovedi o vseobjemajoči ljubezni Cerkve, ki želi vse narode privedi v svoje naročje...

In ostali...

Bili so kakor rodovitna zrna kraljestva Kristusovega na zemlji... Toda ako pšenično zrno ne pade v zemljo in en umrje, ne obrodi sadu — In učenec ni nad Učiteljem:

Kristus je s križem svet odrešil, Cerkev ustanovil... sadove njegovega odreženja morajo njegovi prinašati svetu, Cerkev širiti — tudi s križem in mučenigtvom...

Tako razumemo, da mlada Cerkev šele po 300 letih krvavih preganjanj, v katerih je, kot pravijo nekateri zgodovinarji, umrlo mučeniške smrti nad 11 milijonov kristjanov — zmagala v rimskem imperiju in se že v starem veku razširila še naprej, po Angliji in Irski, v Armeniji, Perziji, Arabiji, Abesiniji, in segla celo do Indije...

NAŠA SREČA

Noben narod se potem v Evropi ni mogel ustavljati sladkemu kraljevanju Kristusa Kralja. Germani v španiji in Italiji, Franži in Anglosaksonci, Nemci, Skandinavci in Slovani — med temi prvi Slovenci.

že nad 200 let pred nastopom svetih bratov Cirila in Metoda so prihajali misijonarji

iz severa in juga v naše dežele in postavljali temelje Cerkve med nami. Toda udomačila in zakoreninila sta jo trdno šele sveta brata Ciril in Metod — in glejte, tudi ta dva ne brez velikih žrtev in preizkušenj, ki jih je zlasti Metod po Cirilovi smrti moral prestati od Nemcev.

Slovenci! Eden najmanjših narodov sveta, pa smo bili tako zgodaj vključeni v Kraljestvo Kristusovo na zemlji! Za nami šele so se pokristjanili ostali slovanski narodi, mnogi drugi evropski in vsi ameriški ... in še do danes niso pokristjanjeni 100, 300, 400 in več milijonski afriški in azijski narodi.

Prva velika milost za Slovence, ki ji je pa kmalu sledila še druga, nič manjša: Ko smo se v Cerkev vključili, smo ji tudi ves čas zvesti ostali, med tem, ko so mnogi drugi narodi na ta ali oni način odpadali od nje, jo izgubljali. Ni nas premotil odpad vzhodnih Slovanov od Skale — Petra, niso nas pomohamedanili Turki, kakor mnoge naše južne brate, ni uspela protestantizmu njegova krivoverska nakana z nami — in prav nazadnje: ni in ne bo nas strl brezbožni komunizem, pa če nas še tako stiska.

Nasprotno, v nevarnostih, trpljenju, preganjanjih in bojih za Kristusa Kralja med nami se je naša vera in zvestoba le plemenitila, jeklenila ...

Naša pobožnost do Marije, naše evharistično življenje z nepozabnim evharističnim kongresom, gibanje Regnum Cristi s svetovnimi kongresi Kristusa Kralja, naš brezkompromisni odpor proti rdečemu brezbožstvu, ki je črpal svojo silo pred vsem v predanosti našega naroda kralju Kristusu — vse to je kakor en sam, skozi vso našo zgodovino zadnjih desetletij se ponavljajoči dokaz, da smo Slovenci kljub vsem bojem in žrtvam v preteklosti pridobili na naši verski in narodni moči, zrastle v neomajni zvestobi Kristusu Kralju.

NAŠA DOLŽNOST

Ali ni bilo pri vsem tem povsem naravno, da je naš narod dragoceni zaklad Cerkve, ki ga je sam tako zgodaj dobil in ga s tako izredno božjo pomočjo ohranjeval — skušal posredovati tudi drugim azijskim, afriškim in ameriškim narodom — z misijonskim delom!

Na osvajalno fronto Kristusa Kralja je začel pošiljati svoje zastopnike: misijonarje in misijonarke.

Prve slovenske misijonarje zasledimo v naši misijonski zgodovini okrog leta 1650 šele.

Odhajali so tedaj še v pogansko indijansko Mehiko, kot Marko Kapus, brata Ratkaja, Frajdenek ... na Kitajsko: Volbenk, Kofler in p. Janez Mesar — ter v Južno Ameriko, v Peru Sušica in v Paragvaj Horvat ... Ti so bili vsi jezuiti.

Nato nam misijonska zgodovina kakih 150 let molči o naših misijonarjih.

Kakor šentjanžev kres pa je vzplapolala misijonska delavnost našega naroda ob Baragu in Knobleharju, njunih sodelavcih in naslednikih.

Svetniški škof Baraga je šel med severo-ameriške Indijance točno pred 120 leti, leta 1830, in je tam deloval skoro 38 let. Od njegovih številnih slovenskih delavcev in naslednikov naj omenimo le najvažnejše: Franc Pirc, ki je šel v misijone 52 leten, pa je tam delal še celih 40 let, in prišel umret v Ljubljano ... Lovrenc Lavtizar, ki je na severo-ameriških Velikih jezerih na misijonskem potu zmrznul, Oton Škola, Janez Čebulj, škofa Mrak in Vrtin, in drugi.

Knoblehar pa je deloval v afriškem Sudanu, kamor je odšel leta 1848, a že po desetletnem nad vse bogatem delu izčrpan v Neaplu umrl kot vodja misijonskega okrožja centralne Afrike. Hitro so umirali tudi njegovi sodelavci: Dovjak po 3 letih, Kocjančič po dveh, Milharčič tudi po dveh, Možgan po 7, Trabant po 3 letih ...

Velik delež k gradnji Cerkve je slovenski narod po Baragu in Knobleharju doprinesel. Bila sta kakor dva plamena, ob katerih se je vžgalo še toliko drugih misijonskih plamenic.

A ko sta ta dva plamena ugasnila, je tudi ogenj misijonskih poklicev pojenjaval. In v naslednjih 50 letih je šla v misijone le mala skupina frančiškanskih misijonarjev, ki so pa na Kitajskem vsi na važnih misijonskih vodilnih mestih polkazali, kaj bi zmoget slovenski narod storiti tudi v tistih časih za širjenje božjega Kraljestva na zemlji, če bi imel malo več smisla za to ... Bili so to p. Veselko Kovač, p. Engelhard Avbelj in p. Baptist Turk. Slednji je umrl šele pred nekako petimi leti — po 36 letih neprestanega dela na Kitajskem.

Zanimivo pa je, da se je naše misijonsko delo začelo obnavljati prav tedaj, ko so bile zunanje okoliščine zanj najbolj težke: sredi prve svetovne vojne. Pri tem so imeli največ zasluge daljnovidni slovenski duhovniki kot dr. Ehrlich in drugi, in pa družba slovenskih lazaristov, ki so prav od te skupine sloven-

skih duhovnikov sprejeli pred 30 leti misijonirke Groblje z nalogo, da po njem misijonsko delujejo na misijonskem polju in v zaledju. Kakor nekdanj Slomšek, tako sta v tej dobi škofa Jeglič in Rožman dajala misijonski akciji najvišjo oporo in pobudo.

Ta akcija je povzročila nov pohod slovenskih misijonarjev na razne odseke osvajaalne Kristusove fronte. Samo v desetih letih od 1929 do 1939 je odšlo v misijone 66 novih slovenskih misijonarjev in misijonark.

Druga svetovna vojska je ta pohod slovenskih borcev v svet ustavila, ne pa tako tudi misijonske akcije v zaledju, ki je, lahko rečemo, doživela v teh četih trpljenja svoje prečiščenje in poglobljenje. Po končani vojni so bili mnogi, ki so se med vojno pridno pripravljali na odhod v misijone, bridko razočarani, kajti namesto v misijone so šli v ječe ali v pregnanstvo, mnogi pa — v smrt. A s toliko večjo energijo so se iz svoje begunske poti skušali vsaj nekateri usmeriti na misijonsko pot, kar se jim je s posebno božjo pomočjo in celo z izrednimi ukrepi svete stolice tudi posrečilo. V zadnjih petih letih našega begunstva in izseljenstva je odšlo v misijone že vsaj 18 slovenskih misijonarjev in misijonark, v kolikor nam je znano: 6 lazaristov, 4 salezijanci, 2 jezuita, 1 frančiškan, 3 slovenjebistriške žolske sestre, 1 urgulinka in 1 laik, misijonski zdravnik.

Danes ima Kitajska 27 slovenskih misijonarjev, obe Indiji tudi 27, Afrika 20, Južna Amerika 4, Japonska 6... Skupno je 84 slovenskih misijonarjev, od tega 22 duhovnikov in prav toliko bratov laikov, 3 bogoslovci, 36 sester in 1 laični misijonar.

Kdo bi dejal, da je 84 slovenskih misijonarjev v misijonskem svetu velika stvar. A je to le premalo število. Tudi upošteva jo majhnost našega naroda, smo glede števila misijonarjev Slovenci na skoro zadnjem mestu med katoličani.

Če bi drugi katoliški narodi tako malenkostno sodelovali pri širjenju Cerkve, bi bil danes pogled na svet še vse bolj žalosten kot je.

KATOLIŠKI POGLED NA SVET

Med 2.200 milijoni ljudi na svetu, kolikor jih približno štejejo, je po 2000 letih širjenja Cerkve Kristusove samo 400 milijonov v Cerkvi... 240 jih je ločenih od nje: pravoslavni, 260 jih je v krivi veri raznih protestantskih

sekt... 300 milijonov vsaj je mohamedancev in 17 milijonov judov, kaka milijarda ljudi pa še živi v starem poganstvu.

Med temi 100 milijoni poganov, koliko je Cerkev že razširjena? Vsega skupaj je med njimi 23 milijonov katoličanov:

Največ jih je v Črni Afriki: Med 90 milijoni prebivalcev je 10 milijonov katoličanov; v Indiji med 300 milj. 4.500.000 katoličanov; na Kitajskem med 450 milijoni 3.250 tisoč katoličanov; na Koreji med 28 milijoni 178.000 katoličanov; na Japonskem med 70 milijoni prebivalcev komaj 130.000 katoličanov... in tako naprej.

V večini poganskih dežel je glavna ovira, ponekod celo edina počasnemu razširjanju Cerkve: pomanjkanje misijonarjev in misijonskih ustanov. Čim več misijonarjev in sredstev bi bilo, tem več poganskega sveta bi že bilo za Kristusa in njegovo Cerkev osvojenega.

Med Judi in mohamedanci Cerkev nič ne raste... Judje so v zadnjem času dobili celo svojo državo, kar bo njih zakrknjenost še povečalo...

Protestantje se v nekaterih deželah, zlasti v Angliji in USA, približujejo katoliški Cerkvi in mnogi tudi vstopajo vanjo... a na drugi strani pa se njih neštevilne sekte, ki jih je samo v USA 225 različnih, silno trudijo, da protestantizem razširijo, za kar najdejo zlasti ugodna tla v misijonskih deželah in v Južni Ameriki, tudi tu v Argentini, kjer zlasti v predmestjih vsepovsod naletiš na njihove molilnice in propagandiste.

Pravoslavni so zaenkrat še daleč od zedinjenja s Cerkvijo — morda jih bo trpljenje pod komunističnim jarmom približalo najbolj pozitivni protikomunistični sili — Cerkvi, pačestvu...

VELIKA NEVARNOST

Toda ko pregledujemo razna verstva in njih položaj v primeri s katoliško Cerkvijo in ko ugotavljamo žalostno dejstvo, da je komaj dobra šestina človeštva v Cerkvi Kristusovi, drugi pa izven nje... ne smemo prezreti še drugega še bolj žalostnega dejstva.

Ko je Pij XII. dal kot geslo letošnjega svetega leta "Veliki povratak k Bogu", je imel v mislih pogane, da se obrnejo od malikov nazaj k enemu in edinemu pravemu Bogu; je imel v mislih jude in mohamedance, ki Kristusa sicer poznajo, a ga ne priznajo kot svojega Kralja: da ga priznajo; je imel v mi-

slili tudi protestante in pravoslavne, ki so se bodisi od resnice bodisi od skale Petrove ločili, da se spet povrnejo v očetovo hišo... vse to je imel pred očmi, da, a zlasti je imel v mislih tisto nikdar prežeto, a vedno bolj naraščajočo maso brezbožcev, ki jih je mnogo, premnogo i med pogani i med judi in mohamedanci i med protestanti in pravoslavni — da, celo med katoličani.

Imel je Pij XII. pred očmi to kugo novega poganstva: materializem, ki preplavlja človeštvo ter ga odvraca počasi, pa gotovo, od Boga. In zlasti je imel pred očmi tisti sad materializma, ki je danes v prvi napadalni vrsti antikristovih sil — komunizem, ki mu je uspelo spraviti pod svoj vpliv ostale dežele za železno zaveso, Kitajsko in mase trdnih privrženecv v ostalih deželah sveta.

Silno škodo je napravil Cerkvi mohamedanizem, ki jo je pred stoletji pregnal takorekoč iz nje zibelke. Male Azije, Severne Afrike...; silno škodo dela božjemu kraljestvu svetovno judovstvo z mamonskim in masonskim vplivom; silno škodo sta povzročila Cerkvi protestantizem in pa žalostni vzhodni razkol: a vsa ta škoda je le malo v primeri z nevarnostjo, v kateri se nahaja danes Cerkev radi brezbožnega materializma...

Nobena zabloda še ni bila tako vesoljna kot brezverski materializem. Ta materializem spravlja v še bolj bedno stanje, takorekoč iz dežja pod kap, nekrstijane, to je pogane, mohamedance in jude, ki so doslej vsaj še v Boga ali bogove verovali, pa v dušo in nje nesmrtnost, so cenili in gojili duhovnost v človeku..., pod vplivom materializma pa postajajo vedno bolj pravi brezbožci, res neverniki v polnem pomenu besede, dočim so bili prej samo nekrstijani...

Ta materializem pa ogroža tudi vse kristjane, ne le one, ki so v zmoti krivoverstva ali ločeni od Petra, ampak tudi katoličane, tudi nas, slovenske katoličane, doma in v tujini...

Ta materializem je še posebno nevaren zato, ker je kakor kak zmaj z vedno na novo se porajajočimi strupenimi glavami: če mu eno odsekaš, takoj zraste druga, še bolj strupena. Sedaj je najgroznejša glava tega zmaja svetovni komunizem. Bridko se pa varamo, če mislimo, da smo kot smrtni nasprotniki komunizma že varni pred materializmom. Materializem tudi za nas še živi in vedno bolj živi in grozi... In tudi če bo po vsem svetu komunizem premagan, mi in svet še daleč ne bomo rešeni, ker materializem, oče komuniz-

ma, bo obstal in bo rodil nove in nove svoje otroke, dokler ne bomo njega samega v sebi in v drugih dokončno nadvladali, premagali.

Najbolj čudno in hitro spoznavno se kaže ta kraljestvu Kristusovemu najbolj nevarna zabloda sodobnega človeškega rodu v vedno večjem pomanjkanju smisla posameznikov in družbe za duhovne vrednote človeka in družbe. Kot na stare rimske pogane bi tudi na današnje materialistično usmerjene ljudi pokazal sveti Pavel in dejal: Njih bog je njih trebuh... Današnji v materializmu pokopani človek, pa naj bo katoličan ali pa jud in pogan, ima veliko smisla in časa in denarja za materialne dobrine —, duhovne, zlasti verske pa vedno bolj odrija, briše iz svoje zavesti in svojega življenja, s tem pa zanemarljivo tudi skrb za dušo, večnost, Boga, Kristusa in njegovo kraljevanje.

To je, kar strahoma opazujemo v svetu in zlasti tudi v tej deželi, to je, kar edino spravlja v resnično nevarnost našo domovino, to je, kar zastruplja že tudi nas v tujini...

Rešitev za nas, za narod, za katoliški svet, za človeštvo je samo v tem, da se vsi katoličani trdno oklenemo Kristusa Kralja in njegove Cerkve in katoliških načel... da iz tega zaklada božjega, nadnaravnega in duhovnega življenja sami sebe prerajamo, istočasno pa z vsem tem žejo človeštva napajamo.

REŠITEV ZAVISI OD NAS.

Katoličani se premalo zavedamo, da je rešitev človeštva izključno v naših rokah! Samo mi imamo v polnosti tisto pot, resnico in življenje, ki je Kristus, v katerem edinem je sveta rešitev. Če bomo bolj izžarevali tega Kristusa v svet, bomo svet rešili in z njim sebe..., če pa bo katolicizem ostal tako brezbrizen kakor je sedaj, potem... Stražna je naša odgovornost!

Slovenski narod je dosedaj na splošno dobro stal na braniku Kristusovega kraljestva na zemlji, kakor smo že povdarili. Veliko nas je stala ta zvestoba že nekoč, še posebno pa v zadnjem času. A kakor lahko mislimo, da se je naš narod v zgodovini ohranil prav zaradi te zveste odpornosti proti silam teme, tako lahko upamo, da nam bo tudi naša polpretekla borba proti komunizmu doma in današnja borba proti materializmu v tujini dosegla pri našem Kralju Kristusu milost zmage, vstajenja za nas in za svet!

Predaval na proslavi Kristusa Kralja v Buenos Airesu L. L. C. M.

PRAZNOVANJE MISIJONSKE NEDELJE

Zalostna izkušnja iz polpreteklosti je Slovence naučila slediti Cerkvi v njenih smernicah za naše katoliško življenje in delovanje. Le če bomo katoličani kot en mož stali za Petrom in s Petrom, bomo kos veliki nalogi, rešiti svet in sebe za Kristusa.

Med najvažnejšimi smernicami Cerkve so nje smernice za sodelovanje pri rasti Cerkve, za misijone. Žal se tudi teh smernic le malo katoličanov oklepa in drži. Da bi se vsaj enkrat v letu vsi katoličani združili v misli in molitvi in žrtvi za misijone, zato je Cerkev postavila **misijonsko nedeljo**, predzadnjo v oktobru. Tedaj naj se da vsakemu katoličanu prilika, da vsaj v najmanjši meri izpolni svojo dolžnost.

Ali smo Slovenci letošnjo misijonsko nedeljo storili to, kar pričakuje Cerkev od nas? Kako je bilo v domovini, si lahko mislimo. Upamo, da so bili ljudje vsaj v cerkvah opozorjeni na misijonski praznik in da so vsaj molili in trpljenje darovali za misijone. Kakšne zunanje proslave, organiziranja DŠV, misijonskega tiska in drugo, tega pač tamkaj ni bilo.

In Slovenci drugod po svetu?

Na Primorskem je bila misijonska misel vedno živa, zlasti po zaslugi škofijskega voditelja papeških misijonskih družb v Gorici mons. dr. Brumata, katerega vpliv seže v tem pogledu daleč preko mej goriške nadškofije tudi v tržaško. Pričakujemo torej od tam ugodnih poročil o praznovanju misijonske nedelje.

V Severni Ameriki, v USA, imajo katoličani svoje gmotno prispevanje k potrebam Cerkve zelo dobro urejeno in je tudi za to poskrbljeno, da vsak količkar živi katoličan, ki se vsaj nedeljske službe božje udeležuje, letno prispeva svoj delež za DŠV in druge vsoljne misijonske akcije. Tako tamkaj akcija za DŠV in praznovanje misijonske nedelje doseže kar nenapisljeno tudi naše rojake, v kolikor so še živi udje cerkvenega občestva. Gotovo nam bo ta ali ona nekdanja misijonska krožkarica v kakem pismu popisala svoje vtise o misijonski nedelji v USA, pa jih bomo v našem listu objavili vsem bralcem.

V Kanadi menda ni čisto tako kot v USA urejeno. A kar je najnovejših slovenskih naseljencev, so se že lani izkazali in niso pustili misijonske nedelje kar mimo iti, ampak so zbrali lepo vsoto za DŠV in menda pri svojih organizacijah tudi misijonske sestanke, celo molitveno uro imeli za misijone, če nas spomin ne vara.

In v Argentini, kjer nas je največ novodoglih skupaj in kjer se nekako versko in kulturno središče naše najnovejše emigracije vedno bolj uveljavlja?

Iz Mendoza poročajo, da so se tamkaj na misijonsko nedeljo popoldne rojaki zbrali k misijonski moitveni uri v zelo velikem številu. Vsekakor jih je bilo več kakor pa pri misijonski pobožnosti domačinov, da li je bila ena sama za celo ogromno mesto... Tudi DŠV imajo rojaki tamkaj posebej organizirano in so jo ob letošnji misijonski nedelji obnovili.

V San Luisu je misijonski krožek ljubljanskih bogoslovcev priredil nad vse uspelo misijonsko akademijo za misijonsko nedeljo. So bo, v kateri imajo podobne prireditve, so v ta namen povsem "zmisijonarili": vse štiri stene so okrasil z velikimi, umetniško zasnovanimi misijonskimi diagrami. Glavno predavanje pri akademiji je imel prof. dr. Franc Gnidovec. Pred vsem so pa naši bogoslovci tiste dni okrog misijonske nedelje veliko molili, zlasti za slovenske misijonarje, ki so jim poklonili sledeči duhovni šopek, zbran v času od 1. avgusta do 15. oktobra: 137 svetih maš, 137 sv. obhajil, 131 obiskov Najsvetejšega, 137 rožnih vencev, 51 križevih potov, 230 posameznih žrtev.

In v Buenos Airesu? Nekaj napredka od lanskega leta smo le napravili v pogledu praznovanja misijonske nedelje, da si še daleč nismo zadovoljni. Kaj se je torej izvedlo?

"Oznanilo" za misijonsko nedeljo je bilo posvečeno izključno misijonski misli. Popoldne so bile po slovenskih cerkvah misijonske pridige; na Belgrano in v Ramos Mejia tudi nabirke za DŠV. Popoldne je bila na Belgrano najprej misijonska molitvena ura, potem pa zborovanje DŠV v dvorani, o čemer spodaj. Med tednom je izšel in se začel prodajati Misijonski koledarček 1951. Na praznik Kristusa Kralja pa je bilo glavno predavanje pri proslavi posvečeno misijonski misli, to je širjenju kraljestva Kristusovega po svetu. Bila je ta proslava v veliki dvorani šolskih bratov de la Salle na Rio Bamba 650 v Buenos Airesu in se je je udeležilo kakih 800 ljudi. Ves čas od misijonske nedelje naprej misijonski apostoli vpisujejo oziroma obnavljajo včlanjenje naših ljudi v papeško misijonsko Družbo za širjenje vere, kar pa še ni zaključeno.

MISIJONSKO ZBOROVANJE DŠV V BUENOS AIRESU

Oder salezijanske dvorane na Belgrano je bil okrašen s slikami treh misijonske pomembnih osebnosti: sv. Frančiška Ksaverija zavetnika misijonov, Pavline Jaricot, ustanoviteljice DŠV, in Barage, največjega slovenskega misijonarja. Vse tri portrete je nalašč za to priliko naslikal g. Stane Snoj (ki je tudi izdelal pet metrov dolgi svetovni zemljevid za misijonsko predavanje na proslavi Kristusa Kralja).

Č. g. Lenček Ladislav je najprej navzoče rojake pozdravil in začel zborovanje z molitvijo.

Nato je imel g. France Žužek načelnj misijonski govor, v katerem je pred vsem naslikal boj dveh sil v današnjem svetu: Cerkve in komunizma, ki tekmujeta v osvojitvi sveta. Ob tej tekmi noben katoličan ne sme ostati ob strani križem rok.

Vsa dvorana je nato stoje zapela misijonsko himno "Zbudite se, katoličani!"

Sledil je referat članice misijonskega odseka gđ. Irene Lesar o življenjskem misijonskem poslanstvu Pavline Jaricot.

Gđ. Anica Sleme je deklamirala pesem Nikolaja Jeločnika v čast največji misijonski delavki, Mariji, prvi misijonarki, materi poginov, kraljici misijonov.

Predsednik slovenskega dužnopastrskega misijonskega odseka g. Marjan Loboda je referiral o tem odseku, njega početku, nalogah in ciljih, pod naslovom: Naše misijonsko sodelovanje.

G. Nikolaj Jeločnik je nato recitiral globoko zasnovano misijonsko pesem neznanega pesnika: Molitev pod križem.

Pod geslom "Barago na oltar" je g. Ladislav Lenček CM spomnil navzoče na našega največjega misijonarja, ki je postal že nekaj simbol slovenske misijonske dejavnosti, za katerega beatifikacijo se že desetletja med Slovenci dela, a se zdi, da se stvar kar nikamor naprej ne premakne. Da bi vsaj mi, protikomunistični begunski naseljenci, ki smo po njegovi izrecni priprošnji doživeli tako lepo rešitev našega izseljenskega vprašanja, ki pa imamo pred seboj še večjo potrebo — po vrnitvi in obnovi domovine, da bi vsaj mi v Barago bolj zaupali, se bolj k njemu po pomoč obračali, tudi čudeže od njega oziroma na njegovo priprošnjo od Boga izprosilni ter si tako prvega rojaka na oltarje postavili!

Nato je voditelj zborovanja predlagal navzočim nekaj misijonskih "resolucij", ki so bile z odobravanjem sprejete in se glase:

RESOLUCIJE MISIJONSKEGA ZBOROVANJA SLOVENSKEGA IZSELJENCEV ČLANOV DŠV NA MISIJONSKO NEDELJO 22. X. 1950

1. Hočemo biti živi člani DŠV in torej izpolnjevati vestno vsak svojo člansko dolžnost molitve in gmotnega prispevka.

2. Hočemo DŠV razgiriti med vse naše rojake v izseljenstvu. Zato bo vsak član DŠV skušal pridobiti vsaj še enega člana.

3. Začenši z mesecem decembrom se bomo mesečno shajali k misijonski molitvi in misijonskemu sestanku, vsako prvo nedeljo, vsak, kadarkoli bo mogel.

4. Zaupno in vztrajno se bomo priporočali v naših zadevah svetniškemu škofu Baragu, da izprosimo od njega uslišanj, in bomo radi molili za njegovo beatifikacijo, proseč Boga, naj s čudeži povelja svojega služabnika.

5. Slovenskim misijonarjem hočemo toliko bolj pomagati, kolikor manj jim more priskočiti na pomoč domovina.

Nato je prebral pozdravno pismo vsem slovenskim misijonarjem:

DRAGI NAŠI MISIJONARJI IN MISIJONARKE,

borci slovenskega naroda v osvajalni vojski Kristusa Kralja!

Vaši rojaki, slovenski izseljenci v Velikem Buenos Airesu, zbrani na misijonskem zborovanju ob priliki misijonske nedelje 22. oktobra 1950, potem ko smo molili za Vas pri misijonski molitveni uri, se Vas spominjamo z najtoplejšimi pozdravi, mislimi, čustvi in hotenji, Vam častitamo k vztrajnosti v danes tako težki borbi za Kristusovo Kraljestvo in Vam obljubljamo, da Vam hočemo čim prej postati krepko zaledje, katero naj bi Vam nudilo v molitvi, gmotni pomoči in novih sodelavcih vsaj mali del tega, kar bi Vam tako rada nudila zaslužena domovina, pa ne more. Vi pa molite in svoje misijonske žrtve darujte Bogu tudi za nas, da bomo kot zvesti katoliški Slovenci gojili misijonsko misel in delo. Posebno pa Vas prosimo, molite in žrtvujte zlasti za našo ljubo domovino, da čim prej vstane v novo življenje, saj boste z njo vstali k poživljenemu misijonskemu delu tudi Vi.

Vaši rojaki v Velikem Buenos Airesu. B. A., 22. oktobra 1950.

Navdušenje zborovalcev je doseglo svoj vršek, ko je bilo predlagano pozdravno pismo tudi našemu nadpastirju dr. Gregoriju Rožmanu:

PREVZVIŠENI NADPASTIR!

Slovenski izseljenci Velikega Buenos Airesa, zbrani na misijonskem zborovanju o priliki misijonske nedelje 22. oktobra 1950, Vas najvdaneje pozdravljamo!

V svoji dalekovidni nadpastirski modrosti ste prav v letih druge svetovne vojne, kljub okupaciji in revoluciji, tako prenovili, razvili in utrdili misijonsko misel med svojimi škofljani, da smo jo mogli ponesti s seboj v begunstvo in izseljenstvo, kjer začenja roditi vedno lepše sadove za rast Kristusove Cerkve.

Zavedajoč se, da bo tudi naša domovina varna v božjem naročju šele tedaj, kadar bo po misijonskem delovanju svete Cerkve ves svet podvržen sladkemu kraljevanju Kristusa Kralja —, Vam kot najvišjemu predstavniku Cerkve v našem narodu obljubljamo, da bomo sredi tujine tudi v misijonskem pogledu ohranjali zvestobo slovenski katoliški tradiciji, da jo bomo tako mogli neokrnjeno ponesti s seboj nazaj, ako nam božja Previdnost nakloni vrnitev v vstalo domovino.

Na zborovanju smo med drugim tudi sklenili, da bomo poživili v sebi zaupanje do našega svetniškega škofa Baraga, priporočajoč se mu za uslišanje, in da bomo delali in molili za njegovo beatifikacijo.

KRIŽ V ČRNO AFRIKO!

Tudi v črni Afriki imamo Slovenci nekaj svojih misijonarjev in misijonark. Za nekatere že skoro deset let nič ne vemo, ker doslej še ni uspelo obnoviti stikov z njimi, drugi pa se nam od časa do časa oglasijo, najbolj pogosto pač brat Karel Kerševan, ki je šel pred kakimi tremi leti iz Rima odpotoval v Belgijski Kongo, in pa br. Valentin Poznič, ki je pa že drugo desetletje v Južni Afriki.

Č. br. Valentin Poznič, F. S. C. piše iz Glen-Cowie v Transvaalu dne 10. IV. sledeče:

Najprej se Vam moram prav lepo zahvaliti za pošiljanje "Katoliških misijonov", "Duhovnega življenja" in "Svobodne Slovenije". Tako imamo spet zvezo z rojaki v tujini in domovini ter zlasti s slovenskimi misijonarji, raztrese-nimi po vsem svetu. Z velikim veseljem sem zlasti prebiral poročilo o obisku dr. Gregorija Rožmana, ljubljanskega škofa, v Argentini.

V naslednjem naj Vam v kratkem popišem, kako smo tukaj med vojno živeli. V splošnem je nismo veliko čutili. Le nekaj misijonarjev so za kratek čas internirali, nekaj drugim pa prepovedali oddaljiti se s postaje. Misijonsko delo se je tako lepo nadaljevalo.

Tu v Glen-Cowie smo v letih 1941—1942 postavili veliko novo bolnišnico, pri kateri sem moral večji del zidavo sam voditi in tudi za vsakršno delo prijeti, kajti nismo mogli dobiti dovoljenja, da bi prišli še z drugih postaj bratje na pomoč, razen enega postarnega. V septembru smo v navzočnosti oblasti bolnišnico slovesno odprli. Bolnišnica sedaj prejema nekaj državne podpore.

Leta 1943 so me poslali predstojniki na misijonsko postajo White River. Tam sem postavil dve manjši hiši in prezidal več drugih poslopij, kjer me je spet čakalo veliko dela, ker je bilo treba iz navadne kmetijske hiše napraviti našim misijonskim potrebam primerno poslopje. Postavili smo tudi eno novo hišo z dvema sobama in veliko kapelo, kjer je potem

zaživelo Najsvetejše. Tudi nova šola je prišla brz na vrsto.

Ko sem bil januarja 1943 v glavnem s temi deli pri kraju, sem moral spet nazaj v Glen-Cowie, kjer smo dobili dovoljenje za postavitev nove cerkve v 20 km oddaljeni vasi z že kakimi 60 katoličani, ki so se dotedaj mogli udeleževati sv. maše le v zasebni hiši. Ker so ljudje sami veliko dela opravili, je šla zidava bitro naprej, tako da je bila cerkvena v maju že narejena in posvečena. Na postaji smo nato postavili veliko hišo s petimi sobami za dekleta, pri hiši za fante pa smo prizidali veliko sobo. Tako smo pridobili prostora za kakih 200 gojencev. Ker se je tudi število šolskih otrok vedno dvigalo, smo še žolo povečali za štiri velike razrede, tako da imamo sedaj 8 velikih sob in s tem prostora za kakih 400 učencev.

V zadnjem času smo odprli tudi 3 zunanje šole in eno cerkvico, ki so jo naši verniki sami postavili. Ker so vse zunanje šole zidane tako, da se v njih tudi služba božja opravlja, smo imeli tako po vsem misijonu posejane bogoslužne prostore, ki pa jih ni bilo mogoče pogosto uporabljati v ta namen — radi pomanjkanja misijonarjev; dolga leta sta bila namreč za cel misijon le dva patra in kak brat. Lanskega januarja je pa prišlo kar naenkrat 10 patrov in 3 bratje in misijon je silno zavetel.

Med novodošlimi je bil tudi slovenski pater Kladnik, ki je takoj prišel k nam v Glen-Cowie, kjer se je najprej pridno učil angleščine in potem "sesuti" jezika. Ker pa so lani odprli dve novi postaji, je moral g. Kladnik oditi na eno teh postaj. Naša prefektura je postala vikariat in smo dobili tudi svojega škofa v osebi dosedanjšega prefekta. Lansko leto 23. januarja je bilo škofovsko posvečenje na naši glavni postaji Maria Trost, starejšim slovenskim misijonskim prijateljem zelo poznani radi de-

Na vse to naše misijonsko mišljenje, ho-tenje in dejstvanje ponižno prosimo Vašega nadpastirskega blagoslova!

Vaši vdani duhovni otroci
B. A., 22. okt. 1950.

Na to pismo se je prevzišeni takoj po vr-nitvi z romanja v Rim že oglasil iz USA s sle-dečimi dragocenimi besedami: Najlpša hvala za pozdrave z misijonskega zborovanja! Saj nas vse mora prevevati misijonska miše-nost in ogrevati misijonsko navdušenje. To je in bo potrebno za delo doma in v misijonskih deželah!

Končno je povzel besedo navzoči glavni slo-venski dužni pastir v Argentini č. g. Orchar,

ki je v daljšem in klenem govoru povdaril, da nam mora biti misijonska ideja in misi-jonsko delo vsem, prav vsem drago in sveto. Zlasti naj bi sodelovali tudi izobraženci. Mi-sijonskemu odseku, ki je organ slovenskega dušnega pastirstva v Argentini, moramo biti hvaležni, da nam pomaga pri izpolnjevanju naše misijonske dolžnosti. Če ga ne bi bilo, bi ga morali ustanoviti. Hvala Bogu, misi-jonski odsek že imamo, treba je samo, da sle-dimo njegovemu misijonskemu vodstvu in so-delujemo pri skupnih misijonskih akcijah.

S pesmijo **Povsod Boga** in vzklikom **Živel Kristus Kralj** se je nad vse pričakovanje lepo uspelo zborovanje zaključilo.

L. L. C. M.

Jovanja p. Musarja in br. Kolenca tamkaj. Ena prvih akcij novoposvečenega škofa je bila ustanovitev že dolgo zaželjene družbe domačih sester "Hère presv. Srca Jezusovega" s sedežem v Glen-Cowie. Lani septembra je bilo prvih šest preoblečenih in sprejetih v novicijat. Nov sestre se bodo naselile in začele samostojno življenje v bivši hiši belih sester, za katere sedaj zidamo novo poslopje. K stari hiši pa bo treba kmalu kaj prizidati, kajti vse kaže, da bomo med črnkami dobili veliko dobrih poklicev za novo družbo. Belih sester nam je zelo manjkalo, zato bo nova domačinska sestrška družba zamašila veliko vrzel v našem misijonskem delu, zlasti na postajah, kjer imamo gojenke. Kar je pa glavno, sestre domačinke bodo zelo molile za spreobrnjenje rojakov, poganov kot protestantov, kajti tu gre spreobračanje zelo počasi naprej. Velika noč je vendar misijonarjem navadno v veliko veselje in tolažbo, kajti na ta praznik navadno krščujemo novospreobrnjence. Tudi letošnjo Veliko noč smo imeli velik tak praznik: prišlo je toliko ljudi skupaj, da jih je polovica morala ostati zunaj cerkve. Krščencev je bilo 38. Z veseljem pa opazamo, da ima naša sveta vera za črnce veliko večjo privlačnost kot pa protestantske sekte. Ker pa stavi na novospreobrnjence tudi veliko večje zahteve, zato je treba dolgotrajnih naporov in notranjih bojov, preden se kdo odloči, da se je oklene. Upamo pa, da bomo dočakali čas, ko bo večina tukajšnjih prebivalcev katoliška... Bog daj! Molite tudi vi v ta namen!

Br. Karel Kerževan pa nam iz Irebu, Belgijski Kongo, v pismu z dne 1. junija tole poroča:

Letošnjo Veliko noč smo imeli prvič sveto mašo na prostem. (Glej sliko desno!) Priprave za to posebnost so bile kajpada tvegana stvar, kajti tiste dni skoro ni bilo dneva brez dežja. Pa je Bog dal, da je v ponedeljek pošteno deževalo, dan preje, vstajenjska nedelja, pa je bil nad vse lep. Ob velikih praznikih se namreč zbere na naši postaji ogromno ljudstva, tako da je tudi naša sicer prostorna cerkev, ki je kakih 40 m dolga, premajhna. Nekaj novega za naše domačine je bilo letos tudi prvo sveto obhajilo devetletnega Marka, sinčka našega tukajšnjega zdravnika. Vsa zdravnikova družina je bila ta dan gost misijona. Vseh Belih je v Irebu kakih 30, povečini vojaki in njih družine.

O Binkoštih smo imeli krščevanje odraslih to pot domačinov iz notranjosti misijona. Na dva kilometra oddaljeni pristavi smo priredili katehumenat, kjer so se poklicani v teku šestih mesecev izpopolnili v znanju katekizma, ki jim ga je tu razlagal sam misijonar. Prve nauke jim namreč podaja domači katehist v njih rojstnem kraju. Na pristavi, kjer smo uredili šestmesečni katehumenat, je tudi kapela, tako da so imeli katehumeni tudi priliko pogosto prisostvovati službi božji, kar jim je sicer v notranjosti dežele le redkokdaj možno.

Vzdrževati tak katehumenat ni kar tako. Katehumeni so navadno najrazličnejše starosti: onemogle starke in starci, mladi zakonski pari s kakim otrokom, bolehnii in zdravi. Dati

P. Albin Kladnik F. S. C.

jim je treba primerno stanovanje, poskrbeti za njih želodce in pokriti goloto. Dosedaj smo jih imeli navadno kakih 39 naenkrat. Treba jih je nadzorovati, poravnati nasprotstva, ki se pojavijo, jih primerno zaposliti. Za otroke narave in pragozda je tako življenje kakor ječa in jim je treba veliko milosti in naših molitev, da vzdrže do svetega krsta. Misijonarju, ki ta katehumenat vodi, je treba posebne potrpežljivosti in modrosti, da po kaki nerodnosti sebe in njih ne spravi iz ravnotežja in ne izkvari začetega delovanja milosti. Treba je moliti, veliko moliti za misijonarje in njim poverjene duše.

Hvaležno pozdravljam Vas in vse rojake, zlasti one v misijonih!

NOVOMAŠNIKI V MISIJONIH

Zadnji čas smo prejeli pisma tudi od dveh naših misijonarjev-kandidatov za mašniško posvečenje. To sta salezijanski bogoslovce Stanko Pavlin, ki študira v Hongkongu, in lazaristovski bogoslovec Andrej Jerman, ki je študiral na Kitajskem, sedaj pa radi večjega miru študira začasno na bližnjih Filipinih.

Prvi, Stanko Pavlin, piše tole:

Hongkong, 21. sept. 1950

Prejel sem Vaše lepo pismence in Vam takoj odpišem. Vem, da nimate veliko časa pisati, in zato sem Vam še bolj zahvalim, da ste bili tako dobri in ste mi odgovorili. Res sem pričakoval novic iz Argentine, ker me zanima, kako se Slovenci tam v novi deželi počutite in kako živite... Vesel sem tudi, da ste organizirali misijonski odsek, ki ima namen moliti in sodelovati za misijone. Zahvalim se vsem članom za pismo, ki so mi ga poslali skupno z Vašim. Povejte jim, da sem zelo hvaležen za vse, kar žrtvujejo za misijone in tudi zame. Zagotovite jih, da molim in bom vedno molil zanje in za vse njih posebne namene.

Pred kratkim sem se selil, a ne daleč, komaj dvajset minut od mojega prejšnjega časnega bivališča v zavodu "Aberdeen", kamor so nas spravili begunce iz Šanghaja. Sedaj sem v našem "sholastikatu". Z bratom Mrzelom, se od časa do časa še vidiva in kaj pokramljava, dasi nisva več v isti hiši, če ne drugače, po telefonu.

Tukaj je vse mirno in upamo, da bo še dolgo tako ostalo. V Kunmingu je pa vse kakor na nitki. Gospod ravnatelj Majcen in njegovi zavod držijo "z zobmi". Ravnatelj šole ne sme biti noben duhovnik, ne Evropejec in niti ne Kitajec. V šoli so komunistična predavanja in sestanki vsak dan, prav tako ples in godba. Od časa do časa se tudi uči. Ni pa zavod več samo za fante, ampak kar po-

Bogoslovec Stanko Pavlin in misijonski brat Mrzel, oba salezijanca, na cesti pri Hongkongu

mešano, fantje in dekleta, gojenci in gojenke, učitelji in učiteljice... Naši misijonarji ne morejo prav nič storiti proti, kajti skušajo reševati, kar se rešiti da, in zato je treba, da vsaj na postojanki ostanejo... Priporočam Vam in vsem rojakom, da molijo za našega gospoda ravnatelja Majcena in za njegov zavod v Kunmingu.

Zahvaliti se moram še zlasti za to, ker ste se v misijonskem odseku začeli zanimati za moj brevir... Meseca avgusta sem prejel štiri nižje redove, in če bo šlo vse mirno naprej, bom drugo leto 19. junija prejel subdijakonat, ko bom začel moliti brevir. Tako imajo tista dobra dekleta še čas, da izvedejo akcijo za brevir. Seveda, ker smo v tako nestalnih časih, tudi tu velja: bolje preje kot pozneje. — Prav lepo pozdravljam Vas in vse Vaše sotrudnike!

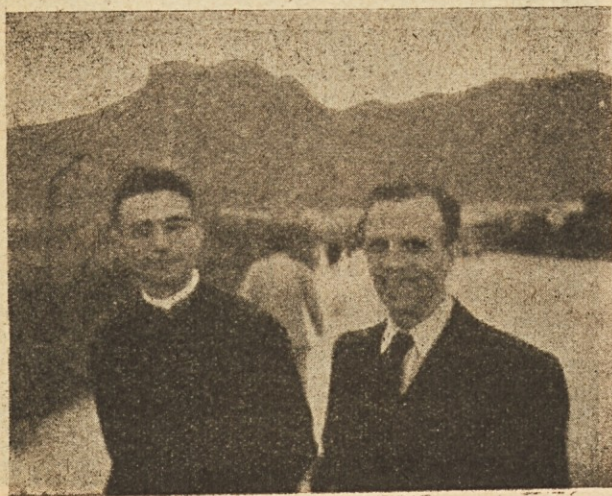
Gospod bogoslovec Andrej Jerman pa piše:

Mandaluyong, 29. 6. 1950

Pošiljam Vam neko poročilo o razmerah na Kitajskem, ki Vam utegne prav priti. Pred nedavnim sem prejel pismo našega sobrata, primorskega rojaka g. Cirila Čarga C. M., iz Šanghaja, v katerem mi naroča, naj mu prodam njegov kino aparat za kakršno koli ceno in izkupilec pošljem njemu na Kitajsko, kjer je v skrajni denarni sili. Poleg tega mi g. Čarga piše, da postaja življenje za misijonarje vedno bolj neznosno ter da jih bodo rdeči počasi prislili v popolno brezdelje, namreč kar zadeva duh, poklic, delo za duše. Pravi tudi, da je zelo verjeten tudi izgon tujih misijonarjev iz Kitajske, prej ali slej.

Jaz sem pred štirinajstimi dnevi pričel četrti letnik teologije, to je zadnje šolsko leto. Tukajšnji predstojniki so mi dali vedeti, da bom posvečen v mašnika, če ne bo vmes kaj izrednega prišlo, na koncu tega šolskega leta, to je v marcu 1951. V tem letu sem izredno zaposlen. Poleg rednega študija četrtega letnika teologije, so mi naložili pouk grščine, katero moram vsak dan poučevati v drugem letniku filozofije. Nekoč sem namreč po neprevidnosti omenil, da sem v Jugoslaviji več let študiral ta jezik, zdaj se mi pa otepa... A kljub vsemu se počutim zdravega in dobro razpoloženega.

Položaj na našem Daljnem Vzhodu Vam je gotovo dobro znan. Pred tremi dnevi je izbruhnila vojna med Severno in Južno Korejo. Nič kaj dobro znamenje. Nevarnost je postala večja tudi za Filipine. Mnogi tu se vznemirjajo glede bodočnosti tega otočja, zlasti ob dejstvu, da so na Filipinih že močne oborožene komunistične tolpe, ki dobivajo navodila in pomoč direktno iz Moskve in ki delajo tukajšnjim vladnim četam že sedaj nemajhne preglavice. Kar mene zadeva, neomajno zaupam v božjo Previdnost, ki me je, ne enkrat, čudovito obvarovala pred grozečo nevarnostjo v zadnjih desetih letih mojega življenja.

IZ NOTRANJOSTI KITAJSKE

Shensi, 10. junija 1950.

“Katoliški misijoni” mi v zadnjem času precej redno prihajajo. Preje pa ni bilo tako. Že več mesecev sem jih željno pričakovala in sem se že skoro vdala v še to žrtev, da jih ne bom več brala. Pa mi naenkrat pride kar 5 števil “Duhovnega življenja” s “Katoliškimi misijoni”! Ker sem vedela, da jih tudi moj brat, p. Albin Miklavčič že dolgo ni prejel, sem mu vse liste poslala. V redu jih je prejel in mi ves navdušen odgovoril: “Lepšega daru mi nisi mogla poslati: Koliko hraniwa sem prejel s tem za mojo ubogo dušo! Koliko lepih misli in pobud od svojih trpečih dragih rojakov, ki mi dvigajo samozavest in mi vlivajo novega poguma s svojim vzgledom, da se bom tudi jaz vztrajno boril in trpel, naj pride, kar hoče. Ko sem liste bral, se mi je zdelo, kot da sem bil tiste dni v domovini.”

Da, “Katoliški misijoni” so nam slovenskim misijonarjem predragi prijatelj, zlasti v tej daljni notranji Kitajski, kamor nobena druga slovenska duša še ni zašla. Komaj pride sem-kaj kako pismo.

V “Duhovnem življenju” berem, kako se katoličani po svetu trudijo za zmago Cerkve proti novemu brezboštvu, ki je še hujše kot poganstvo. Odkar smo mi že pol leta v istem položaju, vse to še veliko bolj razumem. Nismo sicer še dospeli na vrh Kalvarije, kakor domovina, a dan za dnem postajajo naši novi gospodarji vedno bolj nasilni in zahtevni. Zahtevajo cele vreče denarja, ki ga mi nimamo in ga nikdar ne bomo imeli. Davki, ki jih terjajo od nas, so neznosni.

Kar zadeva naše versko udejstvovanje, zaenkrat še nadaljujemo z našimi ustanovami, seveda boreč se neprestano z velikimi ovirami in težavami. Ne kažejo veliko veselja do kakega nasilnega, krvavega preganjanja, pač pa so uverjeni, da nas bodo počasi pridobili za svoje cilje in ideale... Zlasti nam očitajo, ker smo neoženjeni; pravijo, da smo samo “pol-ljudje” in s tem v škodo človeški družbi, ki da jo uničujemo... Pozdrav vsem misijonskim prijateljem! — **Anica Miklavčič.**

Op. uredništva: S. Miklavčič je napisala veliko obsežnejše pismo, katerega vsebina pa ni namenjena toliko našim bralcem “Duhovnega življenja” oziroma “Katoliških misijonov”, ampak predvsem Marijinim druženicam v Trstu. Zato smo tu objavili samo nekaj malega iz tega pisma, pismo samo pa poslali Marijini družbi v Trst, da ga na svojem sestanku skupno preberejo. — Rodni brat s. Anice p. Albin Miklavčič iz Parmškega semenišča za zunanje misijone (Societas Xaveriana) nam je pisal kak mesec kasneje tudi prav pristočno pismo, iz katerega posnemamo naslednje (poleg onega, kar smo navedli kot pojasnilo k njegovi sliki na naslovni strani):

Častiti g. Lenček! Prav tri leta je poteklo, odkar sem Vam zadnjič pisal. Od tedaj se je marsikaj spremenilo. Nas so rdeči že leta 1947 prvič obiskali, ko so koncem avgusta naskočili naš misijon Lo-yang, a morali so se

umakniti. Čez kakega pol leta so spet prišli in napadli mesto z dveh strani ter se ga po večdnevnem boju tudi polastili, a za ceno velikih človeških žrtev. Pa so se čez tri dni morali zopet umakniti, toda to pot ne daleč, ampak v bližnje vasi in trge, kjer so postali neomejeni gospodarji, dočim so čisto zraven v mestu gospodarili nacionalisti. Posadka letih se je pa vedno bolj krčila. Ko jih je bilo dovolj malo, so rdeči z odločilnim naskokom za stalno zavzeli mesto, aprila 1948. Odtedaj naprej gospodarijo oni.

Kaj se je godilo z menoj v tem času? Ob prvem napadu na Lo-yang sem ostal brez škode v mestu. Meseca oktobra pa sem se podal v drug kraj, a ko sem videl, da bo kmalu vsa deželo pod rdečimi in ker se tedaj le-ti niso imeli časa ukvarjati s Cerkvijo, sem se opogumil in vrnil v Lo-yang, odločen, da ostanem na svojem mestu, naj se zgodi kar-koli.

Gospod škof mi je poveril nelahko nalogo, da začnem z dispanzerjem v kraju, kjer sem še sedaj in ki je 35 km oddaljen od Lo-yanga. Ves ta čas pred rdečimi na srečo nisem imel večje škode kot to, da sem znatno količino dragocenih zdravil dal na uporabo večjemu oddelku rdeče armade, misleč da bo ostal tu dalje časa, a so vsi skupaj odšli že čez eno uro in odnesli moja zdravila s seboj...

Lani so mi iz Lo-yanga poslali vse, kar nam je ostalo oziroma kar so pridobili v teh razmerah duhovniškega naraščaja. Dva od teh sta bili posvečena in Vam sliko vse skupine s škofom in z menoj pošiljam (Glej naslovno stran, op. ur.) Kakor vidite, sem jaz te viharne dni kar mirno preživel, hvala Bogu. Vse drugače pa je bilo na sedežu misijona v Lo-yangu, odkoder so se za nekaj časa morali vsi misijonarji s škofom vred umakniti, a ko so prišli nazaj, je bilo že skoro vse oplenjeno... Začeti so morali čisto z nova, za nameček pa so dobili v oskrbo še 100 ranjencev iz zadnje bitke za Lo-yang. Sedaj morajo živeti v tako ubožnih okoliščinah, da si ni mogoče predstavljati. A veseli in Bogu hvalni so, da lahko še živijo in delajo, dokler bodo sploh še mogli. So pa za misijonsko delo kaj različne možnosti. Jaz tu v Yenshih na primer nimam nobenih težav, 45 km od tu pa noben misijonar ali kak drug človek z misijona ne sme več kot 1 km proč od misijonskih poslopij brez posebnega dovoljenja. Zapirajo tudi takole po malem, sedaj enega sedaj drugega misijonarja, za 1 mesec, za dva, za štiri mesece, iz kakega iz trte izvitiga razloga. K temu so nastavili visoke davke, na primer v Lo-yangu vsak mesec nad 1.000 kil riža! Kaj hočemo? Vztrajati in delati in čakati, kaj bo božja previdnost prinesla. Priporočam se Vam in vsem bralcem v molitev! Najlepše pozdravljam vse, zlasti pa sodelavce okrog “Duhovnega življenja” in “Katoliških misijonov”, ki sem jih tako vesel. Nekatere sestavke sem kar trikrat prečital!

p. Albin Miklavčič, S. X.

NAJBЛИŽJI MISIJON

V zadnji številki "Duhovnega življenja" nam je g. dr. S. M. opisal svoje potovanje po Paragvaju, na katerem je obiskal tudi postojanke slovenskih redovnic, zlasti slovenskih mariborskih šolskih sester v tej deželi in pa na severu Argentine. Obljubili smo, da bomo v tej številki, v oddelku "Katoliški misijoni" nadaljevali z njegovimi "odkritji" naših misijonark v tistih krajih Paragvaja, kjer žive še poganski Indijanci v posebnih takozvanih "redukcijah" in med katerimi delujejo slovenske mariborske šolske sestre-misijonarke. Toda naš potovalec do tistih pravih misijonskih postojank, kljub svoji vroči želji in prizaševnosti, radi različnih ovir ni mogel prodreti. Pač pa je obiskal tiste postojanke naših sester, na katerih delujejo med že pokristjanjenimi Indijanci. Ker so bili ti rodovi še pred nedavnim tudi še poganski in že tudi pod misijonskim vidikom važno in zanimivo zvedeti kaj o tem, kako se taki novospreobrnjeni kaj zadrže in kakšno je njihovo krščansko življenje, zato objavljamo tudi ta del potopisa, in sicer kar v "Katoliških misijonih", zlasti še, ker nam je božja Previdnost sama izpolnila vrzel v njem — s pismom, ki ga je pisala ter s številnimi fotografijami opremila sestra prednica iz misijona San Leonardo, in pa z dragocenim obiskom ene od misijonark s. Vincencije Vresnik, ki že 12 let in več deluje med poganskimi Indijanci in ki je v mesecu oktobru prišla v Buenos Aires, kjer je po letih in letih prvič slišala slovensko pridigo in slovensko petje pri službi božji na Belgrano. Ker sta z urednikom "Katoliških misijonov" že stara znanca, saj je imel s temi misijonarkami že od prvih početkov njih dela med poganskimi Indijanci stalne pismene stike še iz domovine, ga je kajpada častita sestra misijonarka v Buenos Airesu poiskala in je tako imel priliko v osebnem razgovoru z njo izčistiti si vse poglede v vprašanju, ali in v koliko delujejo slovenske mariborske šolske sestre v Paragvaju misijonsko v pravem pomenu besede. Kakšen zaključek je vse to rodilo, to bo navedeno na koncu, v kolikor ne spoznate bralci — že iz naslova tega članka.

SLOVENSKE ŠOLSKE SESTRE MED INDIJANCI

Popisal in zemljevid načrtal dr. S. M.

Ko sem se vozil proti Formosi, ki leži v argentinskem Čaku, sem se bal, da mi ne bo lahko najti naših redovnic, o katerih sem slišal dosti govoriti v Asunción del Paraguay. A ko sem bil enkrat v mestu samem, sem bil kar hitro ob to zadrego. Prvega Kreoljca, ki sem ga srečal, sem vprašal po Colegio Sta. Isabel, ki je last slovenskih sester. Odgovor je bil povsem jasen in zadovoljiv. Kmalu sem videl, da je imel domačin prav, ko je rekel,

da je lahko najti "hermanas", ker imajo največjo hišo v vsem mestu. Stal sem pred lepo belo zgradbo, postavljeno v modernem slogu. Vstopil sem in čez par trenutkov sem že imel priliko govoriti v materinskem jeziku.

KRASEN ZAVOD V FORMOSI

Šest Slovenk je tukaj: poleg čč. ss. Majde Gerzetič, ravnateljice, Hendrike Fabjan, prednice, Alfonze Tratnik, Mirjam Krajnc in Stanislave Jelen. uči v šoli tudi gđe. Nada Laharnar. Torej kar lepa slovenska kolonija.

S ponosom so mi razkazale hišo in po pravici se lahko ponašajo, da je Zavod sv. Elizabete najboljše urejen v vsem Čaku. Povsod vzoren red in skrbna čistost, zračne sobe in veliko dvorišče. Šolski program na višku in učne moči temu primerne. Otroški vrtec, osnovna šola, učiteljšče... vse tako zelo lepo urejeno sredi te oddaljene divjine, kjer se zdi, da je vse "Bogu za hrbtno". V zavodu je okrog šestdeset notranjih gojenk in če prištejemo še zunanje, dobimo lepo število nad šest sto dijakin, kar je za tako podeželsko in novonastajajoče mesto kot je Formosa, veliko. Ne pretiravam, če trdim, da je Colegio Santa Isabel ponos mesta in okoliških prebivalcev.

Velika je razlika v sodbi domačinov o naših redovnicah, kot so jo imeli ob njih prihodu in danes. Ko so prišle sestre prvič v te kraje, bilo je leta 1933, ko je bila Formosa majhna vas s par hišami — so jih prebivalci imeli za maškare, ker pač do takrat niso videli redovnic, in prvi pouk, ki so ga morale deliti, je moral biti: "No somos más caros, sino las hermanitas para ayudarles". Kaj kmalu so ti preprosti Indijanci spoznali v "hermanitas" dobre učiteljice in vzgojiteljice, ki jih danes vse vprek ceni in spoštuje. Nikakor si ne smemo misliti, da obiskujejo njih zavod le "Indios" otroci, temveč so razredi polni tudi otrok iz takimiimenovane "boljšee" družbe, ki jih pripeljejo vsak dan z avtomobili k pouku.

Postojanka v Formosi je bilo prvo oporišče naših redovnic v Čaku in služi sedaj kot središče in izhodna točka za ostale postojanke v čakovskih misijonih.

V INDIJANSKI KOLONIJI LAISHI

Par ur vožnje z avtobusom proti jugu se nahaja postojanka Laishi med Indijanci plemena Tobas, kjer delujeta dve Slovenki: s. Marija Hutter in s. Lidija Godina. Ta postojanka je bila v polpreteklem času na višku svojega razvoja. Na stotine Tobas je živelo v okviru tega misijona, kjer so si pod spretnim vodstvom misijonarjev in misijonark dvignili ne samo duhovno moralni temveč tudi gmotni raven življenja. Misijonarji so poleg verskega pouka organizirali obrtne šole, kjer so se z uspehom in na evropski način Indijanci mogli res dobro naučiti vsak svoje

obrti. Ustanovili so čistilnico za sladkor in uredili lepo farmo, kar je dajalo obilo kruha tem siromašnim ljudem.

A pred dobrimi dvemi leti so se Indijanci — v to nahujskani — uprli in posledica tega upora je bilo splošno opustošenje vsega, kar je bilo last misijona. Do danes se misijon še ni mogel opomoči od zadete rane in bo še dovolj časa poteklo, preden bo dosegel svojo nekdanjo višino. Največ so pri tem seveda bili oškodovani Tobas sami, ki so živeli v misijonu, ker so tako čez noč izgubili delo in zaslužek. Sedaj začenjajo vse znova, a mnogo Indijancev se je razteplo na vse strani čaka.

LAS LOMITAS — IZHODIŠČNA TOČKA ZA INDIJANSKE POGANSKE MISIJE

Mesto Formosa leži na desnem bregu reke Paraguay (kar pomeni v jeziku guarani "reka, kronana s palmami"), ki je vzhodna meja čaka, s katerega notranjostjo je Formosa povezana z ozkotirno železnico. Te železnice sem se poslužil za potovanje v Las Lomitas, majhno naselje sredi čaka, katerega edina svetla perspektiva je vlak, ki pelje mimo dvakrat na teden.

Ves dan porabi vlak, da te iz Formose pripelje v Las Lomitas. Vozi počasi med gozdovi in močvirji in od časa do časa se ustavi sredi proge, ker ne more naprej radi živine, ki si pogosto izbere progo za svoje počivališče. Po bolj ali manj dolgem zvižganju se krave le zmigajo in pustijo nadaljevati vlaku pot. Ljudi je videti zelo malo, hiš še manj. Povsod le ravnina, gozd, močvirje in travniki, pokriti z visoko travo, kjer vidiš konjem le glave, vse drugo se skriva v travi.

Las Lomitas je sedež orožniškega konjeniškega bataljona, ki ima nalogo čuvati red in stražiti mejo. Od tod vodi cesta na sever do mejne reke Pilcomayo in nato naprej v osrčje paragvajskega čaka, kjer se nahajajo misijonske postojanke že dalj časa, in to slednje dejstvo je veliko prispevalo, da so se naše sestre pred dvemi leti odločile tu odpreti svojo hišo kot izhodišče za oba misijona med poganskimi Indijanci v paragvajskem čaku.

TRI PLEMENA

V okolici Las Lomitas živijo tri indijanska plemena Matakó, Tobas in Pilagas. Od teh so Pilagas najprimitivnejši in "divjaški", živijo sami sebi pripuščeni ob rokavih reke Pilcomayo. Ne katoličanom ne protestantom se ni posrečilo uveljaviti verski vpliv nad njimi. Pilagas verujejo v hudobnega duha in v strahu pred njim se ob sončnem zatonu zaprejo v svoje iz drevesnih debel zbite koč, kjer ostanejo vse do novega sonca. Ponoči si ne upajo na plan. Preživljajo se povečini z ribolovom, so dobri plavači, visoke a bolj slabotne postavne. Jih je lahko ločiti od drugih plemen, ker Pilagas nimajo brk, medtem ko plemenoma Tobas in Matakos brki pogrnajo. Kadar so sami, se nimajo navado oblačiti, a če se jim približa tuj človek, se hitro ogrnejo s kakšnimi cunjami.

Velik del rodu Matakos je padel pod vpliv protestantskih pastorejv iz U. S. A. Ti so jim

prevedli Biblijo v jezik matakó, a so jim v zameno odvzeli dostojanstvo poglavarjev rodu. Namesto cacique (poglavarja) jim postavijo le "lenguas" (tolmača). Po postavi so Matakos srednje visoko raščeni. Vlada jim je uredila rezervacijo (reducción) "Colonia Francisco Xavier Muñoz".

Najvažnejša "reducción" rodu Tobas pa je Bartolomé de las Casas, stara kakih 25 let, pod vodstvom patrov "de la Congregación Consolata" in kjer imajo "Misioneras Catolicas del Cristo Rey" (Misijonarke katehistinje Kristusa Kralja) celo internat za indijanska dekleta.

V samem naselju Las Lomitas žive Kreolci a je tudi precej tujcev, armenskih in turških prekupčevalcev, katerim delajo družbo poljski židje, ki odirajo domačine, kar se da.

Napotil sem se proti šoli naših sester. Na dvorišču sem se srečal s prednico s. Bojano Gornik, ki ji je za trenotek kar sapo zaprlo, ko je nepričakovano slišala domač pozdrav. Nato sem videl še sestro Iluminato Reven in Pavlo, katere imena se pa več ne spominjam (jo prosim, da oprostí tej moji pomanjkljivosti!).

Za vzgojo sta jim na razpolago dve hišici. Prva, ki ni nič boljša kot malo boljša bajta, je bila ob prihodu sester napol podrtá, a je sedaj toliko popravljena, da more služiti za otroški vrtec, katerega notranjost je okusno prirejena in se iz vsake malenkosti razbere iznajdljivost in ljubezen sester do teh malčkov, ki se jim pogosto zatekajo v naročje.

Takoj zraven je druga boljša zgradba z dvema sobama, kjer sta nastanjeni prvi in drugi razred osnovne šole. Sestrška hiša stoji kak kilometer vstran. Preprosta, a čista hišica, ki ima poleg stanovanjskih prostorov za sestre še lično kapelico in oddelek za notranje gojenke.

V INDIJANSKI NASELBINI

Las Lomitas je sedež župnije, ki je po površini večja kot vsa lavantinska škofija.

Nekega popoldneva, ko so se poti nekoliko posušile, me je peljal kaplan (Poljak po rodu) do indijanskih bivališč, kamor hodijo naše sestre pomagat misijonarjem pri širjenju vere.

Vozili smo se dobro in jeep nas je izвлеkel iz vseh luž, da nismo nikjer obtičali v blatu. Kaj kmalu smo zapustili izvoženo cesto ter krenili v gmajno po kolovozu naprej, dokler se nismo znašli pod redkim drevjem, kjer nam je vonj po dimu udaril v nos in nam naznanil bližino tabora. Ko smo dospeli do prvih koč, smo se ustavili in izstopili. Takoj so se nam približali možakarji, ki so spoštljivo pozdravili "črno suknjo", in kmalu nato se je prikazal tudi cacique — poglavar. Po prvih pozdravnih poklonih me je moj spremljevalec predstavil, in ko sem ponudil poglavarju roko, je le-ta vprašal misijonarja, če bom ostal za stalno pri njih.

Napotili smo se v cerkev. Večkrat sem slišal o cerkvah v misijonih, a tokrat je bilo prvič, da sem videl eno na lastne oči. Nič romantike, kot to včasih dehti iz knjig, ki opisujejo misijone.

Nizka koliba, dolga kakih dvajset metrov in široka največ šest, pokrita z bičjem in palmovimi debli, je največja koča v taboru, in na zunaj je nič drugega ne loči od ostalih kolib kot majhen križ na slemenu strehe, ki da slutiti, da je cerkev. Dvoje vrat vodi v njeno notranjost. Glavna vrata in pa stranska, po katerih prideš najprej v majhen žagrad, od tod pa k oltarju. Vrata so pa tako nizka, da se je treba zelo skloniti, da ne butneš v podboje. S žudnim občutkom v srcu sem ogledoval gole, iz debel in blata napravljene stene, z odprtiniami brez stekla, ki podpirajo streho brez stropa. Za klopi služijo okrogla palmova debela, položena ena za drugo na steptano zemljo. Nad zelo preprostim oltarjem je videti na zid pribiti dve sliki Je-

zusa in Marije. Sta to dva navadna poulična letaka, na katera so Indijanci od sile ponosni vsled živih barv.

OBISK PRI INDIJANSKEM POGLAVARJU-KATEHUMENU

Po obisku v cerkvi sem izrazil željo, da bi rad videl poglavarjevo hišo. Glavar je očitno nerad ugodil želji, kajti v koči smo nagli tri ženske, za katere je Indijanec trdil, da niso vse tri njegove žene, ker on, da ima samo eno, ker se hočev kratkem krstiti, in ve, da jih ne sme imeti več kot eno. A njegovo hitro opravičevanje naju ni ravno posebno prepričalo. V notranjosti koče je vladala taka tema (niti enega okna ni bilo videti), da nisem v začetku nič razločil. Šele čez nekaj časa sem mogel videti obrise široke postelje, ki je bila edini del pohištva v koči. Sredi koče, ki je imela samo en prostor, je gorel ogenj, ob katerem je ležal pes, in malo naprej je bila staja za kozo. Daj mi je silil v oči in grlo.

smrad v nos, bevkanje v ušesa in bolhe so mi skakale po nogah, ko sem prišel zopet na svetlo. Pa videl sem, da so druge kočice še bolj zamazane. Res velikega samopremagovanja je treba, da človek zdrži med temi ljudmi in veliko vsakodnevnih žrtev darujejo naše sestre, ko jih pripravljajo na sveti krst. Učijo jih katekizma, a poleg verskih resnic jih morajo učiti tudi najenostavnejših higijenskih pravil, da ne omenjam drugih stvari.

KAKO PRITI DO MISIJONA?

V Las Lomitas sem čakal ves teden, da preneha deževje in usahne voda na prehodih, ki ki bi mi omogočili potovanje proti severu v paragvajski Čako, kamor ni rednih prometnih zvez in se je treba poslužiti orožniških ali pa prekupčevalskih tovornih avtomobilov, ki pa se ob deževju ne podaja na pot. Edina možnost, ki mi je preostajala, je bila premagati razdaljo na konju.

Moj namen je bil jezdit do kakih sto kilometrov oddaljenega Pilcomayo, tu prebresti obmejno reko istega imena ter priti do trd-

šč. ss. Serapia Černé, Tobija Fideršek, Maksencija Vresnik in Eufrozina Jureš. Medtem ko imajo v S. Leonardo (Laguna) šolo samo za Indijance rodu Čulupí, imajo v S. José del Esteros pouk tudi v kasteljangini za otroke priseljenih kolonov.

Pa na žalost nisem mogel povzeti tega potovanja niti ne vsedlu, ker dež ni hotel prenehati.

Ko je ustavil vlak zopet v Las Lomitas, sem se odpeljal z njim ter se napotil na bolivijsko visočavje v upanju, da bom mogel kodj v bodoče obiskati misijone med Čulupi Indijanci.

Več o poganskih misijonih med Indijanci Paragvaja, kjer delujejo naše sestre, smo zvedeli od s. Maksencije Vresnik, ki je bila pred tedni tu v Buenos Airesu in je naš urednik imel priliko z njo govoriti, kakor že zgoraj omenjeno.

njavice Hortiguera nedaleč od reke, kjer je paragvajska posadka zvezana po telefonu z misijonskima postojankama San Leonardo in S. José Esteros, ki sta bili cilj mojemu potu; tam namreč delujejo med Čulupi Indijanci, še pogani, 4 naše misijonarke.

Pokrajina je na obeh straneh reke zelo pusta in močvirnata, preprejena z mnogimi stranskimi rečnimi rokavi, ki otežujejo potovanje. Naselj ni najti nikjer in kadar potujejo naše sestre v misijone Sv. Leonarda in S. José Esteros, najdejo edino oporo v zgoraj omenjenih dveh fortinih, ki so majhne vojaške postojanke, trdnjave, preostale iz bojev proti Indijancem. Čim bolj greš v središče paragvajskega Čaka, tem bolj se poglobljaš v divjino in večja je razdalja od civiliziranega sveta.

Tod nemški Oblati-misijonarji orjejo ledino, pomagajo pa jim že od leta 1937 slovenske sestre, od katerih se nahajajo sedaj tam

Pred nekako trinajstimi leti so prišle na pomoč misijonarjem nemškimi patrom oblatom 4 slovenske šolske sestre, ki so najprej vse delovale skupaj v misijonu San José de Es-teros med Indijanci. Sedaj je tamkaj vsega skupaj kakih 126 katoličanov, med katerimi je pa tudi nekaj naseljencev, ki so že kot kristjani tjakaj prišli. Deluje tam samo še ena slovenska sestra, Evfrozina Jureš, s pomočjo ene paragvajske in ene urugvajske sestre. — Kakih 25 km stran od tega misijona je pa še druga postojanka, kamor so pred 7 leti odšle ostale 3 naše sestre, ki še danes tamkaj delujejo. Ta misijon je pa še v prvih po-četkih svojega razvoja in so spreobrnjenja zelo težka. Največja ovira so čarovniki, ki jih je vse polno in so kar nekaka kasta zase, ki obvlada ostali rod. Vendar se je misijonarjem celo enega teh čarovnikov posrečilo spreobr-niti. — Malo več o tem in o razmerah, v ka-terih sestre živijo in delujejo, razvidimo iz pisma, ki ga objavljamo v naslednjem.

Pismo s. Serapije Černe, prednice misijona San Leonardo

Misión San Leonardo, 1. XI. 1950.

Prečastiti gospod urednik!

Prejela sem Vaše pismo kakor tudi "Kato-liške misijone" in "Duhovno življenje". Prav iskreni Bog plačaj za vse. Vsega smo se zelo razveselile.

Pišete, da ste za nami prišli v Južno Ame-riko. Da, a ste še vedno ostali zelo daleč od nas. Kadar je deževno vreme in reka Pilco-mayo prestopi bregove, je neizmerno lažje priti iz Evrope do Buenos Airesa, kakor iz Buenos Airesa do nas. Sploh se v Buenos Airesu človeku zdi kakor v Sloveniji, saj vas kar na cesti slovensko pozdravijo. Pred dvema letoma sem bila za nekaj dni tamkaj. Med drugim sem obiskala tudi moje sorodnike. Kakšno iznenadenje! 33 let je prešlo, kar sem jih zadnjič videla, a sem jih spoznala. Zad-njič smo bili namreč skupaj na pogrebu moje mame; imela sem 7 let!

NAŠ MISIJON

Ozemlje in delo, v katerem smo, je še v pravem in polnem pomenu besede misijonsko. Lansko leto, ob prihodu vizitatorja misijona p. Becherja, ki je prišel iz Rima, so bili krščeni šele prvi 4 Indijanci, in to po mnogih letih trdega dela med njimi. Letos za Veliko noč smo imeli spet 8 novokrščencev. Poleg teh je še nekaj malih otrok, ki smo jih krstili v smrtni nevarnosti, in pa ena krščanska dru-žina, ki se je iz misijona San José priselila semkaj — to so vsi naši kristjani.

OBISK PAPEŠKEGA NUNCIJA

Kako pri nas na zunaj izgleda, si boste na-pravili vsaj približno sliko po fotografijah, ki jih je posnel nadškof mons. Federico Lu-nardi, apostolski nuncij v Paragvaju, kate-rega smo imeli čast sprejeti in pozdraviti, ko nas je obiskal v tem oddaljenem in necivili-ziranem čaku. Prispel je semkaj v začetku

julija letos. Cele 4 ure smo ga čakali v špa-lirju. Vse popoldne je s tovornim avtomobilom tičal nekje na poti v blatu kakih 15 km od tu. Na praznik sv. Cirila in Metoda smo imeli slovesno škofovsko sveto mašo. Tri dni se je zadržal pri nas, naslednja dva dni pa v mi-sijonu San José. Zelo se je zanimal za naše Indijance. Cele ure se je zadržal pri njih na vasi. Zapustil nas je zelo zadovoljen nad pri-zadevanjem naših patrov, ki se jim je končno posrečilo prodreti ledino.

VELIKO UBOŠTVO

Naš misijon je med vsemi misijoni menda najubožnejši. Hiše imamo iz blata in slame. Živimo pa z denarjem, ki se po svetu zbira za misijone. Posebno se nam smilijo naši otroci, ki niti kruha nimajo razen za Božič. Vsak dan trikrat jedo juho iz "kafirjevega" zdroba ali pa zrnje samo, kadar se mlin pokvari ali če zmanjka nafte. Misijon mora tudi oblačiti vse, in navadno je teh otrok okrog 40, od njih kakih 10 malo večjih, da lahko kaj pomagajo na misijonu. Štirje so iz drugega misijona iz rodu Guarani Indijancev.

Še naš božji Zveličar v tabernaklju mora tu trpeti uboštvo. Večna luč je samo mala petro-lejka in še petroleja nam včasih zmanjka. Ne-kateri mašni plašči so že zdelani. Kako bi bila hvaležna dobrotniku, ki bi nam poslal malo tovrstnega belega blaga, da plašče po-pravimo!

VABILO

Pri vsej naši skromnosti in uboštvu smo pa prav srečne in zadovoljne. Isto srečo bi iz srca privoščile slovenskim dekletom, ki čutijo v sebi misijonski poklic. Tu bi tako silno po-trebovali več sester misijonark, katere naš škof Walter Vervort že več let zaman prosi. Potrebovali bi jih že za dve misijonski hiši in še za San José katero. A kaj, ko je poklicev tako malo...

—o—

Tako smo torej v besedi in sliki vsaj kratko prikazali "najbližji misijon", kjer se zastop-nice slovenskega naroda trudijo za razširjenje indijanskimi rodovi, sledeč stopinjam našega kraljevanja Kristusovega med izumirajočimi največjega misijonarja Baraga, ki ga je božja Previdnost poklicala, da so postal oče Indi-jancem okrog Velikih severoameriških jezer in ki jih je privedel k Očetu, preden so izginili iz zgodovine. Tako je Indijancem v Paragvaju poslal Bog naše sestre, da so jim kakor ma-tere in da jim pokažejo Mater in Očeta, v katerem je večno življenje. Ali bi bilo kaj čudno, če bi ta ista božja Previdnost iz vrst slovenskih naseljencev v sosednji Argentini poklicala še to ali ono izmed slovenskih de-klet, da pohiti na pomoč našim paragvajskim misijonarkam kot misijonska sestra?

SLIKE na straneh 716 in 717 nam prikazujejo prebivalstvo in male Indijanke iz misijona San Leonardo, razen srednje na strani 716, kjer vidimo s. Tobio Fidergeč (sedi) sredi mladine. Na strani 717 vidimo cerkvico na misijonu San Leonardo in kočo katehumenov (zgoraj).

"TU JE TREBA MOČNIH DUŠ!"

Na sv. Matije dan, 1836.

Draga Amalija!

Stalno vandram kot cigan. Po škofovem odloku in na svojo srčno željo sem se preselil sem gori daleč na sever na enega od dvanajstih "Apostolskih otokov" na Gornjem jezeru po dobrem letu dela v Veliki reki. Zimo sem pretolkel v St. Clairu blizu Detroita. Od tam me je brzoparnik — prvič v življenju sem se vozil na takem vozilu — prenesel preko Huronskega jezera, počasna trgovska ladja pa na zahodni konec Gornjega jezera. No, in sedaj sem tu, na tretjem misijonskem mestu.

Na suho sem stopil popolnoma suh. Hočem reči, da sem imel ob prihodu sem vse žepe prazne, razen enega, v katerem so se stiskali trije dolarčki. (Primeri s ciganom torej držil!) Pa so mi kljub temu pripravili domačini veličasten sprejem: čudenje, vzkljki, pozdravljanje. Ni mi dosti za taka slavlja, a mi je stvar dobro služila in s pridom sem napolnil vodo na svoj mlin. To začetno veselje sem namreč zagrabil in mu postavil svoj cilj: čimprej je treba zgraditi cerkev. V sedmih dneh je cerkev stala. Je prav čedna. Tudi zvonik stoji ob njej in v njem je prostor za zvon. Pa tudi zvon bo kmalu vlit. To bo veselje ob njegovi pesmi. In Tvoja pošiljka svečnikov, magne knjige in plaščev je kot nalašč prispela. Bog Ti bogato povrni! Saj je vse le Njemu v čast.

To naselje se imenuje Ost. Je majhno, skromno in ubožno, pa glej od katere plati hočeš. A v sebi skriva neprecenljivi zaklad: duše. In če ga tako gledam, je bogato, tako zelo bogato.

Vaščani so Očipvejci. Od Otavanov sem se torej ločil. Govorica obeh rodov se pa le malenkostno razlikuje. Kanadska družba ima tu svojo podružnico. Indianci dajejo ribe v sodčkih in drevesni sladkor, uradniki pa obleko, hrano in orožje. Vsekakor je ta družba bolj zaželjena kot pa protestantska šola, ki so tudi tukaj nahaja.

Sicer smo pa tu zmrznjeni ljudje. Pri Vas sv. Matija že razbija led, tu pa na vsi moč kurimo in se zavijamo v kožuhe. Peči imajo samo dva meseca v letu počitnice, ves ostali čas grejejo. Sneg zapade že koncem septembra in leži štiri čevlje na debelo do začetka junija. Včasih imamo do 35° mraza, tako da solze dobesedno zmrzujejo in skupaj vlečejo oči, ki si jih je treba neprestano mesti. Pa sva z botro zimo kar dobra prijatelja. Istočasno, ko

napodi očeta medveda v brlog, potegne čez jezero debel leden most. Moja noga stopa varno in samozavestno, kjer je poleti in jeseni tolikokrat srce trepetalo pred ogromnimi valovi.

Tu smo vsi ribiči: vaščani love ribe, jaz duše. Oni na trnke, jaz na božjo besedo. In moram reči, da imamo vsi srečo pri lovu. Mnogo sem jih že krstil. Prvih 14 dni kar 50. Med drugim mi je Bog poslal težko ribo: štiridesetletnega možaka, ki bo postal po smrti svojega očeta poglavar vsega očipvejskega rodu. Tak dan človek ne ve, kam bi s srečo. Sklatil bi zvezde z neba in jih vrگل med otroke, pa pri tem vsakega objel. Saj se morda neumno sliši, a ne morem Ti dopovedati vsega veselja.

Vsak dan imamo uro krščanskega nauka za staro in mlado. Precej težav in zopnosti je bilo v začetku mojega lova, a se je zboljšalo. Veš, po vseh vodah te naše preljuje zemeljske krogle žive ščuke, ki čakajo na svoj plen.

Za božič sem krstil več družin uro hoda oddal. Vsak dan sem skozi mesec dni hodil k njim na krpljah, ki so se že prav dobro privadile mojih nog. Ker so imeli Indianci podnevi opravka z lovom, sem jih poučeval ponoči.

H koncu še dve stvari, ki sta trenutno precej važni:

Najprej glede naše Antonije. Pred časom že, kot veš, se mi je ponudila za kuharico. Takrat bi mi bila le v napoto, zato je nisem maral. Sedaj bi jo pa tu zelo potreboval. Bila bi učiteljica i gospodinjstvo bi vodila. Povej ji, preljubi najini sestri, naj pride sem, če je še pri volji. Dušam bo lahko mnogo koristila.

In drugo: Omenil sem Ti že, da sem bil ob svojem prihodu sem suh. In ta suša mori. Tria dolarji ostanejo le trije, pa jih obračaj, kakor hočeš. Če jih preveč obračáš, ti še ti splahnejo, kot se je meni zgodilo. A potrebujem denarja. Misijoni ga požirajo na debelo. Nimam še svoje sobe, tako da sem vedno drugim v nadlego, misliti je treba na postavitev šole, učitelj noče poučevati zastoj, čolnarji hočejo svojo plačo, pa tudi žene, ki so po krstu zapustile moze z več ženami, ne morejo živeti od zraka. Misijonar mora dajati denar. In če ga nima? Kako to boli! Kako rad bi bil bogat, da bi duše rešil. Ta bolečina me podnevi in ponoči razjeda. Ta bolečina me je tudi pritirala do sklepa — morda malo čudnega — da pridem v Evropo. Da, v Evropo. Ali ni škoda denarja za vožnjo? Seveda ga je, vendar bi si z njim pri vseh potrebah le bore malo pomagal, pa tudi si upam z oseb-

nimi obiski v Rimu, na Dunaju in na Kranjskem dobiti večje vsote denarja. Rad bi tudi dal v tisk tri indijanske in po eno slovensko, nemško in francosko knjigo, delo te zime.

Na pot mislim že letos tja-le za september. Več Ti pišem o tem sklepu, ko bom dobil točnejšo obliko. Če Bog da, kmalu navsvidenje! Moli, da bi šlo vse po sreči.

Varuj Vas vse skupaj Bog in njegova presveta Mati.

Tvoj Friderik."

Zaprl je pismo in vstal. Odprl je peč. Plamen mu je razžaril suhi obraz, lahko so se pordečili dolgi svetlorjavi lasje in modre oči so se zasvetile. Nekaj trenutkov je zrl v ogenj. Tople misli so mu napolnile srce: misli na dom, na domače... "Le tltite lepe misli, saj ste od Boga!" se je smehljaj in zakotalil na ogenj močno grčo.

Zunaj je ležala nad pokrajino prava polarna noč in zvezde so čule nad njo.

Baragov sklep je postal resnica. Škof je Frideriku odobril načrt. Koncem septembra, na sv. Mihaela dan je Friderik odplul od celine in sv. apostola Simon in Juda Tadej sta na svoj god sprejela ladjo v Liverpoolu. Baraga se je ustavil v Parizu do novega leta, ker je tam dal v tisk indijanske knjige.

Vrglo ga je s stola, ko je na vrata njegovega stanovanja v Parizu potrkala sestra Antonija. Odpravila se je že bila v Ameriko, pa je v Parizu iz časopisov zvedela, da se Friderik tu nahaja. Sedaj sta se domenila, da ga ona počaka in bosta skupaj odpotovala v Ameriko.

Friderik se je odpravil v Rim, potem pa na Kranjsko. Solze so mu zalile oči, ko je zagledal domačo zemljo. Šest let je od tega, ko ji je dal slovo, a srce je ni pozabilo. Zadihalo je močnejše, udarilo krepkeje, zavedlo se je, da je doma. Kot da bi bila vsa slovenska dežela prijazna kmečka izba s svetlimi stenami, zeleno pečjo in svetlimi podobami med okni. Topla domačnost, tako zelo preprosta. Kaj vse je doživel, odkar je ni videl.

Oglasil se je Friderik v Šmartinu, pridigoval v ljubljanski stolnici, za več dni se je ustavil pri sestri Amaliji na trebanjskem gradu. V Dobrniču je obiskal cerkev in pokleknil na kamnita tla ob krstnem kamnu ter se celo

uro zahvaljeval Bogu za sv. krst, ki ga je tu prejel pred štiridesetimi leti.

Po nekaj tednih se je poslovil od domačih krajev. Na Dunaju se je oglasil pri Leopoldinski družbi, sprejet je bil celo pri cesarju in pri Metternichu.

Divja je bila vožnja nazaj. Trajala je en mesec in pol. A Friderik je bil zadovoljen. Saj je dobil kuharico, perico, vrtnarico in učiteljico vse v eni osebi, dalje misijonskega služabnika Andreja Čegirka in nad 6.000 goldinarjev. Sedaj lahko kuje načrte, saj niso več gradovi v oblakih.

Zima je hitro oblekla "Apostolske otoke" z močno odejo. Pisani so bili dogodki tega leta. A ni časa premišljevat. Treba se je dati dušam. Vsakemu trenutku je treba dati večnostno vrednost, včleniti ga v božji načrt rešenja sveta. Zato Friderik dela, moli in trpi.

Spomladi je zrasla iz tal kočja — stanovanje zanj in za sestro in za služabnika. S skupnimi močmi so razširili cerkev in jo okrasili.

Friderik je zapisal v pisma le glavne dogodke: imenovanje njega za generalnega vikarja za vso deželo Wisconsin, spisanje nove indijanske knjige in slovenske "Zlata jabolka". Sestra Antonija je pripisala: "Tu je treba močnih duš ali otopelega srca ali pa biti bitje, ki se komaj dotika zemlje in vse lepo sprejme. Naš Friderik je tak. Življenje tu je razgibano in težavno. Treba je bogatega znanja, krepke volje in vedne pripravljenosti za boj."

Močnih duš je bilo treba. Antonija ni vzdržala. Kmalu se je poslovila od brata, srce jo je gnalo drugam. Tudi služabnik je odšel. Friderik je ostal. Ne žalosten, potrpečljiv. Vesel in pogumen je po otoku in po okolici iskal duš. In kje je dobival moči? Sam je molčal, drugi so povedali. Ob treh zjutraj je vstajal, pozimi pa ob štirih in dve do tri ure preklečal v molitvi, pa naj si bo v temnih gozdovih, ob bregu jezera med viharjem, v revni koči ali v temnem kotu natrpane gostilne. Ni bil sam, nikdar ni bil sam. V dveh pa je življenje lažje.

JANKO

BARAGOV TEDEN V SLOVENSKEM BOGOSLOVJU V SAN LUISU

Toliko raznih "tednov" obhajamo dandanes, zakaj ne bi še Baragovega?

V slovenskem bogoslovju smo ga že in kar lepo je vse uspelo.

Prav za prav je ta "teden" imel devet dni. Kajti hrbtenica mu je bila devetdnevnic za ozdravljenje težko bolnega slovenskega duhovnika, zadeva, ki smo jo vsi goreče Baragovi priprošnji priporočali.

V teh devetih dneh nam je g. g. spiritual dvakrat govoril o Baragi: O njegovi svetniški osebnosti in o veliki pomembnosti njegove beatifikacije za naš narod.

Zunanji okvir našega Baragovega tedna pa so sestavljale tele točke:

"Slovenski večer", ki smo ga posvetili dvehma slovenskima velikanoma, Baragi in Slomšku.

Mogočni plakat, delo domačega slikarja, je

IZ ZASUŽNJENE DOMOVINE

VELIKA SLOVENSKA MAŠA

Boječe udarjajo zvonovi v stolnici sv. Nikolaja.

Kakor preplašeni golobi s perutani, ko jih prepodiš s strehe.

K veliki maši na praznik Vseh svetnikov vabijo.

Ulice so prazne. Cerkev je skoraj prepolna. Vse beži v božji hram. Tam vlada drugi Gospodar kot na ulici. Res, da je ves svet en sam božji hram, v katerem gospodari Bog. Pa je vendar tako zelo daleč iz te solzne doline, te ogromne cerkvene ladje tja do glavnega oltarja — božjega prestola. Tako zelo daleč je, da mi kratkovidni ljudje često do tja ne vidimo. Edino božje oko more obseči vse.

V cerkvi se razdalje zmanjšajo. Bog je čisto blizu.

Pust jesenski dan je. Ljubljanska megla to puščobo še stopnjuje.

Ne vidiš daleč pred nosom.

Ljudje topo in zamišljeno gredo vsak svojo pot. Vsakdo nosi v srcu svojo misel. Vsaj nekaj sreče je v tem, da misliš po svoje. Čudno, da moderna hudobija še ni iznašla stroja za kontrolo misli. Tako bi lahko to poslednjo srečo iztrgali iz človeka.

Od Krima sem je lahko potegnil vetrič.

Sonce še vse krmežljivo, se trudi, da bi našlo pot skozi meglo. Vsaj za praznik Vseh svetnikov bi bilo lepo malo sonca. Kot zastrto hrepenenje po nečem velikem in oddaljenem se zdi slabotni sončni žarek, ki se je ujel na obelisk Robbovega vodnjaka pred rotovžem.

Veliki Nikolajev zvon je povzdignil svoj

moški glas in še enkrat povabil.

Škof Anton je v zlatem mašnem ornatu od duhovnikov in služabnikov obkrožen stopil skozi glavna vrata.

Kdo ve, kaj premišlja božji mož, ko stopa z zlato mitro na glavi in težkim pastoralom v roki med svojo zbegano in preplašeno čredo. Težko breme leži na njegovih ramah. Kakor da si je ves Storžič naložil tam v Trzinu, odkoder ga je božja roka pripeljala in ga posadila na škofovski sedež, blagoslovljen po trudih in trpljenju velikega pastirja škofa Gregorija.

Orgle slovesno donijo kot nekoč.

Pevci s hrepenečim zaupanjem v Boga trgajo temo iz duš zbranih vernikov in vlivajo vanje žarke prazničnega veselja, ko pojo vstopno misel velike maše praznika Vseh svetnikov:

"Veselimo se v Gospodu, ko obhajamo praznik Vseh svetnikov. Veselite se pravični v Gospodu!"

Množica zaupno zre na veliki oltar. Ustnice pobožno ponavljajo molitve. Nikomur v cerkvi ni dolgčas. Molčki se premikajo med prsti, med solzami vstaja žarek upanja, ki ga je v očeh in srcih vžgal On, ki prebiva tam na levi v oltarju Najsvetejšega zakramenta.

Sveti škof Nikolaj zre z glavnega oltarja. Dobrotni svetec božji bi tako rad, kot nekdanj, stopil med to revno slovensko čedo in jo obdaril z vsemi zemskimi dobrotami. Pa ne sme motiti zbranosti vernikov, ki so ob tej uri pozabili na zemljo. Sprejeli so nase vse žrtve in mislijo na veliko občestvo, s katerim so

preko celega tedna neprestano vabil k udeležbi in molitvi za Baragovo beatifikacijo.

Sredi tedna smo prav po amerikansko priredili "Baragov piknik", ki ga je na srečo financiral nek tukajšnji dobitnik. In da je bil program bolj pester, smo še "Baragovo tombolo" naredili. GG. profesorjem smo srečno izvili nekaj darov, nekaj smo pa sami prispevali. Tako je bil en dan "Baragovega tedna" posvečen veselju, ker življenje kaže, da uspejo povsod ljudje z veselimi srci, zato smo se še v veselju ob Baragi preizkusili.

Ves "Baragov teden" je krožila med bogoslovci "Baragova anketa", vprašanja, na katera je vsak bogoslovec odkrito podal svoje misli glede skupnega prizadevanja za Baragovo beatifikacijo.

Krona "Baragovega tedna" pa je bila akademija v nedeljo 24. septembra, pri kateri so

vsi bogoslovci požrtvovalno sodelovali. Glavni govor je imel gospod rektor mons. dr. Odar sam. Nato so sledile pevske in glasbene točke in krajši govor enega od bogoslovcev.

Za zaključek akademije in "Baragovega tedna" smo poslali spomenico našemu nadpastirju dr. Gregoriju Rožmanu, v kateri stavimo njemu na razpolago našo pripravljeno sodelovati pri delu za Baragovo beatifikacijo.

V tednu je izšla tudi Baragi posvečena številka našega semeniškega tednika "Naš dom" in slavnostna številka "Misijonskega vestnika".

Tako je potekal in minil naš Baragov teden. Zaoral je v srca novo Baragovo brazdo in zato je uspel, Bog bodi zahvaljen!

T. O.

Pomožni škof ljubljanski moli za naše pokojne

danes in vedno združeni kot vojskujoča se Cerkev z vsemi svetniki, ki so že dotrpeli na zemlji in uživajo srečo večnega blaženstva v nebesih. Verniki mislijo danes na občestvo, s katerim so združeni z vsemi trpečimi dušami v vicah. Danes popokdan se jih bodo prav pobožno in goreče spomnili na božji njivi.

"Gloria in excelsis Deo." Slava Bogu na višavah in mir ljudem, ki so dobre volje.

Mir, mir, mir...

To je danes vodilna misel vsakega vernika pri tej veliki maši.

Ne prosijo kruha in obleke. Ne hrepenejo po zemlji in bogastvu. Odklanjajo oblast in moč. Le po miru hrepene, le miru si želi sleherno verno slovensko srce.

Kdaj bo vendar ta stražni jastreb, ki je planil med plahe domove in vznemiril srca, izginil daleč nekje za gorami in se nikoli več ne bo vrnil. Da bi se ne bilo treba bati sleherno uro, kdaj zasika pred hišo! Da bi se ne zbudili ponoči vsake pol ure in boječe prisluhnili, če ni morda zaključal na oknu in zahteval žrtve.

Kako strašni so ti dnevi! Kako temne in brezupne so noči! Kako dolge so te ure!

Ali se bodo sploh še kdaj vrnil tisti pravljični dnevi, ko se bo lahko vsak človek veselil na svojem domu, ko bo mirno gospodaril na svoji zaplati zemlje, pasel kravico po oza-

rah in vrgel seme v tistih nekaj leh za blagoslovljen vsakdanji kruhek. Na večer po trudnem delu pa se bo lahko vsa družina zbrala pred Bogom v kotu in molila rožni venec za srečno zadnjo uro.

Kje so mirni večeri pod šumečo lipo sredi vasi, ko so slovenski vaščani, modri očanci s pipo v ustih kramljali le o vremenu in letini.

Kdaj bo zopet babica, ki je postala tiha in zamišljena, pripovedovala otrokom zgodbe nekdanjih dni?

Kdaj se bodo ospeli rdeči nagelji in po vsej slovenski zemlji zacveli beli cvetovi dekleške skromnosti in čistega fantovskega ponosa!

O časi, zlati časi, o katerih sanjamo kot o davni lepi pravljici. Pri nas je bil vsak dan praznik in vsaka nedelja je bila žegnanska nedelja!

Orgle so utihnile. Glasovi nebeške slave so izzveneli.

Hrepeneča glorijska spominov na pretekla pravljična leta se je razblinila v kruto sedanjost, ki z vso težo leži na srcih vernikov.

Škof Anton s svojim grmkim glasom kliče k Bogu, naj pošlje po priprošnji vseh svetnikov obilico svojih milosti na vernike.

Tedaj se zasliši pretresljivi glas iz svete Janezove Apokalipse. Ljudstvo prisluhne. Toda, ali je mogoče, da je sveti Videc s Patmosa prezrl danajst tisoč zaznamovanih Slovencev, ker omenja samo rodove starega očaka Jakoba?

Ne. Poslušaj verni slovenski narod!

"Zatem sem videl," pravi svetj Janez, "veliko množico, katere nihče ni mogel prešteti, iz vseh ljudstev, rodov in jezikov, ki so stali pred božjim tronom, pred oltarjem Jagnjetovim, oblečeni v bela oblačila, s palmami v rokah."

Sveto veselje žari iz oči vernikov. Njihovi očetje, bratje in sinovi in vsi s krvjo zaznamovani slovenski mladeniči stojijo pred prestolom božjim in Odrešenikovim. Kako nepojmljivo veliko je njihovo plačilo!

Med to tolažljivo misel se vmešajo glasovi klicarjev s kora, ki zaupno vabijo:

"Pridite, pridite k meni vsi, ki ste obteženi in se trudite in jaz vas bom poživil, aleluja!"

Tedaj se ustnice vseh namah ustavijo. Nič več ne drsijo jagode črnih molkov med prsti, nobeno oko ne trene, vsi zrejo na veliki oltar. Orgle so onemele. Škof Anton in vsi služabniki z ljudstvom vred ponižno stoje v velikem spoštovanju posluša Gospoda. Kot pred 1900 leti v Palestini, tako stoji danes tu pred njimi in jim oznanja svoj evangelij.

Zares. Jezus sam je pred njimi, Jezus sam s svojim milim obrazom, z očesom, ki vidi v sleherno trpeče srce, s posluhom, ki posluša vsako še tako dolgo in tako težko tožbo, z besedo, ki zna najti tolažbo za vsako, še tako ranjeno dušo, s srcem, ki čuti z vsakim človeškim srcem in bije v eno z njegovim utripom, z roko, ki deli vsaki proseči roki to, česar potrebuje.

Resnično, Jezus je pred njimi. V preprosti slovenski govorici jih nagovori, kakor v dav-

nih dneh, ko je hodil še s svetim Petrom po naši zemlji kakor bajajo zgodbe in legende.

Zdi se, kakor da je ves veliki oltar, z zelenjem in belimi krizantemami okrašen, postal pisana gora. Žarne luči in sveče se strnejo v eno mogočno luč, ki kot sonce žarno sije na Kristusa, da izgleda še bolj mil. Kakor nekoč pred judovsko množico, tako sedi danes tu pred vernim slovenskim ljudstvom, da jim oznani svoj evangelij. Prav tako razprostre božji Učenik svoje roke kot takrat, ko je judovsko deco zbiral okrog sebe. Kako bi ne, saj je slovenski narod majhen in nebogljjen otrok v množici narodov, da mora že tisočletje kot berač prosjačiti, med tem ko z njegove bogate mize žro nenasitni sosedi.

Mila in tolažbe polna je Jezusova govorica:

"Blagor tebi, slovenski narod, ker si ubog v duhu in ponižen, zakaj tebi bom v last podaril nebeško kraljestvo. Ti narod, v zgodovini stokrat ponižan, teptan in zaslužnjen, reven in samo od sadov svojih žuljev odvisen, tebi je pripravljen prostor v kraljestvu Luči in Resnice, kjer postanejo reveži bogati, teptani in zaničevani pa postanejo spoštovani in čislani.

Blagor tebi, slovenski narod, ker si krotak. Dano ti bo slovenski kotiček v nebeški domovini zasesti, ker si krotko in mirno prenašal, ko so tvoje lastne sinove in hčere morili radi mene.

Blagor tebi, slovenski narod, ki v globoki žalosti trpiš in jokaš nad pregrehami, kajti jaz bom tvojo žalost spremenil v blaženo veselje v nebesih.

Blagor tebi, slovenski narod, ker si lačen in žejen pravice božje, ki je zemlja ne pozna; vekomaj bo tvoj glad nasičen na nebeški pojedini in pogašena tvoja žeja z živim Virom, ob katerem bomo vso večnost skupaj sedeli.

Blagor tebi, slovenski narod, ker si usmiljen, ker v vsakem revežu mene vidiš in v vsakem tožečem moj glas slišiš, za vse boš poplačan ob pravičnem božjem prestolu.

Blagor tebi, slovenski narod, ker si čistega srca, ker si svojo čistost meni posvetil, zato boš na vse veke poplačan s krono večnega devigtva in z glasom pesmi, ki jo bodo znali samo tisti peti, ki so čistega srca.

Blagor tebi, slovenski narod, ker si miroljuben in herepeniš le po miru in tihem družinskem življenju. Nikdar nisi bil navdušen za orožje in nisi poznal meča. Za svojo miroljubnost boš poplačan z večnim božjim otroštvom.

In še zadnji blagor tebi, slovenski narod, ki si bil zaradi pravice, vere in ljubezni do Boga tako kruto preganjan, zaničevan in v prah teptan, mučen in bičan in kot živina v zakolj tiran in končno nedolžno izdan od njih, pri katerih si iskal zaščite. Nič ne maraj, narod moj! Moja je pravica in moje je maščevanje! Veseli in raduj se, narod moj, kajti tvoja zgodovina je večna. Tvoja lepa pisana trata se bo spremenila v nebeške livade in tebe čaka v nebesih večno žegnanje, ki ga vekomaj ne bo konec."

Tako je govoril Kristus slovenskemu narodu v letu trpljenja 1950 sredi bele Ljub-

Slovenski duhovniki v domovini s pomožnim škofom Vovkom na čelu so se zbrali ob zlato-
mašnikoma Gnidovcu in Kralju (oba v sredi). Na desni škofa Vovka sedi stiški opat Kastelic,
na levi obeh zlato-
mašnikov pa prelat Grivec in mons. Zakrajšek.

ljane na praznik Vseh svetnikov pri veliki maši.

Ko je božji Zveličar pogledal po svojih vernih, je videl, da imajo v očeh solze veselja. Vsi so pred Kristusom globoko uklonjeni: škof Anton, duhovniki, služabniki in ljudstvo, orgle in pevci, cvetje in svetniki na oltarjih. Vsi glasno vzdikajo: Slava Tebi, Kristus, vekomaj!

V svetem navdušenju za Kristusov evangelij in njegove resnice je škof Anton v imenu vseh vernikov zapel: Vero v vse, kar je božjega.

Ljudstvo moli vero. Vero v Boga, ki je vse ustvaril, kar je vidnega in nevidnega, nébes in zemljo, pisane slovenske trate in goreča srca, še celo sovražnike božjega imena je ustvaril On in jih vzdržuje s svojo roko, ker bi se Mu sicer ne mogli upirati. Bog se smeje njihovi hudobiji in potrpežljivo čaka, kdaj bodo prišli k pameti.

Globoka je danes vera naroda. Saj mu je to edino še preostalo v teh strašnih dneh stiske. Kakor da je Bog vice iz onostranosti preselil na zemljo, tako je danes na tisti blaženi grudi, kjer sta prej vladala mir in sreča.

Kakor na dlani imajo verniki svoja srca in jih Bogu darujejo. Le še srce je samo njihovo in božje. Težko bi kdaj kaj drugega darovali, saj so ob vse, čisto obubožani, raztr-

gani berači, bosí brezdomci v svojih lastnih domovih, prošnjaki v svoji hiši in prevžitkarji pri svoji skledi. Le srca si niso pustili vzeti. Zda ga polagajo na zlato pateno, da ga škof Anton daruje Bogu.

Pevci s kora tolažijo ljudstvo, ko kričeče glasno dopovedujejo vernikom, da so duše pravičnih pri Bogu in da jim sovražna zloba ni mogla škodovati. Oni, po strašnih preganjanjih, revolucijah in vojnah, uničevanjih in trpljenju, prebivajo v svetem božjem miru.

Sveta vdanost vlada v cerkvi. Ko je škof Anton globoko sklonjen nad oltar priklical še živega Boga med ljudstvo, so bile izpolnjene vse želje. Kdor ima Boga, ima vse.

Prekmalu je minila svetá Daritev. Prezgodaj je škof Anton odslovil verno ljudstvo. Tako lepo in tako mirno je v božjem hramu, kjer vlada sama ljubezen, mir in dobrota, kjer ni bojev in ni viharjev, ne svetne gredo-bije in strašnih tiranov, ki iz ljudi delajo sužnje.

Ko se je ljudstvo zavedlo, ni bilo več pred njim škofa Antona, ne duhovnikov in stražnikov. Luči so ugasnile, slovesnosti je konec. Nekam mračno je postalo v cerkvi. Samo skozi razredčene meglice dišečega kadila se blesketa večna luč. Je kakor drobni žarek upanja, ki bo spremljal verno ljudstvo v težko vsakdanjost strašnih dni... JANKO MERNIK

Smrt zaslužnega duhovnika

Prorektor bogoslovnega semenišča v Ljubljani monsignor Alojzij Markež je umrl dne 20. oktobra v Ljubljani, zadet od kapi, ko se je pripravil za sv. mašo v stolnici. Kdo ga ni poznal, ne samo med študenti, ki so ga desetletja imeli za ekonoma v škofovih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano in nato v Baragovem semenišču! Rojen je bil na Jesenicah iz znane Markeževe družine, ki je dala Slovencem še drugega duhovnika v njegovem mlajšem bratu Francetu, ki je pred tremi leti umrl kot dekan v Zagorju ob Savi. Pokojni monsignor je po končanih bogoslovnih študijah takoj nastopil mesto ekonoma v škofovih zavodih, ki jih je v Št. Vidu začel leta 1905 škof Jeglič. V velikih začetnih težavah in kasneje je bil ekonom Markež škofu vedno rešilna pomoč za zavode. Znana je izjava knezoškofa dr. Jegliča: Za dva duhovnika sem Bogu hvaležen, da mi jih je dal: za ekonoma Markeža, ki mi drži zavode, in za kanclerja mansignorja Steska, ki mi vodi škofijsko pisarno. Pa mu je resnično bil lahko tudi hvaležen.

Če naj označimo značaj in delo ekonoma Markeža, moramo reči: Bil je pravi duhovnik z lepimi sposobnostmi za duhovniško delo ki se ga ni nikdar otepal, zlasti pa je bil med redkimi duhovniki, ki je imel lepe gospodarske sposobnosti, katere je posvetil drugim, zlasti svojemu škofu! Dasi zelo zmožen, je bil preprost, po gorenjsko odkrit in zvest prijatelj zlasti duhovnikom-sobratom, katere je vedno rad imel pri sebi ter tudi sam prihajal k njim. Koliko je trpel zadnja leta, ni

nikdar pripovedoval, povedala je njegova nedolga smrt, ko mu je bolečina nad uničenimi ustanovami zrahljala zdravje. Umrl je v petek zjutraj ob petih. Njegovi domači so čuli s sestrami ob krsti, dokler ga niso v soboto ob 11 prenesli v stolnico k mrtvaškemu opraviilu, kjer sta ga stražila dva bogoslovca do poldne, ko ga je prišel iskat pogrebni avto iz žal, da ga je prepeljal na Jesenice, kjer so ga hoteli pokopati. Po molitvah številne duhovščine so bogoslovci prenesli krsto na voz in jo zasuli s cvetjem. Peljali so ga mimo Št. Vida, kraja tolikoletnega njegovega delovanja, do Marije Pomagaj na Brezjah. Tam se je zbrala vsa samostanska družina ter se z molitvijo poslovala od njega, ki je tolikokrat pomagal, tudi zvonovi so mu zapeli v slovo. Prepeljali so ga v rodno hišo, kjer so ga položili na mrtvaški oder obdanega z venci škofije, semenišča in domačih prijateljev. Prišel je v nedeljo popoldne pomožni škof Vovk v spremstvu dveh kanonikov ter 15 bogoslovcev. Truplo je blagoslovil pred hišo, nato je zbor bogoslovcev zapel žalostinko "Bratoljubje vlada v jami" in sprevod je krenil proti župni cerkvi.

V nabito polni cerkvi se je škof Vovk poslovil od pokojnega monsignorja s temi besedami: "Brezbožni svet trdi: Smrt je nesmišelj, ter se zastonj trudi, da bi mu ne bilo treba umreti. Kakšna usodepolna zmota. Strašna je smrt grešnika, dragocenost pa je v božjih očeh smrt pravičnega. In smrt pokojnega monsignorja je dragocenost pred očmi Gospodovimi. Saj je posvetil vse svoje

življenje slavi božji in svojemu bližnjemu. Njegovo delo, posvečeno zavodu sv. Stanislava, je tako obsežno, pomembno ter uspešno, da ne bo nikdar pozabljeno. Pretežno večino let so visele vse gospodarske skrbi tega zavoda na njegovih ramah. Nosil jih je hrabro, zavedajoč se velikega pomena zaupnega mu zavoda, katerega obstoj cerkveni zakonik vsaki škofiji naroča. Ko ga je od tega plodonosnega dela pregnal okupator iz št. Vida v Ljubljano, je nemudoma organiziral zavod sv. Stanislava v nedograjenem Baragovem semenišču. Ko se je moral umakniti tudi od tam, je zasnoval zavod sv. Stanislava v majhnem obsegu v starem semenišču in ga vodil, dokler mu to ni bilo onemogočeno. Tako je izžrpal vse možnosti, ki so se mu ponudile, da bi zadostil potrebam škofije po duhovskem naraščanju. Nato je prevzel vodstvo velikega semenišča, ki mu je bilo zaupano. Vedno je vstajal izredno zgodaj, da je mogel opraviti duhovniku predpisane molitve, katerih bi zaradi preobilne zaposlitve podnevi ne mogel opraviti. Zato smemo trdno upati, kolikor nam naša slaba vednost dopušča, da je pokojni monsignor že v nebesih, kjer uživa plačilo za svoje delo pri svojem Stvarniku in Plačniku. Zato lahko ponovimo, da je njegova smrt velika dragocnost v očeh Božjih.

Sprevod na pokopališče je bil tak kakor so ga Jeseničani vajeni za Vse svetnike. Na grobu mu je govoril v imenu teološke fakultete in mariborskega bogoslovja predstojnik mariborskega bogoslovja. V imenu nekdanjih zavodskih poslov g. Karel Ham, ki ga je slavil kot ljudomilega gospodarja.

Tudi Slovenci zunaj domovine smo pokojnemu gospodu hvaležni, kar je za skupne cerkvene ustanove v škofiji naredil. Bratu g. Valentinu in družini pa izrekamo sožalje!

✱

Rimski romarji iz tržaške škofije slovenske narodnosti so se vrnili s prvim zmagovalnim razpoloženjem. Šlo jih je 292, italj. okr. 1800. V začetku je škofijski odbor za romanje povdarjal, da mora biti romanje za vernike obeh narodnosti skupno, kakih 7 tednov pred odhodom pa je prišla določba od istega odbora, naj gredo Slovenci in Italijani ločeno. Slovenci so šli hitro na delo ter organizirali romanje. V Rim so šli ločeno, tam so imeli svoje pobožnosti, kjer jim je zelo lepo govoril škof mons. Santin v slovenskem jeziku v baziliki sv. Petra. V začetku so bili slovenski romarji žalostni, ker pri skupni avdijenci niso bili posebej omenjeni. Vodstvo je vse naredilo in res so bili kasneje 11. septembra ob 6 popoldne sprejeti v Castel Gandolfo z drugimi narodnostmi tudi slovenski romarji. Sv. oče jih je spraševal, če so že opravili pobožnosti, če so bili pri sv. spovedi, podobno je prav po očetovsko z njimi govoril. Naši romarji so ga burno pozdravljali in mu za podoknico zapeli nekaj pesmi, med njimi "Marija skoz življenje voditi srečno znaš", ki je zbudila veliko odobravanje med domačini in od tujih romarjev. — Naslednji dan pa je tričlansko zastopstvo bilo sprejeto pri papežu v posebni avdijenci, poklonili so mu kip akad. kiparja Goršeta: Ecce homo s posvetilnim pismom v latinskem jeziku. Z navdušenjem

vsi romarji pripovedujejo, kako je romanje poteklo tudi glede hrane in stanovanja.

Slovenski romarji iz goriške skofije so odšli za sveto leto v Rim 11. septembra. Med tednom so opravili svetoletne pobožnosti, v salezijanski cerkvi presv. Srca Jezusovega so opravili pobožnost v čast Svetogorski Materi božji, kjer jim je govoril sedanji njen varuh dr. p. Hugo Bren. Višek veselja so pa doživeli v soboto 16. septembra, ko so bili v cerkvi sv. Petra sprejeti pri sv. očetu. V italijanskem jeziku je pozdravil romarske skupine iz različnih italijanskih škofij, omenil je tudi Gorico, nato pa obstal in v slovenskem jeziku rekel: "Pozdravljam tudi slovenske vernike goriške nadškofije!" Jasno je donel njegov glas in njegovemu pozdravu je odgovoril pozdrav Slovencev "Živel sveti oče!"

Frančiškanske novice. V januarju je bil pogojno izpuščen iz zapore provincijal p. Teodor. Biva na Viču, kjer je skoraj vsa hiša zasedena. Trije patri spijo v pisarni, p. Teodor je sedaj dobil svojo sobo. — Pogojno so izpustili na tri leta obsojenega p. Ruperta. Bil je na prisilnem delu v Beogradu.

V maju se je vršil v Ljubljani provincijalni kapitelj, kjer je bil ponovno izvoljen p. Teodor za provincijala. Kustos je še vedno p. Roman. Definitorji so pa: p. Arhangel, p. Ciprijan, p. Rupert in p. Bogdan. Tajnik provincije je p. Benjamin. P. Pij Goli si je zlomil hrbtenico, je sicer že na nogah, a ves izčrpan. Kakor izgleda, mislijo podprizviti vso sv. Goru, kamor prihaja vedno veliko ljudi, kljub temu, da ni tam Marije.

Na Brezjah vedno bolj onemogočujejo dušnopastirsko delo. Zdaj so tam trije patri, ki dobivajo pomoč iz Ljubljane.

P. Otmar oskrbuje župnijo Novo Gorico in župnijo Solkan, kjer ni župnika, dočim so kaplana odpeljali neznanokam. **P. Ferdinand** je v Sodražici povozil tovorni avto do smrti. — Na hrani so v **franciškanskem samostanu v Ljubljani** trije kapucini in štirje lazaristi, ki so jih segnali z njihovih domov. Prost je samo stari del samostana, a še tukaj morajo dajati prenočišča tistim, ki jih pošlje oblast. Stanuje tam več svetnih duhovnikov. — Provincija ima v domovini po zadnjem poročilu **tri bogoslovce** v Ljubljani, od katerih sta dva bila že posvečena, in 5 klerikov, ki študirajo v Zagrebu, v Novem mestu pa sta letos dva klerika novincev. — **P. Karel**, voditelj novincev, oskrbuje osirotelo šmihelsko župnijo. — V zaporu so sledeči patri-frančiškani: P. Urban 15 let, p. Krizolog 7 let, p. Marjan 6 let ter p. Ildefonz in p. Henrik.

Tri nove številke lista slovenskih duhovnikov v Cirilmetodijskem društvu so izšle. Urejujejo ga trije: Dr. Miklavčič Maks, dr. Cajnkar Stanko, dekan teološke fakultete ter prof. Fr. Lipičnik. — Ti baje hočejo spraviti pisane liste v sklad s cerkvenimi določbami, ko so prejšnji sodelavci Bajt, Lampret in Merz dobili svarilo iz Vatikana glede svojega delovanja, ki ni bilo v skladu z odločbo sv. Oficija iz l. 1949. Podobno svarilo sta dobila kan. Osterc in Pavlič iz Maribora. Zadnja dva sta svarilo poslušala in se ne udeležujeta več, dočim Lampret in Merz delata naprej, ker sta aktivna člana komunistične partije.

Tito je sprejel novoizvoljenega srbskega patriarha, kateremu je obisk tudi vrnil, in sicer na sedežu patriarhije. Sprejema so se s Titom udeležili min. Djurić ter generalmajor Žeželj. S patriarhom so bili pa navzoči še člani sinoda srbske pravoslavne cerkve črnogorski metropolit Arsenije, raško-prizrenski episkop Vladimir, braničevski episkop Venjamin.

Cerkev v Grobljah pri Mengšu so zaprli in je prepovedano v njej opravljati službo božjo.

Slovenske usmiljenke v Skoplju, 68 po številu, živijo skupaj v neki hiši. Ene delajo v bolnici, druge v "jaslih", ali v sanatoriju za tuberkuloze.

Državna oblast v Jugoslaviji je postala milejša? Pred časom je obiskala Tita delegacija treh protestantskih škofov iz Združenih držav. Ob tej priliki naj bi se začelo spreminjano razmerje do treh ver: katoliške, pravoslavne in protestantske. Vlada naj bi postala bolj spravljiva in se ne bi več vmešavala v duhovske zadeve. Stiri protestantske cerkve so vrnili prvotnemu namenu in dovolili bogoslužje. Jugoslovanska armada je vrnila patriarhovo palačo in najstarejše semenišče. Izvršilo se je prvo umesčenje katoliškega škofa v Pazinu (kakor smo poročali že v zadnji številki DŽ). Najvažnejše izboljšanje za pravoslavno duhovščino je obnova pouka verouka v osnovnih šolah, ki se bo mogel učiti neovirano V eni točki pa Tito ne mara popustiti, namreč da bi izpustil nadškofa dr. Stepinca, češ kolikor bi si pridobil s tem prijatelj, bi si nakopal doma sovražnikov.

Duhovniške spremembe na Tržaškem. Na Opčinah je bil inštaliran za župnika dosedanji župni upravitelj Silvani. — Prestavljeni so: g. Janežič iz Proseka v Mačkolje, g. Jahomin iz Mačkolj v Opčine, g. Grmek iz Opčin v Ricmanje, g. Rogatec iz Plavij na Prosek.

Blagoslov novega semenišča so imeli v Trstu v nedeljo 1. oktobra. Za to slavnost je prišel iz Rima bivši beneški patriarh Piazza, sedaj tajnik konzistorijalne kongregacije. Poleg njega so bili navzoči še nadškof iz Tridenta, škofa msgr. Santin iz Trsta ter škof iz Beluna, duhovniki in okrog 10.000 vernikov. V posebnem govoru je kardinal povdral pomen semenišča. Zahvalil se je domači škof, ki je v govoru povedal: Pomagali so slovenski in italijanski verniki, zato pripada semenišče obojim. Imeli so lepo akademijo, pri kateri je sodeloval zbor iz sv. Justa in salezijanska godba.

Marijino slavlje so imeli Slovenci iz STO 17. septembra na Opčinah. Obhajali so prvo obletnico romanja fatimske Matere božje in se znova izročili v varstvo Brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Č. g. Stanko Janežič je vernikom Marijo predstavil kot zgled zvestobe in borbenega krščanskega življenja. V imenu škofa mons. Santina je vernikom spregovoril kan. mons. Salvatori, v slovenskem in italijanskem jeziku, vzpodbujal je množico, naj še vnaprej vztraja v Marijinem češčenju, ki je tako značilno za Slovence. Izjavil je, da so bile slovenske župnije prve, ki so si upale izvesti to romanje fatimske Matere božje na

STO in tako obsedile organizirano brezboštvo.

Blagoslovili so nov prosvetni dom na Bazovici 30. julija. Veliko ljudi se je zbralo, saj so rekli "ples imamo za vsakim voglom, otvoritev prosvetnega doma je pa le enkrat". — Lepo okrašena dvorana je sprejela ljudstvo, ki je napeto sledilo slovesnosti, ko je stopil na oder g. župnik, in ga po kratkem nagovoru blagoslovil. Deklica je nato prerezala slovensko zastavico, ki je vezala oba prostora. Na odru, ki se je odprl, so stali še pevci, ki so pod vodstvom organista g. Fonde zapeli nekaj pesmi. Sledila je deklamacija dijakinj, ki so lepo deklamirale Gregorčičevo "Naš narodni dom", nakar so nastopili igralci, ki so pod vodstvom č. g. Zorka uprizorili Jalnovo igro "Dom". Ljudstvo je bilo silno navdušeno. Tako je ob pomoči Cerkve spet zraslo novo kulturno in prosvetno središče na Slovenskem Primorskem.

Marijin dan so imeli zadnjo avgustovo nedeljo v vaseh **Dolina-Boljunc**. Prišlo je silno veliko vernikov ter tudi duhovnikov iz okolice in iz mesta, po številu 12. Marjansko procesijo so imeli tudi v Mačkoljah.

Lepo **Marjansko procesijo** so imeli na **Bazovici**, ki je zbrala veliko ljudi. G. Janežič jim je povdral, kako važnost ima Marija v življenju vsakega kristjana.

Katehetski tečaj so priredili slovenski duhovniki v prvi polovici oktobra v Trstu. — Za škofijskega voditelja slovenskih Marijinih družb v tržaški škofiji je bil imenovan č. g. Silvani Natal, dekan na Opčinah.

Slovenci v Celovcu so 2. septembra začeli z vrsto **prosvetnih večerov**, zavedajoč se, da jih bo le kulturno delo rešilo smrti v tujem morju. Zbirali se bodo v prostorih Mohorjeve družbe. Prosvetni večer je začel v imenu kulturnega odseka Narodnega sveta prof. dr. Val. Inzko. Spomnil se je važnih obletnic kakor ustanovitve Mohorjeve družbe, rojstev škofa Slomška, Einspielerja, potem je bilo pa glavno predavanje o Antonu Martinu Slomšku, nazadnje pa je kvintet "Slavčki" zapel nekaj pesmi in tako spravil vse v lepo razpoloženje.

Slovenski študentje iz okolice Sel na Koroškem so zborovali dva dni v Selih. Domači g. župnik, svetnik Vauti, jim je odprl vrata svoje fare in svojega župnišča, da so zborovali dva dni. V nedeljo so napravili dve prireditvi vsem faranom in sicer dopoldne so igrali šaljevko "Repoštev", kjer so se vsi nasmejali do konca. Popoldne pa so v igri "Luč z gora" pokazali borbo mladega študenta za svoj ideal. — Po vsem tem so imeli zborovanje, kjer so jim v treh govorih najprej pokazali lepoto duhovskega poklica in potrebo moliti in delati za to. V drugem jim je škofski pisatelj, vikar g. Šmid, ki je bil na zborovanju, pokazal lik slovenskega idealnega študenta. In nazadnje so jim pokazali še lepoto družinskega občestvenega življenja. Med petjem so se študentje veselili razšli na svoje domove.

Koroški Slovenci so koncem avgusta prišli s posebnim vlakom na **Sv. Višarje**, 2000 po številu.

Pastirjev glas

USODA NARODOV

BOŽJA PREVIDNOST V ŽIVLJENJU NARODNEGA VODITELJA. KONEC

Še enega vprašanja se moramo dotakniti v zvezi z Mojzesovo zgodbo: KAKO NAJ PRAVILNO PRESOJAMO POKONČAVANJE IN IZGANJANJE NARODOV? Sv. Pismo govori o tem, da je Bog včasih naravnost ukazal kak narod pokončati; zgodovina nam do današnjih dni pripoveduje, da so razni vladarji in njihovi narodi svoje sosedne narode preganjali, izganjali in pokončevali, da so sebi razširili "življenjski prostor". Prvo je zaslužena božja kazen nezvestemu narodu, drugo je krivica, ki vpije do Boga po maščevanju in ji prej ali slej sledi božja kazen. Mi moramo skušati Boga pojmovati takšnega, kakršen se nam je razodel, popolnega v vseh svojih lastnostih, ne pa takega, kakor bi ga rade imele naše napače in strasti. Mi želimo, da bi bil Bog brezmejen v usmiljenju in ljubezni, v pravičnosti pa le kadar gre za plačevanje dobrih del; kadar gre pa za kaznovanje grehov, nezvestobe, upora zoper božjo voljo, tedaj pa želimo, da bi bila njegova pravičnost mehka, popustljiva, majhna, ki dobrovoljno skozi prste pogleda z razumevajočim nasmehom svojim porednim otrokom. Toda taka pravičnost ni krepost, ni dobra lastnost, ampak slabost, pomanjkljivost. Bog pa ni slabič, temveč neizmerno močan, svet in tudi neizmerno pravičen. V luči tega verskega spoznanja moremo pravilno presoditi mučno vprašanje, na katero iščemo odgovora.

Bog ni Izraelcem obljubil prazne dežele, ampak obljudeno. Ni bila sicer tako gosto naseljena, kakor nekateri deli sveta danes, a stanovalci so bili tam in uživali sadeže zemlje. Da so imeli Izraelci prostor, so se morala nekatera ljudstva umakniti. Kako je to s pravičnostjo združljivo? Sicer verujemo, da je Bog vrhovni gospodar nad vsemi stvarmi, narodi in ljudstva so njegova last, in vsa zemlja,

človekov dom, je božja, pa vendar vprašujemo: zakaj ene izganjaš, druge pa naseljuješ? Na to nam da Bog sam odgovor, ki ga je Mojzes v svoji tretji knjigi v 18. poglavju zapisal. V tem poglavju Mojzes zapisuje božje naredbe glede zakonskega življenja, prepovedi skrunjenja zakona in nečistovanja, zlasti tiste grde zablode poganov, ki so nekatere malike častili z nečistovanjem — to je višek satanove lažnivosti, s katero je ljudi toliko zmotil, da so najvišje bitje častili z grehi, ki so Gospodu gnusoba. Ob koncu poglavja pa stojijo tele besede Gospodove: "Ne oskrunjajte se z nobeno teh reči! Kajti z vsem tem so se oskrunjali narodi, ki jih preženem pred vami. Dežela je bila oskrunjena, zato obiščem njeno krivdo na njej, da dežela izbluje svoje prebivalce. Spolnajte torej moje postave in moje zapovedi in ne delajte nobene izmed teh gnusob, potem vas ne bo izbljuvala dežela, ker bi jo bili oskrunili... Kdor koli stori katero koli izmed teh gnusob, vsi, ki to delajo, naj bodo iztrebljeni iz sredine svojega ljudstva." In končno še posebej potrdi te svoje besede, ko zaključí z vzklikom: "JAZ, GOSPOD, SEM VAŠ BOG!"

Tako gleda in presoja Bog, neskončno pravični. Morda je to za koga nekaj novega. Nova stran božjega bistva se nam odkriva. Bog sodi tako: Grehi ne oskrunjajo samo duše človekove, ne samo vsega človeka po duhu in telesu, ampak tudi kraj, kjer človek greši, deželo, v kateri prebiva. Greh je pred neskončno svetim Bogom gnusoba, ki oskruni prav vse, s čimer pride v dotik. Čim grši so grehi, čim hujše so žalitve, tem huje je vse oskrunjeno: človek in dežela. Vemo, kateri grehi krščanskih narodov so taki, ki so velika gnusoba pred Gospodom in oskrunjajo narode in dežele: bogoklet-

stvo, onečaščenje Gospodovega dne, zloraba zakona in nečistovanje ter krivice zoper bližnjega. Takih grehov bi med kristjani ne smelo biti — morali bi jih iztrebiti. No, ni mi treba napisati, sami presodite, v koliko so narodi in dežele oskrunjeni v božjih očeh — koliko je naš narod in naša domovina prizadeta. Marija v Fatimi je trdila, da že ne more več zadrževati kaznujoče roke svojega Sina, da ne bi kaznovala sveta, ki ne neha Gospoda žaliti in z gnusobnimi grehi izživati. Če je danes Bog še tako pravičen, kakor je bil v Stari zavezi, potem vemo, kaj narode čaka, če se v poslednjem trenutku ne spametujejo in nehajo nadalje delati gnusobe pred Gospodom. In Bog je še tak, kakor je bil, njegova pravičnost se ni spremenila. Če v luči božje pravičnosti presojamo dosedanje vojske in novo prihajajočo z vsem strahotnim atomskim orožjem, potem nam ne bo težko umeti, da bo Bog dopustil, da se narodi med seboj pokončavajo in drugim vrednejšim prostor naredé in da bo z gnusobo grehov oskrunjene dežele očistil ogenj atomskih bomb.

Tudi svojemu izvoljenemu ljudstvu je Bog zagrozil z isto usodo, če kdaj odpade od njega in se poda na pot malikovanja. Ko je kralj Salomon pozidal tempelj v Jeruzalem in ga dal slovesno posvetiti, se mu je prikazal Gospod in mu med drugim rekel: "Če se boste vi in vaši sinovi od mene odvrnili in ne boste hodili za menoj in ne boste ohranili mojih zapovedi, ki sem vam jih dal, temveč boste šli in častili tuje bogove in jih molili; potem bom potrebil Izrael iz zemlje, ki sem jim jo dal, in tempelj, ki sem ga posvetil svojemu imenu, bom vrgel izpred svojega obličja, in Izrael bo v pregovor in posmeh vsem ljudstvom". — In tudi to grožnjo je Bog moral izpolniti nad nezvestim ljudstvom, prisilili so ga sami, da jim je to storil do današnjega dne.

Kdor po lastni krivdi ne izpolni naloge, ki mu jo je Bog naložil, tega Bog odstavi in pokliče drugega na njegovo mesto. — To velja za narode in za vsakega poedinca. Sveti Janez je v svojem razodetju po božjem narekovanju pisal angelu (škofu) v Efezu: "Zoper tebe imam, da si opustil svojo prvotno ljubezen. Pomni torej, odkod si padel in se spreobrni in oprav-

ljaj prva dela. Ako pa ne, pridem k tebi, in, če se ne spreobrneš, premaknem tvoj svečnik z njegovega mesta." — Vsak ima svoje mesto od Boga določeno, na tem mestu naj sveti kakor svečnik s svojimi dobrimi deli. Če pa razširja temo in smrad z gnusnimi grehi, ga Bog odmakne in na njegovo mesto postavi drugega; koliko svečnikov je pravični Bog že predstavil — narodov in poedincev!

Bog ima čas — zato zna dolgo, po naših pojmih predolgo čakati. V zgodovini narodov računa s stoletji. Amalek je napadel Izraelove sinove, ko so prišli v Sinajsko pogorje (o tem je bilo pisano v članku prejšnje številke DŽ): Po zmagi nad njim je Bog rekel Mojzesu: "Zapiši to v spomin in v knjigo in zabiči Jozueta, da bom spomin na Amaleka docela izbrisal izpod neba." Božja pravičnost je sklenila Amaleka izbrisati iz površja zemlje za kazen, ker se je protivil načrtu, ki ga je Bog imel s svojim ljudstvom, in ker je napadel "izseljence", ki so mirno potovali proti obljubljeni deželi, in pobil vse, ki so bolehali in pešali v zadnjem krdelu. Nehote se pri tem spomnimo na naše fante in može, katere so poslali v roke krvavih rabljev tisti, ki so jih sprva sprejeli v zaščito. — Mojzes je pred svojo smrtjo Jozueta še enkrat opomnil na to, da izvrši nad Amalekom določeno kazen, in pristavil: "Ne pozabil" Ker je Bog enako usmiljen kakor pravičen, je čakal štiri sto let, da morda Amalek obžaluje krivico in jo popravi. Štiri sto let je imel priložnost za to, a je ni porabil, zavoljo tega je Bog moral končno prvemu kralju Izraela, Savlu, naročiti: "Pojdi in pobij Amaleka in vse njegovo pokončaj, ne prizanesi mu in ne poželi njegove reči." Kar je še bilo ostankov Amaleka, je na božji ukaz moral kralj David pokončati, da se je božja kazen dovršila nad nespokornim narodom tako, da ni sledu več o njem.

Zgodovina pripoveduje mnogo takih primerov. Niso izginili le stari poganski narodi, tudi krščanskim ni bilo prizaneseno, če niso izpolnili zgodovinske naloge, katero jim je Bog naložil. Spominjam samo na Gote. Mogočen narod so bili nekoč. Njih država je segala od obale Črnega morja v današnjo Finsko. Ko so se dvignili iz svoje dežele, so preplavili vso srednjo in južno Evropo od Balkana

preko Italije in Francije do Španije in še v severno Afriko so posegli. Sprejeli so krščanstvo, po božjem načrtu bi morali nesti Kristusov nauk vsem narodom od Carigrada do Gibraltarja. Toda izneverili so se tej nalogi, priključili so se Arijevi krivi veri, ki je učila, da Kristus ni bil Sin božji — namesto pravega krščanstva so nesli krivo vero po deželah Evrope in jo z nasiljem in preganjanjem vsiljevali narodom. Niso bili vredni, da bi postali vodilni narod v Evropi, izginili so in se razlezli kakor se voda, iz struge vržena, razleze in jo zemlja popije.

Znana je napoved Device Marije v Fatimi, da bodo v drugi svetovni vojski — zdi se, da še ni končana — nekateri "narodi" uničeni, pokončani. Nejasno je, ali so mišljeni narodi ali države, ker beseda "nación" pomeni oboje. Ta napoved se povsem sklada s sodbami božje pravičnosti nad narodi, ki svoje naloge niso izvršili. Morda jim je Bog dal na razpolago dolga stoletja in z brezmejno potrpežljivostjo čakal, kdaj se bodo spametovali in vršili to, kar jim je naložil v njihovo lastno korist. Iz teh božjih sodb spoznamo, da je Bog strašno resen v svoji pravičnosti. Ne varajmo se! Božja pravičnost je dejstvo, sto in tisočkrat dokazano v svetem pismu in v vsej zgodovini človeškega rodu. Njegovi pravičnosti nihče ne uide. Mislimo na to! Tudi maščevanje vseh krivic, ki smo jih osebno in kot narod pretrpeli, prepustimo božji pravičnosti. Skrbimo pa za to, da na nas njegova pravičnost ne bo našla ničesar, kar bi morala kaznovati, temveč mnogo takega, kar bo mogla preobilno poplačati.

Še nekoliko globlje pogledjmo v izraze božje pravičnosti, ki mnoge straši, pa bomo v ozadju strašnih božjih sodb zagledali svetle žarke vseobjemajoče ljubezni. Grozne katastrofe so zadele posameznike in cele narode; mnogi narodi so bili popolnoma uničeni, drugi le deloma, toliko da se je njih število znižalo, da niso več mnogo pomenili. — Med njimi je poginilo mnogo čisto nedolžnih, pobožnih in svetih. Bog pa, ki z druge strani gleda na naše zemeljsko življenje, ve, da naše bivanje na zemlji ni nekaj končnega, defi-

nitivnega, ampak le nekaj začasnega, prehodnega, kratka doba šolanja in preizkušnje. NI NAS USTVARIL ZA PAR DESETLETIJ ŽIVLJENJA TU, AMPAK ZA VEČNO ŽIVLJENJE PRI SEBI. Tega ne smemo pozabiti! Če ne presojamo svoje življenje s tega večnega stališča, vidimo vse napak in krivo. Edino pravilno perspektivo dobimo, če se postavimo na stališče božje. Od tam pregledujmo svoje življenje in vse dogodke na svetu. Božji načrt z vsakim človekom in z vsakim narodom je, pripeljati jih k sebi, ker zase jih je ustvaril. Pri Bogu je naš cilj. Bog pa vodi ljudi na razne načine k sebi. Ene skozi mirno življenje, druge skozi trpljenje, tretje skozi mučeništvo. Če Bog del naroda "uniči", to se pravi, dopusti, da je v vojski ali v kakšni naravni katastrofi ali po nečloveško krivičnem postopanju (koncentracijsko taborišče, prisilno delo, stradanje v ječah) ali po smrtni obsodbi pokončan, ima Bog pri tem namen: duše teh ljudi po najkrajši poti privedi k sebi v nebesa. Izrecno trdi sv. Peter, da so se ljudje po vesoljnem potopu zadnji trenutek, ko jim je voda že segala dobesedno do vratu, skesali svoje prejšnje brezbožnosti in se tako za večnost rešili. Isto velja za vse trpljenje, ki so ga morali prenašati med vojsko, v begunstvu in še sedaj pod krivičnim nasiljem mnogokje. Na milijone ljudi se je v tem trpljenju zateklo k Bogu in se rešilo v nebesa, ki so v mirnih in ugodnih razmerah živeli odtujeni Bogu, in bi tudi takšni umrli, ako bi Bog ne bil dopustil, da jim je bilo vse odvzeto in so morali iti skozi nepopisno trpljenje. In stotisoči drugi, ki so prej v mirnih letih živeli pobožno in božje zapovedi spoštovali, so si v trpljenju, s katerim so jih krivčniki mučili, zaslužili nedogledno visoko stopnjo blaženosti. To gledanje in presojanje ni gola domišljija, to je najbolj resnična stvarnost, zakaj tisto JE v pravem pomenu besede, kar je za večnost. Z mrdrostjo, ki ji ni primere, z ljubeznijo, ki je brez meja, vodi pravični Bog poedince in narode k sebi. Ali se mu ne bomo torej prepustili brezpogojno in z vsem zaupanjem?

Škof GREGORIJ ROŽMAN

MED ROJAKI V SVOBODI

JUBILEJ SLOVENSKE USMILJENKE

Tisti od naših rojakov, ki so po sili razmer morali prve mesece svojega bivanja v Argentini stanovati v skupnem bivališču "Fraternal", se morda še spominjajo neke usmiljene sestre, ki je iz sosednjega samostana skoro dnevno prihajala med nje in jim zlasti v prvih tiskah toliko pomagala. To je bila s. Olga Angela Ponikvar, ki bi ji človek ne prisodil dosti več kot 50 let, pa jih bo prihodnje leto slavila že sedemdeset. Letos pa praznuje zanjo pač še imenitnejši jubilej: petdesetletnico svojega redovnega življenja, sicer 8. decembra. Slovenski pevski zbor "Gallus" bo šel k slovesnosti prepevat, v zahvalo Bogu, da je dal slovenski redovnici moč, tako dolgo dobo se žrtvovati po tako različnih krajih sveta za blagor bližnjega.

Slavljenka je bila rojena 7. maja 1881 na Blokah pri Fari. Ljudsko šolo je obiskovala doma, učiteljšče pa v Ljubljani pri uršulinah. V družbo usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega je vstopila v Gradcu 28. novembra 1900 in bila sprejeta 8. decembra. Takoj po preoblecju je bila poslana v Makedonijo, kjer je delovala v Kukusu blizu Soluna. Ostala je tam kakih 14 let in učila vse predmete v bolgarščini, poleg tega pa še francoščino. Tedaj so pa v Carigradu izgnali vse francoske usmiljenke. Ker je pa predstojništvo tamkaj želelo ohraniti cvetoče posto-

janke, je poslalo tjakaj namesto Francozini osem Slovenk, med njimi s. Olgo. Tam je ostala 5 let in poučevala dečke. Po končani svetovni vojni je bila poklicana nazaj v Kukuš, kjer je ostala do leta 1923. Ker je takratno predstojništvo jugoslovanske province potrebovalo kako sestro za podučevanje francoščine, je prišla s. Olga v Ljubljano, kjer je v Lichtenthurnovem zavodu delovala do 30. junija 1927; učila je klavir in francoščino. Leta 1927 pa se je odzvala vabilu božjemu po novih žrtvah in je odšla v **Južno Ameriko**, kjer je silno manjkalo delavk. V Argentino je prišla 24. avgusta 1927, kjer torej deluje že nad 23 let kot učiteljica. Med tem ji je božja previdnost preskrbelja prenečenje: določena je bila za spremljevalko neki bolni sestri na potovanju v **USA**, kjer je po 38 letih videla svet svojega brata, zasluznega mons. Jerneja Ponikvarja. Imela je še drugega brata duhovnika, lazarista g. Jakoba Ponikvarja, ki je pred nekaj leti v Ljubljani umrl. — S. Olga še danes poučuje tukajšnjo mladež, rada se udeležuje slovenskih prireditev in pomaga, kjer more. "**Duhovno življenje**" ji častita k izrednemu jubileju in ji želi še veliko let blagoslovljenega delovanja v Kristusovem kraljestvu!

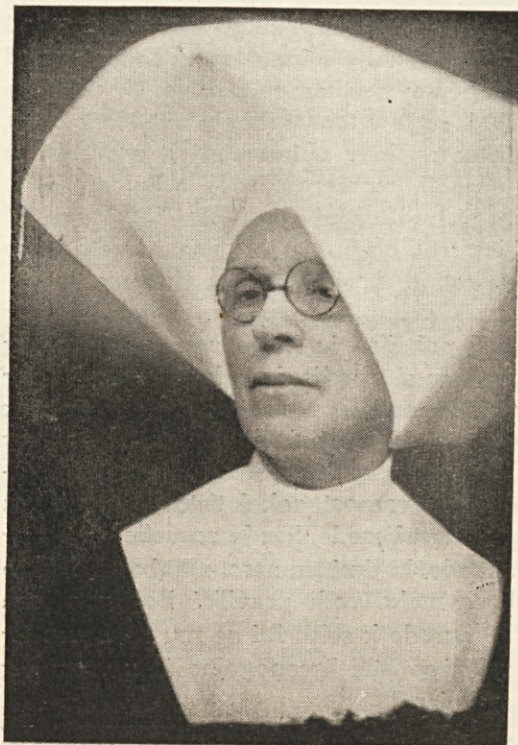
BUENOS AIRES IN OKOLICA

Mesec prireditev bi mogli imenovati mesec oktober slovenski naseljenci v Buenos Airesu in okolici.

Koncert je priredil pevski zbor Gallus v proslavo štiristoletnice rojstva slovenskega skladatelja Gallus-Petelina. Izbrali so si lepo dvorano jezuitskega kolegija El Salvador na Callao. Ne bomo se spuščali v strokovno oceno, samo to je povedati, da so ljudje zadovoljni odhajali iz dvorane in da je treba pohvaliti pevce, ki kljub velikim žrtvam hodijo k vajah, in s tem preskrbe nekaj lepih ur umetniškega veselja rojakom v tujini. — Naslednji dan 16. oktobra so pa pevci Gallusa imeli **cerkveni koncert v cerkvi sv. Julije**, katerega so ponudili g. župniku Figallo v prid novi dvorani, v kateri je ves čas zbor vadil, pa je pogorela. Koncerta se je udeležilo zelo veliko argentinskih ljudi, ki so bili prevzeti nad petjem. — Zboru se je zahvaliti za dar 200 pesov, ki ga je poklonil Slovenski Vincencijevi konferenci od čistega dobička nedeljskega koncerta.

Misijsko nedeljo smo lepo praznovali zlasti v cerkvi z molitvijo že dopoldne pri maši, popoldne pa smo imeli molitveno uro v salezijanski cerkvi na Belgrano, kjer imamo nedeljsko službo božjo, nakar je bilo v dvorani zborovanje DŠV, o čemer več poročajo KM.

Občni zbor je imela Slovenska Fantovska zveza prav na misijsko nedeljo. Po podanih poročilih in razgovoru in oceni dela odbora v preteklem letu so si izvolili odbor z g. Horvatom Avgustom na čelu. Versko-mo-

ralna vzgoja, za katero skrbijo njihovi duhovniki vodja g. Mernik, in narodna zvestoba ter razvedrililo, to je program, ki naše fante zbira dvakrat na mesec v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejja. Želimo jim, da bi mogli v SFZ zbrati čimveč slovenskih fantov in zanje tudi čimveč narediti.

Državnega evharističnega kongresa, ki je bil od 21. do 29. oktobra za vso Argentino v Rosario, se je udeležila tudi skupina rojakov iz Buenos Airesa. V nedeljo Kristusa Kralja zjutraj so imeli Slovenci posebno svojo mašo v kapeli provincijalne hiše slovenskih šolskih sester. Kar lepo število se je udeležilo tudi rojakov, ki stalno živijo v Rosario. Pri sv. maši, ki jo je s pridigo opravil g. Orehar, so ves čas lepo prepevali slovenske pesmi. Popoldne so se tudi Slovenci udeležili procesije in videli navdušenje, ki so ga pokazali domačini v svoji preprosti veri.

Proslavili smo tudi praznik Kristusa Kralja. Dopoldne smo imeli sv. maše, kakor druge nedelje. Na Belgrano je sv. mašo opravil g. Mernik. — Popoldne pa so se Slovenci zbrali v lepi dvorani kolegija šolskih bratov na Rio Bamba, da tudi zunaj cerkve praznik proslave. Združena je bila proslava Kristusa Kralja z misijonsko mislijo. Pozdravila sta g. Šuštaršič Dušan za fante in gđc. Mirjam Peršuh za dekleta. G. Fink je pa imel priložnostni govor o temeljih pravega kraljestva Kristusa Kralja. Nazadnje je č. g. Lenček L. ob karti razložil "Naš pogled na svet". Drugi del proslave je bil "Slehernik", misterij, ki še vedno zgrabi in vpliva. Režiral je delo g. Jeločnik, sodeloval je tudi "Gallus".

Opravilo za mrtve smo imeli tudi letos Slovenci na Chacariti. Zbralo se je lepo število rojakov, katerim je g. Hladnik v kratkem govoru spomnil misel dneva, nato pa sta z g. Oreharjem opravila molitve za rajne. Marsikdo je šel na Chacarito, ker ni mogel obiskati grobov v domovini. Pevski zbor "Gallus" je zapel "Ecce quomodo moritur justus" ter "Oj Doberdob".

Novo mašo g. Cirila Kumpa, salezijanca, smo imeli 5. novembra. Posvetil ga je papežev legat z drugimi 50 na kongresu v Rosario. Kot štajerski rojak pa si je zaželel opraviti novo mašo med rojaki. Kar prav je prišlo, da to nedeljo nismo imeli prostora na Belgrano, in smo šli v Don Boscov zavod v Ramos Mejja. Kraj je lep in cerkev prostorna. Že davno pred deseto so se začeli zbirati Slovenci. Komaj so čakali, da je prišel novomašnik pred cerkev, kjer ga je nagovoril g. Pintarič in mu po govoru izročil novomašni križ. Ob vstopu v cerkev ga je pozdravila stara pesem "Novomašnik, bol' pozdravljen. V slavnostnem govoru je g. Mernik pokazal na veselje, da imamo duhovnika-Slovenca. Pri sv. maši je pel pevski zbor "Gallus", Popoldne ob pol 7 pa se je zbralo kakih 200 fantov in mnogo slovenskih duhovnikov. V cerkvi je pridigal g. Skvarča, nato so bile pete litanije, končno pa večerja ozir. prigrizek za vse fante z govori in petjem združena.

Obnovo posvetitve Brezmadežnemu Srcu Marijinemu smo imeli isto popoldne 5. novembra ob pol 4 v romarski cerkvi Nova Pombeja. Udeležba je nekoliko trpela zato, ker

Zgoraj in spodaj: Z nove maše g. Kumpa
(Foto Erjavec)

je dopoldanska slavnost nove maše dolgo trajala in ljudi tudi utrudila, ko so komaj prišli domov. Pa se jih je zbralo lepo število, dasi premalo za tako slovesnost. Po govoru g. župnika Malija, smo imeli pete litanije, ki jih je ob asistenci gg. Lenčka in Petka imel g. Orehar, po litanijah pa smo vsi skupno odmolili posvetilno molitev. Pri vsej slovesnosti je prepeval pevski zbor iz Ramos Mejja.

Mesec verskega tiska smo imeli v Argentini. Njegov namen je bil razširiti in utrditi verski tisk med slovenskimi naseljenci. Nemogoče je popisati, koliko kilometrov poti so prevozili in prehodili požrtvovalni poverjeniki v Capitalu samem in okolici. Več sto ljudi je bilo treba obiskati, jih poprositi za naročnino in tiskovni sklad. Uspeh ni izostal. Lepo višino naročnine so prinesli in tudi tiskovnemu skladu so lepo pomagali.

Marsikateri od beguncev je že pal v tujo zemljo... Na vernih duš smo jih obiskovali in molili za pokoj njih duš

Tragična smrt družinskega očeta. G. Franc Kovač, doma iz Kočevskega, se je naselil pred leti v Št. Vidu-Brod ter bil zaposlen v tamožnji tekstilni tovarni. Obenem z drugimi je moral od doma, ko je komaj zgradil hišico. Šel je skozi vse begunsko življenje, zvest svoji ženi in skrben za otroke. Ko je prišel v Argentino, so po njegovem delu popraševali in tudi njega osebno radi imeli. Pokopali so ga v spremstvu rojakov na pokopališču v San Justo. Naj Bog poskrbi za ženo in otroke, katerim iskreno sožalje!

MENDOZA

Versko življenje med mendoškimi Slovenci lepo uspeva. Z velikimi žrtvami prihajajo

Skupina rojakov v Kanadi

stari in mladi k slovenski službi božji. Povečini poje cerkveni zbor, ki ima po vsej Mendozi lep sloves, od časa do časa pa imamo ljudsko petje. Obhajilna miza je zelo lepo obiskana. Razveseljivo je in pozornost vzbuja, da se evharistične mize udeležuje lepo število mož in dozorevajočih fantov. Le-ti so naš up in naša nada. Otroci pa redno in točno prihajajo k verouku. Zares se čutimo med seboj povezani kot ena družina.

Naš slovenski pevski zbor, ki mu dirigira g. prof. Bajuk Božidar, opravlja lepo apostolsko delo, ko se odziva vabilu mendoških župnikov in hodi prepevat na njihove verske prireditve; od zadnjih naj bo omenjeno žegnanje in birmovanje v farni cerkvi v **Vila Jovita**, dne 16. julija, kjer je naš zbor pel latinsko mašo, za konec po še nekaj slovenskih pesmi na izrecno željo g. župnika p. Antonia iz kongregacije Don Orione.

V nedeljo 20. avgusta so patri **Klaretinci** proslavili beatifikacijo svojega ustanovitelja v fari Srca Marijinega. Za to priliko je daroval slovesno pontifikalno mašo mendoški škof mons. Alofonz M. Buteler. Zopet je prepeval naš zbor pri tej slovesnosti.

V nedeljo 20. avgusta so patri **Klaretinci** kjer župniku č. g. Ivan Tomažič, praznovala god svoje patrone. Ob tej priliki se zbere v Santi Rosi velika množica ljudi in tudi vse provincialne oblasti, kakor tudi prevzvišeni škof. Naš pevski zbor se je odpeljal s posebnim avtobusom iz Mendoze, kamor je dobri dve uri daleč. Pel je latinsko mašo. Pri slovesnosti je zbor škofu mons. Butelerju zapel še dve slovenski narodni pesmi in žel veliko priznanje in pohvalo. Res so žrtve, ko se je treba potruditi veliko večerov k pevski vaji in je treba žrtvovati veliko časa, a se zavedamo, da s petjem dajemo čast Bogu in vršimo svoj apostolat, ko pomagamo privabljanju ljudi k cerkvenim slovesnostim, ki jih naše petje zelo poveča in polepša, včasih sploh omogoča.

V nedeljo 24. septembra, smrtni dan svetniškega škofa Antona Martina Slomškega, je tukajšnje "Društvo Slovencev" priredilo **Slomškovo proslavo** v spomin 150 letnice njegovega rojstva. Ob petih popoldne smo imeli v kapeli Bratov Marianistov na Avenida San Martin lavretanske litanije in blagoslov. Nato se je vršila proslava v dvorani pod kapelo. Zbralo se je nad vse pričakovanje veliko ljudi: Može in fantje, žene in dekleta ter šolarji, mnoge mamice s kupom otročičev, kar nam daje lepo spričevalo in tudi pri domačinih vzbuja pozornost. — Najprej je g. ravn. Marko Bajuk, predsednik "Društva Slovencev" v Mendozi, pozdravil vse navzoče in otvoril proslavo. Nato je g. kaplan Janez Malenšek v spominskem govoru podal življenjepis velikega škofa, povdaril njegove zasluge za čast božjo, za katoliško Cerkev in za slovenski narod. Nepregledno je delo Slomškovo, zato se je omejil na njegovo delo kot duhovnika in škofa-dušnega pastirja, kot narodnega buditelja in vzgojitelja, kot borca za narodove pravice in predvsem kot izvrstnega šolnika in vzgojitelja mladine. Z željo, da bi bil proglašen blaženim, je pozval poslušalce, naj mu

vedno izkažemo čast, ki mu gre, kot je Slomšek sam izrazil: "Kdor svojih slavnih prednikov ne časti, njih naslednik biti vreden ni." — Govoru je sledila pesem "Oj preljubo veselje", ki jo je zelo občuteno podal naš cerkveni pevski zbor. — Vrstile so se deklamacije in recitacije: Bog za vsa skrbi, Sedanji svet, Tri najlepše rože, Kdo je vse ustvaril, O materinem jeziku. — Prof. Bajuk je priredil prizor "Blaže in Nežica v nedeljski šoli". Nastopilo je 10 otrok in nekaj odraslih. Prizor je bil nad vse poučen pa tudi zabaven. — Za tem prizorom je sledila pesem "Večernica" in recitacija Slomškovega sestavka "Lepo petje, lepo srce". — Ko je zbor zapel še dve zdravici: "En hribček bom kupil" in "Slovenec Slovence vabi", je žel velikanski aplavz. Romantično lepa in nežna "Predica", katero je podal ravno ženski zbor, ni vzbudila samo lepih umetniških čustev, ampak nas je od vseh še najbolj ponesla v slovensko kmetско hišo, odkoder je izšla večina naših beguncev in ki je njenega duha znal Slomšek tako pristno podati v vezani besedi, Ipavec pa vglasbil. S pesmijo "Svetlo sonce" in "Lahko noč" se je dveurna proslava zaključila. G. Marko Bajuk je med posameznimi točkami napovedoval in razlagal naslednjo točko, da je tudi mladina mogla slediti in se uživljati v slovensko kmetско okolje, ki je večini mladine neznano. G. Plahuta, naš slikar, je za to priložnost napravil zelo povečano sliko škofa Antona Martina Slomškega. — Za dve uri smo se preselili v našo lepo domovino, v čase, ko je bilo še lepo. Nato pa smo se duhovno pokrepčani razkropili v vrvež bogate Mendoze, ki je pravo nasprotje doživete ga.

1. oktobra je pevski zbor prepeval latinsko mašo na žegnanju v Las Heras in istega dne v farni cerkvi sv. Avguščina, popoldne pa zopet pri procesiji v Las Heras. Samo ljubi Bog ve, koliko dobrega naredijo naši pevci, ki v tej napol misijonski deželi presenetiijo ljudi z dovršenim cerkvenim petjem.

Zadnje čase smo poleg zborovega petja začeli obnavljati tudi cerkveno ljudsko petje, ki je potrebno zlasti otrokom in mladini, pa tudi starim srce ogreje.

Na misijonsko nedeljo smo imeli Slovenci v farni cerkvi Srca Marijinega zelo obiskano molitveno uro za misijone. Ne da bi se bahali, moramo ugotoviti, da je od okrog 350 Slovencev prišlo k uri nad 100 ljudi, dočim je bila za celo Mendozo, ki šteje 100.000 ljudi, ena molitvena ura in je prišlo k njej le okrog 70 oseb.

Bog daj, da bi Slovenci ostali zmeraj ponižni in duhovno globoki! Pozdravjamo vse znance po svetu!

ZDRUŽENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Slovenski duhovniki pomagajo dr. Rožmanu pri njegovi skrbi za semenišče. Na povabilo msgr. Omana so se zbrali slovenski duhovniki v Clevelandu. Tam jim je škof dr. Rožman razložil svojo skrb za semenišče v Argentini in za pet bogoslovcev, ki študirajo

P. Bazilij OFM se podaja k novi maši po vrtu Lemontskega samostana v USA

po raznih krajih Evrope, za katere mora on prav tako skrbeti. — Iz zborovanja so trije duhovniki kot odborniki naslovili proglas drugim duhovnikom in vernikom, kjer pravijo: Prosimi moramo Boga za duhovske poklice. A poleg molitve je treba tudi denarno žrtvovati v ta namen, v našem primeru: Treba je denarno Prevzvišenemu priskočiti na pomoč, da bo mogel vzdržati naš prepotrebni zavod: semenišče. Vsi duhovniki smo mu na sestanku obljubili, napraviti posebno zbirko v cerkvi in vernikom razložiti nujnost te zbirke, ter navdušiti še posamezne, da za eno leto darujejo skupaj 15 dolarjev. Toliko je namreč po dosedanjih cenah najmanj potrebno za vzdrževanje semenišča. Seveda pa pri tem ni všteta obleka, knjige in zdravniška oskrba. Po posameznih farah bodo določeni dobri možje in žene, ki bodo iskali te 15 dollarske dobrotnike slovenskega semenišča. Lahko pa se izroči ta vsota tudi domačemu duhovniku, ki jo bo gotovo rad poslal naprej, ali pa pošlje komu izmed treh podpisanih, ki so bili izvoljeni v odbor v pomoč Prevzvišenemu v tej zadevi. Ali naj pustimo, da naša stara domovina utone v brezboštvo? In to bo, ako ne bo duhovnikov, zadosti duhovnikov... Dopis so podpisali: Rev. Baznik, Rev. Cimperman, Rev. Jager.

Mnogo novonaseljenih rojakov je pohitelo na novo mašo priljubljenega p. Bazilija

VI. OBLAKI, GA ROSITE...

"Mama, zakaj je imel danes duhovnik pri sveti maši temnomoder plašč? Zdelo se mi je v cerkvi vse tako žalostno," je rekel Tonček nami na prvo adventno nedeljo, ko so prišli od maše.

"Otroci, danes smo začeli advent. Advent pomeni prihod. Spominja nas na tiste žalostne čase, ko so ljudje pričakovali Odreženika in hrepeneli po njem. V tem času so ljudje delali velike grehe. Zato so bili zelo nesrečni. Tudi tisti, ki so lepo živeli, so bili žalostni, ker so ljudje tako žalili Boga. Zato so vsi

Angelci se uče peti "Sveta noč, blažena noč" Otroci, ali jo vi vsi znate peti? — Na desni vam kaže slika, kako Marija že nese Jezuščka.

prosili, da bi se jih Bog usmilil in jim poslal Odreženika." Tako je razlagala mama.

"Mama, mi pa že imamo Jezusa v tabernaklju, zato nam ni treba nič več po njem hrepeneti in ga pričakovati," pravi Tonček. "Res je, mi imamo Odreženika. Jezus je med nami v tabernaklju," odgovori mama. "Toda, otroci, koliko ljudi danes živi, kakor bi ne bilo Jezusa med nami. Ne marajo ga. Nočejo ga poznati in sporejeti. Brezbožniki Jezusa sovražijo, prezirajo in preganjajo. V deželah, kjer vladaajo, trgajo Jezusa iz src nedolžnih otrok. Hočejo jih pridobiti, da bi tudi oni sovražili Jezusa. Več milijonov poganskih otrok še ne pozna Jezusa, ker k njim še ni bilo misijonarjev, ki bi jim o njem govorili. Vsi ti otroci so prav tako nesrečni kakor so bili ljudje, ki so pričakovali Odreženika. Zato moramo v adventu zanje še vedno prositi: "Pridi, Odreženik sveta!" Prositi moramo za veliki povratak grešnikov k Bogu. Vi, otroci, morate pa posebno moliti v tem času, da bi vsi otroci na zemlji spoznali Jezusa, Odreženika sveta, in se veselili božičnih praznikov, kakor se jih veselite vi.

Tudi na vaša srca trka v adventu Jezus. Prebivati hoče v njih. Zato morate iz svojih src pomesti vse, kar Jezusu ni všeč, ves grešni prah, vso grdobijo. V adventu morate delati Jezusu veselje. Lepše morate moliti, raje ubogati, več potrpeti drug z drugim..."

O, VE LESENE JASLICE...

"Mama, ali ste doma tudi imeli jaslce?" vpraša Metka. "Seveda smo jih imeli. Pa kako so bile lepe! Naš ata je doma naredil tako lepe jaslce, da so jih vsi sosedje občudovali."

"Mama, ali bomo tudi letos naredili jaslce?" vpraša Janko. "Seveda jih bomo. Ata morate prositi, da nam bo pomagal. Narediti moramo zelo lepe jaslce." Tako je rekla mama in odšla v kuhinjo.

Ata je šel po maži obiskat svoje znanke.

Ko se je vrnil domov, so ga vsi otroci prosili, če jim bo pomagal narediti jaslice. Ata je obljubil, da jim bo naredil zelo lepe jaslice. Potem jim je pokazal vse, kar je že kupil za jaslice. Toda zelo pridni morajo biti in mamu radi ubogati.

V adventu so vsi otroci vsak večer z atom in mamu molili rožni venec za grešnike in za otroke, ki še ne poznajo Jezusa. Po molitvi so vedno tudi zapeli: "Vi, oblaki ga rosite" ali "Lepa si, lepa si, roža Marija".

Zadnji teden pred božičem so začeli delati jaslice. Iz debelega papirja so naredili ograjo in jo zeleno pobarvali. Namesto mahu so posušili travo, z njo naredili več manjših hribčkov in en večji grič — za mesto Betlehem, potem pa po njej razgrnili papir, ki je bil pobarvan kakor mah. Na ta papir so prilepili pastirje, ovčke in mlinčke na veter. Med palme iz papirja so postavili hlevček, ki ga je ata naredil iz velike, suhe trave, ki raste v močvirju. Nad betlehemske poljane so pritrdili na žico angela, ki naznanja, da je Jezus rojen. Zadnji večer so postavili v hlevček tudi Jezuščka na slami, Marijo in Jožefa. Vsak večer, ko so delali jaslice, so prepevali božične pesmi. Ko so šli otroci spat, je ata še napeljal elektriko.

TONČKOVA POMLAD

Tončku sonce sreče sijé,
dan najlepši pričakuje,
zanj, ki se za nas daruje
mu srcé nedolžno bije.

"Jezus, pridi, pridi k meni!"
Tonček vsak dan lepše prosi,
cvetje mu ljubezni trosi
v duši, njemu posvečeni.

"Jezus, ti pomlad si moja,
moja sreča in veselje,
tebe iščejo vse želje,
moja duša vsa je tvoja."

LUČKA GORI.

V izbici naši	Radi otroci
pa lučka gori,	Marijo imamo,
naša Marija	vsak dan cvetlice
na smeh se drži.	in srca ji damo.

V izbici naši
pa lučka gori...
Tiho bodimo,
naš Jezušček spi!

Na sveti večer so najprej v sobi in kuhinji pokadili in pokropili, potem pa so večerjali. Po večerji je ata povabil mamu in otroke k jaslicam. Ko je prižgal lučke, so vse jaslice zažarele v raznih barvah. Ata je prebral iz svetega pisma, kako je prišel Jezus na svet. Potem so pred jaslicami molili vse tri dele rožnega venca, nato pa prepevali božične pesmi. Otrokom se je zdelo tako lepo kakor v nebesih...

Tile fantiči so bili ministrantje pri prošnjih procesijah na Rakovniku, ko smo bili še doma. Kdo ve, bo kateri postal celo duhovnik...?

EN SAM DUHOVNIK...

Tam v začetku šolskega leta je bilo. Tudi Peter je šel v šolo — četrto že. V zavodsko šolo, seveda, kot "medio pupilo". "Tam se več naučijo," je povedala mama, "in pa: učitelji — padri le bolj skrbijo za fante, kakor pa v zunanjih šolah."

Pa je bil križ s Petrom —kot vsako leto. Kakor se je trudil in trudil, zlepa mu ni šlo v glavo. In še kar se je naučil, je kmašu pozabil. Mama se je že bala, da ga bodo dali nazaj v tretji razred. Pa glej! Prav tedaj, ko se je zdelo, da s Petrom ne bo nič, se je zgodilo nekaj čudnega.

Nekega dne je učitelj v šoli govoril o dragih kamnih: dijamantih, rubinih, safirih in podobno. Kazal je tudi posnetke teh dragih kamnov. Seveda samo kosce steklenih kristalov, ki so pa žareli v čudovitih barvah.

Pa se oglasi mlad pobič v prvi klopi: "Koliko bi pa stal takle rubin, ko bi bil pravi?"

Učitelj dvigne kot oreh velik kos steklene kristala, ki se je lesketal v rdečkasti barvi: "No, točno tega ne vem. Vsekakor pa nekaj tisoč pesov."

Vzklilk začudenja se je izvil učencem iz prsi. O takem bogastvu niso še nikdar sanjali. Pobiču pa, ki se je preje oglašil, je ušla misel: "Oh, to pa ni za nas. Smo preveč revni!"

Učitelj se pa oglasi: "Revni? No, ne vem, kako bi rekel. Dragih kamnov res nimate.

Inate pa nekaj drugega, kar je vredno veliko, veliko več. Vsaka vaša duša je več vredna kot vsi zakladi sveta!"

Moik je legel na razred. Kakor odsotni so strmeli fantiči v učitelja in razmišljali o doslej neznanem čudesu: vsaka njihova duša je več vredna kakor vse drugo! Kako malo so doslej skrbeli za ta božji zaklad, ki ga nosijo v sebi? In če se duša pogubi — kaj s tem zakladom? Bogu ga ukradejo in ga dajo hudobnemu duhu.

Še enkrat se oglasi radovedni pobič: "Potem, potem pa storijo duhovniki največ dobrega, ker pomagajo dušam v nebesa. Kaj ne, gospod?"

"Da!" pritrdi učitelj. "En sam dober duhovnik naredi več dobrega, kot vsi učenjaki sveta! — No, pa še drugič kaj več o tem. Sedaj se pa učimo dalje!"

Res, učili so se dalje. A kaj so se učili, tega Peter ni vedel. Ni slišal prav ničesar. V duši so mu še vedno zvenele učiteljeve besede: "En sam dober duhovnik..." Skoraj da ni vedel, kdaj se je pouk končal. Ko je prišel domov, je pa celo pozabil pozdraviti mamo, tako je bil zamišljen.

"No, Peter, že spet nisi znal v šoli, kaj ne, pa si bil kregan," ga pozdravi mama, ko ga zagleda tako zamišljenega.

"Ne, mama! Saj še vprašan nisem bil. Ampak nekaj drugega je!" In stopi čisto k mami ter ji zašepeta na uho: "Mama, jaz bom pa postal duhovnik!"

Vsa začudena mama pogleda in ne ve, kaj bi. Oh, kako si je včasih želela, da bi Peter postal duhovnik. A ko je pričel z učenjem v šoli, je videla, da mu ne gre preveč od rok. Zato mu pa tiste misli ni nikoli omenila. Na, sedaj je pa kar sam prišel z njo na dan.

"Pa kako, Peter, da si prišel na to misel?"

Peter ji pove vse, kar je slišal v šoli. In je končal z besedami: "Veš, mama, duhovnik postati, to je največja sreča na svetu!"

Vsa vesela poljubi mama Petra na čelo: "Pa poskusi, Peter. Morda bo pa le šlo!"

In vse kaže, da bo res šlo. Počasi, pa vendar. Saj se Peter nič več ne uči, kot preje. Le kar se nauči, vedno ponavlja, da mu ne uide iz glave. Ponavlja, ko pomaga mami pri delu; ko pospravlja in pometa kuhinjo; še celo med igranjem si kliče v sponzo to, kar se je naučil.

Sedaj, ko gre leto h koncu, je Peter med najboljšimi. Pa mu ni nič zato. Saj misli vedno le na učiteljeve besede: "En sam dober duhovnik..." In to bi Peter rad postal!

INE

KAMENČEK

Pri otrocih se res še odrasel človek kaj do-
brega nauči. Vsaj jaz sem se zadnjič, ko sem
srečal Barico.

"Kam, Barica?" jo ustavim.

"V trgovino po soli in moke. Pekli bomo."

"Pa kaj? Šepaš? Kaj si si pa naredila na
nogi?"

"Oh, nič!" je odgovorila kakor v zadregi
in zardela.

"No, nekaj že mora biti, drugače ne bi
šepala," sem silil vanjo.

Oklevala je nekaj časa, potem po odgovo-
ri: "Povem, samo doma ne smete nič po-
vedati. Najbrže bi mami ne bilo všeč."

Ko sem obljubil, da bom molčal, je začela:
"Veste, zadnjič so nam gospod pripovedovali o
dušah v vicah. Toliko trpe, pa si same ne mo-
rejo prav nič pomagati. Mi jim pa lahko ve-
liko pomagamo: z molitvami, dobrimi deli
in premagovanjem. Tudi jaz bi jim rada po-
magala. Zato pa dam vselej, ko grem od
doma, kamenček v čevelj, Mašo boli, pa saj
prav to hočem. Kaj mislite, ali s tem kaj po-
magam dušam v vicah?"

"O, prav gotovo, Barica. Pa vendar — ne
bi raje molila v ta namen? Mislim, da bi bilo
tako bolj prav!"

"Saj molim tudi. A zdi se mi: če duše v
vicah trpe, moram tudi jaz trpeti, če jim
hočem veliko pomagati. Se vam ne zdi?"

"Že, že! Samo v takih stvareh je prav, da
poslušamo odrasle. Zato pa le vprašaj mamo,
če smeš ali ne."

"Vi bi dovolili, kaj ne, gospod?"

"Jaz? No, mislim, da bi. O, seveda bi!"

"No, potem je pa kar prav. Hvala lepa! Pa
zlogom!" In je odšepala dalje proti trgovini.

Kaj sem hotel? Gledal sem za njo in raz-
nišljaj, kaj naj si sam naložim, da bom vsaj
malo podoben mali Barici.

INE

JAZ PA VEM...

1. Kateri je bil prvi Jezusov čudež.
2. Kdaj posebno molimo za verne duše.
3. Kaj je učil Jezus.
4. S kom govorimo, kadar molimo.
5. Kaj pomeni beseda "advent".

Odgovore pošljite na uredništvo D. ž. Tri-
je, ki bodo prav odgovorili, dobe po eno mla-
dinsko knjigo.

ODGOVORI na prejšnja vprašanja:

1. Na svetu smo zato, da bi živeli po božji
volji in se zveličali.
2. Moliti smo dolžni, ker brez molitve ne
bi mogli prav živeti in ker je molitev zapo-
vedal Jezus.

OB STUDENČKU

Tiho žubori studenček,
Tilka plete rožni venček
svoji lepi domovini,
ožarjeni v bolečini.

Vsak dan ga Mariji nosi:
"Reši domovino!" prosi.
Božje Dete jo poslušaj,
ker mu všeč je njena duša.

Tilka Jezuščku verjame,
vselej srečna ga objame...
Ko konča svoj rožni venček,
gre poslušat spet studenček.

Žarko

3. Ime Jezus pomeni Odrešenik ali Zve-
ličar.

4. Deli rožnega venca so: veseli, žalostni
in častitljivi del.

5. "Jezus je delal čudeže, da bi ljudem
pomagal in da je dokazal, da je poslan od
Boga.

Na gornja vprašanja smo prejeli samo dva
odgovora... Oba sta pravilna. Enega je poslal
Martinčič Franci iz Lanusa, drugega pa — ne
vemo, kdo, ker ni bilo pod odgovori nikjer
imena... Žrebanja ni bilo nič, ampak kar
oba reševalca prejmeta vsak po eno lepo slo-
vensko mladinsko knjigo, ki naj jo prideta
iskat v Dužnopastirsko pisarno na Victor Mar-
tinez.

Spodaj vidite deklico v narodni noži. Kako
dostojna, pa zato nič manj krasna je!

VSEBINA NOV.-DEC. STEVILKE

VSEBINA:	Stran.	VSEBINA:	Stran.
Naslovna slika: Slovenski kot v Lujanskem baziljki (Foto Dž)	644 a	Zahvala dobrotnikom	691
"Vzeta je Marija v nebesa" (Škof Gregorij Rožman)	644 b	Teološka fakulteta 1945—50	695
(Dogma Marijinega vnebovzeta (Gnidovec)	646	Dokumenti	698
Vera (Igor)	647	Cvet in sad na Kitajskem	703
Brezmadežni Materi Vnebovzeti (Jože Svet)	648	Svet Kristusu (L. L. C. M.)	704
Slovenci na proglasitvi v Rimu (I. A.)	649	Praznovanje misijonske nedelje (L. L. C. M.)	708
Na potu k zornicam (Radoš)	657	Križ v črno Afriko (Poznič in Kerževan)	710
Zveličar nam je rojen zdaj (KAJ)	659	Novomašniki v misijonih (Pavlin in Jerman)	712
Tomaževe jaslice (N. Zemljak)	660	Iz notranjosti Kitajske (Anica in Albin Miklavčič)	713
Begunska družina (Kunčič)	661	Najbližji misijon	714
Neoddano pismo (Miha Krivec)	664	Oče Velikih jezer (Janko)	719
Naša srca (Ahčin)	665	Baragov teden v San Luisu	720
Papež Pij XII. o udeležbi delavcev v vodstvu podjetja (Ahčin)	669	Velika slovenska maša (Mernik)	721
Ljubezen, modrost in spoštovanje v vzgoji otrok (Hanželič)	672	Smrt zaslužnega duhovnika	724
Kako so Boštanjčev ata litanije peli (Kk)	674	Iz zaslužene domovine	725
Po katoliškem svetu	676	Usoda narodov (Škof Rožman)	727
Poročilo ob petletnici slovenskega bogoslovnega semenišča v tujini (naslovna stran: Vladimir Mazi)	677	Med izseljenci	730
Za uvod in Vsebina (Odar)	678	Za naše male:	
Slovensko semenišče v begunstvu	679	Vi, oblaki ga rosite! (Mali)	734
Življenje v begunskem semenišču (Bogoslovci)	682	O ve, lesene jaslice (Mali)	734
		Tončkova pomlad, Lučka gori (Zariko)	735
		En sam duhovnik (Ine)	736
		Vprašanja in odgovori — Ob studenčku (Ine)	737
		Kamenček (Ine)	737

OB KONCU LETNIKA

Hvaljen bodi Bog! Letnik 1950 "Duhovnega življenja" je zaključen. Okrog 750 strani obsega v celoti. Iskreni Bog povrni vsem številnim pisateljem in pesnikom, ki so nam te bogate strani napolnili s tako dragocenim in pestrim gradivom! Lepo jih prosimo, da ostanejo tudi v novem letniku 1951 "Duhovnemu življenju" zvesti in požrtvovalni sodelavci! Zahvala pa tudi našim dragim naročnikom, ki so razmeroma precej visoko naročnino v redu poravnali in s tem omogočili ne le srečen zaključek tega letnika, ampak tudi nadaljnje izhajanje lista. Še posebna zahvala pa onim velikodušnim dobrotnikom, ki so poleg naročnine prispevali še prostovoljne darove v tiskovni sklad in pa zlasti našim požrtvovalnim poverjenikom, ki so "Duhovno življenje" razdeljevali, naročnino in tiskovni sklad pobirali in pomagali s predragocenimi nasveti, ki jih bomo skušali v bodočem letniku kolikor le mogoče upoštevati! Letnik 1951 bistvenih sprememb ne bo doživel, tako da bodo naročniki prejeli mesec za mesecem spet tako bogato zakladnico koristnega in prijetnega branja kot letos, ne da bi morali plačati kaj višjo naročnino, kljub izdatno povečanim stroškom tiska. Tako ostane naročnina za "Duhovno življenje" za vse dežele ista tudi v letu 1951! Prosimo pa, da jo blagovoljite plačati čim prej, da bomo mogli takoj v začetku kupiti in plačati potrebni papir za celo leto naprej. Zlasti pa prosimo vse, ki količkar zmorejo, da ob plačevanju naročnine prostovoljno darujejo še knjig v tiskovni sklad, na katerega računamo v zaupanju na umevanje naših bralcev.

PRAV BLAGOSLOVLJENE IN VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER MILOSTI POLNO NOVO LETO ŽELI VSEM SODELAVCEM, NAROČNIKOM IN BRALCEM "DUHOVNO ŽIVLJENJE"

"La Vida Espiritual" — "Duhovno življenje" je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij. — Uredništvo in uprava: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — Naročnina: Za Argentino polletna 20 pesov; za inozemstvo letna: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 300 čilskih pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šilingov.

ARGENTINO
CORREO
Suc. 3

**TARIFA
REDUCIDA**

Concesión
No. 2560